Horia Tecuceanu

CĂPITANUL APOSTOLESCU ȘI S.A. FRAȚII & CO.

EDITURA
CARTEA ROMÂNEASCĂ

HORIA TECUCEANU

CĂPITANUL APOSTOLESCU
ȘI
S.A. FRAȚII & CO.

HORIA TECUCEANU

CĂPITANUL APOSTOLESCU
şi
S. A. FRAŢII & CO.

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ

1986

Coperta de *Adrian Ionescu*

I. S. A. FRAȚII & CO.

Mulțumesc Procuraturii Generale — și în mod deosebit tovarășilor NICOLAE BRACACIU, HORIA NELEGA și FLORICA RADU, precum și colonelului NICOLAE CHIRCOIAȘ, din I.G.M. — pentru sprijinul acordat la realizarea acestei cărți.

H. T.

NOTĂ :

Deşi subiectul acestei cărţi a fost inspirat dintr-un caz judiciar real, autorul — schimbînd identitatea personajelor implicate — nu-şi poate lua răspunderea pentru eventualele asemănări de nume sau persoane care ar rezulta, acestea trebuind să fie considerate drept coincidenţe nedorite.

Joi, 15 septembrie

— Asta e Panciu ! şi-a informat plutonierul superiorul, arătînd cu vîrful bărbiei spre strada pustie din faţa lor.

Locotenentul, înalt, suplu şi cu figură de adolescent, a privit de-a lungul străzii, mărginită de case gospodăreşti, fără etaj, cu trotuare înguste şi salcîmi bătrîni, ale căror coroane, împreunîndu-se, creau o boltă peste drumul pavat cu pietre de rîu, şi a replicat apreciativ :

— Parcă ar fi o uliţă dintr-un oraş patriarhal de provincie, pe la începutul secolului...

Plutonierul, scund şi dolofan, nefiind pus pe comparaţii, s-a limitat la un gest uşor de confirmare, pe cînd ochii lui căutau spre numărul casei prin faţa căreia tocmai treceau.

— Pe acolo ar trebui să fie... a gîndit cu glas tare ofiţerul, zărind, la vreo cincizeci de metri, cîţiva cetăţeni adunaţi în faţa unui gard.

În timp ce subofiţerul aproba, de astă dată cu mai multă convingere, una din femeile din grup, zărindu-i pe miliţieni, s-a grăbit să comunice vestea şi celorlalţi. Drept urmare, discuţia ce o purtaseră pînă atunci cu multă înfocare s-a curmat şi s-au întors cu toţii cu faţa pentru a urmări apropierea reprezentanţilor legii.

Traversînd strada, miliţienii au numărat şase femei şi doi bărbaţi. După aspect, toţi păreau să fie subvenţionaţi din fondul de pensie socială.

Locotenentul, remarcînd atenţia ce li se acorda, s-a simţit atît de important, încît n-a putut rezista tentaţiei de a-şi mai bomba un pic pieptul pe sub veston. Mîndria ce-l încerca era pe deplin justificată, deoarece era stagiar şi se

afla exact la prima misiune a carierei sale. Situaţie bine cunoscută de comandantul secţiei, care, nu chiar întîmplător, îl trimisese în cercetare cu un însoţitor a cărui experienţă în meserie era garantată de faptul că plutonierul începuse numărătoarea inversă a lunilor care-l mai despărţeau de mult visata pensie.

— Bună ziua ! Ce s-a întîmplat ? s-a interesat locotenentul, oprindu-se în faţa grupului.

— Păi tocmai că asta am vrea să ştim şi noi ! a început unul din bărbaţi, un tip în jur de şaptezeci de ani, cu căciulă pe cap şi îmbrăcat cu un cojoc fără mîneci, pantaloni de călărie şi sandale cu talpă de microporos.

— Ba lasă că spun eu ! Că eu am telefonat la miliţie ! şi-a revendicat dreptul de autor o femeie, leat cu primul vorbitor, dar atît de scundă şi grasă, încît părea rotundă ca un măr.

— Cum vă numiţi ? a intervenit cu autoritate plutonierul, pentru a împiedica o nouă dispută pentru întîietate, proptind demonstrativ vîrful unui pix pe carnetul ce-l ţinea în cealaltă mînă.

— Ganea ! Ganea Sevastiţa şi stau cu casa colo ! a arătat ea cu mîna spre gospodăria de peste drum. De cincizeci şi mai bine de ani stau pe strada asta. Şi io-i ştiu pe toţi de pe ea...

— Pentru ce ne-aţi chemat ? a întrerupt-o locotenentul cu scopul de a-i stăvili vădita intenţie de a prezenta o monografie verbală a străzii respective.

— V-am chemat pent' că a dispărut dom' Cristache.

— Aş ! a întrerupt-o dispreţuitor tipul cu pantaloni de călărie. O fi plecat iar să-şi vîndă marfa, că se duce şi prin provincie...

— Fii serios, nea Fănică ! a protestat oponenta lui. Da la păsări te uitaşi ?

— Ce-au păsările ? s-a interesat locotenentul, privind intrigat prin gardul cu ochiuri de sîrmă hexagonală în curtea din spatele lor, spre un pîlc de raţe şi găini.

— Da nu le vezi, fecior, cît sînt de amărîte ? !

— Amărîte ? ! a repetat ofiţerul, uimit.

— Păi da ! Sînt pleoştite, că nu-s mîncate. Că de cîteva zile neam să le dea cineva de mîncare. Ce, nea Fănică, matale crezi că dacă dom' Cristache pleca pentru mai multe

zile, lăsa orătăniile de izbelişte, fără să-mi zică mie să le dau grăunţe ? s-a adresat ea oponentului ei, care, rămînînd fără replică, şi-a scos căciula şi s-a scărpinat în creştet.

— De cîte zile nu l-aţi mai văzut pe domnul Cristache ? a vrut să se edifice locotenentul.

— De vo trei. Adică de luni seară. Şi eu mă gîndesc că dacă nu-i bolnav, poate o fi murit, că are vo... nouăzeci de ani...

— Locuieşte singur ?

— Da, că nevasta i-o murit, mai acum vun an, iar fata s-a mutat astă-vară la bloc.

Locotenentul, ajungînd la concluzia că a venit momentul să înlocuiască vorbele cu fapte, a pus mîna pe clanţa porţii şi a apăsat-o.

— Vă rog să aşteptaţi la poartă ! le-a cerut locotenentul, făcîndu-i semn plutonierului să vină cu el.

Păşind în curte, a trecut prin faţa a două rînduri de ferestre şi două marchize. A privit o fereastră îngustă şi montată în poziţie orizontală, la vreo doi metri de la sol, care era deschisă, apoi, continuînd să înainteze, o magazie dărăpănată şi un petec de curte plantat cu cîţiva pomi. Neremarcînd nimic suspect, locotenentul s-a întors şi, revenind spre poartă, a încercat pe rînd uşile celor două marchize. Prima era zăvorîtă. Apăsînd însă pe clanţa celei de-a doua, a constatat că aceasta nu era încuiată şi deschizînd-o a simţit în nări un miros dulceag-greţos, specific.

— Vă rog să-i chemaţi pe cei doi cu care am discutat şi să închideţi poarta, ca să nu mai intre nimeni în curte — s-a adresat el subofiţerului, rămînînd în prag.

După ce tipul cu pantaloni de călărie şi grăsana şi-au făcut apariţia, locotenentul le-a explicat că vor trebui să-l asiste în calitate de martori. Apoi, făcîndu-se că nu remarcă privirile pline de importanţă pe care le-au schimbat între ei, le-a cerut să rămînă lîngă uşă şi a păşit peste pragul acesteia. Încăperea în care a pătruns avea în jur de şase metri pătraţi şi era mobilată cu piese vechi şi disparate. În pereţii laterali erau montate două uşi, prevăzute cu ochiuri de geam, ambele întredeschise.

Avansînd pînă în mijlocul camerei, a stabilit direcţia din care venea mirosul şi s-a îndreptat spre uşa din partea

stîngă. Deschizînd-o pînă la perete, a văzut o încăpere care avea aceleaşi dimensiuni cu cea anterioară. În stînga se afla marchiza a cărei uşă o găsise încuiată cînd o încercase din curte. În faţa lui se afla o altă uşă, deschisă larg, pînă la perete. Prin cadrul acesteia a remarcat o cadă de baie. Încăperea în care se afla cuprindea o maşină de aragaz cu butelie, un dulap şi o masă de bucătărie şi, lipit de zidul din dreapta, un pat îngust, cu aşternutul nestrîns, iar deasupra acestuia, prinsă cu ţinte pe perete, o scoarţă cu fondul verde.

Cum mirosul pestilenţial se accentuase, s-a apropiat de pat şi l-a privit cu atenţie. De sub plapumă, apăreau dezvelite gleznele şi labele unei perechi de picioare. Luat prin surprindere de prima sa întîlnire cu un cadavru, locotenentul s-a simţit cuprins de o puternică senzaţie de greaţă.

— Ia să vedem ce-a păţit ! a propus plutonierul, observînd că faţa ofiţerului căpătase brusc culoarea betonului proaspăt turnat.

Locotenentul, încurajat de siguranţa cu care-i vorbea plutonierul, i-a răspuns printr-un gest de confirmare. Ridicînd perna şi plapuma, a ieşit la iveală cadavrul unui vîrstnic, scund şi slab. Îmbrăcat într-o pijama, zăcea cu obrazul înfundat într-o pernă, pe a cărei faţă se distingeau urme de sînge.

— Bine te-au mai aranjat, moşule ! a gîndit cu glas tare plutonierul.

— Căutaţi un telefon şi sunaţi la secţie să ne trimită medicul legist, criminalistica şi procurorul de serviciu ! i-a spus locotenentul, luptîndu-se cu o nouă senzaţie de vomă.

După plecarea plutonierului, s-a dus şi el spre cei doi martori lăsaţi lîngă uşa marchizei şi s-a adresat bătrînului :

— Presupun că aţi fost pe front...

— Oho ! Am luptat în ambele războaie mondiale ! l-a asigurat respectivul cu mîndrie.

— Atunci vă rog să veniţi cu mine.

— Da, e domnul Costache ! l-a asigurat martorul după ce a privit cadavrul. Dar ce-a păţit ? L-a omorît cineva ?

— Aşa s-ar părea ! a admis locotenentul, pornind spre ieşire.

— Nu ţi-am zise ieu, nea Fănică, c-a dat ortu popii ? şi-a interpelat grăsana vecinul, autotştiutoare, cînd au ieşit în curte, în faţa marchizei.

— Întrucît s-ar părea că e vorba de o crimă, am să vă rog să-mi spuneţi tot ce ştiţi despre victimă ! le-a cerut locotenentul, pregătindu-şi notesul. Mai întîi, cum se numea ?

— Pavel Costache — a răspuns bărbatul.

— Care e numele de familie ?

— Costache.

— De cînd locuieşte în această casă ?

— Cine mai ştie ? În orice caz, eu l-am găsit aici cînd m-am mutat, mai acu vo cincizeci de ani — a spus femeia.

— Parcă spuneaţi că are o fată. Unde domiciliază ?

— Ştiu că s-a mutat la bloc, da nu ştiu unde anume.

— Cum se numeşte ?

— Daniela Costache.

— Mai avea şi alte rude ?

Ambii martori au răspuns prin gesturi de negaţie.

— Parcă spuneaţi că vinde ceva în provincie. Ce anume ? l-a chestionat ofiţerul pe martor.

— Păi ce să vîndă ? *Biblii.*

— *Biblii ? !* a zis ofiţerul neîncrezător.

— Da ! Că era adventist, sau cum i-o fi spunînd la religia lui... a răspuns femeia.

— Şi de unde le lua ? a continuat locotenentul intrigat.

— Asta numa el poate să ştie — a ridicat martora din umeri.

— Întrucît dumneavoastră locuiţi vizavi, vă rog să-mi spuneţi dacă era vizitat de multă lume.

— N-am prea văzut, că trăia foarte retras. Pentru că noi îl evitam, deoarece el ne tot bătea la cap să venim pe religia lui, că-i mai dreaptă. Dară noi n-am vrut, că cea ortodoxă pe care ne-o dădură părinţii îi şi mai dreaptă ! a conchis femeia cu toată convingerea.

— Ba eu am văzut pe cineva ! a zis bărbatul, după ce şi-a pipăit gînditor nasul cu o mînă.

— Vă ascult ! l-a încurajat ofiţerul.

— Am văzut în curtea lu nea Costache nişte bărbaţi străini.

— Cînd ? a întrebat locotenentul cu interes.

— Mai acu vreo trei sau patru luni...

— Atunci cînd era şi Daniela ? l-a consultat femeia, în timp ce ofiţerul, aflînd cît timp se scursese de la vizita la care se referea martorul, a simţit dispărîndu-i interesul abia stîrnit.

— Ai dreptate, că era cu ei şi fata lui nea Costache ! a confirmat bărbatul.

— Dar în ultimele zile, aţi mai zărit pe cineva intrînd în casa vecinului dumneavoastră ? a mai întrebat ofiţerul, dorind să stabilească o legătură între nişte posibili vizitatori şi omor.

Cum ambii martori au răspuns numai prin gesturi de negaţie, s-a decis să nu-şi mai piardă timpul cu ei şi i-a condus spre ieşire. În timp ce le deschidea poarta, a văzut că grupul curioşilor adunaţi în faţa gardului sporise în mod substanţial. Şi, întrucît perspectiva de a se înapoia singur în camera unde zăcea cadavrul nu-l atrăgea, a preferat să rămînă în stradă pentru a cere relaţii şi celorlalţi vecini ai victimei.

Cînd s-a înapoiat plutonierul de la telefon, locotenentul tocmai ajunsese la concluzia că n-a reuşit să afle nimic mai mult decît obţinuse din discuţia purtată cu primii doi. În consecinţă, şi fără nici cea mai vagă urmă de regret, locotenentul a închis poarta şi i-a spus plutonierului că trebuie să se apuce de cercetarea locului faptei.

Mai întîi, au examinat broaştele celor două uşi ale marchizei prin care pătrunseseră în casă. Nu purtau urme de efracţie, iar cheile erau introduse în broaşte din interior. Apoi, intrînd în prima încăpere, au deschis uşa cu geamuri, din dreapta. Camera avea tot circa şase metri pătraţi şi, după mobila care fusese înghesuită în ea, ar fi putut fi utilizată, în mod simultan, ca salon, sufragerie şi dormitor. Fereastra, cu vederea în curte, era bine închisă pe dinăuntru şi dealtfel nici ordinea din încăpere nu indica o eventuală trecere de intruşi. Deschizînd următoarea cameră, cu fereastra în faţă, prin care se zăreau gardul din sîrmă şi strada, au constatat că aveau de-a face cu un dormitor. Un studio modern, lîngă perete, o masă în mijloc şi un şifonier triplu, deasupra căruia trona un vraf de *Biblii* noi-nouţe, dar, cum anchetatorii nu prea erau duşi la biserică, nu i-au acordat nici o atenţie. Constatînd că fereastra era bine asigurată pe dinăuntru şi că nici în această încăpere nu se

evidenţiază indicii de pătrundere a unor nepoftiţi, au revenit în camera cu acces la marchiză. Şi, deoarece afară începuse să se întunece, au aprins lumina.

Locotenentul, evitînd să se uite spre patul în care zăcea victima, a pornit spre baie, singura care mai rămăsese de vizitat. Era o încăpere de vreo doi metri pătraţi. În faţă, o cadă de baie şi, pe peretele din stînga, o cămară mică, cu uşa deschisă, cu rafturi laterale încărcate cu diferite alimente, aerisită de o fereastră îngustă deschisă spre curte.

— Apar două variante, a spus locotenentul, trecînd grăbit pe lîngă patul victimei. În primul caz, victima l-a invitat pe criminal în casă, ceea ce indică bunele relaţii în care se afla cu bătrînul... Pentru această versiune pledează faptul că uşile n-au fost forţate, ci descuiate din interior... a completat, arătînd cu degetul uşile verandei.

— Tovarăşe locotenent, l-a întrerupt plutonierul ironic —, chiar credeţi că este firesc să primeşti musafiri cu patul nestrîns şi îmbrăcat în pijama ?

— Dacă musafirul vine noaptea, după ce te-ai culcat, şi-ţi bate în fereastră, nu cred că mai ai răgazul necesar pentru a strînge aşternutul şi a te îmbrăca cu un smoching, a replicat locotenentul pe acelaşi ton. Evident, dacă cel care te-a sculat din somn îţi este foarte apropiat. Altfel, îl bagi în mă-sa şi nu-l primeşti !

— Şi a doua versiune ? a întrebat plutonierul, pe cînd îşi spunea că locotenentul, deşi stagiar, nu sta rău cu logica.

— Aceasta are în vedere chiar remarca dumneavoastră. Dacă victima a fost găsită în pijama, trebuie admisă şi posibilitatea că a fost luată prin surprindere. În timpul somnului...

— Infractorul pătrunzînd în casă prin fereastra cămării — l-a completat plutonierul.

— Întocmai ! Dar cu observaţia că şi această variantă conduce tot la concluzia impusă de prima. Dacă autorul n-ar fi cunoscut topografia casei, n-ar fi ştiut că din cămară poate ajunge în baie şi de acolo, exact în camera unde se afla victima... a început locotenentul să-şi argumenteze raţionamentul, dar un zgomot de paşi în curte l-a obligat să şi-l curme pentru a ieşi în întîmpinarea celor care-l produceau.

Aproape simultan şi-au făcut apariţia ciminalistul, medicul legist şi procurorul. După ce primul a terminat de fotografiat victima şi medicul legist i-a luat locul, procurorul, însoţit de locotenent şi plutonier, au trecut la cercetarea cîmpului infracţional. Apoi, revenind în bucătărie, unde medicul legist continua să consulte victima, procurorul, un bărbat elegant şi cam de aceeaşi vîrstă cu locotenentul, i-a cerut acestuia să-şi expună părerea ce şi-o formase asupra cazului. Locotenentul n-a pierdut ocazia s-o facă, argumentîndu-şi în viteză cele două versiuni discutate deja cu plutonierul.

Procurorul, după ce l-a ascultat gînditor, a clătinat capul :

— Ipoteza că un infractor ar fi pătruns în casă prin fereastra cămării, pentru a ieşi apoi prin descuierea uşilor marchizei, mi se pare discutabilă.

— Pentru ce ? s-a mirat locotenentul.

— Fiindcă fereastra respectivă, fiind pendinte de o cămară, putea fi ţinută deschisă în permanenţă, cu scopul aerisirii alimentelor depozitate acolo. Deci, ea nu indică în mod obligatoriu drumul străbătut de agresor.

— Dar nici nu respinge această supoziţie ! a ripostat locotenentul.

— Posibil. Dar noi avem nevoie de certitudini. De aceea, n-ar strica dacă am găsi nişte urme de escaladare, pe cele două părţi ale zidului sau chiar pe tocul ferestrei.

— Le voi căuta mîine, la lumina zilei...

— Am terminat — a anunţat medicul legist, ridicîndu-se de lîngă victimă. Şi, dacă sînteţi de acord, aş vrea să o transport la morgă.

Procurorul a dat aprobator din cap şi l-a întrebat :

— Ce-aţi constatat ?

— După toate probabilităţile, decesul s-a instalat în urmă cu trei-patru zile.

— Cum s-a produs ? s-a interesat procurorul, în timp ce locotenentul, coroborînd aprecierea medicului cu depoziţia vecinei care remarcase dispariţia victimei, îşi spunea că omorul s-a comis probabil în noaptea de luni spre marţi.

Medicul legist a răspuns printr-o ridicare din umeri :

— Pînă la efectuarea necropsiei, nu pot să vă spun nimic. În orice caz, se pare că moartea a fost cauzată prin violenţă.

Procurorul, gîndindu-se că nu era necesar să fii medic pentru a trage o astfel de concluzie, i-a făcut semn să scoată cadavrul, după care s-a adresat locotenentului :

— Despre mobil v-aţi format vreo părere ?

— Nu. În orice caz, după toate aparenţele, ordinea pe care am găsit-o în casă exclude jaful.

— Aţi reuşit să stabiliţi ceva despre victimă ?

— În afară de faptul că era adventist şi vindea *Biblii,* absolut nimic.

— Şi aceste preocupări ar putea avea legătură cu omorul ? s-a mirat procurorul.

— Vă mărturisesc că sînt total ignorant în acest domeniu. Cred că vina aparţine numai Şcolii de miliţie, care a omis să ne predea şi ore de religie... a glumit locotenentul.

— Şi ce vă împiedică să propuneţi o completare a programei analitice ? s-a interesat amuzat procurorul, pe cînd îşi făcea apariţia şi plutonierul, plecat să-i conducă pe brancardieri şi medicul legist.

— E o problemă asupra căreia vă promit că voi mai medita — s-a angajat ofiţerul pe acelaşi ton.

— Şi pînă veţi lua o hotărîre, cum intenţionaţi să orientaţi cercetările ?

— În primul rînd, va trebui s-o depistez pe fiica victimei. Apoi... Văzînd şi făcînd.

— E în regulă ! Numai ea ar putea şti dacă era cineva interesat în suprimarea vieţii tatălui ei — a admis procurorul, pornind spre ieşire.

*
* *

A doua zi dimineaţa, după ce a obţinut de la Evidenţa populaţiei detaliile de care avea nevoie, locotenentul a pornit spre locuinţa fiicei victimei. Nu era acasă, dar a aflat că este contabilă la I.T.B. şi a plecat s-o caute la sediul respectivei întreprinderi. Găsind-o, i-a comunicat cu menajamente ştirea funestă şi a invitat-o să-l însoţească.

— Vă rog să-mi spuneţi dacă constataţi schimbări sau lipsa vreunui obiect din casă — i-a cerut locotenentul, o

jumătate de oră mai tîrziu, descuind uşa verandei şi poftind-o să intre.

— Nu. Nu văd nimic schimbat... a zis ea, cu ochii înroşiţi de plîns, după ce a trecut în revistă interiorul casei.

— Nu remarcaţi nici o lipsă ? a insistat locotenentul, înciudat că nu poate depista vreun mobil posibil.

— Nu — l-a asigurat cu convingere martora.

— Bine. Vă rog să luaţi loc — a spus el, aşezîndu-se pe un scaun de lîngă masa din sufragerie şi pregătindu-şi notesul. De cînd nu mai locuiţi aici ?

— Cred că de vreo jumătate de an... Dar dacă vreţi să ştiţi data exactă, am să mă uit în procesul-verbal de primire a apartamentului pe care mi l-am făcut.

— Nu. Nu este necesar. Mai bine vorbiţi-mi de persoanele care-l vizitau pe tatăl dumneavoastră.

— După ce a murit mama, în urmă cu vreo doi ani, n-am cunoştinţă să fi intrat vreo persoană străină în casă. Tatăl meu era o fire foarte retrasă.

— Ştiţi din ce cerc de adventişti făcea parte ?

— Nu, pentru că eu sînt ortodoxă. Dealtfel, acesta a şi fost motivul pentru care m-am mutat. Aveam discuţii permanente pentru faptul că refuzam să-i fac pe plac, trecînd la adventism. Asta mai cu seamă după ce s-a prăpădit mama...

— Din cîte ştim, se ocupa cu comercializatul *Bibliilor*. De la cine le procura ?

Femeia a răspuns printr-o ridicare din umeri.

— În urmă cu cîteva luni, au fost văzuţi mai mulţi bărbaţi străini în curtea casei. Cu ce scop veniseră ?

A ridicat din nou din umeri, dar locotenentul a ţinut să precizeze :

— Odată cu ei aţi fost văzută şi dumneavoastră.

— Oh ! a exclamat, ducîndu-şi palma la frunte. Acum îmi amintesc ! Am venit cu nişte oameni să iau pianul şi să-l duc în noua mea locuinţă.

— Unde i-aţi găsit ?

— Nu eu i-am adus, ci un fost coleg de birou, care în prezent este maistru la o întreprindere pentru deservirea populaţiei. Din cîte am înţeles, oamenii care l-au însoţit îi erau subalterni.

— Cum se numește și unde poate fi găsit prietenul dumneavoastră ?

— Nelu Dragomir și lucrează la I.C.R.A.L.-Herăstrău.

Locotenentul și-a notat imediat răspunsul, cu intenția de a urmări pista ce i se oferea.

— Cunoașteți vreo persoană interesată să ia viața tatălui dumneavoastră ?

Cum ea a negat fără nici cea mai mică ezitare, locotenentul s-a ridicat și a condus-o spre ieșire.

— Ați putea să-mi dați cheile casei ? s-a interesat ea, pe cînd ofițerul încuia ușa verandei.

— Regret, dar pînă la terminarea cercetărilor, locuința trebuie să rămînă închisă. Așa este regula — s-a scuzat el, conducînd-o spre poartă.

După plecarea fiicei victimei, s-a înapoiat pentru a examina la lumina zilei fereastra îngustă a cămării. A remarcat imediat că praful depus pe tocul din lemn era pe alocuri șters, situație care a întărit ofițerului bănuielile că un intrus s-ar fi putut strecura pe acolo în locuință. Cum însă o certitudine putea fi furnizată numai de către un criminalist, și-a propus să ceară avizul colegului care participase la cercetări în ziua precedentă. Dar pînă una-alta, avea altceva de făcut...

* * *

I.C.R.A.L.-ul pe care-l căuta își avea sediul în două încăperi înțesate cu funcționari, pe Calea Dorobanților.

După ce locotenentul s-a interesat de persoana pe care dorea s-o vadă, a fost îndrumat spre o ușă laterală. Intrînd într-un birou mic și dărăpănat, a văzut un tip care scria zorit la o masă lungă, de ședințe. Avea părul roșu, dar cu rădăcinile negre, ceea ce ar fi putut să însemne că și-l cam vopsește.

Continuînd să scrie și, fără să ridice capul, a decretat cu enervare :

— Nu lucrăm cu publicul decît pînă la ora două ! Reveniți mîine...

— Dumneavoastră sînteți tovarășul Dragomir ? a întrebat placid locotenentul.

Interpelatul şi-a săltat capul numai atît cît să privească încruntat pe sub arcade către individul care insista să-l conturbe, dar, văzînd uniforma albastră, în următoarea fracţiune de secundă se afla în picioare, zîmbitor. Era foarte voinic, dar scund.

— Da, eu sînt. Cu ce vă pot fi de folos ? s-a interesat plin de bunăvoinţă.

— Îmi pare rău că vă deranjez, dar am ceva de discutat cu dumneavoastră — l-a anunţat locotenentul, după ce s-a prezentat.

— Dar nu e nici un deranj. Vă rog să luaţi loc şi să-mi spuneţi ce problemă aveţi. Vreo reparaţie ? s-a interesat Dragomir cu o solicitudine ce ar fi putut lăsa cu gura căscată pe cetăţenii care ajung să apeleze la serviciile I.C.R.A.L.-urilor.

— Ah, nu ! Am venit pentru o problemă de serviciu — a replicat amuzat ofiţerul, aşezîndu-se pe scaunul oferit.

— Vă stau la dispoziţie — a zis Dragomir, mirat.

— Vă rog să-mi spuneţi, cînd l-aţi văzut ultima oară pe Pavel Costache ? l-a luat repede locotenentul.

— Pe Pavel Costache ? ! Dar nici nu-l cunosc ! a răspuns chestionatul, arborînd un aer de nedumerire.

— Dar pe Daniela Costache o cunoaşteţi ?

— Sigur ! Am fost colegi. Ah ! Acum ştiu... Vă referiţi la tatăl ei, bătrînul care locuieşte în Bucureştii Noi. Aşa-i ?

Locotenentul a confirmat.

— Bine, dar chiar dacă l-aş vedea, tot nu l-aş mai recunoaşte. L-am văzut numai o singură dată, cînd m-a rugat Daniela s-o ajut să-şi ducă în noua locuinţă un pian...

— Cine sînt oamenii care au participat la mutarea pianului ?

— Trei muncitori care lucrează în subordinea mea.

— Vă rog să-mi spuneţi cum se numesc.

Dragomir a ridicat gînditor ochii spre tavan şi a precizat, cu pauze :

— Electricianul Nazarie Constantin... Dulgherul Manda Paul şi... instalatorul Comanciu Grigore.

— Unde-i pot găsi ? a întrebat locotenentul după ce şi-a notat răspunsul.

— Astăzi sînt repartizaţi cu lucrul la... a zis Dragomir, alegînd dintre hîrtiile de pe masă un grafic şi începînd să

plimbe un deget pe el. Nazarie şi cu Manda lucrează împreună la cetăţeanu' Dabaseu, în Calea Florească 123... Iar Comanciu schimbă nişte robineţi la familia Niţa, pe strada Uricaru 6... Dar ce s-a întîmplat ? a vrut el să ştie, văzînd cît de conştiincios lua ofiţerul notiţe.

— A fost spartă locuinţa lui Pavel Costache... Şi mă aflu în căutarea autorilor — a motivat ofiţerul.

— Cînd ? s-a interesat Dragomir surprins.

— În urmă cu cîteva zile — a răspuns evaziv ofiţerul.

— Şi s-au furat lucruri de valoare ?

— Oarecum.

— Deşi nu-i treaba mea, vă rog să-mi permiteţi să vă dau un sfat...

— Un sfat e oricînd binevenit.

— Dacă-i bănuiţi pe băieţii ale căror nume vi le-aţi notat, o să vă pierdeţi vremea...

— De ce ?

— Pentru că lucrez cu ei de mult şi-i ştiu ca oameni foarte serioşi. Cu case, cu familii, cu copii...

— Nu vă faceţi griji. E numai o problemă de rutină. Apropo, şi fără să vă supăraţi, dumneavoastră ce-aţi făcut luni seară ?

— Aşa mai merge... a zis amuzat Dragomir. Şi eu am familie... şi trei copii. Şi cum unul din ei se pregăteşte pentru Politehnică, am stat cu el pentru a mă asigura că într-adevăr e cu burta pe carte...

*
* *

Cînd locotenentul a ajuns la adresa din Calea Florească, l-a găsit numai pe dulgherul Manda, un lungan tuciuriu, care era ocupat cu reparatul obloanelor unei ferestre.

— Colegul dumneavoastră, Nazarie, unde este ? l-a întrebat ofiţerul.

— Avem program numai pînă la ora patru, aşa că e firesc să fi plecat acasă.

— Şi dumneavoastră de ce-aţi mai rămas ?

— Pentru că eu în jumătate de oră termin complet lucrarea pe care o aveam de făcut, iar Nazarie mai are oricum de venit pe aici.

Cum din întrebările ce i le-a pus a rezultat că, în afara vizitei ce-a făcut-o pentru mutarea pianului, n-a mai călcat niciodată în casa victimei, locotenentul i-a cerut să spună cum şi-a petrecut timpul în noaptea de luni spre marţi.

— Neveste-mi i-am spus că sînt de serviciu, dar în realitate am fost cu nişte prieteni şi am făcut-o lată — i-a comunicat cu complicitate Manda.

— Unde anume aţi fost şi cine sînt prietenii cu care aţi chefuit ?

După ce şi-a notat răspunsurile, locotenentul şi-a spus că pentru a-i verifica afirmaţiile, va trebui să se apuce de treabă încă de la prima oră, a doua zi dimineaţa.

*
* *

Întrucît nu mai avea nici o şansă să-l găsească la lucru pe cel de-al treilea, locotenentul a preferat să treacă pe la secţie pentru a-i cere criminalistului să examineze urmele găsite pe tocul ferestrei de la cămară. Acesta fiind însă plecat din sediu, s-a apucat de rezolvarea unor probleme curente.

Spre ora şapte seara, cînd s-a decis să plece acasă, s-a întîlnit cu plutonierul care tocmai intra în clădire.

— Oh, tovarăşe locotenent ! Bine că vă văd ! s-a bucurat subofiţerul. Dacă aţi şti cît v-am căutat...

— Dar ce s-a întîmplat ? Ceva nou ?

— Şi încă cum ! Am primit raportul medicului legist.

— Şi ? a replicat cu indiferenţă locotenentul.

— Şi e bomba bombelor ! l-a asigurat plutonierul, scoţînd din servieta pe care o ţinea în mînă cîteva file dactilografiate şi întinzîndu-i-le.

— Nu se poate ! a exclamat locotenentul după ce a citit concluzia.

— Aşa mi-am zis şi eu... Da' uite că se poate !

Fără să mai facă vreun comentariu, locotenentul a împăturit filele, le-a vîrît în buzunarul vestonului şi a pornit spre ieşirea sediului, complet aiurit.

*
* *

— Nu se poate ! a exclamat şi procurorul, citind cu surprindere raportul medicului legist.

— Exact așa am spus și eu cînd l-am văzut — l-a asigurat locotenentul.

— ...Moarte neviolentă, datorată insuficienței cardiorespiratorii acute, survenită în cadrul unei steromatoze generalizate și hipertrofii miocardice", a citit procurorul din raport. Apoi a ridicat capul spre ofițer și a continuat: Deci, în pofida aparențelor, avem de-a face cu un deces natural și totodată, normal, dacă ținem seama de vîrsta mortului. Deh ! Copacii nu prea cresc pînă la cer — a adăugat, aruncînd raportul pe birou.

— Ceea ce noi considerăm a fi un omor sîngeros, era de fapt o hemoragie externă...

— Mă rog, asta-i situația. Întrucît nu se mai pune problema urmăririi unui agresor, considerăm afacerea clasată. Prin urmare, puteți restitui fiicei decedatului cheile locuinței...

* * *

La o zi după primirea cheilor, Daniela Costache a intrat în secție și s-a interesat unde-l poate găsi pe locotenent.

— Bună ziua — a zis ea, intrînd în biroul persoanei căutate.

— Sărut mîna. Mai aveți vreo problemă cu noi ? a întrebat-o ofițerul.

— Tovarășe locotenent, am constatat că a dispărut ceva din casa tatălui meu — l-a înștiința ea, pe cînd buza inferioară îi tremura ca unui copil care se pregătește să plîngă.

— Ce anume ? Dar vă rog să luați loc.

— O casetă cu bijuterii și bani — a răspuns, mai mult căzînd decît așezîndu-se pe scaun.

— Unde era ținută ?

— În garderobul din camera de la stradă.

— Cînd v-am rugat să-mi spuneți dacă lipsește ceva din casă, nu m-ați asigurat că totul e în ordine ? a chestionat-o ofițerul, devenind brusc sever.

— Uitasem de ea... Pe urmă mi-am amintit... a zis ea cu timiditate.

— Mă rog... Ce conținea caseta ?

— V-am spus, bijuterii și bani...

— Ce sumă se afla în casetă ?

— În jur de patruzeci de mii...

— Vă rog să-mi descrieţi bijuteriile — i-a cerut el, pregătindu-se să ia notiţe.

— Nu pot... Eu... nu le-am văzut niciodată.

— Şi atunci de unde ştiţi că au existat ? a început ofiţerul să-şi piardă calmul.

— Mi-a spus mama, pe cînd încă trăia, că tata are bani şi bijuterii într-o casetă.

— Cum arăta această casetă ? Era din lemn ? Din oţel ? Vă rog s-o descrieţi.

— Păi ce să vă spun despre ea dacă n-am văzut-o niciodată ? !

— Doamnă... a spus ofiţerul, străduindu-se să-şi păstreze calmul. Dacă într-adevăr aţi suferit o pagubă, trebuie să-mi spuneţi cu precizie în ce constă aceasta ! Altfel... Altfel, este absurd să veniţi şi să-mi cereţi să vă găsesc niscaiva cai verzi pe pereţi ! Ce, chiar credeţi că altă treabă n-am ? ! a sfîrşit el prin a se înfuria.

Ulterior, după plecarea Danielei Costache, locotenentului i-a părut rău pentru ieşirea pe care a avut-o. Dar şi reclamanta făcuse tot ceea ce era necesar pentru a-l scoate din ţîţîni...

Joi, 8 decembrie

— Dan, cu capul sprijinit pe umărul meu stîng, îi trăgea la aghioase, sforăind mai abitir ca o maşină de tăiat lemne. Iar eu, plin de nervi, mă uitam cînd spre Vartunian, aplecat peste volan pentru a vedea pe unde înaintează, cînd spre partea din dreapta a parbrizului, potopit în rafale ba de ploaie, ba de zăpadă. Aşteptam ca din clipă în clipă să aud o nouă explozie de cauciuc. Ar fi fost firesc, doar mai avusesem trei în ultimele ore.. Şi e o adevărată bucurie să pui petice la cauciucuri noaptea, pe o şosea neluminată şi sub biciuirea lapoviţei. Acum, domnul plutonier Vartunian se făcea că nu-l interesează decît condusul maşinii, dar ştia bine că, după ce ajungem la Bucureşti, îl aşteaptă trei zile de arest, pentru că, deşi îi spusesem de mult să ceară cauciucuri noi, el se făcuse că plouă. Nu din neglijenţă, ci pentru a lua o nu ştiu ce amărîtă de primă, acordată în cazul unei utilizări intensive a cauciucurilor. Motiv pentru care, deşi drumul Craiova—Bucureşti se străbate cu uşurinţă în patru ore, noi, după şapte ore, abia ieşisem din Alexandria...

De fapt, necazurile de la întoarcere au fost un fleac pe lîngă cele care m-au aşteptat la Craiova... În urmă cu o săptămînă, m-am apucat să dau la urmărirea generală un individ despre care aveam motive să cred că nu e străin de una din afacerile cu care fusesem pricopsit. Urmarea a fost că azi-dimineaţă am fost anunţat de colegii din Craiova că omul căutat a fost depistat în urbea lor şi pus la păstrare, în contul meu. L-am luat de îndată pe Dan de mînă şi i-am spus lui Vartunian să pună capul compas spre capitala Olteniei. Cînd am pornit, eram teribil de bine

dispus. Deh, ca tot omul care uită că ceasurile rele constituie o realitate a vieţii cotidiene...

Individul după care m-am dus, nu numai că se încadra în semnalmente, dar a şi recunoscut fapta ce i-o imputam. Coopera cu mine cu atîta dezinvoltură, încît n-am întîrziat să am o bănuială. Dar pentru ca bănuiala să ajungă o certitudine, am mai avut nevoie de cîteva ore bune. Suspectul, după ce a fost „umflat", recunoscînd imediat că numai el şi nimeni altul este persoana căutată, a reuşit să afle de la colegii mei craioveni unele amănunte ale cauzei pentru care era urmărit. Amănunte de care apoi s-a folosit pentru a încerca să mă convingă că el este vinovat de fărădelegea pentru care era anchetat. Pînă la urmă, m-am lămurit însă că erudiţia lui asupra modului în care se consumaseră faptele era cu mult sub baremul minim necesar pentru a putea fi trimis în faţa justiţiei. În realitate, tipul era niţel psihopat, din categoria celor care, precum Hristos, doresc să preia asupra lor răspunderea pentru toate păcatele omenirii. Un fel de martir voluntar, tocmai bun să te vîre într-o eroare judiciară dacă n-ai destul fler pentru a adulmeca hramul ce-l poartă. Sînt convins că, dacă l-aş fi întrebat, ar fi fost în stare să recunoască fără nici o ezitare că exact el este adevăratul asasin al preşedintelui John Kennedy !...

Reamintindu-mi cum mi-a mîncat sufletul trăsnitul ăla de la Craiova şi avatarurile drumului de întoarcere, privirea mi s-a oprit iar pe ceafa lui Vartunian. „În definitiv, de ce să-i dau trei zile de arest şi nu cinci ? am început să mă consult. Şi, de fapt, de ce numai cinci ?".

Spre şansa şoferului nostru, intenţiile mele vindicative au fost curmate de intervenţia intempestivă a staţiei-radio :

— Alo ! Alo ! Apel general ! Apel general către autopatrule ! Cine se află pe DN 5, 6 şi 7 să raporteze !

În următoarele minute, am auzit patru echipaje comunicînd că se află pe diferite porţiuni ale drumurilor naţionale 5 şi 7, apoi dispeceratul a revenit în emisie :

— Echipajul 128 să se îndrepte imediat spre DN 6. Între kilometrii 21 şi 22 s-a semnalat un eveniment rutier.

Cum echipajul 128 se afla tocmai lîngă Giurgiu, i-am cerut lui Vartunian microfonul.

— Șefule, nu te băga ! Ce, sîntem de patrulă ? ! a protestat Dan, trezindu-se și ridicîndu-și capul de pe umărul meu.

— Alo ! Alo, stația !... Sînt 333... 3... 3... 3. Mă aflu pe DN 6, cu direcția București, în dreptul kilometrului 63... am comunicat, după ce-am descifrat inscripția de pe borna luminată pentru o clipă de faruri. Revocați ordinul anterior.

— Asta ne mai lipsea acum, după o zi de chin ! a aruncat Dan înciudat.

— Vă mulțumim pentru concurs, tovarășe căpitan — a spus vocea din difuzor, după aproximativ treizeci de secunde, adică tocmai intervalul de timp necesar pentru a-mi verifica indicativul. La loc comanda 128 !...

— Mai repede, Vartunian ! am cerut privindu-mi ceasul.

Era ora unu și cinci minute, dimineața.

Șoferul, fără să mai aștepte un alt îndemn, a și împins pînă la podea ciuperca acceleratorului.

— Acum numai o pană de cauciuc pe față ne-ar mai lipsi... a comentat Dan dezgustat.

— Ia mai taci, mă ! i-am retezat-o cu asprime, deoarece, chiar în clipa cînd cobea, admiteam și eu cu îngrijorare o astfel de posibilitate.

El a tăcut îmbufnat, iar Aghiuță, satisfăcut probabil cu cele trei pene făcute anterior, s-a abținut să-și mai vîre coada în treburile noastre. Drept care, după vreo jumătate de oră, Vartunian a început să reducă viteza pînă au apărut în bătaia fazei lungi a farurilor cîteva siluete. Se aflau grupate pe partea stîngă. Ajungînd la vreo treizeci de metri de ele, am distins doi indivizi cu aspect rural, avînd „Z.B.“-uri în bandulieră, și doi subofițeri, un adjutant și un sergent-major. Ultimul, ținînd mîna dreaptă ridicată, ne indica cu stînga să ne continuăm drumul.

În timp ce Vartunian oprea la cîțiva metri de ei, eu am aprins plafoniera. Subofițerul, realizînd astfel că și Vartunian poartă o uniformă ca a lui, și-a coborît mîna dreaptă la caschetă și ne-a salutat. Pe cînd eu și Dan deschideam portierele și coboram, constatînd că ploaia a cedat locul unui vînt rece și cîinos, s-a apropiat de mașină și celălalt

subofiţer, un tip înalt, bine legat, cu trăsături regulate cu părul negru, încărunţit coborîndu-i pe sub caschetă.

— Să trăiţi ! Sînt plutonierul adjutant Codreanu, şeful de post al comunei Mihăileşti. Vă raportez că în acest loc s-a comis un accident mortal de circulaţie, cu fuga autorului de la locul faptei — ne-a informat el pe nerăsuflate.

După ce i-am spus cine sîntem şi că preluăm cercetarea cazului, am străbătut distanţa care ne separa de cei doi paznici comunali şi am îndreptat fasciculul lanternei spre silueta întinsă în spatele lor, la vreo doi metri.

Zăcea cu faţa în sus, perpendicular pe şosea, cu toracele şi capul pe asfalt, iar restul corpului pe acostamentul din pămînt bătătorit, care delimita şoseaua cu o fîşie lată de vreun metru şi jumătate. Era îmbrăcat cu o pufoaică albastră şi pantaloni din stofă cărămizie. În piciorul drept avea un pantof scofîlcit şi îmbîcsit de noroi, cu talpă de microporos, iar în cel stîng numai un ciorap din bumbac alb.

— Pantoful stîng s-a găsit ?

— Nu, tovarăşe căpitan. L-au căutat, dar încă n-am dat de el — mi-a răspuns adjutantul.

Fără să comentez, m-am dus spre picioarele victimei şi am luminat talpa ciorapului. Cum nu purta urme de noroi, am dedus că înainte de accident fusese încălţat şi că pantoful lipsă, deşi nu fusese găsit, trebuia totuşi să se afle prin apropiere. Ridicînd conul luminos spre capul victimei, am remarcat două urme lăsate de încălţăminte în pămîntul înmuiat de ploaie al acostamentului. Una din ele imprimase nişte dungi transversale.

— S-a apropiat cineva de victimă ? am întrebat, arătînd cu degetul spre impresiunile plantare.

— Nu, tovarăşe căpitan. În orice caz, de cînd sînt aici, eu n-am lăsat pe nimeni — m-a asigurat subofiţerul.

— Cine a descoperit victima ?

— Conducătorul unei maşini de la ferma avicolă din comuna noastră.

— Vă rog să-l convocaţi la post, cerîndu-i să poarte aceeaşi încălţăminte pe care a avut-o cînd a descoperit victima — i-am spus, după care m-am adresat lui Dan : Adu-ţi polaroidul şi fotografiază încălţămintea dînşilor am completat arătînd spre subofiţerii şi paznicii comunali. Var-

tunian — am continuat, dînd ochii cu şoferul nostru, care, stînd cu mîinile încrucişate pe piept, ne asista cu un aer de parcă el era căpitanul şi eu plutonierul — sună prin staţie şi cere să ne trimită un medic legist. După aceea, prepară-mi o compoziţie de ghips pentru ridicare de mulaj !

În timp ce Dan şi Vartunian se îndreptau spre maşină, m-am dus să examinez figura victimei cu lanterna. Avea capul descoperit şi era neras de multe zile. Mi-am spus că trebuie să fi avut în jur de cincizeci de ani. Părul, şaten încărunţit, şi fruntea erau năclăite de sînge coagulat. Mai multe dîre, prelungindu-se de-a lungul obrajilor, spre bărbie, ajungeau pe umerii şi pieptul pufoaicei. Scoţîndu-mi o mănuşă, m-am lăsat pe vine şi i-am pus două degete pe carotidă. Constatînd că este rece, mi-am vîrît palma pe sub pufoaică şi cămaşă, spre subsoară, pînă am simţit pielea de pe pectoral. Era destul de caldă încă, ceea ce indica că decesul, funcţie de temperatura scăzută a mediului, a survenit într-un interval ce nu putea depăşi două ore.

— Cunoaşteţi victima ? am întrebat peste umăr.

— Da, e Turcu Iancu, din satul Popeşti, aparţinător de comuna Mihăileşti — a confirmat Codreanu.

— E departe acest sat ?

— Din acest punct, circa trei kilometri şi jumătate.

— La ce oră vi s-a anunţat evenimentul ? am mai întrebat, ridicîndu-mă în picioare.

— Cu aproximaţie, la ora zero şi patruzeci şi cinci de minute.

— Ce-o fi căutat pe şosea la o astfel de oră ? m-am întrebat cu glas tare.

— Se înapoia acasă, cu căruţa... a zis, întorcîndu-se şi arătîndu-mi cu braţul întins ceva în josul şoselei.

Orientînd fasciculul lanternei pe direcţia indicată, am văzut la vreo cincisprezece metri o căruţă cu pneuri, acoperită cu coviltir. Se afla tot pe partea stîngă, jumătate pe acostament şi jumătate pe asfaltul umed, cu direcţia de mers spre noi.

— Şi calul ? am întrebat, văzînd numai hulubele, ridicate în sus.

— E pe cîmp.

Am întors lanterna spre noua direcţie şi am văzut un cal alb, cu harnaşamentul pe el, dincolo de şanţul şoselei.

Era cu botul intr-o găleată și mesteca cu apetit niște grăunțe.

M-am dus spre capra căruței și am luminat interiorul acesteia. Era încărcată pînă la ramă cu boabe de porumb, iar deasupra grămezii se mai aflau încă doi saci, prin ale căror spărturi am văzut același conținut.

— Uitați-vă aici... mi-a recomandat adjutantul, precum un ghid de mare clasă, cînd am coborît.

Făcîndu-i pe plac, am constatat că pneul din față-stînga era pe jumătate dezumflat, iar lîngă el se afla un cric răsturnat.

Ghicind gîndurile subofițerului, am glăsuit :

— Vrînd să umfle cauciucul, a deshămat calul și i-a dat să mănînce. Apoi, cînd să fixeze cricul, a fost lovit și proiectat de o mașină care l-a depășit prea din scurt.

În timp ce el îmi aproba cu convingere raționamentul, am început să caut în jurul căruței urmele impactului. Dar n-am găsit nimic care să indice punctul în care fusese acroșată victima și am pornit să cercetez și porțiunea cuprinsă între locul unde zăcea aceasta și căruță. Însă, în ciuda unei examinări minuțioase, n-am reușit să descopăr ceea ce în mod firesc ar fi trebuit să existe. Pînă la urmă, m-am lăsat păgubaș și m-am dus să văd ce face Dan.

Terminase cu fotografiatul și se ocupa cu cercetarea victimei.

— N-are absolut nimic în buzunare — m-a anunțat el, sesizîndu-mi prezența. Ba mai mult, privește... a continuat, desfăcînd pufoaica și arătîndu-mi căptușeala buzunarului interior.

Era întoarsă în afară.

— Într-adevăr, e curios — am admis.

— Rezultă că victimei i s-a sustras tot ce avea asupra ei. Iar un astfel de procedeu nu prea rimează cu modul în care acționează autorul unui accident de circulație. Cînd încearcă să fugă de răspundere, nu mai stă să-și piardă timpul cu buzunărirea victimei.

— Ar mai fi o ipoteză. Victima n-a fost jefuită de autorul accidentului, ci de un terț. Adică o hienă cu chip de om, care, descoperind cadavrul, n-a vrut să scape ocazia de a se alege și el cu ceva dintr-o nenorocire...

— Tovarăşe căpitan, eu sînt gata — mi-a zis Vartunian, arătîndu-mi vasul în care preparase compoziţia de ghips.

I-am luat din mînă ulcica şi m-am apropiat de urma de încălţăminte care imprimase dungile transversale în pămîntul înmuiat de umezeală. Am turnat ghipsul în ea şi, după ce am apreciat că s-a întărit, am ridicat mulajul şi i l-am înmînat lui Vartunian, recomandîndu-i să-l ducă la maşină, fără să-l deformeze.

Auzind zgmotul produs de o sirenă, am întors capul şi am văzut o ambulanţă care rula pe şoseaua ce începuse între timp să se lumineze. După ce a depăşit căruţa şi a oprit, prin parbriz mi-a apărut chipul de fost sportiv al medicului legist Olimp Dobrescu.

— Deci ţie trebuie să-ţi mulţumesc pentru că am fost trezit cînd mi-era somnul mai dulce — a zis acesta, apropiindu-se îmbufnat.

— Da' de unde ! Nu-mi datorezi nici un dram de recunoştinţă, i-am spus cu modestie. Nu te-am cerut pe tine, ci un legist. Iar dacă întîmplarea a făcut ca tu să fii de serviciu, eşti binevenit !, am adăugat, întorcîndu-mă şi indicîndu-i victima care zăcea pe şosea.

Continuînd s-o facă pe bosumflatul, s-a apropiat şi a îngenuncheat lîngă cadavru. În timp ce el îşi deschidea trusa, iar sergentul-major continua să dirijeze traficul de autovehicule şi căruţe în continuă creştere, astfel încît să nu intre în perimetrul care ne interesa, eu, Dan şi adjutantul am reînceput la lumina zilei cercetarea cîmpului infracţional.

Am examinat palmă cu palmă asfaltul şoselei, ieşind şi din aria cuprinsă între căruţă şi locul unde fusese descoperită victima, dar nu am găsit urme care să indice locul impactului.

— Şefu', ce fel de accident o mai fi şi ăsta ? m-a consultat Dan, intrigat.

Cum exact aceeaşi întrebare mi-o pusesem şi eu, pe cînd examinam traiectoria urmelor de sînge de pe faţa victimei, i-am răspuns fără nici o ezitare :

— N-avem de-a face cu un accident, ci cu omor.

— Ei, chiar aşa ? a replicat el, neîncrezător.

— Da, pentru că numai astfel se pot explica nişte bizarerii, cum ar fi : unu, lipsa urmelor impactului...

— Tovarăşe căpitan, iartaţi-mă că mă amestec... m-a întrerupt cu timiditate adjutantul. Şi, constatînd că dau din cap încurajator, a continuat : Dacă l-a lovit bara unui autocamion, n-avea cum să-i mai sară vopseaua, să zicem, de pe aripi...

— Chiar şi în această eventualitate, datorită şocului primit de contactul violent cu corpul victimei, autovehiculul, indiferent de natura lui, trebuia să lase nişte urme. Fie şi numai cele ale pămîntului care se acumulează sub formă de praf pe osii şi partea inferioară a aripilor şi caroseriei. Şi noi n-am găsit absolut nimic. Apoi, dacă victima ar fi fost lovită de un mobil, firesc ar fi fost ca ea să se rostogolească pe asfalt. Iar starea hainelor şi a chipului victimei exclud o astfel de posibilitate...

— Vrei să spui că victima n-a fost azvîrlită de impact, ci aşezată pe locul unde am găsit-o ? mi-a scurtat-o Dan.

— Mai ai îndoieli ?

— O grămadă, în lipsa unor certitudini.

— Hai cu mine ! l-am poftit, îndreptîndu-mă spre cadavru.

Cînd am ajuns la destinaţie, doctorul Dobrescu tocmai îşi închidea trusa.

— Pot să-l ridic ? s-a interesat el.

— Numai o clipă. Vreau să-i arăt ceva lui Simionescu... Dane, apropie-te ! i-am cerut, lăsîndu-mă într-un genunchi lîngă corpul victimei şi, aşteptînd pînă mi-a urmat exemplul, instalîndu-se de cealaltă parte a cadavrului, i-am indicat traiectoria dîrelor de sînge, de la frunte spre bărbie şi pieptul pufoaicei. Dacă n-ai tras chiulul de la şcoală, cînd s-a predat despre legea gravitaţiei pămîntului, ar cam trebui să pricepi despre ce-i vorba în propoziţiune — am zis, ridicîndu-mă în picioare.

— Da, ai dreptate ! s-a decis asistentul meu la bine şi, mai ales, la rău. Rănile care i-au cauzat moartea s-au produs pe cînd se afla în picioare, altfel dîrele de sînge s-ar fi scurs spre urechi, nu spre bărbie, a adăugat ridicîndu-se şi el.

Deoarece în acel moment eu aveam nevoie de ceva mai mult decît acordul colegului meu, m-am întors spre doctor :

— Olimp, ce-mi spui despre cauza morții ?

— Fracturi craniene, prin aplicarea unor multiple lovituri cu un corp contondent. Dar despre natura și forma acestuia, după necropsie. Aceeași situație și în ceea ce privește momentul decesului...

— Altceva mă interesează — l-am întrerupt. Crezi că există vreo posibilitate, cît de mică, ca rănile victimei să fi fost cauzate în cadrul unui accident rutier ?

— Nici una ! Avem de-a face cu o agresiune caracteristică. Așa că te-aș sfătui să te orientezi pe direcția descoperirii autorului unui omor voluntar.

Mă pregăteam să-mi exprim acordul cu remarca lui, cînd o rumoare crescendo m-a obligat să întorc capul spre sursa acesteia. Am văzut un autobuz, care, după ce pilotase pe lîngă noi cu cîteva minute mai înainte, se imobilizase la cîțiva metri în spatele căruței, iar între cele două repere, pe sergentul-major, foarte decis să împiedice accesul către noi al celor zece-cincisprezece pasageri coborîți din autovehicul. Cum părea să aibă dificultăți cu o tînără care i se zbătea în brațe, m-am îndreptat imediat spre beligeranți.

— De ce insiști ? Nu ți s-a spus că trecerea este interzisă ? am întrebat-o, ajungînd lîngă recalcitrantă.

— Da' trebuie !... Vreau să știu ce s-a-ntîmplat ! a declarat ea, cu bărbia tremurîndu-i, gata-gata să izbucnească în plîns.

— O să afli la vremea potrivită. Acum te rog să ne lași să ne vedem de treabă ! i-am spus ridicînd tonul, astfel încît să mă audă și ceilalți curioși care o înconjurau, cu speranța că îi voi determina și pe ei să-și ia tălpășița mai repede.

— Dară-i căruța lui taica... a scîncit ea, pe cînd eu, convins că am lămurit lucrurile, mă întorceam cu spatele.

— Cum te numești ? am întrebat-o, revenind spre ea și făcîndu-i semn subofițerului să-i dea drumul din brațe.

— Turcu Ana.

— Cînd l-ai văzut ultima oară pe tatăl dumitale, Ana ?

— Mai acu vreo zece zile, cînd a plecat la oraş... Da' ce i s-a-ntîmplat ?

— A suferit un accident.

— Vreau să-l văd ! a cerut ea, nerăbdătoare.

Mi-am petrecut un braţ peste umerii ei şi am condus-o uşor spre locul unde zăcea victima.

Ştiind din experienţă că partea cea mai dezagreabilă a cercetării afacerilor de omor survine abia atunci cînd apropiaţii victimei recunosc în cadavrul acesteia pe omul care le-a fost drag, m-am întrebat cum aş putea să-i atenuez şocul. Deoarece n-am fost niciodată capabil să găsesc o reţetă pentru această sfîşietoare situaţie, am strîns-o mai tare de umeri şi m-am strecurat cu ea pe lîngă Dan, care se interpunea între noi şi victimă.

Spre surprinderea mea, în locul unor ţipete de disperare, a rămas cu ochi pironiţi pe cadavru, fără să scoată nici un sunet.

— Nu-l cunoşti ? am întrebat-o intrigat, apreciind că i-am tradus tăcerea.

— E taica... a gemut ea, vlăguită.

Cînd am simţit că vrea să îngenuncheze lîngă corpul neînsufleţit, am reţinut-o, strîngînd-o şi mai tare de umeri. Apoi, făcîndu-i semn legistului că poate ridica victima, am întors-o uşor şi am condus-o spre căruţă, în timp ce ea începuse să plîngă şi să suspine încet.

— Unde lucrezi ? am întrebat-o, pentru a o distrage.

— Sînt ţesătoare, la „Tricotajul roşu"... a zis printre lacrimi.

— Unde a fost plecat tata ?

— La Bucureşti...

— Pentru ce ?

— Ca să vîndă usturoi...

— Mult ?

— Vo şapte sute de funii...

— Ce bani trebuia să obţină pentru ele ?

— Păi cu cinci lei funia... Cred că-n jur de vo trei mii de lei.

— Nu s-a găsit nici un ban asupra lui — am înştiinţat-o.

— Poate că n-o fi fost piaţă bună şi-a adus usturoiu-napoi...

— N-am văzut usturoi. Dar hai să-ţi arunci o privire în căruţă şi să-mi spui dacă ţi se pare că ceva nu este în regulă.

A pus piciorul pe butucul roţii şi s-a săltat voinicește pe capră.

— Ai văzut ceva altfel decît ar fi trebuit să fie ? am întrebat-o, după ce a coborît.

A clătinat capul şi a emis un „ţţţ".

— Nu lipseşte nimic ? am insistat.

— No, nica ! Da' nu găsiraţi bani pentru că pă banii luaţi pă usturoi a cumpărat grăunţe — a zis, arătînd cu mîna întinsă spre boabele de porumb.

— Consideri deci că în căruţă se află porumb în valoare de trei mii de lei ?

— Da... că io zic că să tot fie vo douăzeci de duble...

— Purta acte cu el ?

— Sigur. Avea bolentin.

Cum nu auzisem pînă în prezent că şi un buletin de identitate ar putea constitui un mobil pentru luarea unei vieţi, am luat-o altfel :

— Era în dușmănie cu cineva ? Adică exista vreo persoană care ar fi avut motiv să-l omoare ?

— No... Îşi vedea de treaba lui şi era preten cu toţi...

— Cine ştia că în noaptea trecută urma să se înapoieze acasă ?

— Nimeni, că taica stătea la oraş pînă vindea usturoiu. Adică după cum mergea peaţa. Dacă lipsea, se vindea mai repede. De nu, mai încet. Da' mai mult de două săptămîni nu sta niciodată.

„Deci, dușmani cunoscuţi n-avea. Iar dacă totuşi avea, aceştia, neştiind cînd se întoarce, nu s-ar fi apucat să-l pîndească la întîmplare, pe şosea, într-o noapte friguroasă de decembrie", am raţionat eu, ceea ce nu m-a putut împiedica să insist :

— Cînd a plecat la Bucureşti îl însoţea cineva ?

— No, nimeni.

— Dar întorcîndu-se spre casă, putea să ia cu el vreo cunoştinţă ?

— Nu, nici-ntr-un caz, că nu-i plăcea s-aibă pă cineva cu el... Sărăcuţu de el... a zis, izbucnind într-un hohot de

plîns pe care, în ciuda străduinței ce-o făcuse, n-a mai reușit să și-l stăpînească.

— Mai ai frați sau surori ? am întrebat-o pentru a o ajuta să se liniștească.

Încă doi frați și o soră...

— Cu ce se ocupă ?

— Fratele mai mic e-n armată, iară ăla mai mare și cu soră-mia are familie și stă la Alexandria... Vai de capu meu ! Ce-o să zică mama de-o afla ce s-a-ntîmplat lu taica ? a oftat ea demoralizată.

— Cred că cel mai bine ar fi să te duci acasă și să stai cu ea.

— Da' cu fabrica ce să fac ? Că trebe să mă duc... a spus dezorientată.

— Să nu-ți faci probleme, pentru că la nevoie am să-ți dau eu o motivare. Așa că du-te direct acasă și rămîi cu mama dumitale. Am să trec și eu pe la voi pentru a discuta cu ea — i-am spus, în timp ce ambulanța doctorului Dobrescu se îndepărta.

— Și cu calul și căruța ce se-ntîmplă ? a mai vrut să știe, ceea ce demonstra că nenorocirea ce-o lovise nu-i putuse altera simțul practic, atît de specific țăranului.

Am asigurat-o că după ce terminăm cercetarea i le voi trimite acasă. Pe cînd o priveam îndepărtîndu-se, Dan, care între timp trasase cu creta conturul victimei pe asfalt și se dusese să facă același lucru și cu căruța, m-a strigat.

— Ce e ? m-am interesat, apropiindu-mă de el.

— Am găsit chestia asta... a zis, arătîndu-mi o bucată de hîrtie.

Luînd-o și privind-o, am văzut că este îndoită în patru. Despăturind-o, am constatat că are dimensiunile unui sfert de coală de dactilografiat, iar pe mijlocul ei fuseseră scrise cu pastă două cuvinte suprapuse. Nu le-am putut însă descifra, deoarece, datorită umezelii pasta se dizolvase și le făcuse ilizibile.

— Unde ai găsit-o ?

— Pe acostament, în dreptul caprei căruței. Ar fi formidabil dacă a pierdut-o agresorul ! s-a entuziasmat el.

— La fel de bine putea s-o piardă și victima. Ca să nu spun că cel puțin tot la fel de bine ar fi putut fi pierdută sau chiar aruncată de un terț complet străin de cauză.

Pentru orice eventualitate, o trimitem plini de „optimism“ la laborator ! am decis, restituindu-i-o.

Ajungînd lîngă grupul format de paznici și subofițeri, i-am făcut semn lui Vartunian să coboare din mașină și să se apropie, că prea ne privea dindărătul volanului ca un spectator dintr-o lojă rezervată.

Am mai așteptat pînă a venit și Dan, apoi m-am declanșat :

— Întrucît pe șosea nu s-au găsit urme care să indice locul în care a fost ucisă victima, va trebui să extindem verificarea și asupra împrejurimilor. În consecință, păstrînd o distanță de doi metri între noi, vom trece la cercetarea terenului agricol pe o porțiune de o sută de metri, după care ne întoarcem pe fîșia următoare și așa mai departe. Începutul îl vom face cu latura cea mai apropiată de locul unde s-a găsit victima — am precizat, arătînd spre cîmpul din dreapta. Nu știu în ce vor consta aceste urme, dar știu că ar fi firesc să găsim cel puțin o căciulă, sau cam așa ceva, și pantoful care lipsea din piciorul victimei... E clar ?

Cum n-au existat observații, ne-am întors cu toții și am pășit peste acostament. Dar n-a trebuit să mergem prea departe, deoarece, mai înainte de a apuca să coborîm în șanțul adînc de pînă la un metru, care delimita șoseaua de terenul agricol, s-a auzit glasul unuia din paznicii comunali :

— Tovarășu', aici sunt niște gologani !

Cînd am ajuns lîngă el, mi-a arătat pe fundul șanțului trei hîrtii de zece lei. Mai întîi m-am uitat spre șosea pentru a localiza punctul. Era situat cam la jumătatea drumului dintre locul unde fusese găsită victima și căruța acesteia.

La două-trei palme de bancnote, pămîntul, acoperit cu o iarbă arsă de arșița verii și macerată de zăpadă și ploaie, era marcat de o pată roșcată, cu o circumferință de circa douăzeci de centimetri.

— Acolo a fost omorît ? m-a întrebat Dan, de pe buza șanțului, de unde mă urmărea cu privirea, împreună cu ceilalți.

— Da... Însă nu coborîți ! le-am cerut, începînd să pășesc și să cercetez cu atenție fundul șanțului.

Curînd, am descoperit o nouă urmă de încălţăminte, bine imprimată pe un petic de pămînt, şi, exact în dreptul locului unde staţionaseră roţile din faţă ale căruţei, cel de-al doilea pantof al victimei, încurcat printre crengile uscate ale unui arbust de un soi incert. În imediata apropiere am văzut şi o căciulă, gri, cu apărători de urechi, dintr-un material sintetic.

— Ei ? a zis Dan, cîteva minute mai tîrziu, cînd am ajuns din nou pe şosea.

— Omorul s-a comis în şanţ. Victima ori a fost aruncată din căruţă de însoţitorii pe care i-a avut, ori a fost smulsă de pe capră de nişte agresori care se aflau pe şosea. Cu această ocazie pierzîndu-şi căciula şi pantoful.

— Agresori ? s-a mirat Dan, remarcînd că am folosit pluralul.

— Am mai găsit o urmă plantară formată din striaţii transversale. Pe fundul şanţului. Adică acolo unde s-a făptuit omorul. Prin urmare, ea aparţine în mod cert agresorului. Iar dacă lîngă victimă, pe acostament, am depistat două tipuri de urme de încălţăminte, şi asupra purtătorului unuia dintre ele ne-am edificat, putem admite că nici cealaltă impresiune nu este străină de comiterea agresiunii.

Dan, care mi-a urmărit raţionamentul, a completat :

— Ba mai mult ! Fără participarea a cel puţin doi indivizi, ar fi greu de explicat modul în care a ajuns victima, din şanţ, pe şosea. Fără a fi tîrîtă, ci în mod evident purtată şi apoi depusă în locul unde a fost găsită.

— Întocmai. Ceea ce însă mă intrigă este faptul că victima a fost lăsată un anumit timp să zacă pe fundul şanţului. Cel puţin aşa indică pata de sînge...

— Bine, dar este evident. După doborîrea victimei, agresorii s-au ocupat de buzunărirea ei...

— Jaf ?

— Bineînţeles.

— Chiar crezi că un ţăran poate avea asupra lui valori care să stîrnească interesul unor tîlhari ?

— Nu-i vorba despre ce-aş putea crede eu, ci de ceea ce rezultă dintr-o stare de fapt. Nu numai că unul din buzunarele victimei este tras în afară, dar pe locul unde a zăcut prima oară se găsesc şi cîteva bancnote, desigur pier-

dute în timp ce agresorii își urmăreau mobilul. Evident, de jaf !

— Deși modul în care interpretezi urmele este corect, eu am niște dubii — am zis și, văzîndu-l că zîmbește cu toleranță, i-am făcut semn să mă urmeze.

— Nu înțeleg... a spus el cînd, ajungînd lîngă căruță, i-am arătat cricul și cauciucul dezumflat.

— Faptul că pneul, deși sîntem aici de peste șase ore, n-a mai pierdut aer, nu-ți spune chiar nimic ?

A dat de cîteva ori din cap a negație, apoi, brusc, a exclamat uimit :

— Formidabil ! Așa-i, aici e o montare ! Cauciucul n-a pierdut aerul printr-o gaură, ci prin deschiderea ventilului. Iar cricul și deshămarea calului fac parte din recuzita care trebuia să ne ducă la concluzia că victima a fost accidentată de un autovehicul, în timp ce încerca să remedieze pana. Acest simulacru urmărind, în mod evident, să ne împingă pe pista falsă a căutării unui chauffard fantomă.

— Acum, pornind de la constatarea că avem de-a face cu o regizare, mai putem admite că pronunțatul caracter de omor pentru jaf este într-adevăr consecința unei tîlhării ? Sau mai degrabă o nouă încercare de derutare ?

— Iar ai dreptate... Dar în această situație, în care nu putem conta pe nici un punct de sprijin pentru direcționarea anchetei, ce facem ?

— Vom apela la prea sfînta rutină polițienească. Adică, stabilind comportarea și relațiile victimei, declanșăm o investigație care să urmărească toate mobilurile posibile. În situația dată aceasta este singura cale prin care putem spera că vom obține soluționarea cazului.

— Tovarășe căpitan — a intervenit adjutantul, care asistase la discuția noastră academică cu o totală lipsă de interes — ce facem cu căruța ? Împiedică traficul pe șosea.

— O să-i rugăm pe dumnealor să ducă căruța la domiciliul victimei — i-am răspuns, desemnîndu-i pe cei doi paznici comunali.

— Tare mult aș vrea să pricep de ce, mai înainte de a depune victima pe șosea, au trambalat-o prin șanț ? s-a întrebat Dan, pe cînd paznicii vîrau calul între hulube pentru a-l înhăma.

— Nu există decît o singură explicație. În timpul comiterii omuciderii, s-a circulat pe șosea și, firesc, agresorii n-au fost interesați să se lase văzuți. Dar, cum nu este exclus ca dezideratul lor să nu fi fost, totuși, atins, va trebui să stabilim cine a circulat pe aici în intervalul de timp care ne interesează. Apropo — am continuat, adresîndu-mă adjutantului — pînă la ce oră circulă autobuzele pe șosea ?

— Ultima cursă pleacă din Mihăilești la ora zero și cincisprezece minute.

— Și la ce interval de timp se succed ?

— Teoretic, la un sfert de oră. Practic însă... se pot lăsa așteptate și o oră...

— Am putea afla cine sînt șoferii care le-au condus ?

— Nu e nici o problemă. Îi cunosc pe toți.

— Convocați-i de urgență la post.

— I-am convocat eu, tovarășe căpitan, a intervenit sergentul-major. Am fost convins că veți dori să discutați cu ei și am profitat de faptul că au trecut de mai multe ori pe lîngă noi.

— Cum spuneai că te numești ? l-am întrebat, în timp ce-i priveam insigna de agent de circulație prinsă pe manta.

— Arsene, să trăiți ! s-a prezentat el, foarte zîmbăreț, pe cînd paznicii comunali ne salutau trecînd cu căruța pe lîngă noi.

— La ce oră le-ai spus să vină ?

— Între orele zece și zece jumătate. Adică atunci cînd stau la cap de linie în Mihăilești.

Privindu-mi ceasul, am văzut că mai sînt cîteva minute pînă la ora opt.

— În comună există multe autovehicule ?

— Cincizeci și două.

— Vreau să discuți cu proprietarii lor. Dacă vreunul dintre ei a circulat azi-noapte și poate să ne furnizeze date interesante pentru anchetă, te rog să mă informezi — i-am cerut. Și, după ce el m-a asigurat că a priceput ce are de făcut, am continuat : De asemenea, nu uita să-l convoci la post și pe șoferul care a anunțat evenimentul. Dacă e posibil, pentru ora zece.

În timp ce agentul de circulaţie a oprit un autocamion şi i-a cerut şoferului acestuia să-l ia pînă la Mihăileşti, m-am adresat lui Dan :

— Te rog să prepari nişte ghips şi să ridici un mulaj şi de pe urma de încălţăminte din şanţ.

— La ce bun, dacă spui că este la fel cu cea găsită lîngă victimă, pe şosea ? s-a mirat el.

— Pentru că este mai bine imprimată.

El a făcut un gest de resemnare, iar eu, spunîndu-mi că a venit momentul să mă edific asupra situării cîmpului infracţional faţă de împrejurimi, am întors capul spre adjutant.

— Unde duc cele două drumuri comunale ? l-am întrebat, arătînd în josul şoselei spre o intersecţie, situată la o distanţă de vreo trei sute de metri.

— Cel din dreapta, spre balastiera Buturugeni...

— E departe de şosea ?

— Nu, cel mult două sute de metri.

— Lucrează şi noaptea ?

— Foarte rar. În orice caz, o discuţie cu muncitorii balastierei ar putea fi interesantă, deoarece foarte mulţi dintre ei dorm acolo — a completat subofiţerul, pricepînd motivul pentru care-i ceream relaţiile respective.

— Şi drumul care se deschide spre stînga ?

— Merge spre ferma pomicolă numărul 10. Utilizează personal de noapte numai vara şi toamna, cînd pomii sînt pe rod.

M-am întors şi am privit spre celălalt capăt al şoselei, adică spre Alexandria.

— Şi acela unde merge ? am arătat eu spre un drum îngust care se deschidea pe partea dreaptă.

— Spre ferma avicolă... şoferul de acolo a venit să ne anunţe evenimentul. Acolo există un personal permanent, atît ziua, cît şi noaptea. Iar drumul din partea opusă duce spre comuna Mihăileşti — a adăugat subofiţerul, prevăzînd următoarea mea întrebare.

— Locuieşte cineva prin apropiere ? am mai vrut să ştiu, descriind cu mîna un cerc în jurul locului unde ne aflam.

— Cele mai apropiate gospodării sînt a lui Cîndu Ion, la vreo două sute de metri de aici, și a lui Drobotă Gheorghe, cam la aceeași distanță, dar în partea opusă a șoselei.

După ce Dan a ieșit din șanț, arătîndu-mi mulajul din ghips, mîndru de parcă ar fi realizat o operă artistică de valoare excepțională, i-am spus să i-l dea lui Vartunian și să vină după mine și subofițer.

*
* *

Atît Gheorghe Drobotă, cît și nevasta lui erau octogenari și complet sclerozați. Habar n-aveau despre omorul comis pe șosea, iar în timpul nopții nu auziseră nimic care să le atragă atenția. După cît erau de surzi, cred că n-ar fi auzit nimic chiar dacă s-ar fi tras cu tunul sub propria lor fereastră.

La familia Cîndu n-am avut de ce să ne mai pierdem timpul, deoarece, mai puțin un dulău care ne lătra cu înverșunare, n-am găsit pe nimeni în gospodărie.

Reîncepînd să străbatem pămîntul înmuiat de lapoviță al terenului agricol, ne-am îndreptat spre balastieră. Ajungînd la destinație, am văzut o puzderie de autobasculante și oameni manevrînd în jurul concasoarelor și instalațiilor de încărcare ale carierei de piatră, într-un zgomot asurzitor.

— Acolo sînt dormitoarele muncitorilor — m-a informat adjutantul, arătîndu-mi, la cîțiva zeci de metri de baraca în care ne pregăteam să intrăm, trei vagoane pe pneuri.

Cum n-aveam ce comenta, am dat din cap și am deschis ușa în fața căreia ne oprisem. Mai întîi am simțit un val de aer supraîncălzit, apoi am văzut o încăpere dreptunghiulară, mobilată cu dulapuri metalice și patru birouri. La două erau instalate femei, unul era abandonat și la al patrulea stătea un tip care împungea în viteză, cu vîrful unui pix, clapele unui calculator electronic de buzunar.

— Să trăiți, tovarășe inginer ! a zis adjutantul, ducîndu-se înfipt spre masa de lucru a bărbatului.

— Ah, nea Costică ! a replicat respectivul, ridicîndu-și cu regret privirea de pe instrumentul cu care lucra. Salut! Cu ce vînt p-aici ?

— Vă rog să-mi daţi voie să vi-i prezint pe superiorii mei, tovarăşii căpitan Apostolescu şi locotenentul Simionescu din Inspectoratul general.

Tipul a întors spre mine o figură uşor alungită, cu trăsături regulate şi m-a examinat cu surprindere dindărătul lentilelor unei perechi de ochelari cu rame groase şi negre, asortate la culoarea părului şi a tenului său de meridional.

— Îmi pare bine... Sînt inginerul Matei Hodovanu, a zis, ridicîndu-se şi întinzîndu-mi mîna peste birou.

În timp ce repeta aceeaşi operaţiune şi cu Dan, am constatat că este foarte înalt şi suplu, dar bine legat, ca un sportiv de performanţă. Era îmbrăcat cu o cămaşă cadrilată cu mîneci scurte şi o pereche de *blue-jeans* atît de vechi şi decoloraţi, încît nu m-ar fi mirat deloc dacă aş fi aflat că aceşti pantaloni, mai înainte de a ajunge în posesia interlocutorului meu, au participat în mod succesiv atît la Războiul de Independenţă al S.U.A., cît şi la cel de Secesiune.

— Ce s-a întîmplat ? Vreun om de-al nostru a făcut iar vreo boroboaţă ? s-a interesat cu un aer de resemnare, în timp ce ne invita printr-un gest circular să ne aşezăm pe scaunele din faţa biroului său.

— Of, dar cald mai e aici ! am apreciat, debutonîndu-mi canadiana îmblănită.

— Scuzaţi-mă. Vă rog să vă dezbrăcaţi — a zis, indicîndu-ne cîteva cuie bătute în rama uşii prin care intrasem. Barem aici să fie cald, că afară ne congelăm destul... a adăugat el, după ce, agăţîndu-ne hainele în „cuier", am luat loc pe scaune.

— Aveţi des probleme cu muncitorii dumneavoastră? a fost firesc să vreau să aflu, funcţie de întrebarea pusă de el mai înainte.

— Oho ! Ia întrebaţi-l pe nea Costică de cîte ori m-a chemat la post pentru a-mi recunoaşte oamenii pe care mi-i vîra la arest — mi-a răspuns, luîndu-l drept martor pe adjutant.

— Sub ce învinuire au fost făcute reţinerile ? a întrebat Dan, ieşind din apatia cu care participase la cercetarea omorului şi privindu-l plin de interes pe subofiţer.

— Delicte minore... a precizat respectivul, săltînd din umeri. În principal, din cele care se produc sub influenţa alcoolului. Încăierări între ei sau cu consumatorii din bufetul comunei. În urmă cu un an am avut şi o reclamaţie de viol împotriva a doi muncitori de la balastieră...

— Pardon ! Dacă ăla a fost viol, atunci eu sînt Al Capone ! l-a întrerupt inginerul cu fermitate. E admisibil ca o femeie trecută de treizeci de ani — şi de o imoralitate bine cunoscută în toată regiunea ! — să fie luată în serios atunci cînd susţine cu tupeu că ar fi fost violată de doi tineri care abia şi-au luat majoratul ? ! Tineri pe care i-a invitat chiar ea la ea acasă ! Şi cînd ? Noaptea ! m-a consultat el, adoptînd o atitudine bătăioasă.

— Să ştiţi că subiectul unui viol poate fi orice femeie, indiferent de vîrsta sau moralitatea ei, dar numai cu condiţia ca victima să fi fost pusă într-adevăr în situaţia de a nu-şi fi putut exercita voinţa. Prin urmare, stabilirea comiterii acestui gen de infracţiune este direct dependentă de circumstanţele în care ea s-a produs. Circumstanţe care, deşi, după cum e şi firesc, sînt lipsite de martori imparţiali, se pot stabili cu o precizie suficientă pentru a nu mai fi nevoie să se ţină seama de susţinerile părţilor, firesc foarte subiective, i-am explicat, amuzat de vehemenţa cu care-şi apăra subordonaţii. Iar în ceea ce priveşte cazul la care v-aţi referit, necunoscîndu-i particularităţile, îmi place să cred că a fost rezolvat în spiritul legii... am adăugat, privind către subofiţer.

— Bineînţeles, tovarăşe căpitan ! s-a grăbit el să confirme. S-a ţinut seama atît de faptul că partea aşa-zis vătămată a mai susţinut şi cu alte ocazii că ar fi fost violată, cît şi de avizul medicului legist, care, consultînd-o, n-a putut depista urmele de violenţă caracteristice acestui gen de infracţiune. În consecinţă, urmărirea penală a fost sistată. Aşa că mă mir că tovarăşul inginer mai ridică această problemă — a încheiat adjutantul, dînd mustrător din cap la adresa tipului din faţa noastră.

— Nu eu, ci dumneata, nea Costică, ai spus că doi oameni de-ai mei ar fi comis un viol ! a replicat inginerul, pufăind pe nas a dispreţ.

— Greşiţi. Eu am spus că au fost reclamaţi, nu acuzaţi de viol. Ceea ce este cu totul şi cu totul altceva, a subliniat cu calm interpelatul.

— Atunci de ce-ai mai amintit acest incident ?... Că oamenii mei mai trag la măsea în ziua în care iau leafa, e adevărat. Dar altceva, nimic ! Muncesc şi-şi văd de treaba lor...

— Ieri a fost zi de leafă ? l-am întrerupt pe inginer, de teamă că ar fi în stare să susţină că muncitorii lui sînt nişte îngeraşi neprihăniţi, iar el chiar Sfîntul Petru, în persoană.

— Nu, abia poimîine se dă chenzina.

— Azi-noapte s-a lucrat în balastieră ?

— Nu. N-am avut de ce, deoarece deocamdată stăm bine cu planul. Ce-o fi în a doua parte a lunii, cînd ne mîncăm cota de motorină, vom vedea... a completat, făcînd un gest de resemnare.

— Aveţi paznic de noapte ?

— Bineînţeles ! Deşi mulţi oameni de-ai noştri locuiesc în permanenţă în dormitoarele comune ale întreprinderii, aici sînt utilaje de multe milioane şi nu le putem lăsa în paza unor oameni care dorm.

— Am putea afla cine sînt muncitorii care nu s-au aflat în vagoane sau au venit să se culce după miezul nopţii ? l-am consultat, fixînd astfel scopul investigaţiei mele la balastieră.

— Ştiţi, eu fac naveta de la Bucureşti. Aşa că, nedormind împreună cu ei, n-am de unde să ştiu, mi-a răspuns amuzat. Apoi, devenind sever, m-a întrebat : De fapt, care este scopul vizitei dumneavoastră ?

L-am informat despre uciderea în şosea a unui om şi de faptul că, urmare a meseriei mele, sînt în căutarea celor care au comis isprava.

— Dar de ce-i căutaţi în unitatea mea ? s-a mirat el.

— De îndată ce trebuie să-i caut în toată regiunea, e firesc să-i caut şi aici. Mai cu seamă că balastiera e situată la mai puţin de trei sute de metri în linie dreaptă de locul unde s-a comis omorul. Apoi, văzînd după mimica ce-o făcea că intenţionează să protesteze iar, l-am întrebat repede : Există o evidenţă a muncitorilor cazaţi în dormitoarele comune ?

— Bineînţeles ! Luiza — a zis, adresîndu-se uneia din funcţionare, o brunetă, cu ochii ai naibii de mari şi frumoşi — dă-ne situaţia celor care dorm în unitate.

Fetişcana, fără să mai aştepte altă invitaţie, s-a ridicat şi s-a întors cu spatele pentru a scoate un dosar din dulapul de oţel de lîngă biroul ei.

După ce-a extras o filă, a pornit spre biroul inginerului legănîndu-şi cu graţie şoldurile, iar eu mi-am spus că, dacă ancheta mă va obliga să rămîn mai mult timp prin împrejurime, ar fi cazul să fac demersurile necesare pentru a obţine nişte audieri cu ea, evident numai între patru ochi.

— Asta e situaţia, Teiule... a ciripit ea suav, ajungînd lîngă interlocutorul nostru, şi, în timp ce se apleca pentru a-i da fila, s-a lipit de el, cu un braţ petrecut după umerii lui.

Gestul ei, mai mult decît familiar, m-a mîhnit profund. Iar pînă să mă dezmeticesc, şi-a aruncat şi el un braţ după mijlocul ei, parcă pentru a-şi sublinia drepturile senioriale.

— Soţia mea... a explicat el, probabil remarcînd mimica cu care-i priveam.

N-am comentat, dar pe dată interesul ce mi-l stîrnise tînăra junǎ s-a dus pe apa sîmbetei. De fapt, nici nu mi s-a mai părut că este frumoasă.

În consecinţă, dezamăgit, am luat hîrtia întinsă de inginer şi am privit-o. Conţinea optsprezece nume.

— Cîţi muncitori externi aveţi ?

— Diferenţa pînă la şaizeci şi trei, adică patruzeci şi cinci de oameni, care au locuinţa prin apropiere — s-a simţit bruneţica obligată să precizeze.

Dar, cum îşi pierduse hazul, în loc să-mi ridic ochii spre ea, i-am coborît spre ceas.

— Mai este un sfert de oră pînă la zece, cînd au fost convocaţi şoferii de autobuze la post, am zis către adjutant, pe cînd îi înmînam fila primită. În timp ce eu mă reped la sediu pentru a-i audia, te rog să discuţi cu toţi cei care s-au aflat în dormitoarele comune, în vederea stabilirii persoanelor care au lipsit azi-noapte. Fie chiar şi într-un interval mai scurt. De asemenea, va trebui întocmită şi o situaţie a locului unde s-au aflat muncitorii ex-

terni, cu precădere între orele douăzeci şi trei şi unu dimineaţa, am cerut, făcîndu-mă că nu remarc disperarea pe care o exprimau ochii subofiţerului.

— Tovarăşe căpitan, această cercetare va necesita timp, nu glumă... a protestat el, cu timiditate.

— Am să te rog să lucrezi cu atenţie. Iar în ceea ce priveşte timpul, acesta nu joacă nici un rol cînd e vorba de depistarea unor criminali !, i-am spus eu cu severitate. Apoi, făcîndu-mi-se milă de mîhnirea pe care o exterioriza, am completat : De îndată ce termin ascultarea martorilor, revin...

— L-ai zăpăcit pe bietul subofiţer — a remarcat Dan, după ce-am părăsit balastiera. Chiar îţi imaginezi că se va putea descurca singur ?

— Va trebui să-l ajutăm, bineînţeles. Dar pentru început, nu strică să simtă şi el un dram de răspundere. Mai cu seamă că omorul nu s-a comis pe Marte, ci chiar pe teritoriul de sub jurisdicţia lui.

— Frumoasă nevasta inginerului... a mai comentat el, apropiindu-ne de maşină.

— Aş ! am aruncat dispreţuitor, pentru ca în următoarea fracţiune de secundă să zîmbesc, amintindu-mi de un proverb în care erau implicaţi o vulpe şi nişte struguri, pasămite, acri.

— Unde mergem, tovarăşe căpitan ?... a întrebat Vartunian, adunîndu-se, buimăcit de somn, de pe volan, cînd, ajungînd pe şosea, ne-am aruncat pe bancheta din spate a autoturismului, trîntind portierele.

*
* *

Ajunşi la sediul miliţiei, am putut constata că sergentul-major Arsene îşi cunoştea meseria. Pe cele două mese de lucru din biroul şefului de post ne aşteptau două cești de cafea fierbinte, adică exact ceea ce ne trebuia pentru a ne remonta după o noapte de nesomn, agrementată cu nenumărate ore de congelare prin împrejurimi.

— Cum stăm cu martorii ? l-am întrebat, după ce, sorbind licoarea neagră şi aromată, mi-am mai tras puţin sufletul.

— Alături — arătă el spre o uşă laterală — aşteaptă trei martori, dintre care doi sînt şoferi pe autobuze. Şi întrucît unul din ei este de serviciu şi trebuie să intre pe traseu în următoarele cincisprezece minute, am să vă rog să începeţi audierea cu el.

— După o cafea atît de bună, este firesc ca *vox populi* să fie şi *vox Dei !* a răspuns Dan, deschizîndu-şi braţele într-un gest de total acord.

— Adică poţi să pofteşti înăuntru pe cine vrei — am intervenit, nefiind tocmai convins că subofiţerul reuşise să priceapă afirmaţia lui Dan.

Fără alt îndemn, s-a dus să deschidă uşa ce mi-o arătase şi a introdus în cameră un tînăr, blond şi deşirat. Era îmbrăcat cu o haină de piele roasă şi îşi ţinea căciula cu urechi în mînă.

— Cum vă numiţi ? l-a luat în primire Dan.

— Să trăiţi ! Mă numesc Marin Marin.

— În ce interval de timp aţi circulat ieri seară cu autobuzul pe ruta Bucureşti — Mihăileşti ? l-am întrebat, făcîndu-i semn să ia loc pe un scaun.

— Între orele două după amiaza şi zece seara, cînd am terminat ultima cursă...

— Deci la zece seara v-aţi aflat în Bucureşti ?

— Nu, la Mihăileşti. De unde am plecat cu autobuzul la mine acasă. Altfel n-aş avea cum să intru pe traseu a doua zi, la patru şi jumătate dimineaţa. Dar să ştiţi că am aprobarea conducerii noastre pentru a parca autobuzul la domiciliu ! s-a grăbit el să precizeze, pentru a para o eventuală amendă contravenţională.

Am făcut un gest de liniştire şi l-am întrebat :

— Cunoaşteţi motivul pentru care v-am convocat ?

— Da, adică... cred că da. Probabil pentru accidentul de pe şosea... Am trecut de cîteva ori pe acolo cu autobuzul şi v-am văzut făcînd cercetări...

— Aţi văzut şi căruţa care era trasă pe acostamentul şoselei ?

— Sigur !

— Aţi mai întîlnit-o în cursele pe care le-aţi făcut ieri seară pe şosea ?

— În ce puncte şi la ce oră ? s-a grăbit Dan să-l întrebe, văzîndu-l că dă aprobator din cap.

— Am depăşit-o la ieşirea din Bucureşti şi... trebuie să fi fost ora nouă şi jumătate... că mă aflam la începutul ultimei curse...

— Erau mai multe persoane în căruţă ? a mai vrut Dan să afle.

— Păi ce, credeţi că eu am stat să mă uit ? l-a consultat şoferul, ridicînd din umeri. Am semnalat depăşirea şi, ţuşti, pe lîngă ea...

— Aceasta a fost singura întîlnire pe care aţi avut-o cu ea ?

El mi-a răspuns pozitiv şi eu l-am concediat.

— De ce n-ai insistat ? m-a întrebat mirat Dan, după ieşirea martorului.

— Pentru că momentul în care a văzut căruţa e situat la o distanţă prea mare de cel al comiterii omorului. Introdu-l pe următorul, i-am cerut subofiţerului, care ne asista plin de curiozitate.

Tipul pe care l-a adus era dezinvolt şi zîmbăreţ nevoie mare.

— Cum vă numiţi ? l-a întrebat Dan.

— Buţi Reuş şi sînt şofer pe cursa Bucureşti — Mihăileşti.

După ce l-am invitat să ia loc, l-am întrebat în ce interval de timp a circulat cu autobuzul.

— Între orele patru după amiază şi miezul nopţii, cînd, ajungînd la punctul terminus din Mihăileşti, m-am retras cu autobuzul spre casă.

— Locuiţi departe de capătul de linie ?

— Nu, imediat după podul peste Argeş.

— Şi v-aţi dus direct acasă ?

— Oarecum... Mai întîi m-am aruncat pînă la motelul „Buda“ şi am luat cîteva sticle de bere, apoi m-am întors şi am tras pe dreapta în faţa casei mele. Bineînţeles, fără să uit sticlele în autobuz — a zîmbit el, parcă amuzat la gîndul că i s-ar fi putut întîmpla aşa ceva.

— Şi a fost bună ? s-a interesat Dan pofticios, uitînd pentru o clipă că este anchetator.

— Trăsnet ! Nici nu ştiu cînd am golit trei fiole. Toată ziua am jinduit după o bere, iar cînd m-am dat jos de la volan, n-am mai avut nici un motiv să nu-mi potolesc setea... Mai ales că a doua zi, adică astăzi, intru în cursă

abia la ora douăsprezece — s-a simţit el obligat să completeze, privind pentru o fracţiune de secundă spre mine, temător.

Pentru a-l liniști, am dat aprobator din cap și l-am întrebat dacă remarcase căruţa acoperită cu coviltir. Confirmînd, i-am cerut să-mi spună în ce loc și cînd o întîlnise pe șosea.

— Știu că am trecut pe lîngă ea de mai multe ori, atît la ducere, cît și la întoarcere. Dar cînd anume, mi-e greu să vă spun... a zis, făcînd un gest de regret.

— Ne-ar interesa să aflăm unde aţi întîlnit-o ultima oară.

— Da, îmi amintesc... a zis, după ce s-a consultat cîteva secunde cu tavanul. Am ajuns-o din urmă înainte de a trece podul peste Argeș. Mergea pe mijlocul drumului și a trebuit s-o claxonez pînă a tras pe dreapta ca s-o pot depăși. Apoi am mai întîlnit-o încă o dată cînd mă întorceam la motelul „Buda“ să iau bere...

— Unde se afla cînd v-aţi înapoiat spre „Buda“ ?

— Chiar acolo unde am văzut-o oprită și dimineaţa.

— Cînd aţi văzut-o, staţiona sau era în mișcare ? l-a întrebat Dan.

— Staţiona...

— Pe conducătorul ei l-aţi văzut ?

— Nu...

— Calul era deshămat ?

Mai întîi a ridicat din umeri, apoi a reînceput să consulte tavanul.

— Cred că era înhămat, dar nu sînt sigur... s-a decis el, confuz.

— Cam cît putea fi ora cînd aţi ajuns-o din urmă, înainte de a trece peste Argeș ?

— Conform itinerarului, am plecat din București la douăzeci și trei și cincisprezece... a spus, concentrîndu-și iar ochii pe tavan. Dacă pînă la motelul „Buda“ fac în medie treizeci de minute... Da, e clar. Trebuie să fi fost douăsprezece fără un sfert...

— Și cînd aţi văzut căruţa staţionînd ?

— Îmi amintesc că după ce-am lăsat pasagerii în comună, am mai stat puţin de vorbă cu o funcţionară de la poștă, care venise și ea cu autobuzul. Dar nu mai mult ca

zece minute, pentru că, deşi fata era frumoasă, mie îmi era sete... a zis, închizînd a complicitate un ochi către Dan, probabil unde acesta nu rămăsese indiferent cînd îi vorbise de berea băută.

— Deci, la ce oră aţi văzut-o ? i-am scurtat-o.

— Trebuie să fi fost douăsprezece şi cinci minute.

— Acum am să vă rog să ne spuneţi dacă în ultima cursă, spre Mihăileşti şi apoi spre motelul „Buda", aţi văzut vreo persoană pe respectiva porţiune de şosea.

Mai întîi m-a privit de parcă ar fi fost convins că mi-a survenit o avarie a scoarţei cerebrale, apoi m-a consultat cu toleranţă :

— Pe cine puteam să văd pe şosea, la miezul nopţii şi pe o vreme atît de scîrboasă ?

Pentru o clipă, enervat, am fost tentat să-l invit să-mi rînjească mai puţin în nas, dar m-am abţinut şi am trecut la altă întrebare :

— Dar autovehicule sau căruţe ?

Mi-a răspuns printr-un gest de negaţie.

— Mai există vreun autobuz care vă succede ?

— Da, ultima cursă o încheie autobuzul lui Constantin Udrea.

Mulţumindu-i pentru colaborare, i-am spus că dacă va mai fi nevoie, îl vom căuta.

— Sînt întotdeauna la dispoziţia vajnicilor noştri apărători ai ordinii publice — a replicat, accentuînd şi mai mult zîmbetul cu care-şi făcuse apariţia.

— Ăsta ne-a luat peste picior ? l-am întrebat pe Dan de îndată ce-a închis uşa după el.

— Nu, tovarăşe căpitan, a intervenit sergentul-major. Aşa e firea lui. Rîde mereu.

— E zurliu ? s-a interesat Dan, ridicîndu-şi o palmă la înălţimea capului şi fluturînd-o într-un gest care sublinia cu precizie la ce se referă.

— Da' de unde, tovarăşe locotenent ! E inginer...

— Inginer ? ! am repetat contrariat.

Subofiţerul a confirmat, continuînd :

— Ba mai mult, pînă în urmă cu vreo şase luni a fost chiar inginerul-şef al bazei de care aparţine şi linia noastră de autobuze.

— Şi de ce lucrează ca simplu şofer ? s-a mirat Dan.

— Păi să vedeți... În întreprinderea lui s-a descoperit o fraudă mare prin sustrageri de benzină...

— Și bineînțeles, el nu era chiar foarte străin de această panama — a încercat Dan să ghicească urmarea.

— Ba era, că altfel ar fi fost închis. Dar cum și pentru neglijență se răspunde, a fost scos din funcție și obligat printr-o poprire să participe la despăgubirea întreprinderii.

— Bine, bine... Dar meseria-i meserie ! De ce șofer și nu inginer ? m-am străduit să pricep.

— Pentru că un șofer bun de autobuz poate cîștiga mai bine ca un inginer. Și el își cunoaște meseria !

— Și după necazul pe care l-a avut, mai are resurse să zîmbească ? s-a strîmbat Dan a mirare.

— Așa-i el. O fire veselă. Nu pune nimic la inimă. Să-l ascultați numai ce bancuri poate să toarne pe nerăsuflate...

— Cînd om avea timp de bancuri, o să-l rugăm să ni le spună și nouă. Deocamdată, aș vrea să știu dacă mai avem vreun martor.

— Da, pe șoferul care ne-a anunțat evenimentul.

— Cum vă numiți ? l-a întrebat Dan pe noul nostru martor, un bărbat corpolent, în timp ce eu îl invitam să ia loc pe scaun.

— Andrei Andrei, dom' șef.

— Ce mașină conduceți ?

— Un autoturism de teren „Aro".

— Cu ce ocazie vă aflați pe șosea azi-noapte ? l-am luat eu în primire.

— Am fost de serviciu la ferma avicolă și, apărînd o defecțiune la sistemul de încălzire al incubatoarelor, am fost trimis în comună să-l iau de acasă pe mecanicul nostru.

— Dacă am reținut bine configurația împrejurimilor, ferma avicolă se află la același nivel cu comuna Mihăilești și sînt legate printr-un drum asfaltat direct. Nu ?

— Așa-i, dom' șef ! m-a aprobat martorul.

— Atunci de ce-ați mai străbătut aproape o jumătate de kilometru în josul șoselei ? a fost firesc să-l întreb. Era cu totul în afara drumului dumneavoastră.

— Da' nici n-am fost în josul șoselei ! a protestat el mirat. De la fermă m-am îndreptat direct spre locuința mecanicului.

— Nu înţeleg — am mărturisit confuz. Dacă n-aţi ajuns pînă la bornele kilometrilor 21 şi 22, cum aţi luat cunoştinţă de faptele petrecute pe şosea ?

— Păi, să vedeţi... După ce l-am luat pe mecanic şi dădeam să ies din comună, mi-a semnalat o autoutilitară să trag pe dreapta. După ce-am oprit, conducătorul acesteia mi-a spus că s-a comis un accident pe şosea şi, fiind străin de comună, nu ştie unde se află miliţia. El spunea că este grăbit să ajungă la Alexandria, şi eu i-am răspuns că poate să-şi vadă de drum pentru că am să anunţ eu accidentul la post. Ceea ce am şi făcut. Apoi, luîndu-l în maşina mea şi pe şeful de post, l-am repezit pînă la locul unde-mi spusese celălalt şofer că se comisese accidentul. După care m-am grăbit să ajung la fermă cu mecanicul, mai înainte să apuce să îngheţe incubatoarele. Şi cum eu l-am lăsat pe nea Costică la vreo douăzeci de metri de locul accidentului, nu ştiu absolut nimic despre acesta... a zis, săltînd din umeri într-un gest care nu mai necesita şi alte explicaţii.

— Ce fel de autovehicul avea şoferul care v-a cerut să anunţaţi miliţia ? l-am întrebat, pentru a scoate totuşi ceva mai concret de la el.

— Era o autocisternă pentru lapte.

— Plină sau goală ? a întrebat Dan.

A ridicat din umeri că n-are de unde să ştie.

— Aţi putea să ni-l descrieţi pe şofer ?

— Nu... Că nu şi-a scos decît capul prin geam... iar afară era întuneric beznă...

— La ce oră aţi întîlnit autocisterna ? l-am preluat eu.

— Cu precizie nu ştiu... Da' eu zic că trebuie să fi fost în jur de douăsprezece şi jumătate...

— Cînd aţi plecat de la fermă şi cînd v-aţi înapoiat acolo ?

— Am ieşit pe poartă la douăsprezece şi un sfert... Iar înapoi am ajuns după vreo jumătate de oră.

— Mai înainte de a vă fi oprit şoferul autocisternei, aţi văzut pe drumul ce l-aţi parcurs persoane, căruţe sau autovehicule ?

— Parcă am văzut ceva... a spus, scărpinîndu-şi meditativ vîrful bărbiei. Da !... Am văzut un autoturism în-

torcînd pe şosea, chiar în intersecţia de unde porneşte drumul spre Mihăileşti.

— Cît putea fi ora cînd aţi remarcat manevra maşinii?

— În jur de douăsprezece şi douăzeci.

— Şi în ce parte s-a îndreptat ?

— Spre Bucureşti. Şi am impresia că venea din aceeaşi direcţie.

— Ce autoturism era ?

— Nu sînt sigur, dar cred că era „Moskvici".

— Aţi reţinut şi culoarea ?

— Cred că avea o culoare închisă... s-a decis el, după ce şi-a mai scărpinat un pic bărbia. Ceva între negru şi verde... Sau cam aşa ceva — a mai adăugat, confuz.

— Tovarăşe Arsene — i-am cerut subofiţerului, după plecarea martorului — te rog să iei legătura cu întreprinderea de industrializare a laptelui din Alexandria şi să-i ceri să precizeze ce autocisterne au expediat spre Bucureşti în noaptea comiterii omorului, în vederea depistării aceleia de care ne-a vorbit martorul. Totodată va trebui convocat şi celălalt şofer de autobuz...

— Pe Constantin Udrea... a precizat Dan, consultîndu-şi notesul.

*
* *

La ora unu şi jumătate după-amiaza, am revenit la balastieră. Adjutantul Codreanu, din lipsă de spaţiu, îşi instalase cartierul general într-unul din dormitoarele mobile ale întreprinderii, prin ridicarea unuia din paturile suprapuse şi aşezarea unei scînduri pe cel învecinat. Cînd am urcat în vagon, tocmai discuta cu un tînăr îmbrăcat într-o pufoaică. Auzindu-ne, şi-a ridicat încruntat privirea spre uşă.

— Cum merge ? l-am consultat.

— E ultima persoană — a arătat el, oftînd, spre tipul instalat pe rama patului opus.

— Vă rog să continuaţi — l-am încurajat, dezbrăcîndu-ne şi aşezîndu-ne lîngă el pe patul transformat în banchetă.

— Încă nu mi-ai spus de ce-ai lipsit azi-noapte din dormitor, a zis subofiţerul cu severitate, întorcînd capul spre interlocutorul lui.

Audiatul, cu un chip trandafiriu, de adolescent, şi-a lăsat privirea în jos, precum o prea sfîntă şi ruşinoasă măicuţă, şi a îngăimat :

— Am dormit aici...

— Nu-i adevărat ! Toţi vecinii tăi de pat au confirmat că ai dispărut din dormitor la ora zece seara. Iar paznicul de noapte te-a văzut înapoindu-te pe la patru dimineaţa. Unde ai fost în acest interval de timp ? !

— Zău, nea Costică... a început tînărul şovăitor, în timp ce se foia, cu privirea ţintuită pe pardoseala din scînduri.

— Nici un „nea Costică" ! l-a repezit subofiţerul. Unde-ai fost azi-noapte ? !

— Ar fi mai bine dacă ai spune adevărul. Şi tot adevărul ! a intrat Dan pe fir, constatînd că puştiul nu dă semne că ar fi pus pe confidenţe.

Cum tinerelul, nu tocmai impresionat de intervenţia lui Dan, continua să tacă, cu bărbia bine proptită în piept, l-am luat eu în primire :

— Faci foarte rău că nu vrei să vorbeşti din proprie iniţiativă, deoarece numai prin sinceritate poţi spera să obţii clemenţa organelor de justiţie... am zis, apelînd la un ton părintesc.

— Deci nu vrei să vorbeşti ! Foarte bine ! Ai să vorbeşti tu la post ! Ia îmbracă-te repede ! a strigat la el subofiţerul, văzînd că nici demersul meu n-a dat rezultat.

— Dealtfel, indiferent de faptul că vorbeşti sau nu, noi ştim unde ai fost, cu cine şi cu ce te-ai ocupat azi-noapte. Ba mai mult, află că fapta comisă pe şosea a avut şi martori — am mai spus, fără să roşesc.

Incontestabila eficienţă a metodei de persuasiune n-a întîrziat nici de data asta să dea roade. Şi-a ridicat capul şi m-a fixat cu o pereche de ochi albaştri atît de inundaţi de lacrimi, încît acestea se revărsaseră, formînd două dîre groase şi paralele pe obrajii săi.

— Există şi martori ?... a şoptit el, aiurit.

— Bineînţeles ! l-a asigurat Dan. Altfel de unde am fi putut şti că tu eşti principalul autor al omorului comis pe şosea ?

— Omor ? !... a repetat puștiul și mai zăpăcit, de parcă s-ar fi străduit, fără succes, să priceapă semnificația noțiunii.

— Da, da ! Și adu-ți aminte că te-am avertizat de mai multe ori, cu ocazia scandalurilor pe care le-ai provocat în comună, că, dacă nu te potolești, vei ajunge la închisoare. Și acum, iată, ai ucis un om ! a completat adjutantul Codreanu, probabil spunîndu-și că Dan nu turnase suficient gaz pe foc.

— Da' n-am omorît pe nimeni... Vă jur ! a protestat vlăguit, pe cînd ochii lui căutau cu disperare ajutor spre mine, care, respectînd regula jocului, reușisem să-l fac să creadă că, dintre cei trei anchetatori care tăbărîseră pe capul lui, taman eu aș fi cel mai uman.

— Vezi ? N-ai altă ieșire... Iar cel mai bine ar fi să povestești singur ce-ai făcut azi-noapte — l-am sfătuit cu un glas cel puțin tot atît de ispititor ca cel folosit de șarpele care a păcălit-o pe ingenua noastră mamă Eva.

— Tovarășe căpitan, de îndată ce știm totul, ce rost mai are să ne pierdem vremea rugîndu-ne de el să-și recunoască fapta ? ! Mai bine îl luăm la post, îi facem actele și-l trimitem în judecată ! mi-a cerut Dan cu o intransigență calculată.

Eficiența ultimului duș rece al colegului meu s-a dovedit salutară, deoarece șovăiala ce-a manifestat-o după sfatul ce i-l dădusem eu s-a transformat în decizie.

— Bine... Vă spun totul ! Da' nu vreau să se afle...

— Nu pune condiții ! l-a admonestat adjutantul.

— Vă rog, nu pun condiții... a gemut pe cînd își ștergea cu dosul palmelor lacrimile de obraji. Știți, dacă se află, se va întîmpla o nenorocire...

— Te ascultăm — l-am îndemnat cu o milă reală, ceea ce nu m-a împiedicat să mă întreb dacă nenorocirea de care vorbea nu se referea cumva la declanșarea unei posibile vendete, în genul celei din cunoscuta dramă a lui Shakespeare. M-a liniștit numai gîndul că, neaflîndu-ne în Italia, aveam suficiente mijloace pentru împiedicarea unui conflict vindicativ între familii.

— Azi-noapte am dormit la iubita mea — a murmurat jenat, cu privirea din nou ancorată de podeaua vagonului.

— Cum se numeşte şi unde stă ? a vrut să ştie Codreanu, pe cînd eu, cu gîndul la temerea care mă încercase mai înainte, m-am străduit să nu izbucnesc în rîs.

— Ecaterina Bivolu...

— Da-i măritată ! a constatat mirat şeful de post.

— Păi tocmai d-aia nu vreau să se afle... a subliniat interogatul, săltîndu-şi capul numai atît cît să ne cerceteze pe sub arcade. Eu mă am de mult cu Caty, încă înainte de a se mărita... Şi cum bărbatul ei e plecat să facă armata, eu mă mai duc noaptea pe la ea...

Am privit întrebător spre Codreanu, iar acesta a dat din cap că n-ar fi exclus ca susţinerea tînărului să fie reală.

— Cînd te-ai dus şi cînd ai plecat de la prietena ta ? am reluat chestionarea, mărturisindu-mi că turnura luată de discuţie nu mă surprinde cine ştie ce, deoarece prea ar fi fost frumos să elucidez un caz de la primul demers.

— Am ajuns la Caty pe la zece şi am plecat înainte de a se lumina de ziuă. Cred că pe la patru dimineaţa...

— Unde locuieşte prietena ta ?

— La vreo trei kilometri de şosea — a răspuns pentru el subofiţerul cu subînţeles.

— Despre omorul comis pe şosea ce ştii ? l-am întrebat.

Nu ştia nimic, bineînţeles.

— Vom discuta şi cu Caty. Şi dacă n-ai spus adevărul... l-am avertizat, ameninţîndu-l cu degetul.

— Nu, nu mint... Da' vă rog din suflet... Să nu afle nimic părinţii ei... ne-a cerut el, complet distrus.

— Uite cu ce ne pierdem noi vremea ! a remarcat Dan, după ce l-am expediat pe puşti la treaba lui.

Cum n-aveam ce să-i răspund, m-am adresat subofiţerului :

— Verificarea afirmaţiei lui trebuie făcută cu discreţie.

— Nu e nici o problemă.

Foarte bine. În rest ?

— Nimic, tovarăşe căpitan. În afară de puşti, nici unul din muncitorii balastierei n-au lipsit din dormitoare azinoapte.

— Putem fi oare siguri ? s-a îndoit Dan.

— Cred că da, tovarăşe locotenent, deoarece, fiind ziua de naştere a unuia dintre ei, s-au adunat cu toţii într-un

dormitor şi s-au pus pe băut. Cheful a început imediat după ora nouă seara şi s-a terminat spre două dimineaţa, interval care acoperă cu prisosinţă momentul comiterii agresiunii. Deci dacă ar fi dispărut vreunul dintre ei, s-ar fi observat. Cea mai bună dovadă este furnizată chiar de faptul că au remarcat absenţa tînărului de adineauri.

Deşi argumentarea subofiţerului era aparent corectă, n-a avut darul să mă convingă, deoarece omitea faptul că martorii pe care-i invoca s-au aflat sub influenţa băuturii. Situaţie în care este greu de presupus că punctul lor forte ar fi putut consta dintr-o acurateţe a simţurilor, ca să nu spun vigilenţă. Dar, zicîndu-mi că în primul rînd trebuie să-mi asigur crearea unei vederi de ansamblu asupra cazului, nu mi-am exprimat rezervele, ştiind că la nevoie voi putea reexamina dispersarea muncitorilor balastierei în momentul comiterii omorului.

— Bine, să mergem mai departe — am aprobat. În timp ce eu şi locotenentul Simionescu ne ducem să investigăm la ferma avicolă, dumneata, tovarăşe adjutant, te duci să-l cauţi pe săteanul care are gospodăria în apropiere de locul în care s-a comis omorul.

— Cîndu Ion... — a precizat subofiţerul.

— Întocmai. Dacă nu-l găseşti, lasă-i o citaţie. Apoi, cînd te înapoiezi la post, dă o sfoară-n comună că dorim să discutăm cu aceia care ar putea furniza date în legătură cu uciderea victimei. Pe această linie vom stabili dacă victima a fost văzută în compania cuiva mai înainte de a fi ucisă sau dacă s-a remarcat prin vecinătate prezenţa unor persoane străine din comună. De asemenea, vreau o situaţie a locuitorilor comunei care au mai avut de-a face cu justiţia, mai ales pentru manifestări de violenţă.

Subofiţerul, înnebunit de cascada de sarcini primite, a deschis gura să protesteze, apoi, aducîndu-şi probabil aminte că nu e sănătos să-ţi contrazici şefii, m-a aprobat cu resemnare.

*
* *

După mai bine de două ore, timp în care am discutat cu tot personalul de noapte al fermei avicole, am stabilit că nimeni n-a avut habar despre drama consumată pe

șosea pînă nu i-a informat șoferul care anunțase evenimentul la miliție. Apoi, pentru a avea conștiința împăcată, ne-am apucat să verificăm răspîndirea salariaților în momentul aproximativ al comiterii omorului. Cum efectivul de noapte se limita la șase persoane, am ajuns repede la concluzia că nimeni n-a părăsit ferma și că, în consecință, nimeni nu putea fi bănuit că ar ști despre omor mai mult decît susținuse.

*
* *

— Tovarășe căpitan, vă așteaptă alături cel de-al treilea șofer de autobuz — ne-a întîmpinat sergentul-major Arsene, cînd am intrat în postul de miliție.

— Foarte bine. Introdu-l — a răspuns Dan în locul meu.

Constantin Udrea era un tip suplu, brunet și cu trăsături aspre, bărbătești. Ne-a măturat cu o privire încruntată, de major pus pe făcut instrucție cu recruții și ne-a informat cu o enervare pe care nu s-a obosit să și-o ascundă :

— Cu toate că am fost întotdeauna gata să ajut organele de miliție, asta încă nu înseamnă că sînt dispus să pierd aproape două ore așteptîndu-vă ca un caraghios ! Dumneavoastră știți că peste mai puțin de-o oră eu mă urc iar pe cursă și încă n-am ajuns acasă să mănînc și să mă schimb ?

— Dacă aș fi știut cînd veniți, n-ar mai fi trebuit să ne așteptați — m-am scuzat. Iar în timp ce el se așeza la îndemnul meu pe un scaun, am continuat pe un ton de glumă : Deși am încercat, este tare greu să te afli în același timp în două locuri diferite.

Cu toate că n-a lăsat impresia că-mi apreciază umorul, a replicat mai binevoitor :

— Mă rog... Vă stau la dispoziție.

— Presupun că ați aflat despre uciderea unui căruțaș între kilometrii 21 și 22.

— Ce mîrșăvie ! a comentat, după ce mai înainte a confirmat printr-o înclinare lentă a capului.

— Cu speranța că ați remarcat căruța respectivului în timpul curselor pe care le-ați făcut azi-noapte pe șosea,

vă rog să-mi relatați în ce puncte și în ce momente ați întîlnit-o.

Mi-a spus că a depășit-o sau s-a încrucișat cu ea de patru sau cinci ori, după ora zece seara. Completînd că de fiecare dată o găsea mai avansată pe direcția Mihăilești.

— Întotdeauna se afla în mișcare ?

— Da, mai puțin ultima oară, cînd stătea acolo unde am văzut-o și azi-dimineață.

— Ați remarcat dacă avea calul înhămat ?

— Avea... a zis după o scurtă meditație. Da, în mod sigur ! Ba mai mult, acum, cînd mă întrebați dumneavoastră, îmi amintesc că am văzut și pe cineva ținînd calul de căpăstru...

— Căruțașul sau un străin ? s-a grăbit Dan să-l întrebe.

— Nu numai că afară era întuneric și că eu nu-l cunoșteam pe sătean, dar nici n-aveam vreun motiv să acord unei căruțe mai multă atenție decît oricărui alt vehicul întîlnit în trafic — a răspuns, ridicînd din umeri.

— Ați putea aprecia cam ce oră era ? m-am interesat, urmărind scopuri mai modeste decît Dan.

— La douăsprezece ar fi trebuit să mă aflu la capătul de linie din Mihăilești, dar am oprit de cîteva ori pentru a lăsa să coboare cîțiva călători mai aproape de casele lor, așa că am mai întîrziat... Probabil cu vreo zece minute a raționat el cu glas tare.

— Vă rog să-mi spuneți dacă, dintre călătorii pe care i-ați lăsat în apropierea caselor lor, a coborît cineva și în preajma locului unde staționa căruța ? am vrut să aflu, în timp ce mă întrebam dacă relatarea șoferului despre individul care ar fi ținut calul de căpăstru nu marca chiar momentul premergător agresiunii.

— Da, mai înainte cu vreo cincizeci de metri de a depăși căruța, l-am lăsat să coboare pe Anghel a lu' Cîndu — a spus, aruncîndu-și o privire îngrijorată spre ceas.

— Numai cîteva întrebări și puteți pleca — l-am liniștit. Vă rog să-mi spuneți, ce vehicule ați întîlnit pe șosea în timpul efectuării ultimei curse spre Mihăilești ?

— În dreptul kilometrului 15 am fost depășit de un autoturism care se îndrepta spre Alexandria...

— Ați remarcat culoarea și marca ?

A dat din cap că nu și și-a reluat relatarea :

— După aceea, înainte de a trece podul de peste Sabar, m-am încrucișat cu un tractor care împrăștia pe șosea sare. Și, în sfîrșit, după ce-am depășit căruța cu vreo optzeci de metri, am văzut un autoturism care a întors pe direcția Bucureștiului.

— Ce fel de autoturism era ? n-am pierdut ocazia să-l întreb.

— Un „Moskvici" sau o „Skodă", cred că verde... sau roșie...

— Bine. Acum ultima întrebare. Cam cîți pasageri mai aveați în autobuz cînd ați ajuns la capătul liniei ?

— ...Șapte sau opt...

— Cunoașteți pe cineva dintre ei ?

— Îi cunosc pe toți. Doar de ani de zile lucrez pe același traseu și transport cam aceiași oameni.

— Excelent ! m-am bucurat eu că nu voi mai fi obligat să cer relații de la un pasager sau altul pentru a stabili cine sînt persoanele care au călătorit cu ultima cursă.

În timp ce martorul furniza numele respectivilor, sergentul-major le consemna în notesul lui, într-o atitudine de elev silitor la ora de caligrafie.

Chiar atunci cînd îl conduceam pe Udrea spre ușă, aceasta s-a deschis și a intrat adjutantul. Era însoțit de un tînăr înalt și voinic ca un jucător de rugby din linia a doua.

După plecarea lui Udrea, am privit întrebător spre Codreanu, care, cu un aer de satisfacție evidentă, n-a întîrziat să-și prezinte însoțitorul :

— Dînsul este Anghel, fiul mai mare al lui Cîndu. Eu am stat cu el de vorbă și mi-am spus că ar fi bine să-l ascultați și dumneavoastră.

Cum numele noului venit figura pe lista ce tocmai o întocmise Arsene, i-am făcut semn fără nici o ezitare să ia loc pe scaunul ce se eliberase prin plecarea lui Udrea.

— Unde lucrați ?

— Sînt cazangiu la uzina „Vulcan" — a răspuns, pe cînd mă examina cu multă curiozitate.

— Și faceți naveta la București în fiecare zi ?

— Păi da, că doară nu muncesc pe spetitelea ca să dau din leafă șase-șapte sute de lei chirie pentru o cameră la particulari, în București...

— În ce schimb lucraţi ? i-am scurtat explicaţia.
— În doi.
— La ce oră aţi coborît din autobuz azi-noapte ?
— Cred că... spre miezul nopţii.

Cum aprecierea lui era în concordanţă cu cea făcută de şoferul autobuzului, mi-am spus că nu mai este cazul să insist cu întrebările de control.

— Întrucît atunci cînd aţi coborît din autobuz vă aflaţi în imediata apropiere a locului unde, după aprecierile noastre, tocmai se ucidea un om, v-aş ruga să-mi spuneţi pe cine aţi văzut pe şosea, i-am cerut.

— Era-ntuneric, aşa că n-am văzut pe nimeni — a spus cu convingere.

— Nici căruţa ? am insistat, în timp ce mă întrebam de ce Codreanu mi-a mai adus pe cap un martor care era departe de a avea o astfel de calitate.

În timp ce „martorul" îşi clătina capul, adjutantul, văzînd că-l privesc mirat, s-a decis să intervină :

— Anghele, ia zi-i tovarăşului căpitan ce-ai auzit !
— Am auzit pe cineva care ţipa.
— Adică cum „ţipa" ? l-am întrebat, devenind mai atent.
— Păi ţipa cam aşa : „Săriţi, mă ! Hoţii !"
— Unde anume vă aflaţi cînd aţi auzit ţipătul ?
— Cred că pe la jumătatea drumul dintre şosea şi casa mea.
— Era o voce de femeie ? am vrut să controlez, gîndindu-mă că, în raport cu punctul unde coborîse din autobuz şi cel în care era situată gospodăria familiei Cîndu, trebuie să se fi aflat la cel mult o sută de metri de locul unde tocmai se comitea agresiunea.
— Nu, era o voce de bărbat.
— Şi dumneata ce-ai făcut cînd ai auzit că se cere ajutor ? a întrebat Dan.
— Păi ce era să fac ? Mi-am văzut de drum... i-a răspuns cu naturaleţe.
— Un seamăn de-al dumitale cerea ajutor şi ţi-ai văzut de drum ?!
— Eram obosit tare şi vream să mă duc să mă culc — a explicat, mirat că Dan e incapabil să-i aprecieze corectitudinea raţionamentului.

— Bine, omule, dar barem din curiozitate să te fi apropiat pentru a vedea ce se petrecea acolo !

— Cum adică, pentru o simplă curiozitate, să-mi bag eu pielea la saramură pentru altu ? Doar e clar că unde se strigă după ajutor se lasă şi cu poceală ! a replicat el, cu satisfacţia clarviziunii sale.

— Unui om atît de bine clădit ca dumneata poate să-i fie frică de cîţiva eventuali pumni ?

— Da' de ce să-i încasez eu, cînd asta e treaba miliţiei ? Io-s un om paşnic şi n-am nevoie de scandal — s-a justificat el cu nepăsare.

— Şi dumneata crezi că miliţia poate fi întotdeauna exact acolo unde se încalcă ordinea publică ?! l-a repezit Dan, enervat de-a binelea.

— Tovarăşu', vreau să-nţelegeţi că pe mine m-a învăţat tata să nu mă bag unde nu-mi fierbe oala ! Şi nu mă bag unde nu trebe ! a replicat „pacifistul", revoltat de imputarea „nefondată" a colegului meu.

— S-a strigat de mai multe ori după ajutor ? am întrebat, spre a schimba subiectul discuţiei, deoarece faptele erau oricum consumate.

— Da, cred că s-o fi strigat de vreo zece ori... a zis, grăbindu-se să întoarcă capul spre mine, care, deşi simţeam acelaşi dispreţ pentru persoana lui, continuam să mă arăt binevoitor.

Cum altceva n-am mai putut scoate de la el, l-am condus spre uşă şi l-am expediat.

— Numai simpla lui apariţie ar fi fost suficientă pentru a-i speria pe agresori şi a-i pune pe fugă... Şi salva astfel viaţa amărîtului ăla de ţăran ! a explodat Dan, indignat.

— În ce stadiu ne aflăm cu identificarea cisternei care a descoperit evenimentul ? l-am întrebat pe Arsene.

— Am cerut miliţiei din Alexandria să ne comunice o listă a cisternelor care transportau lapte între localitatea lor şi Bucureşti. Sînt în aşteptarea răspunsului.

— Din declaraţia unor şoferi rezultă că în intervalul de timp care ne interesează a fost văzut un tractor care împrăştia sare pe şosea. De unde-l scoatem ? a mai întrebat Dan, răsfoindu-şi notesul.

— Voi cere Domeniului public să ne comunice ce tractor a fost repartizat ieri seară pe șoseaua noastră — a răspuns Codreanu.

— Acum, fiind trecut de ora opt seara — am zis privindu-mi ceasul — suspendăm ancheta și ne întoarcem la București. Mîine dimineață, cînd revenim, ne punem serios pe treabă...

*
* *

A doua zi, mai înainte de a porni spre Mihăilești, am avut de făcut două drumuri. Primul la laboratorul nostru de criminalistică, unde am lăsat pentru analiză peticul de hîrtie găsit lîngă căruță și al doilea la Direcția de pielărie și încălțăminte a Ministerului Industriei Ușoare, căreia i-am cerut să-mi spună ce fel de încălțăminte ar fi putut lăsa urma ridicată de noi prin mulajul de ghips. În ambele locuri promițîndu-mi-se că în decurs de trei zile mi se va furniza rezultatul expertizei cerute.

În jurul orei zece, Vartunian a oprit mașina în fața postului comunal de miliție. După ce-am dat mîna cu cei doi subofițeri, am decretat grăbit :

— Eu și Codreanu mergem să discutăm cu familia victimei. Între timp tu — m-am adresat lui Dan — îl iei de mînă pe Arsene și treceți pe la toți călătorii care s-au aflat în ultimul autobuz care a venit la Mihăilești. Trebuie să aflați dacă printre ei nu există cineva care a remarcat ceva interesant cînd autobuzul a dublat căruța.

Cum nimeni nu s-a opus planului meu de anchetă, ne-am despărțit.

*
* *

În spatele gardului din stinghii văruite se vedea o casă din cărămidă, cu veranda spre drum.

După ce Codreanu a bătut în poartă, și-a făcut apariția Ana, fetișcana care recunoscuse în victimă pe tatăl ei.

Urmînd-o, am fost conduși într-o încăpere mică, cu două paturi-laviță, acoperite cu scoarțe, și o masă albă, pusă sub o fereastră îngustă. Cînd am pășit înăuntru, o

femeie, care stătea pe un scaun, cu spatele la noi şi coatele sprijinite pe masă, şi-a ridicat bărbia din piept şi a întors capul.

Avea o figură suptă şi ridată, iar ochii îi erau congestionaţi de un plîns ale cărui lacrimi secaseră.

— Mamă, domnul este de la miliţie... Ţi-am vorbit ieri de dînsu... a explicat însoţitoarea noastră.

Cînd s-a ridicat şi s-a înclinat cu umilinţă, am văzut că este scundă şi foarte slabă.

— Vă rog să primiţi condoleanţele mele... i-am spus cu compasiune.

— Aşa a vrut Dumnezeu... a răspuns, făcînd un gest de resemnare.

— Soţul dumneavoastră a fost ucis de semeni de-ai lui, cel puţin la chip... am încercat eu să-l disculp pe Dumnezeu, care, în situaţia dată, n-avea în mod sigur nici o vină.

— Nenumărate sînt căile Domnului... m-a asigurat ea, cu o convingere de atotştiutoare.

— Aş vrea să discutăm cu dumneavoastră. Putem lua loc ? am întrebat-o, schimbînd subiectul discuţiei, deoarece nu mă aflam în faţa ei pentru a o convinge să îmbrăţişeze concepţia ateistă asupra originii universului.

— Vai, iertaţi-mă !... Cu nenorocirea care ne-a căzut pe cap, m-am şi zăpăcit... Scoateţi, maică, hainele şi aşezaţi-vă... s-a grăbit să ne invite.

— Mai întîi, aş vrea să ştiu dacă, după ştiinţa dumneavoastră, exista cineva care ar fi putut avea motive să ia viaţa soţului dumneavoastră ? am întrebat de îndată ce ne-am făcut comozi şi am luat loc pe scaunele din jurul mesei.

— Nu ştiu pe nimeni care să vrea să-l omoare pe Iancu — a replicat fără nici o ezitare. A fost un om care nu se băga pe alţii... Îşi vedea de treaba lui şi nu făcea vorbe cu ceilalţi.

— Sînteţi sigură că nu s-a certat şi nu s-a aflat în stare de duşmănie cu altă persoană ? am insistat.

— Ba da ! a părut ea să-şi reamintească. S-a certat cu preşedintele ceapeului.

— Pentru ce ?

— Pentru că nu ne-a plătit toate zilele-muncă făcute la ceape şi că nouă nu ne dădu nici o palmă de lot de pămînt... Că dă numai la cine vrea... s-a lamentat femeia, dintr-o dată înciudată.

— Şi alte discuţii cu cine a mai avut ? am întrebat, convins că un preşedinte de C.A.P. poate să-şi ia revanşa împotriva unui membru recalcitrant pe cu totul alte căi, care în nici un caz nu pot face obiectul unui omor. Dacă ar fi fost ucis preşedintele C.A.P.-ului, aş fi putut admite posibilitatea unei răzbunări, dar cum situaţia era inversă, n-aveam nici un motiv să adopt o versiune evident absurdă.

— Nu s-a mai certat cu nimeni.

— Ţaţă Maria, dar cu ginerele vostru cum a fost ? a întrebat-o adjutantul.

— Cum să fie ? ! Că doară matale ştiţi că s-a-ncurcat cu alta şi s-a dus la ea...

— Se poate. Dar de ce nu-i spui tovarăşului căpitan că Iancu s-a certat cu el ? i-a imputat Codreanu.

— Păi doară-i firesc, că nu era să dea aldămaş pentru că-i părăsi fata.

— S-au bătut ? am întrebat eu, ca să pricep ce se înţelege prin „ceartă".

— Numa o dată, cînd o venit să-şi ieie lucrurile ce le mai avea la noi.

— Ginerele dumneavoastră sărea uşor la ceartă şi la bătaie ? am vrut să aflu, apreciind că subiectul ar putea să ne furnizeze o pistă.

— No ! Era un om liniştit. Cît a stat la noi în casă, adicătelea vreo doi ori trei ani, ne-am înţeles bine. Pă mine nu m-a bătut decît de două ori... a precizat cu naturaleţe.

Dacă n-aş fi văzut că vorbeşte cu seriozitate, aş fi crezut că-mi plasează o perlă à la Gîgă. Apoi, spunîndu-mi că n-ar strica o discuţie cu fostul ginere, am întrebat-o cine mai ştia că victima urma să se întoarcă în sat ierinoapte.

La fel ca şi fiica ei, cu o zi mai înainte, mi-a răspuns că înapoierea bărbatului era în funcţie de modul în care reuşea să vîndă usturoiul la oraş. Deci nu exista o dată precisă pentru revenirea lui în gospodărie. În consecinţă,

a trebuit să admit că agresorii, aflînd despre plecarea victimei din Bucureşti, ar fi putut aprecia momentul în care aceasta urma să ajungă în punctul în care au suprimat-o.

— La ce gazdă stătea cînd se afla la Bucureşti ?

— Gazdă ? s-a mirat femeia.

— Aş fi vrut să ştiu unde locuia pînă reuşea să-şi vîndă usturoiul, i-am replicat.

— Nicăiri... Ce nevoie avea dacă dormea-n căruţă ?

— Iarna ? m-am mirat.

— Şi dacă ? Noi sîntem deprinşi cu geru.

— Ducea usturoiul într-o piaţă anume ? am insistat, cu speranţa că voi găsi totuşi un fir care să mă conducă spre cei care ar fi putut avea cunoştinţă de plecarea victimei spre casă.

Mi-a explicat că bărbatul ei ştia să caute piaţa în care-şi putea desface marfa la preţul cel mai bun.

Fiind „edificat", m-am ridicat şi am început să mă îmbrac cu canadiana.

— În ce stadiu te afli cu situaţia persoanelor susceptibile de a comite omorul ? l-am întrebat pe adjutant, pe cînd ne îndreptam spre maşină.

— Am întocmit-o şi cuprinde opt suspecţi. M-am gîndit însă că ar trebui să v-o prezint numai după ce voi verifica modul în care respectivii şi-au petrecut timpul în noaptea care ne interesează, ca să nu vă pierdeţi şi dumneavoastră timpul...

— E în regulă. Totodată, examinează şi situaţia fostului ginere al victimei.

— Bineînţeles ! m-a asigurat el, pe cînd ne urcam în maşină.

*
* *

Cum motelul „Buda" se afla cam la un kilometru şi jumătate de locul unde fusese comis omorul, nu se putea să nu mă abat şi pe la el.

Deşi era o construcţie nouă, arcadele şi coloanele de susţinere aminteau într-un mod fericit de stilul brâncovenesc. Restaurantul se afla în dreapta, iar în stînga, pe două nivele, motelul propriu-zis.

Ansamblul era atît de cochet, încît pe dată mi-am spus că un week-end petrecut aici, în compania unei june sentimentale și convenabil construite, ar trebui să se lase cu un rezultat teribil de agreabil. Dar de cîte ori nu mi-am promis eu astfel de recompense, ca, apoi, prins de amărîta mea de meserie, să le dau uitării ?

Urmîndu-l pe Codreanu, am văzut două încăperi laterale, curate și amenajate cu gust. Cu excepția unei bufetiere care moțăia cu bărbia pe spătarul unui scaun, visînd probabil că supraveghează bunul mers al stabilimentului, nu se zărea nici o urmă de ființă, fie ea chiar și necuvîntătoare.

— E sezon mort și activitatea începe mai spre prînz — mi-a explicat însoțitorul meu. Mă duc să-l caut pe responsabil prin anexe...

Eu am încuviințat și el a dispărut printr-o ușă dosnică.

A revenit repede, însoțit de un tip grăsan, cu figura aspră, parcă cioplită în lemn de un sculptor nepriceput.

După ce Codreanu ne-a făcut cunoștință, a arborat pe dată un zîmbet îmbietor, în concordanță cu profesia lui, și ne-a anunțat :

— Ați picat la țanc, pentru că tocmai mi s-a adus niște crap proaspăt. Așa că pentru început vă propun o saramură. Apoi, niște frigărui și niște mici... Ce mai, moartea lumii ! a adăugat în viteză, plescăind și înghițind în sec. Iar în ce privește vinul...

— Tovarășe — l-am întrerupt amuzat, ridicînd spre el palma ca un tampon — n-am venit pentru a mînca. Sînt în interes de serviciu și aș vrea să discutăm ceva.

Brusc, surîsul i s-a împietrit și, îngrijorat, a căutat cu privirea spre Codreanu, precum cel care dă să se înece spre colacul de salvare.

— În legătură cu omorul care s-a comis alaltăieri noapte pe șosea — am completat repede, de teamă să nu facă vreun infarct la gîndul că aș fi putut veni la el cu un control inopinat.

— Ah ! a exclamat, lăsînd să-i scape un răsuflat de ușurare, în timp ce mutra lui, cu o clipă mai înainte încremenită, și-a recăpătat mobilitatea necesară pentru a

compune un surîs, e drept, destul de aproximativ. Da, am auzit... Ce fel de om o fi ăla care a putut comite o astfel de faptă ? ! a adăugat, afișînd repede un aer de adîncă dezolare, realizînd probabil că zîmbetul pe care tocmai îl fabricase nu putea rima cu subiectul abordat.

Tipul intra atît de prompt în rol, încît sînt convins că, dacă s-ar fi făcut actor, ar fi putut ajunge departe pe culmile artei interpretative. Numai că el, mai practic, a preferat să dea gloria efemeră pentru o înavuțire concretă.

Dar eu nu mă aflam în fața lui pentru a-i admira măiestria actoricească, așa că n-am ezitat să-l întreb :

— Unde am putea sta de vorbă ?

— Cred că aici ar fi cel mai bine... a zis, arătîndu-mi o masă retrasă din cealaltă încăpere a restaurantului. N-o să ne deranjeze nimeni, deoarece localul se deschide la unu...

Cînd am ajuns lîngă masa indicată, bufetiera, deranjată din somn de discuția noastră, s-a apropiat și a luat canadiana mea și mantaua adjutantului.

— Pînă la ce oră ați avut restaurantul deschis în seara comiterii omorului ? m-am interesat, așezîndu-mă pe scaun și privind prin fereastra de lîngă masă parcajul motelului și o porțiune din șoseaua București—Alexandria.

— Conform programului, s-au luat comenzi pînă la ora unsprezece — a precizat circumspect, cu vădită intenție de a para o eventuală amendă contravențională pentru servirea clienților peste program.

— Cînd s-a închis restaurantul ? mi-am repetat întrebarea.

— V-am spus, ultima comandă s-a luat la ora unsprezece...

— Tovarășul căpitan dorește să știe cînd a plecat ultimul consumator — l-a întrerupt Codreanu, remarcîndu-mi nerăbdarea.

— La douăsprezece și un sfert. Știu asta pentru că la ora douăsprezece și jumătate eram în casă, iar curățenia, socotelile și stinsul luminilor ne iau cam un sfert de oră.

— Unde locuiți ? l-am luat în primire.

— În motel.

— Cîte camere are motelul ?

— Treizeci și două.

— Şi cîte sînt ocupate ?

— Numai cinci. Ştiţi, sîntem în sezon mort...

— Aş vrea să ştiu cine sînt clienţii pe care i-aţi găzduit alaltăieri noapte.

— Mărioara, dă fuga la recepţie şi adu registru ! a strigat el spre bufetieră, care, după ce ne luase hainele, se grăbise să-şi reocupe scaunul, pentru a mai trage niţel la aghioase.

— Ce puteţi să-mi spuneţi despre consumatorii pe care i-aţi avut alaltăieri seara în local ? Aţi avut multe mese ocupate ? am întrebat, în timp ce-mi venea să rîd de figura pe care o făcuse „Mărioara", vădit nemulţumită că este mereu deranjată din adînca ei „meditaţie".

— Nouă, a răspuns, după o clipă de cugetare.

— Îi cunoaşteţi pe toţi ?

— Sigur. Toţi sînt de-ai noştri, adică localnici.

După ce i-am cerut să-mi precizeze cine anume erau, am conchis că atît poziţia lor în administraţia comunei, cît şi faptul că fuseseră însoţiţi de familii îi excludea din cercul posibililor autori ai omorului. Dar cum în meseria mea nu poţi fi sigur decît pe ceea ce verifici, am luat aparenţele sub beneficiul de inventar.

— Cine a ieşit din restaurant între orele unsprezece şi jumătate şi douăsprezece ?

— Numai secretarul primăriei cu soţia şi cei doi copii ai lui.

— Unde locuiesc ? am întrebat.

— În satul Drăgănescu, adică în partea opusă drumului care duce spre Mihăileşti, a zis cu subînţeles adjutantul, pricepînd că vreau să stabilesc dacă secretarul n-a trecut pe la locul unde se comisese omorul.

Între timp se înapoiase şi Mărioara cu registrul de evidenţe. Cînd l-am luat şi am controlat datele persoanelor care dormiseră în motel cu două zile mai înainte, a rezultat că patru camere fuseseră ocupate de familişti, iar a cincea de un cetăţean italian.

— Mai locuiesc şi astăzi în motel ? am întrebat, arătînd cu degetul spre registru.

— Sigur, îşi petrec concediul de odihnă la noi. În ceea ce-l priveşte pe italian, e montor de instalaţii la o

fabrică de textile din București și locuiește la noi de mai bine de două luni. Vine seara și pleacă dimineața.

În general, cei care comit un omor au grijă să pună o distanță cît mai mare între ei și victimă. Concluzia mea era că persoanele care locuiau în motel puteau fi considerate „curate". Cel puțin deocamdată.

— În afara persoanelor despre care am discutat, adică a consumatorilor din restaurant și a pasagerilor găzduiți în motel, ați remarcat și alte prezențe alaltăieri noapte ? Chiar mai devreme, să zicem după nouă seara...

A dat din cap că da și mi-a vorbit despre cîțiva obișnuiți ai casei, din categoria celor care nu pot trece pe lîngă o cîrciumă fără să intre și să tragă un șpriț sau o țuică la botul calului. Dar și aceștia erau persoane cunoscute și, firesc, în afara oricărei bănuieli.

Meseria mea obligîndu-mă să-i găsesc pe autorii unui omor foarte concret, m-am văzut nevoit să fac abstracție de „onorabilitatea" ce le-o atribuia domnul responsabil și să-l invit să-mi vorbească mai amănunțit despre indivizii care fuseseră în trecere prin local. Mi-a făcut pe plac cu bunăvoință, deși era evident că insistența mea începuse să-l agaseze.

— Și altcineva n-a mai intrat în restaurant ? am mai făcut o încercare, numai așa, ca să am ultimul cuvînt înainte de a încheia o discuție sterilă.

— Ba da, dar numai pentru cîteva clipe... a zis, adoptînd imediat o mutră de sînt convins că dacă ar fi fost singur s-ar fi luat la palme că l-a scăpat gura.

— Cine ?

— Vasile Tudose, responsabilul complexului alimentar din comuna Mihăilești...

— La ce oră a venit ?

— Cred că era în jur de unsprezece și jumătate. Dar n-a rămas decît un minut sau două...

— Pentru ce a venit ?

— Dorea să-i închiriez două camere pentru noaptea respectivă... a zis, indispus de parcă tocmai ar fi înghițit o bobină de sîrmă ghimpată. Dar bineînțeles că l-am refuzat ! a completat, cu o demnitate de lord ultragiat.

— De ce-i trebuiau două camere ?

— Spunea că este însoțit de niște prieteni.

— Femei ?

— Da. Cel puțin eu așa am înțeles, a confirmat el. Pentru ca imediat să continue revoltat : Da' ce-și închipuie el, că motelul nostru e bordel ? !

— Dacă a venit cu o astfel de cerere, e de presupus că l-ați mai servit și cu alte ocazii — am aruncat eu, numai așa, ca să-i mănînc sufletul un pic, că prea o făcea pe Sfînta Fecioară.

— Nici gînd, tovarășe ! La noi nu se admit astfel de imoralități ! a protestat el, cu o convingere bine mimată. Chiar i-am și spus că mă surprinde tupeul lui !

Cum niciodată nu m-am dat în vînt după problemele care-i preocupă pe colegii mei de la Moravuri, m-am ridicat de pe scaun. Gestul meu a provocat o nouă deșteptare a Mărioarei din frumoasele ei visuri, pentru a ne aduce hainele.

— Dacă vreți să mîncați bine și ieftin, sînteți oricînd binevenit la noi... m-a anunțat responsabilul, conducîndu-ne spre ușă și arătîndu-se afectat de un mare regret pentru că-l lipsisem de plăcerea de a mai rămîne la el. În realitate, îl credeam capabil să dea și acatiste că, în sfîrșit, a reușit să scape de noi...

După ce mașina s-a pus în mișcare, Codreanu mi-a cerut să-l las la intrarea în comuna Mihăilești, deoarece dorea să continue verificarea celor opt consăteni a căror comportare anterioară îi indica drept posibili autori ai faptei anchetate.

* * *

Cînd am intrat în postul de miliție, i-am găsit pe Dan, Arsene și un tip, îmbrăcat cu o manta încărcată de fireturi și nasturi din alamă bine lustruiți, ținînd pe genunchi un chipiu al cărui cozoroc era aproape complet acoperit cu frunze de stejar, aurii. Dînd cu ochii de necunoscut, m-am trezit că instinctiv am luat poziția de drepți, închipuindu-mi că, după cît era de dichisit, trebuie să fie cel puțin vreun mareșal. Apoi, lăsînd privirea în jos, am zărit o pereche de ghete scofîlcite și partea infe-

rioară a unor pantaloni bleumarin, cu manşetele tocite şi murdare.

— Tovarăşul Modorcea, factorul poştal al comunei, s-a decis Dan să mi-l prezinte, probabil remarcînd cît de derutat examinam arătarea. A călătorit în autobuzul condus de Udrea şi tocmai începuse să ne povestească ce a văzut cînd a trecut pe lîngă căruţa victimei.

— Mai întîi, am să vă rog să-mi spuneţi pe ce loc stăteaţi în autobuz — i-am cerut să precizeze, pe cînd mă dezbrăcam.

— Pe ultima banchetă de pe partea dreaptă.

— Chiar lîngă fereastră ?

A dat din cap a confirmare şi a spus :

— Tocmai le spuneam tovarăşilor că aţipisem şi, trezindu-mă, m-am uitat afară, să văd cît mai avem pînă la Mihăileşti... Şi că, chiar atunci, am dat cu ochii de căruţă...

— Staţiona sau mergea ?

— Eu zic că staţiona, pentru că cineva stătea în faţa căruţei şi ţinea calul de dîrlogi.

— O fi fost chiar stăpînul ei, am tatonat, pentru a şti cît de mult se poate conta pe spiritul lui de observaţie.

— Da' de unde ! Că alde Iancu Turcu era pe capră...

— Cunoşteaţi victima ?

— Ba bine că nu ! Îi cunosc pe toţi, că doar sînt de peste douăzeci de ani cu serviciu neîntrerupt la poşta comunei.

— Şi l-aţi recunoscut pe întuneric ? m-am îndoit eu.

— Asta n-o pot zice, e drept. Da dacă un om ţinea calu de căpăstru, iar un altu era pe capră şi se bătea cu altu ce stătea pe şosea, eu zic că ăla din căruţă putea să fie numa alde Turcu — a explicat el, cu un indiscutabil bun-simţ.

Trebuie să mărturisesc că, în pofida rezervelor cu care începusem audierea „mareşalului", depoziţia sa reuşise să mă uimească, pentru că nu se întîmplă chiar în fiecare zi să ai şansa de a dibui un martor ocular la un asasinat.

— Ce ne puteţi spune despre persoana care ţinea calul de frîu ? am întrebat, plin de optimism, luîndu-l metodic.

— Păi numa cît v-am zis... Că mai întîi că autobuzu mergea repede şi apoi că privirea mi-a fugit la ăilalţi doi care se păruia.

— Nu e nimic, l-am încurajat. Vorbiţi-mi despre cei pe care i-aţi văzut bătîndu-se.

— Păi v-am zis... Unu era pe capră şi altu, ce stătea pe şosea, cerca să-l tragă jos pe ăla de era sus. Da' ăla de pe capră, de io cred că era alde Turcu, neam să vrea, că dădea din mîini şi ţipa ceva...

— Nea Modorcea — a intervenit sergentul-major Arsene, care de cîteva minute se tot agita cu nervozitate pe scaunul lui — dacă i-ai văzut încăieraţi, de ce nu i-ai spus şoferului să oprească autobuzul pentru a vedea ce se întîmplă acolo ?

— Da' ce treabă aveam eu cu ei ?... Şi mai era şi miezul nopţii şi vream s-ajung mai iute acasă, să mă culc... Apoi de unde era să ştiu că acolo se lua viaţa unui om, că eu-mi ziceam că or fi nişte beţivi... s-a grăbit el să-şi motiveze nepăsarea, constatînd că este privit dezaprobator.

— Pe care parte se afla necunoscutul care încerca să-l dea jos din căruţă pe Turcu ? l-am întrebat, disimulîndu-mi resentimentul stîrnit de nepăsarea sa faţă de un seamăn aflat la ananghie.

— Era de alaltă parte, adică pe dreapta, spre şanţ... Că d-aia nu putui să-l văd bine ce făcea... Că altfel, zău că le-aş fi zis la toţi din autobuz să coborîm să vedem că ce-i acolo... a încercat el, cu stîngăcie, să mai găsească o scuză.

— A mai văzut cineva scena pe care mi-aţi relatat-o ? am mai vrut să ştiu.

— Da' de unde, că toţi dormea...

— Ce imbecil, dom'le ! a aruncat Dan cu năduf, de îndată ce poştaşul a părăsit încăperea. Deşi priveşte cum se comite agresiunea, rămîne total indiferent. La fel ca şi celălalt, care, auzind strigătele de ajutor ale victimei, îşi continuă netulburat drumul spre casă. Oare ce fel de oameni aveţi în comuna asta ? ! s-a montat Dan de-a binelea, luîndu-l în primire pe Arsene.

— Ehe ! Ce grozav ar fi dacă această atitudine de „nu mă bag şi nu mă amestec, pentru că nu mă priveşte", ar

fi proprie numai acestei comune... am filozofat eu, scîrbit.

— Da' nu-i posibil, dom'le ! a protestat Dan şi mai mîniat.

— Ba uite că este ! l-am repezit, deoarece n-aveam chef să continui o discuţie despre o stare de fapt imuabilă. În orice caz, se poate aprecia că depoziţia martorului este interesantă. Mai întîi, stabilim şi printr-un martor ocular că avem de-a face cu doi agresori. De asemenea, obţinem şi o certitudine asupra cauzei care i-a îndemnat pe agresori să ucidă victima în şanţ. Şoseaua a fost circulată şi criminalii nu-şi doreau spectatori la fapta ce-o comiteau.

— Şi aceste „interesante" elemente au şi un obiect lucrativ pentru anchetă ? m-a consultat Dan, cu o ironie care dovedea că nu prea i-a plăcut bobîrnacul ce i-l dădusem.

Făcîndu-mă că nu-i remarc tonul, i-am răspuns printr-un gest de confirmare :

— Modul în care a descris martorul scena agresiunii ne scuteşte de a merge pe o pistă închisă. Mă refer la intenţia noastră de a stabili, cu ajutorul consătenilor, în ce piaţă şi-a vîndut victima usturoiul, cu cine a discutat acolo şi, respectiv, cine ar fi putut să-l însoţească pe drumul de înapoiere acasă...

— De unde rezultă asta ? m-a întrerupt, cu o curiozitate evidentă.

— Din faptul că însăşi poziţia pe care o aveau agresorii faţă de victimă, în momentul atacării acesteia, exclude posibilitatea ca ei să se fi aflat în prealabil în căruţa lui Turcu. Altfel nu se poate explica pentru ce un agresor ţinea calul de căpăstru, iar al doilea, în mod simultan, se afla tot pe şosea, străduindu-se să tragă jos victima de pe capra căruţei. Pricepi ?

— Mda..., a admis Dan, prinzîndu-mi raţionamentul. Dacă ar fi călătorit şi ei în căruţă, unul ar fi tras de hăţuri şi al doilea, sau chiar împreună, ar fi îmbrîncit victima de pe capră. Ar fi fost mai firesc şi mult mai operativ.

— Întocmai. Iar prin admiterea acestei ipoteze, care arată cu precizie că victima a fost atacată prin surprindere, din exterior, este firesc să ne întrebăm cum au ajuns

agresorii la locul faptei, pe șosea, în miezul unei nopți friguroase de decembrie !...

— Există două alternative ! m-a întrerupt Dan, dezlănțuit. Ori locuiesc în vecinătatea imediată a locului unde a fost comis omorul, ori au folosit un mijloc propriu de transport.

Întrucît avea dreptate, l-am aprobat fără ezitare, ceea ce nu m-a putut împiedica să constat că ceasul meu indica terminarea zilei de muncă.

*
* *

La ora opt dimineața, mașina de serviciu s-a imobilizat pe Cheiul Dîmboviței, în fața Institutului medico-legal. Coborînd, am traversat strada și, intrînd în clădirea construită cu o sobrietate pusă într-o perfectă concordanță cu activitatea ce se presta îndărătul zidurilor ei, ne-am îndreptat spre cabinetul doctorului Olimp Dobrescu. Cum ușa era încuiată, am revenit în curtea interioară și, trecînd pe lîngă capelă, ne-am dus spre morgă. Pătrunzînd în sala de disecții, nările mi-au fost izbite de o puternică exalație de formol și de miasma fetidă produsă de procesul de descompunere a substanței organice. Instinctiv, am accelerat pasul, evitînd în același timp să privesc spre mesele din ciment.

Pe Dobrescu l-am găsit în penultimul compartiment. Era cu spatele la mine și aplecat peste masa lui de „lucru".

— Am terminat și ies în curte imediat, mi-a spus el, după ce autopsierul cu care lucra i-a făcut semn să întoarcă capul spre mine.

N-am mai avut nevoie de un nou îndemn pentru a da curs invitației. M-am evacuat cît am putut de repede.

— L-ai găsit ? s-a interesat Dan, care, avînd probabil motive să creadă că ar putea să fure cineva capela, preferase să rămînă în curte și s-o păzească.

Nevoia de a-mi primeni plămînii cu aerul înghețat de afară era atît de imperioasă, încît nu m-am învrednicit să-i răspund. Dealtfel, Dobrescu și-a făcut imediat apariția lîngă noi.

— Am terminat necropsia victimei, dar n-am tras încă toate concluziile, s-a grăbit el să mă avertizeze.

— Mă rog... Spune-mi ce-ai constatat pînă în prezent — am cerut, făcînd un gest de resemnare.

— Că moartea a fost violentă, nu trebuie să-ţi mai spun...

— Aşa e ! Nu trebuie să-mi mai spui — am replicat, cu iritare.

— Ho ! Nu te înfuria. În două zile ai raportul complet, s-a străduit el să mă îmbuneze. Pe craniu am găsit peste douăzeci de plăgi produse de un corp dur, alungit şi cu muchiile rotunjite...

— Deci moartea s-a instalat ca o consecinţă a izbirii craniului victimei cu un corp contondent, m-am grăbit să conchid.

— Dar de unde ! Decesul a fost provocat de o hemoragie internă produsă de ruperea ficatului şi plămînului, în cadrul unui politraumatism cauzat de corpuri dure şi neregulate, cum ar fi pumni sau picioare.

— Vrei să spui că agresorii au călcat victima în picioare ? l-am consultat, simţind cum mă trece un fior printre omoplaţi.

— Exact. Victima a fost lovită şi călcată în picioare cu o sălbăticie bestială. Cînd pui mîna pe ei, adu-i să le facem o expertiză psihiatrică, că precis sînt atinşi la general — a zis, bătîndu-se cu un deget pe frunte într-un gest care nu mai necesita explicaţii suplimentare.

— Ce grupă sanguină avea victima ? am vrut să mai ştiu.

— AB, a precizat doctorul.

— Psihopaţii, datorită scrîntelii cu totul specifice fiecărui individ, nu se asociază niciodată — a comentat Dan, pe cînd ne îndreptam spre ieşirea din institut. Fiecare nebun, cu propria-i nebunie.

— Nu te gîndi numai la o nebunie cronică. Starea demenţială poate fi provocată şi de un exces alcoolic, situaţie în care manifestările de cruzime se pot generaliza prin influenţare reciprocă la mai mulţi indivizi în acelaşi timp.

— Deci, bată-l vina pe *in vino veritas !* mi-a replicat el, strîmbînd din nas.

— E posibil să avem de-a face cu o răfuială, care s-a declanşat pe fondul unei puternice influenţe etilice.

— N-a rezultat că victima s-ar fi aflat în stare conflictuală cu cineva. Iar pentru a se ajunge la luarea unei vieţi de om, trebuie să fi existat un antagonism suficient de puternic pentru a fi cunoscut de toţi cei din jur. Şi, după cum bine ştii, nu este cazul.

— Pentru a exclude complet versiunea unui omor din răzbunare, ar fi trebuit să ne întoarcem în urmă cu douăzeci de ani sau, poate, chiar mai mult. Iar noi ne-am limitat la luarea de relaţii numai asupra prezentului. La nevoie va trebui să facem şi o incursiune în trecutul victimei. Mă întreb însă dacă felul în care aceasta a fost maltratată nu rimează totuşi cu modul de costrîngere utilizat de tîlhari cînd vor să obţină informaţii cu privire la ascunzătoarea unei importante sume de bani. Faţă de circumstanţe, cum ar fi şi buzunărirea victimei, versiunea pare a fi corectă. Dar oare un amărît de ţăran poate deţine secretul unor valori atît de importante, încît să stîrnească interesul unor tîlhari ? m-am întrebat cu glas tare, stînd cu mîna pe clanţa uşii de la maşină.

— Apropo ! Din cîte-mi amintesc, „Cloşca cu puii de aur“ a fost găsită tot de un ţăran... Oare acest gen de tezaur să fi fost unicul existent pe teritoriul ţării noastre ? m-a consultat Dan.

Mă luase atît de repede, încît am rămas fără replică.

— Naiba ştie ! Teoretic, ar putea exista şi altele, chiar mai valoroase... am sfîrşit prin a admite, pe cînd deschideam portiera şi mă aruncam pe banchetă.

*
* *

— Tovarăşe căpitan, am terminat cu verificarea celor opt săteni care au mai avut de-a face cu noi, s-a grăbit Codreanu să mă anunţe, de îndată ce-am intrat cu Dan în postul de miliţie.

— Şi ce-a rezultat ? l-am întrebat fără prea mult interes, cu gîndul la discuţia avută mai înainte.

— Cazul e rezolvat.

— Cum asta ? ! m-am dezmeticit, dintr-o dată. Te ascult ! l-am îndemnat, uitînd să-mi mai deschei canadiana.

— Este vorba de Stan Gheorghe... Nouăsprezece ani, fără ocupaţie. De la vîrsta de doisprezece ani, este trimis la şcoala de corecţie, pentru spargerea complexului alimentar. Au urmat apoi trei condamnări penale pentru furturi din maşini şi din locuinţe... a început el să citească din carnetul de notiţe. A fost eliberat după ultima condamnare, prin amnistiere, în ziua de 3 decembrie... Adică cu cinci zile înainte de comiterea omorului... a completat el, ridicînd ochii spre mine cu un subînţeles pe care n-am avut motive să vreau să-l înţeleg, deoarece nu făcuse nimic altceva decît să-mi transmită nişte date tipice pentru un infractor recidivist.

— Există ceva concret care-l face suspect în cazul cercetat ? l-am întrerupt.

— A dispărut din comună chiar în dimineaţa care a urmat comiterii omorului.

— O fi rămas fără bani, ca tot omul, şi a plecat să-şi exercite „meseria“ prin alte localităţi — a zis Dan.

— Tovarăşe Codreanu, în afară de faptul că este recidivist şi că a dispărut din comună, mai sînt şi alte elemente care să întărească bănuielile împotriva lui ? l-am consultat, cu intenţia de a dispune măsurile de rutină şi a-mi vedea mai departe de treabă.

— Bineînţeles, tovarăşe căpitan ! Ce, altfel credeţi că v-aş fi reţinut atenţia ? a replicat el, vădit ofensat. S-a înapoiat la domiciliul lui la ora trei dimineaţa, deci la numai cîteva ore după comiterea omorului. Era lovit şi hainele lui erau pătate cu sînge...

— De unde rezultă asta ? am întrebat.

— Din declaraţia unor martori...

— I-ai adus ?

— Nu, pentru că nu ştiam cînd veniţi de la Bucureşti.

— Atunci, să mergem să-i căutăm !

* * *

Pe Mielu Manase, un bărbat înalt şi voinic ca un halterofil, l-am găsit la ferma de vaci a gospodăriei colec-

tive. În contrast cu fizicul, dar în concordanţă cu prenumele lui, avea o figură blîndă, cu trăsături şterse, luminată de doi ochi albaştri şi limpezi, ca de copil.

După ce Codreanu ne-a făcut cunoştinţă, l-am rugat să ne spună tot ce ştia despre bănuit.

El a început prin a ne povesti că-l cunoştea pe Gheorghe de cînd s-a născut şi că de mic promitea să ajungă o puşlama.

Deoarece biografia suspectului nu mă prea interesa, l-am întrerupt şi l-am rugat să se refere numai la ce a văzut în dimineaţa care a urmat uciderii lui Turcu.

— Spre ora trei dimineaţa am fost trezit din somn de strigătele lu ţaţa Lina, mama lui Gheorghe. Spunîndu-mi că iar se ceartă cu feciorul ei, am vrut s-adorm la loc, da' n-a fost chip... Că ţaţa Lina ţipa din ce în ce mai tare. Atunci, m-am îmbrăcat şi m-am dus să văd ce-i. Cînd am ajuns acolo, l-am văzut pe Gheorghe pe scara de deasupra grajdului. Ţinea-n mînă o bîtă şi lovea cu ea-n uşa podului de s-o spargă, iar mumă-sa dindărătu ei striga după ajutor, c-o omoară fecior-su. Atunci i-am zis : „Gheorghe, de nu te dai jos şi-o laşi în pace pe mumă-ta, urc la tine şi te bat cum nu te-a bătut nimeni toată viaţa ta la un loc !" Cînd văzu el că nu-i de şagă, se dete jos şi-mi zise că : „Eu, nea Melule, de 'mneata ascult, că te iubesc !" Da' eu i-am întros-o că : „N-am nevoie de iubirea ta ! Şi dacă nu-i dai pace lu mumă-ta, io-ţi rup o mînă. Că p-ailaltă ţi-o las ca s-o poţi întinde cînd vei mere după cerşit din poartă-n poartă !" a încheiat el, cu o convingere care-mi spunea că n-ar fi ezitat să-şi materializeze avertismentul, *ad litteram.*

— Şi apoi ? l-am încurajat.

— Mă urcai în pod şi-i spusei lu mumă-sa că : „Amu, ţaţă Lino, poţi coborî, că-i bine". Da' ea s-o tot codit, că-i era frică să n-o bată după ce m-oi duce. Atunci i-am zis că numa ce ţipă o dată, eu am şi venit, oblu, peste gardu ce ne desparte... Pîn' la urmă o coborît. În casă, însă, neam să vrea, pînă nu intru eu mai întîi, că să văz că ce face. I-am făcut pe plac şi-am intrat. Pă Gheorghe l-am văzut dormind, c-am uitat să vă zic că era tare băut.

— Bade Mielu, ia zi-i tovarăşului căpitan cum arăta Gheorghe — l-a ghidat Codreanu.

— Păi... afară nu prea l-am văzut, că era-ntuneric. Da' după ce-am intrat în casă, l-am văzut bine... Că sta cu fața-n sus și cu mîinile petrecute peste pled — a spus martorul, începînd să se caute tacticos prin buzunare.

— Cum arătau fața și mîinile lui Gheorghe ? l-a zorit Codreanu, în timp ce interlocutorul nostru scotea la lumină un portțigaret din tablă și-l deschidea pentru a lua o țigară.

— Așa cum v-am mai spus... Fața-i era plină de zgaibe, adică zgîrieturi și vînătăi, ca și cum s-ar fi încăierat cu altu, iar pe mîini avea pete de sînge... a spus, aprinzîndu-și țigara de la bricheta pe care i-o întinsese Dan. Și reluînd : Pe la șase și jumătate, cînd am plecat spre ceape, am mai trecut pe la țața Lina ca să vorbesc cu Gheorghe pe trezite și să-i zic să-și bage mințile-n cap. Da' nu l-am mai găsit, că plecase mai înainte...

— Mergem și la mama bănuitului ? m-a întrebat Codreanu, după ce ne-am despărțit de martor, în timp ce eu îmi spuneam că depoziția pe care tocmai o ascultasem era a naibii de interesantă.

L-am aprobat fără rezerve și ne-am urcat în mașină.

*
* *

Țața Lina era o femeie scundă și sfrijită. Datorită părului albit și a obrajilor zbîrciți, părea a fi sexagenară, dar, din discuția introductivă, am aflat că abia depășise patruzeci de ani.

— Am vrea să discutăm cu Gheorghe — am anunțat-o, intrînd în subiect.

— Da' ce-aveți cu el ? O făcut iar ceva rău ? s-a arătat ea îngrijorată.

— Asta o vom stabili numai după ce stăm de vorbă cu el.

— Să știți că are un suflet tare bun...

— Cum poți să spui că are suflet bun, țață Lina, cînd te bate mereu ? a întrerupt-o indignat Codreanu.

— Nu-i adevărat ! Nu mă bate mereu, ci numa cînd e băut...

— Și se întîmplă vreodată să nu fie beat ?

— Da, cîteodată...

— Unde poate fi găsit ? am reluat întrebarea inițială.

— Da' parcă io știu ?...

— Cînd l-ați văzut ultima dată ?

— Mai amu vreo trei zile.

— Atunci cînd a venit să te dea jos din pod nea Mielu ? a întrebat-o Codreanu.

— Ezact ! Cu puțin mai-nainte ca Mielu să dea iar pe la noi, fii-miu s-a sculat din somn și-a plecat.

— Nu l-ați întrebat unde se duce ?

— Nu, că s-ar fi supărat...

— Pentru ce v-ați certat în seara aceea ?

— Nu ne-am certat, da' cînd l-am auzit că vine înjurînd, am știut că-i biat... Și, ca să nu mă bată, am fugit de m-am închis în pod.

— De ce vă bătea ? a întrebat-o Dan, revoltat.

— Pen' că n-aveam de unde să-i dau bani, c-acum iarna nu prea-i de lucru la ceape.

— Cît putea să fie ora cînd s-a înapoiat beat acasă ?

— Io zic c-o fi fost trei... sau patru, că cocoșu a cîntat mai tîrziu.

— Și cînd a plecat de acasă în seara premergătoare scandalului pe care l-a provocat ?

— Da pîn-atunci n-a fost p-acasă, că nu l-am mai văzut p-aici de cîteva zile și mai bine. Numa atunci a venit...

Am început s-o chestionez în legătură cu urmele de violență de pe figura și mîinile fiului ei. Le-a descris aidoma cu martorul care ni le-a semnalat prima oară.

— Unde a dormit în seara aceea ? i-am cerut să-mi spună.

După ce m-am apropiat de o laviță acoperită cu un pled, am întrebat-o unde sînt rufele de pat în care s-a culcat.

— Dară s-a culcat îmbrăcat, mai-nainte ca să-i fac patu, că eram încă-n pod.

— Pe astea a dormit ? m-am interesat, arătînd spre un pled maron și o pernă dintr-un material roșu, pe care era brodat un papagal verde.

Ea a confirmat, iar eu m-am aplecat asupra lor și le-am examinat.

Remarcînd pe ele cîteva pete brune, care ar fi putut să fie de sînge, i-am cerut să ne împrumute obiectele res-

pective pentru cîteva zile. Mai înainte de a pleca, am rugat-o să-mi spună ce prieteni avea fiul ei, cu intenţia de a stabili cine i-au fost complicii la omor.

Ne-a furnizat numele a trei tineri din comună.

— Ce părere aveţi ? m-a consultat Codreanu, după ce-am ieşit din casa femeii.

— Pista este interesantă. Dacă la urmele de sînge pe care le purta adăugăm şi dispariţia lui cu noaptea în cap de acasă, putem spune că avem suficiente elemente pentru a-l suspecta de comiterea omorului.

— După ce-am pus mîna pe el, cazul este lămurit, tovarăşe căpitan — a conchis subofiţerul, disimulîndu-şi un zîmbet de superioritate.

— Poate, dar pînă dăm de el, noi ne continuăm ancheta ca şi cum n-ar exista nici un bănuit. Iar în paralel, îl punem sub urmărire generală. Fiind vorba de un recidivist, va fi găsit repede...

— Mai este cazul să continuăm cercetarea, cînd cunoaştem deja autorul ? s-a mirat subofiţerul, privindu-mă neîncrezător.

— Exceptînd nişte elemente care-l indică ca suspect, sîntem departe de a-i fi stabilit vinovăţia. De aceea, vom şti ce avem de făcut numai după ce-i vom asculta explicaţiile. Dar pentru asta trebuie mai întîi să-l găsim. Iar pînă-l dibuim, sîntem departe de a avea vreun motiv pentru sistarea investigaţiilor.

— Dealtfel, a nu se uita şi de principiul guvernant al prezumţiei de nevinovăţie — m-a completat Dan, amuzat de schima de nemulţumire arborată de Codreanu.

— Ce ştiţi despre cei trei tineri care sînt prieteni cu bănuitul ? l-am întrebat.

— Pe unul dintre ei l-am cercetat în legătură cu un scandal la căminul cultural. Ceilalţi nu mi-au dat însă de lucru... a răspuns, ridicînd din umeri.

— Va trebui să verificăm cum şi-a petrecut timpul primul dintre ei în momentul comiterii omorului. Dacă nu iese nimic interesant, continuăm cercetarea şi cu ceilalţi doi... În paralel, chestiile astea vor merge la laborator, am încheiat, arătîndu-i lui Dan pledul şi perna ridicate de pe patul în care dormise suspectul.

*
* *

După cîteva zile, laboratorul nostru a precizat că pe pledul şi perna ce le adusesem au fost decelate urme de sînge din grupa AB, care corespundea întocmai celei pe care o avusese victima. Interesul nostru pentru versiunea susţinută de adjutantul Codreanu a sporit suficient de mult pentru a ne da silinţa de a-i contacta pe cei trei prieteni ai suspectului. Operaţiunea n-a fost tocmai simplă, deoarece doi dintre ei lucrau în Bucureşti şi ultimul în Ploieşti, fără a se cunoaşte însă unde anume. După patru zile am reuşit totuşi să dăm de ei şi să-i audiem. Dar ce folos ? Alibiurile pe care le-au prezentat au indicat cu certitudine că nici unul dintre ei n-a avut posibilitatea să-l secundeze pe Stan la comiterea omorului. Şi pentru ca „satisfacţia" să ne fie completă, ne-au declarat cu toţii că habar n-au, atît de adresa la care s-ar fi putut refugia bănuitul, cît şi despre alte relaţii ale acestuia.

Dominat de o indispoziţie acută, i-am cerut lui Vartunian să ne ducă înapoi la Mihăileşti. Apoi, reamintindu-mi că mai avem o treabă în Bucureşti, i-am cerut ca în prealabil să ne lase la Ministerul Industriei Uşoare. La Direcţia de pielărie şi încălţăminte ni s-a restituit mulajul din ghips şi ni s-a precizat că desenul acestuia reprezintă urma lăsată de o cizmă din cauciuc numărul 43. În completare, ni s-a mai spus că seria respectivă de cizme a fost executată numai din cauciuc maron, iar fabricaţia lotului a fost sistată în urmă cu patru ani, din lipsă de cereri din partea comerţului.

*
* *

Cînd am intrat în postul de miliţie, Codreanu, parcă pentru a ne face nouă în ciudă, era teribil de bine dispus şi mi-a raportat cu satisfacţie :

— Am multe veşti pentru dumneavoastră.

— Bune ? l-am consultat cu precauţie, deoarece ştiam din experienţă că noutăţile aduc arareori bucurie.

— Eu aşa cred... a zis, ridicîndu-şi o mînă şi începînd să-i numere degetele. Unu, l-am verificat pe fostul ginere al victimei. A rezultat că în noaptea omorului se afla îm-

preună cu actuala lui nevastă la niște cuscri, care locuiesc în Ploiești. Doi, au fost identificați șoferii cisternei de lapte și tractorului care au circulat pe șosea în noaptea omorului. Primul dintre ei este în camera de alături și, cînd ați intrat dumneavoastră, tocmai mă pregăteam să-l chem la discuție.

— E grozav dacă ați reușit să-i depistați ! s-a înviorat Dan.

— Și n-a fost deloc ușor ! a confirmat adjutantul, în timp ce-și făcea apariția în birou sergentul-major Arsene.

— Vă rog să-l aduceți pentru audiere, am cerut, după ce am dat mîna cu agentul de circulație.

— Dar nu mi-am terminat încă raportul ! a protestat adjutantul.

— Vă rog să continuați — m-am scuzat.

Mulțumit, a apăsat pe următorul deget al mîinii pe care a utilizat-o drept computer :

— Trei, Institutul de criminalistică v-a trimis această corespondență...

Am luat plicul pe care mi l-a întins și am scos afară bilețelul pe care-l găsise Dan pe șosea, lîngă căruța victimei. Era prins cu o agrafă de un raport de expertiză. M-am grăbit să citesc anexa. Laboratorul considera că bilețelul reprezintă de fapt o rețetă medicală, a cărei prescripție era : „Algocalmin — fiole V, Antinevralgic — X, Aspirină — X". În încheiere, eram informat cu regret că, în ciuda străduințelor depuse de chimiștii institutului, nu s-a reușit evidențierea instituției sanitare sau a numelui medicului care a emis rețeta.

— Cred că nu este nevoie să ne mai batem capul cu acest caz — a intervenit adjutantul, apăsînd plin de importanță pe următorul deget. Patru, în lipsa dumneavoastră am primit rezultatul acțiunii de punere sub urmărire generală a infractorului recidivist Stan Gheorghe.

— A fost reținut ? s-a grăbit Dan să afle.

— Da. În morga orașului Constanța...

— Dă-mi nota informativă ! i-am cerut, intrigat.

— ...A incercat să fure un geamantan dintr-un compartiment de tren... am început să spicuiesc din adresă, în atenția lui Dan. Păgubașul, sesizîndu-se, a cerut sprijinul unui subofițer care a început imediat urmărirea rău-

făcătorului. Cursa a continuat pe acoperișul vagoanelor... La intrarea în stația Ciulnița, urmăritul a căzut între vagoane și a fost tăiat de tren.

— Groaznic ! Cînd s-a întîmplat ? m-a întrebat Dan.

— Vineri, 9 decembrie, la ora douăzeci și două și douăsprezece minute.

— Adică chiar în ziua care a urmat uciderii săteanului Turcu — a spus Codreanu cu subînțeles.

— Și ce-i cu asta ? l-am consultat, cu intenția de a pricepe legătura pe care o făcea.

— E simplu. A fugit din comună pentru a scăpa de arestare. Și de ce s-ar fi temut de o arestare dacă n-ar fi fost chiar el autorul omorului ? Iar faptul că întîmplarea, substituindu-se justiției, a făcut dreptate, ne va permite să clasăm cazul imediat. De aceea vă spuneam că nu mai este cazul să continuăm cercetarea...

— De vină-i mortu, bată-l vina ! am remarcat, amuzat de siguranța cu care-și susținea varianta.

— Întîmplător, chiar așa și este ! a protestat Codreanu.

— Chiar dacă ar fi așa, nu trebuie să uităm că la comiterea omorului au participat doi infractori. Admițînd că unul dintre ei a fost Stan, de la catalog lipsește cel de-al doilea. Iar fără capturarea acestuia, firesc, nu se poate susține implicarea bănuitului în cauză.

— Și de unde-i scoatem complicele ?

— Mi-e greu să răspund la această întrebare, deocamdată. Dar știu cu precizie că, dacă nu-l descoperim pe cel de-al doilea participant la omor, nu putem lua în discuție clasarea afacerii. De aceea, o să ne vedem în continuare de investigații ! Pînă îi vom identifica pe autori, independent de faptul că unul din ei ar putea să fie chiar Stan. Acum, dacă nu mai aveți și altceva să-mi spuneți, vă rog să-l aduceți la audiere pe șoferul autocisternei de lapte — i-am cerut pe un ton care punea capăt comentariilor.

A mai ezitat o clipă, nemulțumit, apoi s-a dus și a deschis ușa laterală a încăperii.

După ce i s-au luat datele de identificare, l-am rugat să-mi relateze tot ce știe despre cauză.

A început prin a-mi povesti că se ducea la Alexan-

dria pentru a încărca lapte, iar după ce-a văzut victima pe şosea, fără să mai coboare de la volan, s-a grăbit să intre în comuna Mihăileşti pentru a anunţa postul de miliţie. Acolo însă nu se afla nimeni, aşa că l-a oprit pe conducătorul unei maşini de teren cu care s-a încrucişat şi i-a relatat despre accident...

— E vorba de şoferul de la Avicola, care a venit şi m-a luat de acasă — l-a întrerupt Codreanu, pentru a-mi reaminti că se discutase deja cu martorul respectiv.

— Cam cît putea fi ora cînd aţi descoperit victima ? l-am întrebat pe martor.

— Cred că trebuie să fi fost în jur de douăsprezece şi douăzeci şi cinci.

— Aţi văzut pe cineva sau ceva care să vă atragă atenţia în preajma locului unde zăcea victima ? l-am întrebat eu.

A clătinat din cap că nu.

— Aţi putea să-mi spuneţi ce vehicule sau autovehicule aţi văzut pe şosea, cu circa un sfert de oră mai înainte de a ajunge la locul accidentului ?

— N-am întîlnit decît un tractor — mi-a răspuns.

— Unde anume ?

— Între kilometrii 10 şi 12. Mai precis, cu cîteva minute mai înainte de a trece peste podul de pe Sabar.

— Pe altcineva n-aţi mai remarcat ? am mai insistat o dată, cu intenţia de a curma discuţia.

S-a grăbit să facă un gest de negaţie, apoi s-a răzgîndit :

— Nu ştiu dacă vă interesează... a ezitat el.

— Ne interesează orice — l-am încurajat.

— Atunci să ştiţi că am văzut şi un autoturism, dar era în staţionare.

— În ce punct ?

— În faţa motelului „Buda".

— Probabil că aparţinea vreunuia din pasagerii cazaţi în motel — mi s-a adresat Dan, strîmbînd din nas.

— Se poate... Da', oricum, nu se afla jos, în parcaj... ci sus, pe şosea, chiar pe refugiul din faţa motelului. Şi cred că era în pană, pentru că avea capota motorului ridicată şi trebăluia cineva sub ea — a completat martorul.

— Ce marcă era ?

— Nu m-am uitat prea bine la ea... Ceea ce reţin, însă, este că era o maşină mică... Probabil ceva între „Skoda“ sau „Moskvici“.

— Ce culoare avea ? s-a animat Dan.

— Cred că roşu-închis — a răspuns, cu nesiguranţă.

— La ce oră aţi văzut acest autoturism ?

— Cu două sau trei minute înainte de a ajunge la locul accidentului.

— Pe ce direcţie era orientată ? am vrut să mai ştiu.

— Spre Bucureşti, dar staţiona pe dreapta mea.

Mai înainte de a-l concedia, l-am întrebat dacă în afară de persoana care meşterea sub capotă a mai remarcat şi altele, în maşină sau în preajma acesteia.

Mi-a răspuns negativ.

— Mi se pare interesantă relatarea martorului — am comentat, după plecarea şoferului autocisternei.

— Chiar aşa îmi spuneam şi eu — a confirmat Dan. Dacă din declaraţia lui Udrea, respectiv a poştaşului care călătorea în autobuzul acestuia, rezulta că agresiunea s-a declanşat la circa trei minute după miezul nopţii, prin depoziţia ultimului martor aflăm că la ora douăsprezece şi douăzeci şi cinci de minute drama era deja consumată, iar autorii ei părăsiseră deja locul faptei. De asemenea, din nou ni se relatează prezenţa unui autoturism în zonă, chiar în intervalul de timp în care victima a fost ucisă. În consecinţă, este firesc să admitem că această misterioasă maşină este implicată în cauză.

— Chiar dacă n-ar avea nici un amestec cu omuciderea, depistarea ei devine imperioasă — l-am aprobat. Fie şi numai pentru faptul că, aşa cum a afirmat Udrea, a fost văzută întorcînd pe şosea, la cîţiva zeci de metri de căruţă, şi luînd direcţia Bucureştiului. Manevră care i-a impus să treacă pe lîngă victimă exact în intervalul de timp în care aceasta era atacată şi striga după ajutor. Aşa că cei care se aflau în maşină trebuie să fi văzut în mod obligatoriu lucruri interesante pentru noi.

— Aşa e... a comentat aprobator Codreanu, pe cînd îşi trăgea mai aproape ceaşca cu cafeaua preparată de Arsene. Dar de unde o scoatem ? Cînd chiar şi culoarea acesteia ba-i verde, ba-i roşie ?...

— Pentru început, cred că tovarășul Arsene ar trebui să facă o verificare a posesorilor locali de autoturisme „Skoda“ și „Moskvici“, de culoare verde și roșie. Cu scopul de a stabili cine dintre aceștia a circulat în noaptea de 7 spre 8 septembrie.

— Nu e nici o problemă, tovarășe căpitan ! În cel mai scurt timp vă voi raporta de executare — m-a asigurat agentul de circulație, pe cînd îmi ridicam și eu ceașca cu cafea...

*
* *

Cîteva zile mai tîrziu, intrînd în postul de miliție, Codreanu s-a grăbit să mă anunțe că tractoristul care a împrăștiat sare pe șosea așteaptă într-o cameră alăturată. Dezbrăcîndu-mi canadiana, i-am cerut să mi-l aducă.

Era un tînăr blond, scund și subțirel. Purta o haină din imitație de piele, de culoarea coniacului, garnisită cu epoleți, nenumărate buzunare și clape, fermoare și catarame. Pe cap avea o bască cu aspect cazon, care, după culoare, trebuie să fi aparținut cîndva vreunui luptător din unitățile „Beretelor verzi“. Avea o figură uscățivă, și ochii șăi, de un albastru-lăptos, mă examinau pe sub arcade, à la șmecherie.

— Martorul Stelian Gogu — l-a prezentat Codreanu, vădit satisfăcut că a reușit să-l găsească, în sfîrșit.

— Sînt căpitanul Apostolescu. Vă rog să vă dezbrăcați și să luați loc — l-am poftit, indicîndu-i scaunul din fața mesei de lucru la care mă instalasem.

— Care e numele de familie ? l-a consultat Dan, deschizîndu-și notesul, în timp ce tinerelul își scotea haina gălbuie, manevră care mi-a permis să-i admir sacoul din stofă maron, brăzdat de liniile unor carouri mari, roșii, și o cămașă albastră, dichisită cu o cravată foarte elegantă, verde.

— Gogu, că Stelică-i de botez ! a precizat teribil de amuzat, pe cînd se așeza pe scaun, atent să nu-și șifoneze dunga imaginară a superbilor săi pantaloni, negri, din catifea reiată.

— Pe ce sector ați fost repartizat în noaptea de 7 spre 8 decembrie ? l-am luat în primire.

— Pe şoseaua Bucureşti—Alexandria, pînă la borna 25, tur-retur...

— La ce oră aţi plecat din Bucureşti ?

— Conform ordinului de serviciu. La ora zece punct am început să împrăştii sarea pe şosea.

— Cînd v-aţi înapoiat în Bucureşti ?

— Pe la unu noaptea.

— V-aş ruga să-mi spuneţi dacă pe traseul ce l-aţi străbătut aţi remarcat prezenţa unei căruţe trase de un cal, pe pneuri şi acoperită cu coviltir.

— Da, de două ori.

— Pe ce porţiuni ale drumului ?

— Prima dată am văzut-o cu cîteva sute de metri înainte de a trece peste Sabar. Iar a doua oară m-am încrucişat cu ea cînd mă întorceam spre Bucureşti. Între timp ajunsese la cîteva sute de metri de motel.

— Cam cît putea fi ora cînd aţi văzut-o ultima oară ?

A răspuns că nu ştie, apoi, sprijinindu-şi cotul pe biroul meu şi prinzîndu-şi bărbia în palmă, a început să cugete :

— Nu m-am uitat la ceas... Dar am putea să facem o mică socoteală. De la kilometrul 25 m-am întors la unsprezece şi zece... Căruţa se afla în dreptul bornei 19... Deci am avut de străbătut şase kilometri... Viteza mea a fost de cincisprezece-douăzeci la oră... Da ! a exclamat, ridicîndu-şi capul şi privindu-mă cu satisfacţie. Cînd am văzut-o ultima oară, trebuie să fi fost unsprezece şi jumătate !

Am început să-l privesc cu simpatie. În pofida „gustului“ cu care se îmbrăca, avea mintea foarte bine organizată.

— Cu cine v-aţi mai întîlnit pe şosea cînd v-aţi întors de la kilometrul 25 ?

A început să-mi vorbească de autobuzele cu ale căror şoferi discutasem deja, precum şi despre autocisterna de lapte, cu care se încrucişase în apropiere de Bucureşti. De asemenea, trecuse de cîteva ori pe lîngă un autoturism...

— Ce puteţi să-mi spuneţi despre marca şi culoarea acestuia ? l-am întrerupt, cu maximum de interes.

— Mi-e greu să vă răspund... Ştiţi, nu numai că era întuneric beznă, dar mai şi gonea ca o nălucă, orbindu-mă de fiecare dată cu faza mare. În orice caz, era o maşină mică...

— Adică ? a insistat Dan, ridicîndu-şi nasul din notesul în care stenografia discuţia.

— Ei bine, era o „Skodă“ roşie ! s-a decis el, brusc.

— Dacă, după cum aţi afirmat, n-aţi avut posibilitatea să vă formaţi o părere despre caracteristicile autoturismului, cum se face că acum puteţi indica marca şi culoarea acestuia ? l-a întrebat Dan, strîmbînd din nas.

— E adevărat că n-am putut să-mi dau bine seama ce fel de autoturism m-a tot depăşit pe şosea, dar cum am văzut o „Skodă“ roşie în pană, sînt convins că aceasta trebuie să fi fost maşina de care discutăm. Acum înţelegeţi ?

— Unde staţiona ? am intervenit eu în discuţie.

— În faţa motelului „Buda“.

— În parking ? l-am verificat, chestie de precauţie profesională.

— Chiar credeţi că am ochi de pisică ? s-a înveselit el. Dacă se afla tocmai jos, în parking, vă imaginaţi că aş fi fost în stare s-o văd pe întuneric ? Nu, tovarăşu', staţiona pe refugiul şoselei, în dreptul firmei motelului, care noaptea e luminată cu un bec.

— Şi de unde ştiţi că era în pană ?

— Cum să nu ştiu, cînd un tip era vîrît pe jumătate sub capota ridicată a motorului ? Ba mai mult, mi-a spus-o chiar el...

— Vă rog să-mi relataţi cît mai exact posibil ce-aţi discutat — i-am cerut, cu convingerea că în sfîrşit a sosit şi momentul cînd voi obţine nişte relaţii mai precise despre autoturismul semnalat şi de către ceilalţi conducători auto.

— Cînd am ajuns în dreptul tipului care trebăluia la motor, i-am spus că dacă a rămas fără suc, adică benzină — s-a grăbit el să-mi traducă — pe mine să nu conteze, că-s pe motorină, dar, dacă vrea, îl pot remorca. El mi-a răspuns că nu-i cazul, pentru că are numai o afurisită de pană de curent şi-i vine el de hac. Aşa că mi-am văzut de drum. Ulterior, cînd m-a ajuns din urmă şi m-a depăşit, am văzut că luminile de poziţie nu-i funcţionau...

— Cum arăta şoferul ?

— Nu ştiu, pentru că mi-a vorbit tinîndu-şi capul sub capotă. Pe celălalt l-am văzut însă mai bine...

— Celălalt ? s-a arătat Dan, cum era şi firesc, interesat.

— Unul care stătea în faţa maşinii...

— Adică în spatele celui care umbla la motor ? a încercat Dan să-l înţeleagă.

— Nu, tovarăşe... i-a zîmbit martorul cu toleranţă. Cel de care vă vorbesc se afla în faţa maşinii, iar celălalt în urmă... Că „Skoda" are motorul în spate.

— Vă rog să ne vorbiţi de necunoscutul din faţa maşinii — i-am cerut eu.

— Era foarte înalt...

— Adică ?

Şi-a rotit ochii prin încăpere şi i-a fixat pe Codreanu, care, încercînd să se încălzească, rămăsese în picioare şi asista la discuţie cu spatele sprijinit de soba de teracotă.

— Era mai înalt ca tovarăşul şef de post cu încă o palmă.

În raport cu înălţimea adjutantului, persoana respectivă trebuie să fi avut în jur de un metru şi nouăzeci.

— Cum era îmbrăcat ?

— Cu o haină din blană întoarsă, scurtă. Cum se poartă acum... a completat, parcă cu invidie.

— Puteţi să-i descrieţi figura ?

— Nu. Ce, eu am stat să mă uit la el ? Dacă am văzut că n-au nevoie de ajutor, mi-am văzut de drumul meu.

Aveam senzaţia că declaraţia interlocutorului meu mi-a furnizat nişte date importante pentru anchetă, dar care alunecă pe lîngă mine mai înainte de a le prinde sensul, de a le interpreta. Cum nu reuşeam să realizez despre ce era vorba, m-am decis să aplic infailibila metodă a distraţilor, care se întorc de unde au plecat pentru a-şi putea aminti ce-au uitat.

— Haideţi să recapitulăm — i-am propus, cu scopul de a trece în revistă punctele cele mai importante ale depoziţiei martorului. Deci, de la kilometrul 25, care a fost punctul terminus al cursei pe care aţi făcut-o, aţi plecat la ora douăzeci şi trei şi zece minute...

Mai întîi a făcut un gest de aprobare, apoi m-a avertizat :

— Vă reamintesc că este vorba numai despre niște aproximări !

— Credeți că ați fi putut greși cu mult în aprecierea dumneavoastră ?

— Posibil cu cinci minute, în plus sau în minus.

— O astfel de abatere este neglijabilă, deoarece nu poate altera datele problemei — l-am asigurat. Așa că să mergem mai departe. După circa douăzeci de minute, adică la ora douăzeci și trei și treizeci, ați întîlnit pentru ultima oară căruța. Și asta s-a întîmplat în preajma kilometrului 19. E corect ?

Urmărindu-mă cu atenție, a confirmat.

— Cînd ați discutat cu șoferul mașinii rămase în pană în fața motelului ?

— Cred că în jurul orei douăzeci și trei și douăzeci și cinci.

— Perfect ! m-am grăbit să-l întrerup, deoarece reușisem să prind firul care pînă atunci îmi aluneca printre degete. Ați mai spus că ulterior, cînd „Skoda“ roșie v-a ajuns din urmă și v-a depășit, ați constatat că luminile de poziție nu-i funcționau...

— Ceea ce a demonstrat că tipul nu era prea priceput în remedierea penelor... a confirmat, amuzat.

— După cît timp v-a ajuns din urmă ?

Concentrîndu-se, a început să-și frece bărbia cu palma în care o sprijinise pînă atunci, ținîndu-și cotul pe biroul meu.

— Zău dacă pot să-mi dau seama... a zis, ridicîndu-și ochii și privindu-mă cu regret.

— Vă rog, totuși, să vă mai gîndiți, am insistat, deoarece considerăm precizarea cerută ca deosebit de importantă.

La îndemnul meu, și-a ridicat de pe genunchi și cealaltă palmă și a început să-și frece cu ea fruntea, probabil pentru a spori randamentul meditației la care-l pusesem. Din păcate, noul stimul nu s-a dovedit a fi mai eficient ca cel aplicat anterior, asupra vîrfului bărbiei, deoarece a

sfîrșit prin a face un gest de negație suficient de elocvent pentru a-i înțelege neputința.

— Cred că v-a ajuns din urmă foarte repede. Probabil într-un interval mai mic de cinci minute, am spus, făcînd o ultimă încercare de a-i incita memoria.

— Da' de unde ! a aruncat el disprețuitor. Mai degrabă o oră.

— Deci o oră ? ! m-am grăbit să-i subliniez afirmația.

A dat aprobator din cap, apoi s-a răzgîndit :

— Nu, acum știu ! Pentru că ajunsesem foarte aproape de București. Să știți că m-a depășit după aproximativ o oră și jumătate.

— Deci în jurul orei unu noaptea ?

El a confirmat, iar eu m-am considerat lămurit.

— Vă mai amintiți pe ce direcție era orientată „Skoda" cînd ați găsit-o în pană ? am pus întrebarea de încheiere a dialogului.

— Sigur ! De îndată ce staționa pe dreapta mea, înseamnă că era cu fața spre București.

— Multe mulțumiri. Și să știți că ne-ați ajutat foarte mult ! am apreciat cu convingere, ridicîndu-mă și întinzîndu-i mîna.

Cu fața rîzîndu-i de plăcere, a început să-și îmbrace haina fistichie, pedant de parcă ar fi prezentat parada modei.

Cînd a terminat și cu strînsul cordonului, s-a înclinat în semn de ultim salut și s-a întors spre ieșire. Mai înainte însă de a ajunge la ușă, aceasta s-a deschis și și-a făcut apariția figura surîzătoare a sergentului-major Arsene.

Intempestiv, martorul, curmîndu-și elanul cu care pornise spre ușă, s-a răsucit cu fața spre mine și a glăsuit :

— Am impresia că intenționați să căutați autoturismul de care am vorbit. Așa e ?

Fără nici o ezitare, am confirmat printr-o înclinare a capului.

— Ei bine, atunci să știți, sînt aproape sigur că ultimele două cifre ale numărului de înmatriculare erau "67" !

Bineînțeles că am încercat să scot mai mult de la el, dar fără nici un folos. Și asta nu pentru că nu și le mai amintea, ci pentru că numai atît reușise să vadă printre picioarele tipului care stătea în fața mașinii.

— Tovarăşe căpitan, vă rog să-mi permiteţi să raportez. Am terminat de verificat autoturismele din dotarea locuitorilor comunei noastre şi... s-a declanşat Arsene de îndată ce tractoristul a închis uşa după el.

— Uşurel ! l-am oprit, ridicînd mîna deasupra capului şi arătîndu-i palma.

Mi-a privit-o cîteva secunde, uimit de parcă i-aş fi cerut să-mi ghicească în ea viitorul, apoi a realizat, probabil pentru prima dată în activitatea de agent de circulaţie, că gestul prin care-i oprea pe conducătorii de autovehicule, pentru a le încasa contravenţiile, poate avea ca efect chiar şi temperarea propriei sale persoane. Cînd şi-a revenit din şoc, a luat poziţie de drepţi şi mi-a spus spăşit :

— Am înţeles, să trăiţi !

În timp ce-mi fluturam palma într-un gest care trebuia să-l asigure că nu acord nici o importanţă faptului că se adresase neîntrebat unui superior, Dan m-a avertizat :

— Ştiu la ce te gîndeşti, dar nu ţine !

— De ce crezi asta ?

— Simplu. Pentru că din coroborarea depoziţiilor făcute de tractorist, care a văzut autoturismul în pană în jurul orei unsprezece şi jumătate, şi de şoferul cisternei cu lapte, care l-a văzut în acelaşi loc şi în aceeaşi situaţie, dar o oră mai tîrziu, rezultă că această maşină s-a aflat imobilizată în afara cîmpului infracţional într-un timp care acoperă cu largheţe momentul comiterii agresiunii.

— Aş ! am aruncat, pufăind a dispreţ. Din declaraţiile celor doi martori, nu rezultă cîtuşi de puţin că maşina a stat imobilizată în faţa motelului. Din contră !

— Stai, să-ţi citesc declaraţiile lor ! s-a enervat colaboratorul meu, începînd să răsfoiască filele carnetului în care-şi notase discuţiile respective.

— Dane, lasă-te păgubaş, pentru că ştiu ce vrei să-mi arăţi ! l-am întrerupt. Şi greşeşti, deoarece cei doi martori au văzut „Skoda“ care ne interesează, de fapt, în două ipostaze diferite.

Şi-a ridicat ochii de la notes şi m-a privit ca şi cum s-ar fi temut că meningele meu a suferit brusc o avarie de mari proporţii.

— Este adevărat că ambii martori au văzut autoturismul în faţa motelului, pe partea dreaptă a drumului şi orientat cu faţa spre Bucureşti...

— Atunci despre ce mai avem de discutat ? m-a întrerupt, făcînd un gest de exasperare.

— Dacă te-ai enerva mai rar şi ai gîndi mai des, poate că ai ţine seama şi de faptul că cei doi martori circulau din direcţii diferite. Unul vedea de la Mihăileşti şi celălalt se ducea spre Mihăileşti. Şi dacă totuşi ambii martori au remarcat maşina pe dreapta lor, este mai mult decît evident că aceasta s-a mişcat, trecînd de pe o parte a şoselei pe cealaltă. Acum pricepi schema ?

— Ce orb am fost ! a zis, trăgîndu-şi o palmă peste frunte. Rezultă clar că între orele unsprezece şi jumătate şi douăsprezece şi jumătate maşina s-a deplasat din faţa motelului. O deplasare care ar fi putut să includă chiar străbaterea drumului pînă la locul agresiunii... Şi totuşi nu merge ! s-a răzgîndit el, din nou încruntat. De ce conducătorul „Skodei", după ce participă la omor, se înapoiază şi staţionează din nou în faţa motelului ?

— După toate probabilităţile, această manevră i-a fost impusă de două cauze obiective. Prima a constat din repetarea panei făcute la ducere, iar a doua... Ei bine, cînd pe tot parcursul şoselei nu există decît două amărîte de becuri, unul la intersecţia cu drumul comunal spre Mihăileşti şi celălalt în faţa motelului, crezi că, pentru a-şi remedia pana, mai putea face şi altă alegere ?

— Într-adevăr, aceasta este o explicaţie. Dar nu unică ! m-a anunţat Dan. Şoferul, după ce a înlăturat defecţiunea, şi-o fi spus că este mai sănătos să renunţe la drumul pe direcţia Mihăileşti şi a întors maşina pentru a reveni la Bucureşti. Numai că, odată schimbată direcţia de mers, constată că pana a reapărut şi, firesc, este obligat s-o ia din nou la mînă. Ce părere ai ?

— E o versiune plauzibilă, am admis. Dar numai cu condiţia să fie susţinută în mod izolat, adică făcînd abstracţie de depoziţiile celorlalţi participanţi la traficul ru-

tier. Şi un astfel de artificiu ar fi, ca să nu spun altfel, întru totul gratuit.

— Ce vrei să zici ? a întrebat, fixîndu-şi intrigat ochii săi albaştri asupra mea.

— Te rog să mă urmăreşti, verificînd afirmaţiile făcute de Udrea — i-am cerut, indicîndu-i cu vîrful degetului carnetul în care stenografiase depoziţiile. Şoferul de autobuz ne-a declarat că a văzut un autoturism întorcînd pe şosea în imediata apropiere a căruţei victimei, care tocmai era atacată de doi agresori. Şi asta s-a întîmplat în jurul orei douăsprezece şi cinci minute...

— N-avem nici o dovadă că este vorba de una şi aceeaşi maşină cu cea aflată în faţa motelului ! m-a avertizat Dan.

— Pentru prezumţii, n-am nevoie de dovezi, ci de bun-simţ şi raţionament ! Şi, totuşi, sîntem în posesia dovezii pe care o ceri ! Udrea, trecînd cu autobuzul prin faţa motelului, n-a văzut nici o maşină în staţionare. De ce ? Simplu, pentru că aceasta demarase înainte ca martorul să ajungă la punctul respectiv. Şi o zăreşte abia ulterior, cînd, ajungînd-o din urmă, remarcă manevra de întoarcere a acesteia. Deci, depoziţia lui Udrea ne obligă să admitem că autoturismul s-a deplasat în cîmpul infracţional şi că, în consecinţă, este implicat în agresiune. Iar traseul pe care l-a urmat ulterior comiterii omorului devine evident ca urmare a depoziţiilor şoferului de pe autocisternă şi ale tractoristului. Primul semnalîndu-i prezenţa în faţa motelului, la ora douăsprezece şi jumătate, iar al doilea în apropiere de Bucureşti, în jurul orei unu noaptea... i-am explicat colaboratorului meu.

— Tovarăşe căpitan, întrucît s-a întors la Bucureşti în miez de noapte, înseamnă că tot de acolo venise. Deci maşina aparţine unui locuitor al Capitalei — a conchis logic Codreanu, dar şi cu evidentă satisfacţie, deoarece, prin ieşirea presupuşilor criminali de sub jurisdicţia comunei lui, răspunderea capturării acestora ar fi urmat să treacă asupra altor colegi de breaslă.

Mai întîi am zîmbit amuzat, deoarece era evident că aplica tactica aruncării pisicii moarte peste gardul vecinului, ca să nu miroasă în propria lui curte, după care i-am tăiat avîntul :

— Nu este obligatoriu. Deoarece în infracțiuni atît de grave, cum este un omor, autorul nu riscă să „lucreze" cu propriul lui autoturism, de obicei, îl „împrumută", îl utilizează și, apoi, îl abandonează. Prin urmare, infractorii pot fi, în egală măsură, și localnici. Dealtfel, chiar particularitățile cazului, care pun în prim-plan posibilitatea unui omor din răzbunare, ne obligă să ne gîndim la niște relații ale victimei, deci la niște localnici.

— Tovarășe căpitan, admițînd că este așa cum spuneți dumneavoastră, de unde au știut consătenii mei cînd se înapoiază victima acasă ? a fost rîndul adjutantului să-mi arunce o întrebare de baraj.

— N-au știut ! Totul a fost un joc nefericit al hazardului. Și asta rezultă din depoziția tractoristului, care ne-a spus că s-a încrucișat cu căruța la cîteva sute de metri de motel, unde „Skoda" se afla în pană. Deci căruța, urmîndu-și drumul spre casă, a trecut în mod obligatoriu pe lîngă mașina agresorilor, care, văzînd victima, și-au spus că șansa le-a oferit un moment propice pentru a-și lua revanșa. Motiv pentru care s-au luat după ea și ce-a urmat știm...

Cum tirada mea îl lăsase cu gura deschisă pe Codreanu, Dan s-a grăbit să intervină :

— Dacă admitem că „Skoda" a fost implicată în omuciderea lui Iancu Turcu, rezultă că avem de-a face, de fapt, cu trei agresori. Deoarece în timp ce mașina făcea manevra de întoarcere în imediata apropiere a locului faptei, victima era atacată deja de doi indivizi !

— Întocmai ! l-am aprobat, de astă dată, cu convingere.

— S-ar părea că singura cale posibilă de explorat pentru a ajunge la infractori, constă în identificarea mașinii cu care s-au deplasat. Evident, cu condiția ca aceasta să nu fi fost utilizată ad-hoc, ci să aparțină unuia dintre agresori. Prin urmare, este clar că trebuie să depistăm cît mai repede posibil acest autoturism fantomă. Ceea ce rămîne mai puțin clar e modul în care vom putea satisface acest deziderat — a conchis Dan, cu o logică imbatabilă.

— În stadiul actual al „erudiției" noastre, există numai o pistă aptă să ne permită localizarea obiectivului... Și întrucît această cale este singura care ni se oferă, vom

opta pentru ea, fără nici o ezitare ! Și cu tot entuziasmul ! i-am avertizat, făcînd haz de necaz.

— Trăiască preasfînta noastră rutină ! a exclamat Dan, acru, de parcă tocmai ar fi dat pe gît un litru de oțet.

— Mai întrevezi și altă posibilitate? l-am consultat, cu bunăvoința unui medic care știe că pacientul lui nu mai are nici o șansă de supraviețuire.

El și-a lăsat capul în jos, clătinîndu-l, și eu am dispus :

— Vom cere sprijinul Direcției circulației în vederea depistării unui autoturism „Skoda", cu caroseria roșie, al cărui număr de înmatriculare are, după toate probabilitățile, terminația 67. De asemenea, va trebui să se cerceteze și versiunea că mașina pusă sub urmărire ar fi putut să se adreseze unui service în scopul revizuirii instalației de iluminat, după ziua de 8 decembrie, care a reprezentat data comiterii omorului. În rest, după cum spun și ateii... Doamne-ajută !

Arsene, care, invitat să nu vorbească neîntrebat, se așezase între timp pe un scaun și asistase la discuția noastră cu un aer spășit, de copil pus la colț, a început să se frămînte pe scaun, după care, văzînd că mi-am încheiat repertoriul, mi-a cerut cu timiditate :

— Tovarășe căpitan, vă rog să-mi permiteți să raportez...

— Te rog... l-am invitat, zîmbindu-i încurajator.

— Autoturismul de care vă interesați aparține unui locuitor al comunei noastre ! E drept, terminația numărului de înmatriculare este 57, nu 67, dar eu zic că pe întuneric e posibil ca martorul să-l fi confundat pe 5 cu 6... Iar caroseria este verde, nu roșie...

M-am uitat la Dan, să văd dacă auzise și el ceea ce auzisem și eu. După cum privea spre mine, cu gura căscată, n-am mai avut nici o îndoială că recepționase întocmai afirmația sergentului-major.

— Mai poate cineva să susțină că noi, oamenii legii, n-avem, acolo, undeva pe sus, un dumnezeu al nostru ? le-am sondat opinia colaboratorilor mei, simțind cum începe să mă încerce optimismul pierdut în urmă cu cîteva săptămîni, cînd îmi căzuse pe cap acest caz.

Cu toții au început să zîmbească, dar cel mai abitir o făcea sergentul-major. Și trebuie să recunosc că avea

toate motivele să fie satisfăcut, deoarece el, un tînăr agent de circulaţie rurală, se dovedise capabil să scoată din impas nişte anchetatori experimentaţi, care lucrau taman la I.G.M.

— Aţi discutat ceva cu posesorul autoturismului ? l-am întrebat pe Arsene, reluîndu-mi atitudinea oficială.

— Da, tovarăşe căpitan. De îndată ce mi-aţi ordonat să verific dacă vreunul din locuitorii comunei noastre, care sînt posesori de autoturisme „Skoda" sau „Moskvici", au circulat în noaptea omorului...

— Şi ?

— M-a asigurat că în noaptea aceea n-a ieşit din casă.

— Ce, era fraier să se autodenunţe ? ! a zis Dan.

— Ştiţi unde-l putem găsi acum ? am mai întrebat, hotărît să lămuresc cît mai repede situaţia.

— Da, tovarăşe căpitan !

— Atunci să-i facem o vizită de curtoazie ! am zis, ducîndu-mă să-mi iau canadiana din cuier.

În timp ce mă îmbrăcam, Codreanu a remarcat oftînd că, în ultimul timp, datorită tracasării provocate de cercetarea cazului, şi-a neglijat lucrările curente. Pricepînd subtilitatea aluziei, am consimţit ca el să rămînă la postul de miliţie.

Mai puţin trei vînzătoare şi un tip care discutau făcînd haz lîngă un raft ce adăpostea un sortiment bogat de cutii cu cremă de ghete, magazinul alimentar era pustiu.

Cînd am intrat, cei patru reprezentanţi ai comerţului cu amănuntul au amuţit şi au întors capul spre noi, parcă miraţi de îndrăzneala cu care ne permisesem să-i deranjăm chiar în propriul lor fief.

Primul care şi-a revenit din surpriză a fost tipul care se părea că pînă la apariţia noastră participase din plin la menţinerea unei stări de maximă voioşie. Recunoscîndu-l pe însoţitorul nostru, s-a grăbit să-şi compună un zîmbet de circumstanţă şi să ne vină în întîmpinare. Manevră care mi-a permis să constat că era scund, uscăţiv şi că purta un costum bleumarin, cămaşă albă şi o cravată în dungi albastre şi vişinii. Se apropia de noi cu nişte mişcări atît de calculate, încît pentru o clipă, m-am întrebat dacă n-o fi cumva un manechin evadat, cu hainele de lucru, din vitrina cooperativei „Arta modei".

— ...Și tovarășul Vasile Tudose — l-a recomandat Arsene, după ce în prealabil a rostit gradele și numele meu și al lui Dan.

Dînd mîna cu el, l-am privit. Avea în jur de treizeci și cinci de ani, o figură măslinie și lunguiață, un nas lung, buze groase, părul, lung și negru, era pieptănat cu o cărare exact pe mijlocul creștetului, și niște perciuni lați, coborîți pînă spre vîrful bărbiei, unde aveau rendez-vous cu un „barbișon".

Cînd Arsene a spus numele tipului, am remarcat că Dan îl privește cu un interes atît de evident, încît, deși știam că asistentul meu nu este impresarul artistic al „Scalei" din Milano, din prevedere, m-am grăbit să intervin mai înainte de a avea răgazul să-i ofere rolul lui Figaro :

— Tovarășe Tudose, am vrea să stăm de vorbă — l-am înștiințat.

— La dispoziția dumneavoastră... s-a oferit el, zîmbindu-mi slugarnic, pe cînd îmi arăta o ușă întredeschisă în spatele raionului de dulciuri, ale cărui rafturi erau ticsite cu conserve de tocană de legume și ceară de parchet.

Ajunși lîngă ușa indicată, a făcut un pas lateral și ne-a invitat să intrăm. Nevoit să mă strecor pe lîngă el, am avut nedorita șansă de a constata că duhnește a băutură trezită, la care se adăuga în proporție egală un efluviu de colonie proastă.

Încăperea în care am pășit trebuie să fi fost utilizată cîndva ca magazie de mărfuri, deoarece avea toți pereții tapetați cu rafturi din lemn. În prezent, în lipsă de ceva mai bun, acestea erau pline cu navete de sticle goale. Un bec, agățat de capătul unei sîrme ce cobora din tavan, lumina slab o masă de bucătărie și cîteva scaune despărecheate. Ne-am așezat, fără să ne mai dezbrăcăm, și am intrat imediat în subiect.

— Din cîte știu, sînteți posesorul unui autoturism „Skoda"... am spus. Și, cînd el a dat din cap aprobativ, am continuat : Vă rog să precizați unde ați circulat cu el în noaptea de 7 spre 8 decembrie.

Mai întîi m-a privit intrigat, apoi mi-a replicat pe un ton de reproș :

— Chiar credeți că este posibil să-mi amintesc ce-am

făcut într-o noapte oarecare, cu mai bine de o lună de zile în urmă ?

— Am să vă ajut să localizaţi cu precizie ziua respectivă — m-am oferit eu, compunîndu-mi un zîmbet plin de bunăvoinţă. Exact în noaptea aceea a fost ucis Iancu Turcu, consăteanul dumneavoastră.

— Ah ! a exclamat el a mirare, după care a ridicat din umeri şi a clătinat din cap într-un mod care trebuia să mă asigure că, în ciuda bunelor sale intenţii, nu reuşea să fixeze momentul de referinţă. Ştiţi, a trecut atîta timp de atunci... s-a scuzat el, aproape convingător.

— Tovarăşe Tudose — a intervenit Arsene — vă reamintesc că aceeaşi întrebare v-am pus-o şi eu chiar în ziua de 8 decembrie.

— Aha !... Acum îmi aduc aminte ! a admis, bătîndu-şi fruntea cu palma ca pentru a-şi scuza lipsa de memorie. În noaptea aceea, după cum i-am spus şi tovarăşului Arsene, n-am circulat cu maşina. Avînd temperatură, de la magazin m-am dus direct acasă şi n-am mai ieşit pînă a doua zi dimineaţa, cînd a trebuit să vin şi să deschid prăvălia, deşi mă simţeam încă rău...

— Nu sînteţi sincer ! am constatat cu tristeţe.

— Cum nu ? !... a replicat el ,ofensat.

— Deţinem informaţii sigure că în noaptea aceea aţi circulat cu maşina — l-am testat, blufînd cu seninătate.

— Cine v-a spus asta a minţit ! a protestat el, cu un început de iritare în glas.

Părea atît de sincer ultragiat, încît am început să mă întreb cîtă bază puteam să pun pe afirmaţiile făcute de tractorist în legătură cu autoturismul pe care-l întîlnise în faţa motelului. Dealtfel, chiar dacă martorul furnizase indicii riguros corecte, cum puteam să-l determin pe interlocutorul meu să spună adevărul, dacă nu voia s-o facă ?

— Există vreo persoană care ar putea confirma că în noaptea de 7 spre 8 decembrie v-aţi aflat acasă ? am întrebat, cu intenţia de a pune punct unei discuţii care în mod evident nu putea să ducă nicăieri, cel puţin deocamdată.

— Nu. Locuiesc singur şi, după cum v-am spus, fiind bolnav, n-a fost cazul să invit pe nimeni la mine... a zis, susţinîndu-şi afirmaţia cu un gest de regret.

Era clar. Singurul mod de testare a sincerității interlocutorului meu putea fi obținut prin confruntarea acestuia cu tractoristul. Tocmai mă decisesem să dispun o retragere strategică, cînd Dan, care ne asistase pînă atunci arborînd un zîmbet sarcastic, ce-mi păruse total nepotrivit cu rezultatul negativ al discuției, și-a făcut auzit glasul, consultîndu-l pe interlocutorul nostru ca la un sondaj de opinie tip „Gallup" :

— Chiar vă imaginați că am venit la dumneavoastră pentru a asculta niște basme pentru adormit copiii ?

— Ce vreți să ziceți cu asta ? a vrut să știe perciunatul, încruntîndu-se a indignare.

— Ca să nu folosesc un termen consacrat, mă rezum numai la a spune că ați ascuns adevărul — a continuat Dan, apelînd la un eufemism nu cine știe ce voalat.

— Vreți să spuneți că am mințit ? a replicat el, catapultîndu-se de pe scaun și aplecîndu-se amenințător spre colegul meu, cu mîinile cramponate de rama mesei. Cum vă permiteți ? !...

— Stai jos ! a tunat cu autoritate vocea lui Dan.

— Tovarășe căpitan, cum admiteți o astfel de atitudine ? a vrut să afle Tudose, de îndată ce a alunecat înapoi pe scaun, complet dezumflat.

Cum și eu fusesem luat prin surprindere de duritatea imputării, am întors capul spre colegul meu pentru a-l pofti să se explice, iar în cazul că i-a sărit o doagă, să și-o pună repede la loc și să-i ceară scuze martorului pentru ofensa ce-i adusese.

Dan însă, fără să-mi acorde nici cea mai mică atenție, a continuat cu asprime :

— Ai vreun frate geamăn ? !

Tudose l-a privit mai întîi aiurit, apoi a făcut un gest mecanic de negație.

— Atunci explică-ne ! Dacă dumneata ai stat acasă, fiind bolnav, cine a fost în noaptea de 7 spre 8 decembrie la motelul „Buda", la ora unsprezece și jumătate ? i-a cerut Dan dintr-o răsuflare.

Tudose, interzis, a făcut ochii mari și a început să închidă și să-și deschidă gura, fără să scoată nici un sunet, ca un crap chiar atunci pescuit și aruncat pe uscat. Iar în

ceea ce mă privește, realizasem în sfîrșit motivul pentru care se stîrnise interesul lui Dan cînd Arsene ne-a făcut cunoștință cu amfitrionul nostru. Spre deosebire de mine, colaboratorul meu a reușit să-și reamintească la momentul oportun de persoana al cărui nume îl menționase responsabilul motelului.

— Deci unde v-ați aflat în acea noapte ? am intervenit, intrînd pe pîrtia ce-mi fusese deschisă.

Pus în încurcătură, și-a lăsat bărbia în piept și a început să se foiască pe scaun. După ce a lustruit bine fundul acestuia, a început să-și dreagă glasul și să articuleze cu opinteli :

— ...Probabil că e vorba de o confuzie... Cred că în altă noapte am fost la motel...

— Mai firesc ar fi să admiteți că altă dată ați fost bolnav. Deoarece este stabilit că în noaptea pentru care dorim să știm cum v-ați petrecut timpul, l-ați vizitat pe responsabilul motelului — l-am corectat.

— E posibil să aveți dreptate... Știți, a trecut atîta timp de atunci... a zis, ridicîndu-și ochii spre mine, tulburat.

— Așa e memoria omului, înșelătoare — l-am susținut, convins că în ceea ce mă privește chiar că drăguța de ea mi-ar fi jucat o festă cu urmări imprevizibile pentru anchetă dacă n-aș fi fost secundat de Dan. Dar acum, pentru că tot v-ați amintit, vă rog să-mi vorbiți despre locurile pe unde v-ați plimbat cu mașina, i-am cerut.

— În noaptea aceea ? s-a mirat el.

— Întocmai.

— Dar atunci n-am circulat cu mașina !

— O luăm iar de la început ? i-am zîmbit cu o bunăvoință pe cale de dispariție. Vă rog să-mi spuneți pe unde ați călătorit cu autoturismul dumneavoastră între orele unsprezece și unu noaptea.

A oftat zgomotos, a exasperare, și m-a întrebat :

— De cîte ori trebuie să vă repet că n-am mers cu mașina, pentru a mă face înțeles ?

— Ați împrumutat cuiva mașina în noaptea despre care vorbim ? l-am întrebat, forțîndu-mă să-mi păstrez calmul.

— Nu ! Cui să i-o împrumut ?

— Atunci cum explici prezența mașinii dumitale pe refugiul din fața motelului, în preajma miezului nopții ? ! a intrat Dan în joc, cu o atitudine amenințătoare.

— Într-un singur fel. Cine spune că mi-a văzut mașina staționînd în fața motelului face o confuzie grosolană ! a replicat el cu dîrzenie.

— Dar ai tupeu, dom'le ! Mai mulți martori declară că ți-au văzut autoturismul, indicîndu-i marca, culoarea și numărul de circulație, iar dumneata mai găsești resurse să susții că n-ar fi adevărat ! s-a dezlănțuit Dan.

— Chiar dacă vă înfuriați, eu tot nu pot să declar lucruri neadevărate. Numai așa, ca să vă fiu pe plac ! a răspuns Tudose cu dîrzenie.

Deși simțeam că enervarea tinde să-mi tripleze volumul ficatului, l-am întrebat placid :

— Admițînd, prin absurd, că martorii de care v-a vorbit colegul meu s-au înșelat, vreți să cred că ați mers pe jos cîțiva kilometri buni, din comună pînă la motel, pe o noapte cîinească, de decembrie, cînd aveați la dispoziție o mașină ?

— Și totuși, așa s-au petrecut faptele... Apucasem să bem ceva și am simțit nevoia să luăm puțin aer... Dealtfel, chiar dacă aș fi vrut să mă folosesc de mașină, n-aș fi putut... Pentru că aveam ridicat permisul de circulație...

— Cine v-a ridicat permisul ? a întrebat imediat Arsene, probabil unde venise vorba chiar de domeniul lui de intimă activitate.

— Un coleg de-al dumitale, din București. Mi l-a luat cu o săptămînă înainte, afirmînd că n-aș fi acordat prioritate unei babe care abia se tîra pe trecerea de pietoni.

Știind din experiență că atunci cînd un individ se apucă să repete o minciună începe să creadă în ea cu atîta convingere, încît, oricum l-ai întoarce, nu-l mai scoți din ale lui, am tras concluzia că trebuie să schimb placa.

— Vă rog să-mi spuneți, cine sînt persoanele care v-au însoțit la motel ? am vrut să știu.

După cum i-a alunecat privirea, de la mine înapoi spre podea, am priceput, fără să mă mir, că nu prea i-a convenit întrebarea mea.

— Era o doamnă... s-a decis el să spună.

— Numele, prenumele și adresa ! l-a mitraliat Dan.

— N-o cunosc... a şoptit, făcînd-o pe jenatul.

— Nu înţeleg ! am mărturisit, şi zău că eram sincer.

— Pentru că sîntem între bărbaţi, am să vă spun adevărul... a promis, ridicînd din nou privirea spre mine, implorator. Am agăţat-o în magazin... Venise să cumpere ceva, după ce terminasem programul. Văzînd că este străină de comună şi foarte drăguţă, i-am dat totuşi drumul înăuntru... Apoi, după ce-am intrat în vorbă, i-am propus s-o facem lată... Şi ea a fost de acord... Începutul l-am făcut cu două sticle de lichior de portocale, apoi m-am decis s-o duc la motel... Şi pentru că eram deja bine afumaţi, aşa cum v-am spus, am pornit pe jos pentru a ne mai aerisi puţin...

— Şi n-aţi întrebat-o cum se numeşte ?

— Ba da. Mi-a spus că o cheamă Mimi. Mai mult nici nu mă interesa...

— Cu ce ocazie se afla în comună ?

— N-am întrebat-o... a spus, cu un gest de indiferenţă.

— Bineînţeles că a fost văzută şi de către celelalte vînzătoare din magazin, am presupus, aprobativ.

— Nu, n-a văzut-o nimeni. Doar v-am spus că a apărut după ce închisesem... s-a grăbit să-şi consolideze basmul.

— Sînteţi căsătorit ?

— Doamne fereşte ! şi-a clătinat el capul, în timp ce-şi scutura reverele hainei printr-un gest care trebuia să-i sublinieze adversitatea faţă de alternativa care-mi putuse trece prin cap. Nu sînt atît de bogat încît să-mi permit cumpărarea unei vaci, pentru un pahar cu lapte ! a făcut el haz, apreciindu-şi cu satisfacţie vulgaritatea. Cînd vreau să beau lapte, apelez la vecini... Este soluţia cea mai bună, deoarece îmi permite să-l obţin întotdeauna proaspăt şi, mai cu seamă, pe alese !

I-am ţinut isonul, prefăcîndu-mă că-l ascult aprobator, apoi, în timp ce el continua să rîdă foarte mîndru de propria sa persoană, am spus, aparent fără nici o adresă :

— Şi totuşi nu înţeleg ceva...

— Vă rog — m-a invitat el cu amabilitate.

— Dacă nu sînteţi însurat, de ce v-aţi mai bătut capul cu obţinerea unei camere, cînd era cu mult mai simplu s-o duceţi direct acasă, la dumneavoastră ?

Pentru o fracțiune de secundă, privirea i-a devenit nesigură, iar zîmbetul i-a înțepenit, după care, la fel de repede, și-a recăpătat siguranța și a răspuns, adoptînd o atitudine confidențială :

— Tovarășe căpitan, nu sînt atît de idiot, încît să duc la mine o necunoscută, pentru ca a doua zi dimineața, la deșteptare, să constat că, în timp ce eu dormeam, păsărica și-a luat zborul, odată cu cine știe ce lucruri din casă...

— Da, e adevărat. S-au mai văzut astfel de situații... am admis plin de înțelegere. Pentru ca imediat să apelez la argumentul care trebuia să-l pună în situația de a recunoaște că-mi îndrugase numai brașoave : A mai rămas ceva de lămurit....

— Vă stau la dispoziție — m-a asigurat el, plin de solicitudine.

— Pentru ce-ați vrut să închiriați două camere separate la motel ?

Toată suficiența pe care o afișase pînă în acel moment s-a dus pe apa sîmbetei și, dezorientat, a rămas fără replică.

Apreciind că a depășit cu mult răgazul pe care i l-am acordat pentru a fabrica o explicație convenabilă, am reluat :

— Cine vrea să petreacă o noapte cu o femeie, în primul rînd trebuie să satisfacă indispensabila condiție de a se afla împreună cu ea. Sau trebuie să cred că dumneavoastră ați descoperit o metodă sui-generis pentru atingerea acestui deziderat, să zicem, prin telepatie ?

— Rîdeți de mine... mi-a imputat, regăsindu-și cumpătul. V-am spus doar că era măritată...

— Asta e o noutate ! Deoarece pînă acum ați susținut că este o necunoscută, despre care, în afară de faptul că era străină de comună și frumoasă, nu stăpîniți nici un fel de date ! l-am ironizat.

— Înseamnă că am omis acest aspect... Era măritată și, din precauție, mi-a cerut ca, pentru orice eventualitate, să-i asigur respectabilitatea, închiriind o cameră pe numele ei.

— Aha ! am exclamat, aparent satisfăcut de răspuns. Și ce s-a întîmplat după ce vi s-a refuzat accesul în motel ?

— Pentru că se făcuse tîrziu...

— Cît de tîrziu ?

— Îmi amintesc că, după ce-am ieşit din motel, doamna m-a întrebat cît este ceasul. Trecuse de douăsprezece cu cîteva minute. Atunci ea a spus că s-a făcut tîrziu şi ar fi cazul să renunţăm. Cum şi eu mă săturasem să tot străbat şoseaua pe vînt şi lapoviţă, m-am declarat imediat de acord cu propunerea ei. Aşa că am profitat de faptul că tocmai trecea pe şosea un autoturism, pentru a-l opri şi a o expedia spre Bucureşti. Şi dacă aţi şti ce convins am fost în noaptea aceea că mă voi distra ca niciodată... Dar aşa se alege praful din cele mai frumoase vise... a încheiat, dînd din cap a resemnare.

— Domnule Tudose, a venit momentul să recapitulăm discuţia noastră — i-am spus, adoptînd o atitudine severă. Aţi început prin a declara că în noaptea comiterii omorului n-aţi ieşit din casă, şi nu a fost adevărat ! Aţi susţinut că nu v-aţi utilizat autoturismul, şi din nou aţi ascuns adevărul ! Iar în final, cînd v-am cerut să arătaţi cum v-aţi petrecut timpul în intervalul în care a fost ucis săteanul Iancu Turcu, aţi inventat o poveste puerilă despre apariţia şi dispariţia unei necunoscute...

— Vreţi să spuneţi că am minţit ? ! m-a întrerupt el, foarte ofensat.

Fără nici o ezitare, am făcut un gest de confirmare şi am continuat :

— Faţă de încercarea dumneavoastră de a ne induce în eroare, vă rog pentru ultima oară să ne spuneţi ce-aţi făcut în noaptea în care a fost ucisă victima !

— Eu v-am spus numai adevărul ! Dacă nu vreţi să mă credeţi, vă priveşte ! a zis, cu indiferenţă.

— Vă aduc la cunoştinţă că, datorită bănuielilor care planează asupra dumneavoastră, începînd din acest moment sînteţi reţinut în interesul cercetărilor ! l-am anunţat cu asprime, ridicîndu-mă în mod demonstrativ în picioare.

— Protestez ! Nu merg nicăieri ! a strigat indignat, sărind de pe scaun de parcă ar fi fost ejectat.

— Luaţi-vă paltonul şi să mergem ! i-am ordonat imposibil.

— Nu merg nicăieri ! a repetat el, cu hotărîre.

— Chiar vrei să te luăm cu forţa ? i-a sondat opinia Dan, ridicîndu-se în picioare şi plimbîndu-i pe sub ochi

perechea de cătuşe pe care şi-a extras-o cu un gest rapid din buzunarul de la spate al pantalonilor.

— Veţi da socoteală pentru acest abuz grosolan ! ne-a avertizat, privindu-ne sfidător, mai înainte de a se duce, plin de demnitate, să-şi ia paltonul.

*
* *

Pe cînd Codreanu se ridica de la biroul lui şi-mi arăta cu două degete o foaie de hîrtie, însoţitorul nostru, care pe tot parcursul drumului spre postul de miliţie privise cu încăpăţînare prin fereastra maşinii, refuzînd să dialogheze cu mine, m-a întrebat cu umilinţă :

— Şi cît voi rămîne aici, tovarăşe căpitan ?

— Pînă o să vă întocmim actele de trimitere în judecată pentru uciderea lui Iancu Turcu !

— Eu ?... Eu l-am ucis pe Turcu ? a exclamat, lovindu-şi pieptul cu pumnul şi privindu-mă de parcă l-ar fi încercat un atac de apoplexie.

După ce i-am aruncat o privire încărcată de silă, m-am adresat lui Arsene :

— La arest ! Dacă se decide să declare adevărul, anunţaţi-mă !

Pe cînd sergentul-major îl scotea din birou, am remarcat că aroganţa cu care mă înfruntase s-a metamorfozat într-o atitudine de resemnare şi debusolare.

— Ce s-a întîmplat ? s-a grăbit să mă întrebe mirat Codreanu, de îndată ce s-a închis uşa.

Am început să-i povestesc cum stau lucrurile.

— Niciodată nu mi-ar fi trecut prin cap că Tudose ar putea fi capabil să comită o astfel de mîrşăvie... a mărturisit adjutantul, uimit, cînd mi-am încheiat relatarea. În sfîrşit, bine că am lămurit cazul — a adăugat, oftînd a resemnare.

— Încă n-am ajuns în situaţia să putem face o astfel de afirmaţie ! l-am avertizat. Acuzaţia trebuie să fie şi dovedită, iar noi, în afara unor bănuieli, e drept, bine conturate, nu avem încă nimic concret.

— N-aţi remarcat cum se dezumflase cînd l-a scos Arsene din birou ? Fiţi liniştit, o să vorbească el pînă la

urmă — a spus Codreanu, străduindu-se să-mi inoculeze și mie din optimismul care-l invadase, pe nepusă masă.

— Nu putem rămîne într-o expectativă *sine die*, pînă se va decide Tudose să-și recunoască fapta, din proprie inițiativă ! Dacă în următoarele douăzeci și patru de ore nu vom reuși să obținem probele de incriminare, va trebui să-l eliberăm.

— Bine, dar în astfel de situații se poate cere Procuraturii o prelungire a cercetării sub stare de arest ! a protestat Dan, nemulțumit.

— Se poate cere orice, însă asta nu înseamnă că se și aprobă, dacă nu ne putem susține punctul de vedere și cu probe materiale. Și noi nu prea posedăm așa ceva... În consecință, trebuie să profităm de răgazul pe care-l avem la dispoziție !

— Chiar crezi că putem satisface un astfel de deziderat ? Într-o singură zi, cînd noi batem pasul pe loc de peste o lună și jumătate ? m-a consultat, sceptic.

— Putem, pentru că acum am depășit faza de dibuire la întîmplare. Întrucît am pus mîna pe șoferul autoturismului, să trecem la investigațiile necesare pentru identificarea celorlalți doi complici pe care acesta i-a transportat la locul faptei. Și care, în mod obligatoriu, trebuie să facă parte din anturajul lui Tudose. Prin urmare — am zis, întorcînd capul spre Codreanu — vă rog să stabiliți imediat o listă a relațiilor bănuitului !

— Adică a persoanelor cu care era văzut mai des împreună... i-a șoptit cu glas tare adjutantul, ridicîndu-și gînditor ochii spre lampa agățată în tavan.

— Exact ! Iar dacă printre ei se află un individ foarte înalt și îmbrăcat cu o scurtă din blană întoarsă, cu atît mai bine — am zis.

— Eventual și cizme din cauciuc, numărul 43, maro — m-a completat Dan, referindu-se la urma descoperită lîngă victimă, pe acostamentul șoselei.

Aprobîndu-i sugestia, i-am spus :

— Mîine dimineață vom face o descindere în locuința lui Tudose. Poate găsim cizmele de care vorbeai.

— Nu cred să fie cazul. I-am privit cu atenție încălțămintea. Poartă numărul 40—41.

— Renunţăm la percheziţie — am admis, resemnîndu-mă.

— Tovarăşe căpitan, mîine dimineaţă veţi găsi pregătită lista pe care mi-aţi cerut-o — a promis Codreanu.

— E în regulă ! am zis, ducîndu-mă spre cuier pentru a-mi lua canadiana.

Dan mi-a urmat exemplul, fără nici cea mai mică umbră de ezitare.

— Parcă ai vrut să-mi spui ceva cînd am venit... mi-am amintit pe cînd îmi îmbrăcam haina, întorcîndu-mă spre Codreanu.

— A ! Da... a exclamat el, după ce s-a concentrat gînditor cîteva clipe. Am primit o comunicare în legătură cu recidivistul Gheorghe Stan...

— Te pomeneşti că n-o fi el persoana tăiată de tren ! a zis Dan, mirîndu-se de propria lui presupunere.

— Nu, e vorba despre altceva — a replicat Codreanu, luînd de pe biroul lui hîrtia pe care o fluturase la venirea noastră şi arătîndu-mi-o demonstrativ. Secţia a XVII-a a miliţiei bucureştene ne cere reţinerea sub stare de arest a infractorului...

— Ce-au cu el ? am întrebat, amuzat la gîndul că şi un mort ar putea fi arestat.

— E urmărit pentru tentativa de a fura o bicicletă...

— Anunţaţi-i că pot clasa dosarul — am conchis, cu indiferenţă, începînd să-mi închei canadiana.

— Le-am şi comunicat cele cuvenite, dar nu despre asta e vorba, ci de circumstanţele în care s-a consumat infracţiunea — a zis şeful de post, abordînd un zîmbet misterios.

— Adică ? l-am zorit, pe cînd mă întrebam ce-l determină să se arate atît de înveselit.

— Tentativa de furt s-a consumat în seara zilei de 7 decembrie, în jurul orelor douăzeci şi două. După ce a tăiat lanţul de siguranţă al bicicletei şi a încălecat pe ea, a fost surprins de păgubaş, care, după ce l-a bătut pînă l-a lăsat pe caldarîm, s-a dus să anunţe miliţia. Numai că, pînă să se înapoieze de la telefon, infractorul a avut grijă să dispară... pierzîndu-şi în schimb buletinul de identitate...

— Deci aşa se explică urmele de violenţă pe care le prezenta la cîteva ore după uciderea lui Iancu Turcu — m-am dumirit eu.

— Bine, bine... Ce este însă cu urmele de sînge recoltate din patul în care a dormit ? Şi care corespundeau grupei victimei ? a zis Dan.

— După ce-am primit comunicarea — a spus Codreanu, fluturînd din nou hîrtia pe care o ţinea în mînă — am cerut relaţii la dispensarul nostru. Infractorul, la fel ca şi Turcu, avea grupa de sînge AB.

— De aceea este bine ca pînă la obţinerea probelor, care transformă suspectul în vinovat, să se continue explorarea tuturor pistelor oferite de cazul în cercetare... am cugetat, aparent fără adresă, închizînd ultimul nasture al canadianei şi îndreptîndu-mă spre ieşire.

*
* *

— Să trăiţi ! Lista este gata — s-a grăbit Codreanu să mă anunţe, cînd am intrat în birou.

Am luat-o şi mi-am aruncat ochii pe ea. Conţinea numele a treisprezece persoane.

— Mateescu — a zis, apropiindu-se şi arătîndu-mi primul nume de pe listă — corespunde semnalmentelor. Are aproximativ un metru şi nouăzeci şi o haină din blană de oaie întoarsă, scurtă... Ca a dumneavoastră.

— Aţi discutat ceva cu el ?

— Nu. V-am aşteptat pe dumneavoastră.

*
* *

Atelierul de reparat aparate de radio şi televizoare se afla în aceeaşi clădire cu magazinul alimentar al cărui şef se afla în arestul postului de miliţie. Cînd am intrat, trei capete stăteau camuflate îndărătul unui vraf de carcase şi şasiuri de radiouri şi televizoare puse pe nişte mese lungi. Toţi trei munceau cu drag, bînd cafele şi trăgînd bărbăteşte din ţigări cu iz de „Kent". Atît datorită fumului gros care plutea în încăpere, cît şi abnegaţiei cu care îşi desfăşurau prodigioasa activitate, n-au remarcat intrarea noastră şi şi-au continuat sporovăiala :

— Apropo ! Nea Mircea, ai auzit că pe Tudose l-a umflat miliţia ? a zis o voce.

— Nu mai spune ! Da' de ce, dom'le ? ! a replicat o a doua voce, pe un ton de mare surpriză.

— Mai mult ca sigur că l-a prins făcînd labă ! şi-a dat cu presupunerea a treia voce. Şi nici nu mă miră ! Aşa cum zvîrlea ca un tîmpit cu parale în stînga şi-n dreapta, era şi firesc să atragă atenţia poterei asupra lui...

— Tovarăşe Mateescu ! a intervenit Codreanu, după ce în prealabil şi-a dres zgomotos glasul, ca să-şi afirme prezenţa.

Discuţia s-a curmat şi cele trei capete s-au întors cu surprindere spre noi, apoi unul dintre ele a pornit să se ridice, odată cu purtătorul lui. În timp ce se apropia de tejgheaua care împiedica accesul clienţilor către mesele de lucru, l-am examinat. Era foarte înalt, brunet, cu ten de meridional şi trăsături regulate ; mai puţin falca stîngă, care era mai „grasă" ca cealaltă.

— Nea Costică ! Ce surpriză plăcută ! s-a arătat el bucuros, dînd cu ochii de însoţitorul nostru, care, mirat parcă de familiarismul cu care fusese întîmpinat, s-a grăbit să-şi mai dreagă o dată glasul, a avertisment, şi să facă prezentările. Ocazie cu care am aflat că prenumele noii noastre cunoştinţe era Mircea.

— Cu ce vă pot fi de folos ? Aveţi ceva de reparat ? s-a interesat el cu dezinvoltură.

— Unde am putea sta de vorbă ? a fost rîndul meu să mă interesez.

Surprins, s-a strecurat pe lîngă tejgheaua care ne despărţea şi s-a îndreptat spre un perete lateral, ascuns parţial de o bucată de stambă viu colorată. Dînd-o la o parte, a deschis uşa pe care o masca şi ne-a poftit să intrăm într-o încăpere în care se aflau un birou, cîteva scaune şi o casă de bani antediluviană.

— Vă stau la dispoziţie — a zis, fixîndu-mă cu o evidentă curiozitate, după ce ne-am aşezat pe scaune.

— Întrucît comuna dumneavoastră nu este nici Parisul şi nici Londra, ştiţi probabil pentru ce ne aflăm în Mihăileşti. Nu ?

A dat din cap a confirmare şi a aşteptat cu interes să continui.

— Prin urmare, era deci firesc ca cercetările pe care le întreprindem să ne conducă şi la dumneavoastră.

— La mine ? ! a exclamat, intrigat.

— Exact ! Şi vă rugăm să ne spuneţi tot ce-aţi făcut în noaptea aceea.

— În care noapte ? s-a făcut el că nu pricepe.

— În noaptea de 7 spre 8 decembrie.

Dintr-o dată, m-a privit de parcă ar fi avut motive să creadă că tocmai am spălat putina de la vreo casă de alienaţi.

— Tovarăşe căpitan, eu nu sînt sigur că aş fi în stare să vă spun ce-am făcut ieri, şi dumneavoastră îmi cereţi să...

— Mă refer la noaptea în care a fost ucis Iancu Turcu ! i-am întrerupt tirada, tăios, că prea o făcea pe mironosiţa.

— Nu ştiu... Nu-mi dau seama despre ce vorbiţi... a zis, cu o nesiguranţă care-i contrazicea afirmaţia.

— Dacă faceţi un apel la memorie, nu se poate să nu vă amintiţi că, în noaptea uciderii consăteanului dumneavoastră, v-aţi aflat în compania lui Vasile Tudose !

Deşi neliniştea lui s-a transformat într-o evidentă spaimă, a dat din cap într-un gest care urmărea să mă convingă că tot nu pricepe ce vorbesc.

— Ce mai pierdem vremea, tovarăşe căpitan ? ! a izbucnit Dan, pe un ton care m-ar fi putut convinge şi pe mine că este foarte mîniat dacă n-aş fi ştiut ce-i poate pielea. În definitiv, declaraţia lui Tudose este atît de clară, încît nu înţeleg de ce nu-l arestăm imediat ! a mai adăugat, fără să clipească.

— Tot pentru asta a fost arestat şi Vasile ?... a bîiguit dînsul, pe cînd ochii săi căutau spre noi cu un aer de năuceală, iar cu mîna stîngă îşi pipăia falca umflată, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că nu i-a luat-o cineva.

— Dar pentru ce-ţi imaginai ? i-a întors-o Dan, uitîndu-se la el mai dispreţuitor decît ar fi putut s-o facă răposatul Onassis dacă s-ar fi ostenit să privească braţul întins de un cerşetor.

— Eu credeam că... că pentru nişte nereguli în gestiune...

— Domnule Mateescu — l-am întrerupt cu o ispititoare blîndeţe — sînt nevoit să vă aduc la cunoştinţă că fapta pe care aţi comis-o se pedepseşte cu închisoarea, de la cincisprezece la douăzeci de ani...

— Atît de mult ?... a scîncit îngrozit, începînd să respire ca un maratonist pe cale să abandoneze cursa pe ultimele sute de metri.

— Ce tupeu ! Îndrăzneşte să se şi tocmească ! a strigat Dan, bineînţeles, teribil de indignat.

— Da' n-am vrut... a spus atît de încet, încît mai mult i-am ghicit afirmaţia.

— Dacă într-adevăr regretaţi, trebuie să faceţi o mărturisire completă asupra împrejurărilor în care aţi comis fapta. Sinceritatea fiind singura cale prin care veţi putea obţine, eventual, o circumstanţă favorabilă — l-am sfătuit, cu o bunătate pentru care m-ar fi putut invidia chiar şi un biblic samaritean.

— Chiar l-am omorît ?... a şoptit oftînd, pe cînd încerca să îndepărteze cu dosul mîinii transpiraţia care începuse să-i şiroiască pe frunte şi obraji.

— Uite ce întrebare mai pune ! a exclamat Dan, plin de indignare.

— Aştept să-mi spuneţi cum s-au consumat faptele — i-am cerut, deoarece, la fel ca şi colaboratorul meu, am apreciat ca idioată întrebarea pe care o formulase, de îndată ce aria comunei Mihăileşti era mult prea restrînsă, pentru a putea susţine că nu aflase încă de moartea victimei.

— Totul s-a întîmplat din cauza lui Tudose... Mă aflam în unitate şi mă străduiam să repar televizorul unui client din altă comună, care urma să vină a doua zi de dimineaţă la Mihăileşti să şi-l ia, cînd m-am trezit că intră Tudose... a spus, pipăindu-şi absent falca umflată. A venit să-mi propună o escapadă în Bucureşti, cu două femei de la noi... Urmînd să conduc eu maşina lui, deoarece avea permisul de conducere ridicat... Am fost de acord şi, după vreo zece minute, cînd am terminat reparaţia televizorului, m-am dus după el. Cînd am intrat, l-am găsit bînd lichior cu cele două fete...

— La ce oră a venit să vă cheme ?

— Cred că era aproape de zece.

— Cine erau cele două fete ? a întrebat Dan.

— Una este Mioara, o vînzătoare de-a lui, şi cealaltă Ileana, care este funcţionară la oficiul poştal.

— Ce-ați făcut după ce-ați intrat în prăvălia lui Tudose ? l-am ghidonat pe calea care mă interesa.

— Am ciocnit și eu cu ei două sau trei pahărele, după care Vasile și-a repetat din nou propunerea de a merge să ne distrăm la București. Cum era băut, i-am atras atenția că merg numai cu condiția ca el să nu pună mîna pe volan. Să știți că și fetele sînt martore că i-am pus această condiție ! m-a avertizat el.

— Vă rog să continuați — i-am cerut, dînd din cap pentru a-l asigura că am luat notă de afirmația făcută.

— După ce mi-a promis că mă va lăsa numai pe mine să conduc, am plecat spre București. Ajungînd la restaurantul „Ambasador", n-am putut să rămînem, deoarece nu mai erau mese libere. Atunci Vasile a propus să ne întoarcem la motelul „Buda", unde am fi putut închiria și două camere... Apoi mi-a cerut să-l las pe el să conducă. Dîndu-mi însă seama că este beat de-a binelea, n-am vrut să-l las. Drept care a început să dea cu pumnii în mine... Nici nu știu cum am reușit să ajung la „Buda"... După ce-am oprit în fața motelului și el s-a dus să discute despre camere, fetele mi-au spus că nu vor să rămînă peste noapte pentru că Vasile era beat ca un porc. Cum și mie îmi trecuse tot cheful, le-am dat dreptate... a zis, pipăindu-și din nou falca.

— Văd că v-a lovit, nu glumă... am constatat, arătînd compătimitor spre maxilarul stîng.

— Cel mai mult m-a durut falca, pentru că era și atunci inflamată de o măsea cariată.

— Foarte urît — am apreciat, dînd din cap pentru a-l face să creadă că sînt profund impresionat de suferința prin care trecuse, după care i-am făcut semn să-și reia povestirea.

— Cînd a revenit din motel, ne-a spus că n-a putut obține camerele și ne-a cerut să ne înapoiem la București, unde cunoștea un particular care închiria camere cu ora. Dar după ce fetele i-au răspuns că este tîrziu și nu mai merg nicăieri, le-a luat la bătaie... și cum ele țipau după ajutor, s-a temut să mai stea în fața motelului și mi-a impus să pornesc spre Mihăilești... După ce am demarat, l-a apucat din nou furia și a reînceput să dea cu pumnii în fete. Pentru a-l liniști, i-am spus că după ce lăsăm fetele

în comună, ne vom întoarce numai noi doi în Bucureşti, unde în mod sigur vom găsi nişte femei cu care să ne distrăm. Ideea i-a plăcut şi astfel am reuşit să scap fetele din mîna lui. Apoi, de îndată ce-am oprit în centrul comunei, fetele au fugit ca din puşcă... a zis, făcînd o pauză pentru a-şi şterge transpiraţia de pe frunte.

— Cît putea fi ora cînd au coborît însoţitoarele dumneavoastră din maşină ? am întrebat.

Mai întîi a ridicat din umeri pentru a arăta că habar n-are, apoi, văzînd că-l privesc cu insistenţă, s-a decis :

— Cred că era în jurul orei douăsprezece...

— Ce-aţi făcut după ce-aţi rămas singuri ?

— Am pornit spre Bucureşti, însă n-am ajuns prea departe... Cînd mai aveam cîteva sute de metri pînă la „Buda", a început să înjure, spunînd că a fost un tîmpit că a lăsat fetele să scape, deoarece unde vom mai găsi noi altele în miez de noapte... Drept care mi-a cerut să întorc şi să le luăm cu noi... N-am vrut, dar cînd s-a pus din nou cu pumnii pe mine, am fost nevoit să-l ascult...

— În ce punct aţi întors maşina ?

— Chiar în faţa podului metalic, adică la cîteva zeci de metri de motel.

— Ce s-a întîmplat cînd aţi revenit în comună ?

— Am pornit în căutarea lor pe uliţe... Deşi eu le-am văzut pitite după un copac, în faţa casei uneia din ele, nu i-am spus nimic... Aşa că pînă la urmă mi-a cerut să ne îndreptăm din nou spre Bucureşti. Cum n-aveam ce să fac, am pornit iar la drum... Numai că, imediat ce-am trecut prin faţa motelului, mi-a spus să-l las la volan. N-am vrut şi a reînceput să mă lovească şi să tragă de volan... Atunci s-a întîmplat nenorocirea... a zis, ascunzîndu-şi ochii în palme.

Cum „nenorocirea", care de fapt se numea un omor comis cu barbarie, se consumase înainte, nu după „Buda", am privit spre Dan pentru a vedea dacă pricepe ceva din salata pe care ne-o îndruga preopinentul nostru. Cum şi el era la fel de contrariat, m-am adresat cu intransigenţă chestionatului :

— Vă rog să-mi relataţi împrejurările în care s-a comis omorul.

— Parcă eu mai știu... a oftat el, cu privirea rătăcită, pe cînd își lăsa palma să-i cadă pe genunchi. În timp ce mă luptam cu Vasile, încercînd să-i îndepărtez mîna cu care trăgea de volan... am simțit bufnitura și am mai apucat să văd persoana lovită cum zboară spre șanț... Totul s-a petrecut atît de repede, încît, vă rog să mă credeți, nici n-am avut timp să-mi dau seama dacă era bărbat sau femeie...

Deși uimit de întorsătura pe care o luase relatarea, m-am străduit să nu mă exteriorizez și l-am întrebat cu un calm care îmi era total străin :

— Vă rog să precizați locul în care s-a consumat accidentul.

— Cam la jumătatea drumului dintre „Buda" și București...

Am întors capul spre Codreanu. Întîlnindu-mi privirea, s-a ridicat imediat de pe scaun. În timp ce el părăsea încăperea, mi-am spus că, întrucît direcționalul principal al anchetei mele constă din descoperirea autorilor unui omor, cercetarea accidentului de circulație poate să mai aștepte.

— Acum să revenim la uciderea lui Iancu Turcu ! Pentru ce l-ați ucis ? l-am întrebat.

— Doamne ferește ! Dar cum să-l ucid ? ! a exclamat el, într-un amestec de spaimă și uluială.

— Știi dumneata bine cum l-ați ucis ! Hai, spune repede, de ce l-ați omorît ? a strigat Dan la el.

— Dumnezeule ! a zis, făcîndu-și semnul crucii de cîteva ori. N-am nici un amestec în treaba asta... Eu am aflat de omorîrea lui Turcu abia a doua zi...

Cum duritatea lui Dan nu părea să-l impresioneze, m-am decis să-l iau metodic.

— Vă rog să-mi spuneți, ce autovehicule ați întîlnit pe șosea în timpul curselor pe care le-ați făcut în noaptea aceea ?

— Nu-mi amintesc... Adică nu cred să fi întîlnit pe cineva... a ridicat el din umeri, în timp ce ochii lui parcă îmi mulțumeau pentru blîndețea cu care-i vorbeam.

— Cum s-a scurs destul timp de atunci, este poate firesc să nu mai țineți minte... i-am dat dreptate. De aceea,

am să încerc să vă ajut. De o autocisternă cu lapte vă amintiți ?

— Nu.

— Dar de un conducător de tractor, care s-a oferit să vă ajute atunci cînd vă aflați în fața motelului și încercați să înlăturați o pană de curent ?

— Nu ! a răspuns el cu toată convingerea.

— Să nu-mi spuneți că n-ați întîlnit nici căruța lui Turcu ! l-am mustrat, amenințîndu-l a glumă cu degetul.

— Ba chiar așa vă spun. Nu-mi amintesc s-o fi văzut...

— Domnule Mateescu, vă rog să vorbiți cu seriozitate ! i-am cerut, simțind că încep să mă enervez. V-ați peregrinat în susul și josul șoselei de mai bine de șase ori și, deși prezența mașinii dumneavoastră ne-a fost semnalată de nenumărați participanți la traficul rutier, dumneavoastră continuați să pretindeți că n-ați întîlnit pe nimeni! Cum vine asta ?

A săltat din umeri pentru a-mi arăta că totuși așa s-a întîmplat, apoi a îngăimat :

— Dacă există persoane care afirmă că ne-au văzut, s-ar putea să aibă dreptate... Iar singura explicație că eu totuși nu-mi amintesc să-i fi zărit ar putea să fie aceea că atenția mea era distrasă de violența cu care mă lovea Vasile...

— Domnule Mateescu, făcînd abstracție de tot ce-ați afirmat pînă acum, vă cer să-mi spuneți dacă ați oprit mașina lîngă căruța lui Turcu ! l-am somat, pierzîndu-mi răbdarea.

— Pentru ce să fi oprit, cînd eu nici n-am văzut-o ? mi-a întors întrebarea, uitîndu-se la mine cu un aer de adîncă nefericire.

— Și atunci cum explicați că rețeta dumneavoastră pentru antinevralgice a fost găsită la locul omorului ? ! am zis, arătînd spre falca lui.

— Ce rețetă, tovarășe căpitan ? ! m-a întrebat năucit.

M-am ridicat de pe scaun și, exasperat, l-am anunțat pe un ton care nu mai lăsa loc de replică :

— Vom continua discuția la postul de miliție. Îmbrăcați-vă !...

* * *

După ce Mateescu a fost depus la arest, Codreanu s-a grăbit să mă informeze :

— Ţinînd seama de declaraţia făcută de Mateescu, că ar fi lovit o persoană necunoscută cu maşina, am cerut relaţii la organele de miliţie care supraveghează porţiunea de şosea indicată. A reieşit că unicul accident de circulaţie, din noaptea de 7 spre 8 decembrie, s-a înregistrat pe raza comunei Bragadiru... a zis el, făcînd o pauză şi privindu-mă cu o veselie care mi s-a părut deplasată.

— Cine este victima ? l-am întrebat cu severitate, ca să priceapă că accidentarea unui om nu constituie motiv de veselie.

— Tovarăşe căpitan, victima era... un viţel !

— Ei, asta-i bună ! a zis Dan. Beat trebuie să mai fi fost Mateescu dacă a putut confunda un viţel cu un om...

— Bine, să revenim la oile noastre. Deşi s-ar părea că, în sfîrşit, i-am găsit pe autorii omorului...

— Mai ai dubii ? m-a întrerupt Dan, arătîndu-se contrariat.

— Procuratura cere probe concludente... Şi aşa ceva nu prea avem ! De aceea, trebuie să ne continuăm investigaţiile... Dane, tu te ocupi de audierea celor două pasagere. Arsene, în comună există vreun atelier de reparaţii auto ?

— Nu. Cele mai apropiate se află la Ghimpaţi şi la Bragadiru.

— Trebuie să stabiliţi care din ele se ocupa de întreţinerea autoturismului lui Vasile Tudose. În cazul că-l localizaţi, ne interesează dacă, după ziua de 8 decembrie, posesorul maşinii respective s-a prezentat pentru a cere revizuirea instalaţiei electrice.

— Am înţeles, tovarăşe căpitan.

— Tovarăşe Codreanu, îl scoatem pe Mateescu de la arest şi-i cerem acordul pentru o descindere la domiciliu. Dacă nu e de acord, cerem un mandat de percheziţie...

*
* *

Cîteva ore mai tîrziu, revenind la postul de miliție, l-am găsit pe Dan așteptîndu-ne.

— A ieșit ceva ? a vrut să știe de îndată ce-am intrat.

— Nimic. Nici urmă de cizmele căutate. Ba mai mult, din chestionarea vecinilor și lucrătorilor de la atelierul lui, a rezultat că n-a fost văzut niciodată purtînd o astfel de încălțăminte — i-am răspuns. Tu ce-ai făcut ?

— Declarația pasagerelor autoturismului concordă întocmai cu cea făcută de Mateescu.

— Deci un foc de paie... am conchis cu silă, începînd să-mi dezbrac haina.

— Dar, în definitiv, ce fapte relevante te așteptai să reiasă din declarația celor două martore ? s-a arătat Dan mirat. Ele fiind debarcate înainte de comiterea agresiunii, oricum n-ar fi putut asista la uciderea lui Turcu... a început el să argumenteze, cînd a fost întrerupt de apariția lui Arsene.

Pe cînd noul-venit se apropia zgribulit de sobă pentru a-și încălzi mîinile, m-am adresat lui Dan :

— Te-ai interesat de cîte ori a staționat mașina în fața motelului ?

A dat din cap a confirmare :

— Ambele susțin că o singură dată, cînd Tudose s-a dus să se intereseze de camere. Dar nu se poate pune bază pe afirmația lor, deoarece din discuția pe care am avut-o a rezultat că și ele se aflau sub influența alcoolului. Dealtfel, dacă ele au coborît din mașină înainte de comiterea agresiunii...

— Și atunci cine este persoana care a condus mașina în timp ce Tudose și Mateescu ucideau victima ? l-am întrerupt, iritat de faptul că se crampona de unul și același raționament.

După cît de dezorientat se uita la mine, am știut că pierduse din vedere acest aspect.

— S-ar putea ca cel de-al treilea să fi fost cules din drum, ulterior coborîrii din mașină a însoțitoarelor... a improvizat el, fără cine știe ce convingere.

— Sigur ! A apărut în mod providențial, chiar atunci cînd Tudose și Mateescu, supărați că nu s-au putut distra cu două femei, s-au hotărît să se amuze ucigînd un om ! Felicitări ! am tăbărît pe el, enervat, deoarece se evidenția faptul că suspiciunile noastre și-au diluat complet consistența.

Ieșirea mea a fost urmată de o liniște care ne-a permis să ascultăm în condiții ideale simfonia vîntului, care șuiera pe la ferestre.

În timp ce mă străduiam pe cont propriu să aflu cum aș putea scoate ancheta din impasul în care se poticnise, s-a făcut auzită vocea lui Arsene :

— Tovarășe căpitan, vă rog să-mi permiteți să raportez ! mi-a cerut el, cu timiditate.

— Te rog... l-am încurajat, ridicînd capul spre el și zîmbindu-i pentru a-l asigura că mi-a trecut furia.

— L-am depistat pe mecanicul care se ocupa de întreținerea mașinii lui Tudose. M-a asigurat că autoturismul bănuitului n-a ridicat niciodată probleme la instalația electrică.

— Ce părere ai ? mi-am luat colaboratorul drept martor la precizarea subofițerului.

Dan, deloc impresionat de bruftuiala primită, a replicat cu sarcasm :

— Experiența populară a demonstrat adesea că : „O dată-i ca niciodată !"...

Dacă nu puteam contesta veridicitatea zicalei, am întrevăzut în schimb, o posibilitate de a verifica morala acesteia.

— Știi unde-și garează Tudose mașina ? l-am chestionat pe Arsene.

— Da, într-un șopron la domiciliu.

— Printre lucrurile găsite asupra lui Tudose se află și cheile mașinii sale ? am întrebat, întorcînd capul spre Codreanu.

Adjutantul a ridicat din umeri, apoi a tras un sertar și a scos o pungă transparentă al cărei conținut l-a răsturnat pe biroul lui. După ce a răscolit cu degetul prin mica grămadă de obiecte pe care le poartă de obicei bărbații prin

buzunare, a extras un breloc de care atîrnau două chei şi a venit să mi-l înmîneze.

— Tovarăşe Arsene, te rog să ne conduci la maşina bănuitului, am cerut, făcîndu-i semn lui Dan să se îmbrace şi el.

*

* *

Mai întîi, am dat o tură în jurul autoturismului, ceea ce mi-a permis să constat că impactul pe care-l avusese cu „victima" patrupedă făcuse ravagii. Aripa din dreapta-faţă era înfundată ca un burduf de acordeon, pînă la portieră, roata din partea respectivă fiind complet descoperită.

— S-ar părea că viţelul era aproape vacă... s-a amuzat Dan, pe cînd eu descuiam portiera.

Cum n-aveam nici o chemare pentru glume, l-am poftit să intre în maşină şi să acţioneze comenzile, în timp ce eu voi verifica de afară dacă luminile de poziţie, de schimbare a direcţiei şi farurile funcţionează.

Cîteva minute mai tîrziu, am conchis că sistemul de iluminare lucrează fără reproş.

Totuşi, pentru a fi cu conştiinţa curată, i-am spus lui Dan că trebuie să verificăm şi posibilitatea ca instalaţia electrică să fi fost reparată ulterior. Dar, după un sfert de oră de pipăire a conductorilor electrici, am fost nevoiţi să admitem că instalaţia nu suferise nici o intervenţie după livrarea maşinii din fabrică.

— Poate că martorul care ne-a vorbit de pana instalaţiei de iluminat s-o fi înşelat... mi-a sugerat Dan, pe cînd ne îndreptam spre maşina noastră.

— Dacă admitem o astfel de posibilitate, atunci de ce n-am admite că s-a înşelat şi asupra tipului şi terminaţiei numărului maşinii care staţiona în faţa motelului „Buda" ? Ba, la fel de bine, de ce n-am pune sub semnul întrebării chiar şi locul unde spunea că a văzut-o ?

Cum îi replicasem prin invocarea propriului său argument, şi-a vîrît capul între umeri şi s-a strecurat tăcut în maşina de serviciu.

*
* *

Cînd am intrat în postul de miliție cu Dan și Arsene, Codreanu s-a ridicat imediat de la biroul lui și m-a privit cu o nestăpînită curiozitate.

Pricepînd cauza nerăbdării sale, l-am și anunțat :

— Întrucît n-am putut obține nici o dovadă de vinovăție, Tudose și Mateescu vor fi eliberați.

În timp ce el, făcînd ochii mari de uimire, aluneca înapoi pe scaunul de pe care abia se săltase, eu m-am dus lîngă cuier și am început să-mi dezbrac haina.

— E posibil ? a îngăimat el, în spatele meu.

— Orice e posibil, am confirmat, agățîndu-mi canadiana și întorcîndu-mă cu fața spre el.

— Bine, dar s-a stabilit că în momentul comiterii omorului se aflau în cîmpul infracțional... a mai adăugat, privindu-mă aiurit.

— E adevărat. În momentul critic, s-au aflat în preajma locului de comitere a agresiunii... Dar oare putem exclude posibilitatea că acolo s-a mai aflat și altcineva, în afara suspecților pe care i-am identificat ? am întrebat.

— Dacă o luăm cu teoria relativității generalizate, putem nega și că doi ori doi fac patru... a anunțat Dan cu dispreț, venind dinspre cuier pentru a-și ocupa scaunul.

— Haideți s-o luăm metodic... am propus, începînd să număr pe degete. Unu, exista vreun mobil care i-ar fi putut îndemna pe suspecți să dorească moartea lui Turcu ?

Cum Codreanu clătina capul că nu există, Dan s-a și grăbit să mă întrebe, cu o candoare voită :

— Oare ebrietatea nu generează mai întotdeauna o stare de agresivitate ?

— Oare ancheta ne-a dus la concluzia că între victimă și agresori s-a ivit în noaptea omorului o stare conflictuală ? a fost rîndul meu să-l întreb.

— Dacă n-am fost acolo, de unde putem ști că nu s-a creat o astfel de situație ? a replicat Dan cu ironie. Apoi, remarcînd probabil că-l privesc urît, s-a grăbit să argumenteze : Cînd noi știm bine cît de repede se pot lua la

harță participanții la traficul rutier, de ce n-am admite că Turcu, circulînd pe mijlocul drumului, i-a obstrucționat pe chefliii noștri ? Iar aceștia, fiind beți, s-au considerat atît de lezați, încît s-au dat jos din mașină și i-au aplicat victimei o „mică corecție"...

— Ușurel ! i-am curmat eu elanul. Deci erau atît de beți, încît nici n-au realizat că, depășind simțul măsurii, au ucis în mod bestial victima. Asta ai vrut să spui ?

— Întocmai. Poți exclude o astfel de posibilitate ?

— Bineînțeles. Dacă agresorii, datorită ebrietății, nu și-au dat seama de gravitatea faptei lor, de ce s-au străduit să prezinte agresiunea drept un banal accident de circulație ? l-am întrebat. Și, constatînd că a căzut pe gînduri, am continuat : Din cîte îmi amintesc, chiar tu ai tras concluzia că victima, înainte de regizarea mascaradei, a fost buzunărită de criminali. Oare aceste două constatări aduc într-adevăr cu modul de manifestare a unor inconștienți ?

— Ai dreptate. Mi-au scăpat aceste elemente, — a admis, ridicîndu-și ambele mîini într-un gest prin care-și recunoștea omisiunea.

— Să mergem mai departe, am reluat, apăsînd pe următorul deget : Doi, conform depoziției tractoristului, mașina care a staționat în fața motelului prezenta o avarie a sistemului de iluminat. Iar dacă noi n-am regăsit această defecțiune la autoturismul suspecților, putem trage altă concluzie decît aceea că avem de-a face cu altă gîscă în altă traistă ? am spus, privind pe rînd chipul celor trei colaboratori, care mă urmăreau cu atenția unor elevi silitori.

Constatînd că sînt cu toții de acord cu afirmația mea, am apăsat în mod demonstrativ pe cel de-al treilea deget al computerului improvizat pe pumnul mîinii stîngi :

— Cercetarea la fața locului ne-a oferit un indiciu material. Unul din agresori a purtat un anumit tip de încălțăminte...

— Comiți o greșeală ! m-a întrerupt Dan. La agresiune au participat trei indivizi, iar noi am identificat numai doi...

— Şi tu comiţi una ! Pînă la probarea vinovăţiei, discutăm numai despre suspecţi ! În rest, ai dreptate. Şi voi reveni asupra acestui aspect. Deocamdată, mergem mai departe... am zis, apăsînd pe cel de-al patrulea deget. Oare faptul că unii martori au susţinut că autoturismul care s-a vînturat în zonă era ba roşu, ba verde şi că marca acestuia ar fi fost ori „Skoda", ori „Moskvici" poate fi interpretat altfel decît că, de fapt, avem de-a face cu două autoturisme ? Şi că noi am identificat numai pe unul din ele ?

— Ei, şefule, doar ştii că afirmaţiile martorilor nu prea aduc întotdeauna a literă de *Evanghelie* — a spus Dan, strîmbînd din nas a dispreţ. Dealtfel, cu excepţia tractoristului, ei şi-au dat numai cu presupusul...

— Sînt de acord cu tine. Martorii s-au putut înşela asupra caracteristicilor maşinii, dar nu şi asupra prezenţei acesteia în mai multe puncte ale şoselei ! l-am avertizat.

— E adevărat, din acest punct de vedere, se poate admite că susţinerile martorilor au avut un caracter obiectiv. Şi ce-i cu asta ?

— Ia-ţi notesul şi citeşte depoziţia şoferului de pe autocisternă ! Acolo unde indică ora cînd, trecînd prin faţa motelului, a văzut autoturismul în pană...

— La ora douăsprezece şi douăzeci... a spus Dan, ridicîndu-şi intrigat ochii de la carnetul pe care-l răsfoise.

— Ia du-te şi la declaraţia şoferului de pe autoturismul Avicolei. La ce oră spune că a văzut un autoturism întorcînd la bifurcaţia şoselei cu drumul spre Mihăileşti ?

— La ora douăsprezece şi douăzeci... a citit el.

— Şi admiţi că este posibil ca autoturismul suspecţilor să se fi aflat în acelaşi moment în două locuri diferite ?

A căzut pe gînduri cîteva clipe, apoi, făcînd un gest de bagatelizare, a replicat :

— Este nerelevant ! Distanţa dintre cele două puncte ale şoselei fiind sub trei kilometri, ar fi putut să fie străbătută în cîteva minute... Iar dacă adaugi şi faptul că cei doi martori n-au stat cu cronometrele în mînă, ci au

făcut numai nişte simple aprecieri, rezultă că argumentul pe care l-ai folosit are o valoare discutabilă.

— Nu pot contesta acest raţionament, am admis. Tu însă te pripeşti ! Deoarece priveşti nişte situaţii, să le zicem, cu aspect interpretativ, în mod izolat, unilateral....

— Nu înţeleg ce vrei să spui ?

— Dar e simplu, Dane. În afară de faptul că n-am găsit o defecţiune a sistemului de iluminat la maşina bănuiţilor şi un mobil cît de cît acceptabil pentru comiterea omorului, constatăm şi că martorii se contrazic asupra mărcii şi culorii autoturismului care a circulat prin zonă. Acum, dacă adaugi la aceste aspecte, bizare, şi faptul că autoturismul de care tot vorbim pare să se fi aflat în acelaşi timp în două locuri diferite...

— Deci avem de-a face cu un „pare“ ! a subliniat el cu subînţeles.

— Întocmai ! Numai că existenţa acestui „pare“ impune nişte rezerve atît de mari, încît nu ne putem permite să ţinem doi oameni în arest ! i-am replicat, simţind cum încăpăţînarea lui începe să mă irite. Prin urmare, pornind de la principiul prezumţiei de nevinovăţie, îi vom pune imediat în libertate ! Ceea ce nu ne va împiedica să stăm totuşi cu ochii pe ei. Iar în legătură cu remarca pe care ai făcut-o mai înainte, cu privire la faptul că n-am găsit cizmele de cauciuc deoarece nu l-am identificat pe cel de-al treilea complice, vom trece la verificarea tuturor relaţiilor lui Tudose. Tovarăşe Codreanu, în acelaşi scop, vă rog să întocmiţi încă o listă, de data asta cu persoanele apropiate lui Mateescu — m-am adresat şefului de post. Apoi din nou lui Simionescu : Acum eşti mulţumit ?

A confirmat :

— Da, pentru că cel de-al treilea participant trebuie să facă în mod obligatoriu parte din anturajul cel puţin al unuia dintre bănuiţi...

— În paralel, am continuat pornind de la ideea că în zonă au circulat în momentul critic două autoturisme, vom cere sprijinul Direcţiei circulaţiei pentru depistarea unui autoturism „Moskvici“ sau „Skoda“, de culoare verde

sau roșie, care s-ar fi putut adresa unui service pentru repararea instalației de iluminat după comiterea omorului și al cărui număr de înmatriculare ar putea avea terminația 67. Dacă mai aveți de propus și alte piste de urmărire, vă ascult.

Cum n-au mai apărut și alte sugestii, iar afară se întunecase de mult, m-am ridicat și m-am dus să-mi iau haina din cuier...

27 ianuarie

Cunoşteam bine legenda unui tip care, lucrînd în Tombston, o localitate situată în centrul Vestului dezlănţuit, a reuşit să supravieţuiască în calitate de *sheriff* inimaginabil de mult. Aproape cinci luni ! Şi nu întîmplător, ci pentru că avusese în el niscaiva stofă de filozof autentic. Această rară calitate fiindu-i recunoscută pînă în zilele noastre, mai ales de aceia care, într-un fel sau altul, lucrează pe întregul mapamond în branşa răposatului nostru precursor. Faima sa datorîndu-se cu precădere faptului că l-a dus capul să elaboreze trei principii primordiale, care, dacă sînt satisfăcute, pot asigura „copoilor" o viaţă liniştită, pînă la ieşirea la mult aşteptata pensie. Aceste, să le zic, „porunci" sunînd cam aşa : 1. „Dacă nu te aşezi în faţa ţevii unui pistol, nu poţi fi împuşcat !" 2. „Dacă nu stai la coada calului, nu te poţi alege prin surprindere cu o lovitură de copită !" şi 3. „Dacă şeful dă cu ochii de tine, îşi va aminti cu siguranţă că trebuie să te mai ardă cu nişte misiuni !"

Dacă cu prima poruncă ştiam să mă descurc, iar a doua îşi pierduse între timp actualitatea, deoarece bidiviii fuseseră înlocuiţi cu *horse-power*, mărturisesc că cea de-a treia mă preocupa pînă la obsesie. Motiv pentru care, fiind obligat să trec pe la I.G.M., am avut grijă să mă strecor în instituţia care găzduia şi biroul meu pe cea mai dosnică intrare.

Tiptil-tiptil, am ajuns la etajul unde-şi avea sediul Direcţia circulaţiei. Am deschis o uşă şi, spre surprinderea mea, omul pe care-l căutam se afla chiar în birou. În faţa

mesei sale de lucru erau adunaţi trei ofiţeri tineri, care-l ascultau cu evlavie, în timp ce el tocmai le plasa nişte sarcini, agrementate, pe ici, pe colo, cu niscaiva indicaţii preţioase.

— Oh ! a exclamat el a mirare, cînd, săltîndu-şi pentru o clipă ochii de la auditoriu, m-a văzut stînd în pragul uşii şi privindu-l întrebător. O clipă, şi-am terminat ! Stai jos... m-a invitat, trăgînd un scaun alături de el.

Maiorul Victor Stupcanu e un tip în jur de treizeci şi cinci de ani, cu o figură prelungă, o pereche de ochi căprui care au mereu o căutătură ironică, o mustaţă scurtă, o frunte înaltă şi o claie de păr menţinută într-o dezordine studiată.

Cînd am ajuns lîngă el, s-a ridicat, mi-a strîns mîna şi m-a împins cu un gest imperios spre scaunul ce mi-l pregătise, în timp ce el a rămas în picioare pentru a-şi mitralia mai bine interlocutorii cu ordine.

S-a ţinut de cuvînt. În următorul minut şi-a epuizat repertoriul şi, după ce a aşteptat ca cei trei ofiţeri să-şi ia tălpăşiţa din încăpere, s-a întors spre mine.

— Ce faci, Nicuşor ? ! s-a interesat, aşezîndu-se şi aruncînd o mînă peste umerii mei, pentru a mă trage cu bucurie spre el. Unde-ai dispărut de aproape două luni ?

Am oftat cu sinceritate şi i-am povestit cu ce năpastă de caz sînt potcovit.

— Neplăcută treabă... a admis el, compătimitor. Şi chiar n-ai prins pînă acum nici un fir ?

— De aceea am şi venit. Am o urmă promiţătoare, dar n-o pot explora fără ajutorul tău — am confirmat, grăbindu-mă să-l acroşez.

El a dat din cap a încurajare, iar eu i-am povestit despre prezumţia mea, că prin zonă ar fi circulat nu unul, ci două autoturisme.

— Şi eu ce-aş putea face pentru tine ?

— Să-l dibui pe cel de-al doilea autoturism.

— Ce date îmi dai pentru a-l putea identifica ?

— Marca : „Moskvici“ sau „Skoda“. Culoarea : verde sau roşie. Terminaţia probabilă a numărului de înmatriculare : 67...

— Măi, Nicule, eu cred că tu ai greşit adresa. Eu nu sînt Mafalda, să pot depista un autoturism cu nişte indicii

de genul ba-i albă, ba-i neagră ! m-a întrerupt făcînd un gest de nerăbdare. Dacă n-ai ceva mai concret... a mai adăugat, cu regret.

— Maşina despre care discutăm avea o discontinuitate în funcţionarea sistemului de iluminat şi ştiu că cel care o conducea nu s-a priceput să remedieze pana. Prin urmare, am motive să cred că ulterior nopţii din 7 decembrie, cînd s-a comis omorul, a fost nevoit să-şi ducă maşina la un service.

— Şi admiţînd că lucrurile stau exact aşa cum presupui, ce te face să crezi că această mică reparaţie a fost înregistrată în scriptele unui service oarecare ?

— Speranţa.

— Mă rog... a zis, privindu-mă cu milă. Din ce judeţ era autoturismul ?

— Presupun că din municipiul Bucureşti ori limitrof Capitalei.

— Nicule, tu ştii bine că noi n-avem oameni suficienţi nici pentru rezolvarea treburilor curente... a început să-mi explice, arborînd un aer de totală nefericire.

— N-am altă pistă ! Pricepi ? Te rog să mă ajuţi, Victoraş... l-am luat la sentiment, arătîndu-mă descurajat.

— Bine, să văd ce pot face — a consimţit el, mişcat de mutra amărîtă pe care mi-o compusesem.

— Îţi mulţumesc... am spus recunoscător, strîngîndu-i mîna şi pornind spre ieşire.

— Şi eu care credeam că ai venit la mine din prietenie... mi-a imputat el, tocmai cînd treceam pragul.

De teamă că s-ar putea răzgîndi, m-am făcut că nu l-am auzit şi am tras repede uşa după mine.

În pofida faptului că nu m-am exteriorizat, trebuie să mărturisesc că argumentele maiorului Stupcanu îmi afectaseră în mod devastator optimismul, care şi altfel se afla la o cotă derizorie.

— Tovarăşe căpitan ! mi-a întrerupt meditaţia o voce, tocmai cînd dădeam să ies din inspectorat.

Tresărind, am întors capul şi am privit în jurul meu.

— Sînteţi rugat să treceţi pe la secretariatul Direcţiei judiciare — m-a informat subofiţerul de la punctul de control.

Am făcut stînga-mprejur și am reintrat în clădire, tîrîndu-mi cu resemnare goliciunea sufletească.

Ajuns la destinație, am dat cu ochii de secretara generalului și, ca prin minune, plictisul care mă dominase pînă atunci a început să se disipeze. În timp ce ea vorbea la telefon și lua niște notițe, am privit-o cu încîntare. De cînd n-am mai dat pe la serviciu, se făcuse parcă și mai frumoasă. Desigur, admițînd că superbul poate avea superlativ ! Părul, des și roșu, căzut într-o dezordine căutată peste umerii pulovărului negru, avea exact acea nuanță închisă, capabilă să-i pună în valoare ovalul perfect al feței, cu trăsături fine, luminat de doi ochi incomensurabil de verzi și magnifici.

Ridicînd capul și remarcîndu-mă, mi-a făcut semn să aștept, apoi și-a coborît din nou privirea, continuînd să scrie. I-am făcut pe voie, fără a mă lăsa rugat, deoarece era o adevărată desfătare să privești o femeie atît de fermecătoare. Gurile rele susțineau că ar avea aproape treizeci și cinci de ani, dar, după prospețimea ei, cred că era cu cel puțin zece ani mai tînără. În orice caz, după cum arăta, în ceea ce mă privește, putea să aibă și o sută treizeci și cinci de ani, că tot eram amorezat de ea.

— Ce faci, căpitane ? ! s-a interesat, trezindu-mă surîzătoare din visare, după ce a depus receptorul în furcă.

— Sărut mîna, Doinița ! Mi s-a spus că vrei să mă vezi, și, iată-mă ! am exclamat, exuberant, fixîndu-i cu apetit nedisimulat gura cu buze cărnoase și ușor umede. Deseară ieșim împreună ? am adăugat rugător.

— Credeam că am lămurit deja acest aspect — a zis, clătinînd capul a mustrare.

— Cum puteam s-o facem, cînd tu, dovedindu-te mai inabordabilă ca un sfinx, refuzi să mă asculți, într-un loc liniștit, cum ar putea fi, de exemplu, la mine acasă ? i-am imputat, străduindu-mă să fiu cît mai persuasiv posibil.

— Numai cu un crai ca tine nu m-am încurcat încă ! mi-a tăiat ea avîntul, rîzînd sarcastic.

— Și tu, care ești o fată deșteaptă, te iei după zvonuri de-a dreptul dușmănoase ? ! m-am arătat neîncrezător. Mai bine hai să ne întîlnim deseară și să-ți dovedesc

ce băiat inimaginabil de bun pot să fiu — i-am propus din nou, apelînd la un ton de sirenă mitologică.

În timp ce ea a ridicat un deget lung și fin, ca de pianistă, și i-a imprimat o mișcare de metronom pentru a-mi respinge invitația, am auzit zgomotul caracteristic al declanșării interfonului de pe birou. „Doina ! Nu te-am rugat să-l cauți pe Apostolescu ? !“ s-a făcut auzită vocea autoritară a șefului direcției.

— Chiar acuma a intrat în birou, tovarășe general — a replicat ea, cu seninătate, pe cînd cobora degetul ce tocmai îl ridicase, pentru a-mi indica de data asta ușa capitonată din spatele ei.

— De unde știa că sînt în inspectorat ? am întrebat-o, în timp ce amărăciunea se reinstala în mine.

— Te-a zărit pe fereastră, cînd te-ai dat jos din mașina de serviciu și mi-a spus că vrea să te vadă — mi-a explicat ea, amuzată de mutra plouată ce-o afișam, probabil.

Întrucît inevitabilul se produsese, *volens-nolens* a trebuit să mă îndrept spre ușa capitonată și s-o deschid.

— Să trăiți, tovarășe general ! M-am prezentat la ordin, am zis, repede, pentru a-mi face curaj, de îndată ce-am intrat în cabinet.

— Ce se întîmplă la Mihăilești ? a vrut să știe, după cum mă și temeam, ridicîndu-și spre mine ochii căprui, încercănați de oboseală.

— Anchetăm în continuare — am rostit în viteză, apelînd la formula după care se ascund toți anchetatorii de pe Terra, cînd cercetarea unui caz bate pasul pe loc.

Cum schema invocată nu putea să-i fie străină, involuntar a lăsat să-i mijească în colțul buzelor un început de zîmbet ironic, pentru ca în aceeași fracțiune de secundă să-mi ceară cu severitate :

— Lasă lozincile ! Ia loc și spune-mi în ce stadiu te afli cu investigațiile !

Am alunecat în fotoliul pe care mi l-a indicat cu vîrful bărbiei și, fără să mai întind ața, am început să expun cazul.

Știind cu cotul așezat pe cristalul de pe birou și bărbia proptită în podul palmei, m-a urmărit fără să mă întrerupă.

— Și spui că nu se evidențiază nici un mobil ? a zis, cînd mi-am terminat raportul.

— Întrucît victima a fost buzunărită, s-ar impune ideea că ea a fost ucisă în cadrul unei acțiuni de jefuire... Și totuși o astfel de versiune pare ilogică, deoarece nu văd cum un simplu țăran ar putea stîrni interesul unor tîlhari.

— Agresorii nu și-au însușit chiar nimic de la victimă ? Ori acest lucru nu s-a putut stabili ? ! a spus, enervat, lovind cristalul biroului cu palma în care-și sprijinise pînă atunci bărbia.

— Absolut nimic din ceea ce ar putea constitui un mobil.

— Parcă spuneai că victima se întorcea de la oraș, unde-și vînduse usturoiul...

— Cu banii obținuți prin vînzarea usturoiului și-a cumpărat porumb. Așa că victima nu mai avea bani asupra ei — am precizat, ghicind unde intenționa să ajungă.

— Numai demenții ucid fără mobil ! Ai luat în considerare o astfel de ipoteză ?

— Sigur, tovarășe general, însă am fost obligat să renunț la ea — am răspuns, ridicînd cu convingere un deget. Mai întîi, la agresiune au participat trei indivizi, și este știut că nebunii nu se asociază, niciodată ! Apoi, am continuat, ridicînd al doilea deget, modul în care s-a încercat să ni se prezinte un omor comis cu intenție, drept o consecință a unui banal accident de circulație, exclude posibilitatea că autorii asasinatului ar putea să fie niște alienați !

Încruntat, și-a dus iar palma sub bărbie, apoi, răzgîndindu-se, a întins-o cu degetul arătător spre mine și m-a întrebat :

— Dar această regizare, despre care-mi vorbești, ție nu-ți spune nimic ?

Cum n-am înțeles la ce se referă, am preferat să tac și să aștept să continue. Ceea ce a și făcut, remarcînd probabil mirarea pe care o afișam :

— Tentativa de a ne induce în eroare demonstrează că autorii acesteia nu sînt niște ageamii, ci niște infractori versați !

— Aveți dreptate, tovarășe general. Mi-a scăpat acest aspect — am recunoscut, sincer spășit. Voi trece imediat la verificarea cartotecilor recidiviștilor, după modul de operare.

A dat din cap aprobativ și s-a interesat :

— În prezent pe ce pistă te afli ?

I-am vorbit de versiunea că în zonă ar fi circulat două autoturisme. Apoi, pentru a-mi scuza ineficiența, m-am străduit să mă arăt optimist în legătură cu rezultatul verificărilor pe care trebuia să le facă maiorul Stupcanu, pentru a depista cel de-al doilea autoturism.

— Bine... a încuviințat gînditor. Apoi, intempestiv, m-a anunțat : Pleci imediat în comuna Albești, din județul Ialomița !

— Tovarășe general... am încercat să protestez, aiurit.

— Azi-noapte s-a comis o treabă urîtă acolo și n-am pe cine să trimit ! Pricepi ?

— Și ce fac cu cercetarea de la Mihăilești ? am încercat să rezist.

— Unde este Simionescu ?

— La Mihăilești...

— Excelent ! Va continua singur ancheta, pînă lămurești lucrurile la Albești. Executarea ! a spus cu o fermitate care arăta clar că nu trebuie să mai întind coarda, deoarece zarurile fuseseră deja aruncate.

— Pot să mă duc pînă acasă, să-mi pregătesc valiza ? am întrebat.

— Crezi că te trimit în concediu ? ! Pleci imediat ! Așa cum ești îmbrăcat ! a replicat iritat.

— Am înțeles. Să trăiți, tovarășe general ! am spus plin de demnitate, extrăgîndu-mă din fotoliu și pornind cu coada între picioare spre ușă.

— Nicule !... m-a strigat, cînd deschideam ușa.

— La ordin ! am spus, întorcîndu-mă cu fața spre el, resemnat.

— Aș dori să fii convins că n-am avut altă soluție... a zis cu un ton blajin, privindu-mă parcă cu milă. În ceea ce privește valiza, dacă cercetarea se prelungește, te întorci la București și îți iei ce-ți trebuie. Succes ! a adăugat, zîmbindu-mi prietenos.

Am dat din cap că am înțeles situația.

— La revedere — a mai spus, pe cînd eu închideam ușa.

— S-ar părea că nu ți-a mers prea bine... a remarcat Doina cînd am ieșit din cabinet.

Eram atît de amărît, încît, fără să-i mai pot remarca farmecul, i-am cerut sec :

— Te rog să-l suni pe Dan, la postul din Mihăilești. Spune-i că eu am fost expediat într-o misiune nouă la Albești și că, pînă la noi ordine, va trebui să se ocupe singur de investigarea cauzei pe care o cunoaște.

După ce și-a notat comunicarea, clătinîndu-și capul a compătimire, am pornit spre ieșire.

— Nicușor ! m-a strigat ea. Iar cînd am întors capul, a întrebat : Cînd pleci la Albești ?

— Chiar acum ! am replicat posomorît.

— Păcat ! Tocmai voiam să-ți spun că diseară aș putea fi liberă... m-a anunțat ea, afișînd o consternare ironică.

Înfuriat, i-am aruncat o privire care ar fi putut înghețа chiar și Nilul și am ieșit trîntind ușa.

*
* *

Cum șoseaua națională București-Constanța era aproape pustie, iar poleiul fusese topit de ploaia primăvăratică căzută în noaptea precedentă, Vartunian n-a pregetat să-și demonstreze talentele de autentic *rally*-ist. În ceea ce mă privește, eram atît de înciudat, încît nici nu mi-a păsat că indicatorul vitezometrului se zbătea între cifrele 120 și 140. L-am poftit totuși s-o lase mai moale cînd am trecut prin Urziceni, apoi, furat iar de revolta care se cuibărise în mine, l-am lăsat din nou să-și facă de cap.

După aproximativ o jumătate de oră, am zărit indicatorul de intrare în raza comunei Andrășești, iar Vartunian, reducînd alura, a virat la dreapta, pe o șosea îngustă, dar tot asfaltată. I-am urmat cursul meandric și, străbătînd încă vreo cîțiva kilometri, am ajuns la Albești.

Odată intrați în comună, m-am și apucat de treabă, chestionînd primul sătean întîlnit asupra amplasamentului reprezentanței locale a firmei noastre. Apoi, ajungînd în

faţa postului de miliţie şi constatînd că are uşile bine ferecate, proverbialul meu fler mi-a şoptit că şi eu ar trebui să fiu exact acolo unde se află şi colegii mei de breaslă. Prin urmare, de îndată ce-am ieşit în uliţă, am văzut o bătrînică trecînd pe lîngă maşină şi m-am şi înfipt lîngă ea, rugînd-o să-mi spună dacă ştie pe unde s-ar putea afla persoanele pe care le căutam.

După promptitudinea cu care a reacţionat, sînt convins că abia aştepta s-o ţină cineva de vorbă :

— Doamne, fereşte de cel rău ! a început ea pe dată să se tînguie, în timp ce se închina cu repetiţie. La noi s-a petrecut o mare nenorocire, fecior...

— Şi unde se află şeful de post ? mi-am repetat întrebarea, cînd am văzut-o că-şi ridică un colţ al broboadei negre care-i acoperea capul, cu vădita intenţie de a-i trage şi un bocet demonstrativ.

— La d-alde Leca... C-acolo-i nenorocirea...

— Şi unde stă familia Leca ? am ţinut-o din scurt.

Deşi contrariată, şi mai ales deziluzionată că n-o las să-mi povestească evenimentul comunei, mi-a arătat cu braţul întins direcţia care mă interesa. De teamă că, dacă-i cer mai multe amănunte, se întinde iar la vorbă, i-am mulţumit şi m-am aruncat în maşină, fără să-mi pese de faptul că lipsa mea de curiozitate i-a stricat buna dispoziţie pe tot restul zilei.

După ce-am parcurs vreo două sute de metri pe un drum îngust şi de asemenea asfaltat, după prima cotitură am ştiut că, în sfîrşit, ajunsesem la destinaţie. Sute de săteni barau drumul, stînd îngrămădiţi şi privind ca dintr-un amfiteatru spre una din gospodăriile situate pe partea stîngă, de cealaltă parte a şanţului.

Chiar şi după ce Vartunian a dat drumul la sirenă, le-a trebuit ceva timp pînă s-au decis să facă printre ei un culoar prin care să ne strecurăm pînă în spatele unei ambulanţe staţionate pe rambleul şoselei. Am coborît din maşină şi, făcîndu-mi loc printre sătenii care se înghesuiau pînă dincolo de şanţ, am ajuns în faţa unui gard din scînduri, străjuit de doi subofiţeri de miliţie, care, văzînd vestimentaţia mea orăşenească, mi-au deschis poarta, salutîndu-mă de parcă aş fi fost cel puţin un general de armată.

La aproximativ zece paşi, pe partea stîngă, se afla o casă scundă, tip vagon, confecţionată din chirpici. Pe dreapta, în paralel cu faţada casei, era o curte lată de circa opt metri, delimitată de gospodăria vecină printr-un gard scund, din sîrmă ghimpată.

Zărind spre fundul curţii cîţiva bărbaţi discutînd, m-am îndreptat spre ei. Cum şi prezenţa mea fusese remarcată, din grup s-a desprins un adjutant şi mi-a venit în întîmpinare.

După ce i-am spus cine sînt şi cu ce ocazie mă aflu prin partea locului, s-a prezentat şi el, informîndu-mă că se numeşte Zaharia Vintilă şi că este şeful de post. Semăna teribil cu omologul lui de la Mihăileşti, adjutantul Codreanu. La fel de înalt, de suplu şi de brunet. Singura deosebire consta din faptul că tipul din faţa mea avea părul neîncărunţit şi că purta o pereche de ochelari fumurii, cu multe dioptrii.

— Aţi venit la timp, deoarece medicul legist tocmai l-a convins pe procuror să-i dea aprobarea să ridice victimele.

— Dar cîte sînt ? am întrebat contrariat, pentru că, deşi îmi imaginasem cu ce fel de treabă fusesem trimis atît de urgent, nu mă gîndisem că aş putea avea de-a face cu nişte omoruri *en gros*.

— Două. Soţ şi soţie.

Fără să mai comentez, am pornit spre grupul din care se desprinsese mai înainte adjutantul. Ajungînd lîngă ei, am făcut cunoştinţă. Unul era procurorul Radu Mihai, un tip blond, de statură potrivită, plinuţ şi cu o figură ovală, cu trăsături regulate. Avea capul descoperit şi era îmbrăcat cu o haină maro, din piele. Al doilea, scund şi slab era medicul legist Edmond Milescu. Ultimul era un tînăr şaten, lung şi deşirat, care, în dorinţa de a-şi maturiza chipul de adolescent, purta o mustaţă stufoasă, ce-i cobora ca o paranteză pînă la colţurile gurii. M-a informat că este locotenent în serviciul criminalistic al inspectoratului judeţean. Ceea ce n-a constituit o noutate prea mare pentru mine, deoarece remarcasem din primul moment trusa neagră de la picioarele lui, pe care o păzea cu străşnicie, ţinînd-o strîns între gambe.

— De două ore mă străduiesc, fără succes, să-l conving pe tovarăşul procuror să-mi dea autorizaţia de a ridica cadavrele. Sper că acum, după ce în sfîrşit aţi venit, voi fi lăsat să mă apuc şi eu de treabă... mi-a spus medicul legist, pe ton de dojană.

— N-are rost să te mai lamentezi, doctore ! Mult a fost, puţin a rămas — i-a replicat procurorul. După care, întorcînd capul spre mine, a continuat : Presupun că în primul rînd vreţi să vedeţi victimele.

I-am răspuns aprobativ, dînd din cap.

— Am să vă conduc eu... s-a oferit, arătîndu-mi cu mîna o uşă scundă, făcută din scînduri, la cîţiva metri de locul unde-i găsisem.

Apropiindu-mă de uşă, am privit broasca acesteia, smulsă din lăcaşul ei şi căzută în interior, la vreun metru de prag. Păşind înăuntru, am văzut o încăpere cu laturile de vreo doi metri, cu pardoseala din pămînt bătătorit. Lîngă peretele din dreapta se afla un dulap scund, care conţinea veselă. În faţă, o bancă pe care erau aşezate două lămpi de gătit cu petrol. În stînga, o poliţă pe care stăteau îngrămădite diferite sticle goale, iar sub aceasta o masă, acoperită cu o muşama galbenă. În continuare, mai erau două găleţi emailate, care străjuiau tocul unei uşi deschise spre interior.

— Acolo e buclucul — a spus procurorul, văzînd direcţia în care privesc.

Dînd curs invitaţiei, am păşit în cealaltă încăpere. Peste tot domnea un talmeş-balmeş de obiecte de uz casnic, de îmbrăcăminte şi aşternuturi. Pardoseala din scînduri era acoperită cu un strat de fulgi. Lîngă peretele din stînga şi cel din faţă se afla un pat metalic, ornamentat cu arabescuri din alamă, acoperit cu două plăpumi, una roşie şi cealaltă de culoarea muştarului.

În timp ce priveam patul, încercînd să memorez toate amănuntele, procurorul mi-a explicat :

— S-au executat toate fotografiile. Apoi, pentru a vă putea face o imagine mai bună a situaţiei, am acoperit victimele, exact aşa cum au fost găsite.

— Perfect. Vă rog să mă ajutaţi... i-am cerut, ducîndu-mă şi apucînd plapuma galbenă de un capăt şi aşteptînd ca şi procurorul să facă la fel din cealată parte.

După ce plapuma a fost ridicată și pusă pe rama patului, și am repetat aceeași operațiune și cu cea roșie, am privit victimele. În pat zăceau un bărbat și o femeie, trecuți de șaptezeci de ani, el la perete și ea spre latura deschisă.

Mai întîi, m-am aplecat peste pat și l-am examinat pe bărbat. Zăcea cu fața în sus. Era îmbrăcat cu o cămașă în carouri și o pereche de indispensabili. Fruntea, părul alb și perna de sub cap erau năclăite.

— Medicul legist apreciază că decesul a fost provocat de cel puțin zece fracturi craniene, toate cu caracter vital — m-a informat procurorul.

— Deci, cu mult mai multe lovituri decît era necesar pentru a i se lua viața — am comentat pentru mine, în timp ce mă retrăgeam pentru a privi și a doua victimă.

Era o femeie corpolentă și zăcea tot cu fața în sus. Avea pe ea o cămașă din finet, de culoare roz, sumecată pînă la șolduri. Mîinile, împreunate pe abdomen, erau legate cu o fîșie de molton albastru. O a doua fîșie din același material o avea înfășurată pe gît și o a treia îi era legată peste gură, pentru a fixa călușul.

— Frumoasă treabă... am zis, încercînd s-o fac pe indiferentul, deși mi-am simțit tot spatele invadat dintr-o dată de un frig năprasnic.

În timp ce procurorul ieșea, eu am rămas lîngă pat pentru a mă asigura că doctorul și brancardierii săi nu se vor mișca prin încăpere precum un rinocer scăpat într-un magazin cu cristaluri, distrugînd urmele lăsate de infractori.

— Ce apreciere faceți pentru momentul morții ? l-am întrebat pe medicul legist, cînd brancardierii ieșeau cu ultima victimă.

— Imi este greu să vă răspund... Știți, temperatura cadavrelor nu-mi spune nimic, deoarece nu știu cînd s-a oprit focul — a zis, arătînd spre soba din zid, situată în colțul opus al încăperii. Va trebui să așteptați ca necropsia să deceleze stadiul digestiei gastrice. Evident, urmînd ca dumneavoastră să stabiliți ora cînd au luat ultima masă.

— Totuși ? am insistat.

— Cu o aproximație... foarte aproximativă, cu douăsprezece ore în urmă.

Mi-am privit ceasul. Indica ora unsprezece.

Însoţindu-l afară, l-am văzut pe procuror discutînd cu doi nou-veniţi. Un subofiţer, care ţinea în lesă un cîine de serviciu, şi un tinerel scund, încotoşmănat într-un cojoc din blană de oaie. În picioare purta ghete de schi, iar pe cap o pălărie mică, vînătorească.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan ! Sînt locotenentul Aurelian Socolescu, de la cercetări criminale ! s-a grăbit ultimul să se prezinte, cînd am ajuns lîngă ei.

Cînd dădeam mîna cu el şi cu subofiţerul, procurorul mi-a explicat :

— I-am trimis pe urmele infractorilor şi tocmai îmi spunea ce constatări au făcut.

— Vă rog să continuaţi — le-am cerut.

— Aşa cum spuneam, au ieşit sărind pe acolo... a zis Socolescu, întorcîndu-se şi arătînd cu braţul întins spre gardul dărăpănat din fundul curţii. Au traversat cimitirul comunei, care se întinde în spatele gospodăriei, şi au ieşit la şoseaua Albeşti-Andrăseşti, continuînd să meargă spre drumul naţional Bucureşti-Constanţa. Din păcate, cîinele a pierdut urma imediat ce-am trecut de cealaltă parte a podului spre Ialomiţa. Mai exact, la fîntîna care este pe intersecţie — şi-a încheiat el raportul, făcînd un gest de regret.

— Ce ştiţi despre victime ? m-am decis s-o iau metodic, întorcîndu-mă spre şeful de post.

— Bărbatul se numea Leca Vergu, optzeci şi trei de ani, iar femeia, Leca Tudora, şaptezeci şi cinci de ani. Au fost foarte înstăriţi. Creşteau oi, cai şi porci, deţinînd circa patruzeci de hectare de pămînt. Drept care, pînă la colectivizare, au fost consideraţi chiaburi... a început să turuie adjutantul.

— Tovarăşe, chiar crezi că ar fi putut să fie ucişi pentru că au fost cîndva chiaburi ? l-am întrerupt, înainte de a mă enerva de-a binelea. Te rog să-mi vorbeşti de situaţia actuală a victimelor !

După ce a clipit de cîteva ori, derutat, a reînceput să spună :

— În ultimul timp erau pensionari ai gospodăriei colective şi se ocupau cu creşterea păsărilor şi a cîtorva oi

și porci, pentru vînzare. De asemenea, vindeau vin și țuică din producția proprie...

— Deci în comună se știa că au bani — am conchis eu. Cînd au fost descoperite victimele ?

— Azi-dimineață, în jurul orei șapte și jumătate...

— De către cine ?

— De Ioana Petru — a arătat el spre gospodăria din dreapta, prin a cărei gard eram priviți cu stoicism de către zecile de săteni. Nevăzîndu-i pe bătrîni prin curte și știind că sînt bolnavi, s-a dus să-i întrebe dacă n-au nevoie de ceva...

— Cînd au fost văzute victimele ultima dată ?

— Aceeași vecină spune că i-a vizitat pe soții Leca ieri seară, în jurul orei opt. Apoi, o oră mai tîrziu, cînd a ieșit să verifice dacă a închis bine cotețul de păsări, a văzut cînd vecinii ei au stins lumina...

— A auzit sau a remarcat ceva suspect ?

Șeful de post mi-a răspuns printr-o clătinare de cap.

— Ați făcut cercetarea locului faptei ? l-am întrebat pe procuror.

— Nu. V-am așteptat, pentru că mi-am spus că patru ochi văd mai bine decît doi.

— Perfect. Înainte însă de a ne apuca de cercetare, vă rog să-mi permiteți să dispun începerea investigațiilor de rutină.

— Sigur. Chiar vă rog...

— Tovarășe locotenent — m-am întors către tinerelul înfofolit în cojoc — te rog să te înapoiezi pe traseul indicat de cîine și să intri în toate gospodăriile din preajma drumului urmat de tîlhari, în vederea depistării sătenilor care au remarcat pe cineva azi-noapte pe teritoriul comunei. Te rog să iei notă despre toate persoanele văzute, chiar dacă unele din acestea sînt cunoscute de localnici !

— Am înțeles, m-a asigurat el, salutînd cu mîna la borul pălăriei sale caraghioase și îndepărtîndu-se spre fundul curții.

— Tovarășe adjutant — l-am luat în primire pe șeful de post — printre locuitorii comunei ai indivizi care au avut de-a face cu noi ?

— Mai sînt.

— Te rog să întocmești o situație care să cuprindă nu-

mele și isprăvile ce le-au comis. De asemenea, vreau și o listă a celor care nu se prea omoară cu munca...

— Mă duc s-o fac, tovarășe căpitan — a zis, ridicînd mîna să mă salute.

— O clipă ! Pentru că tot s-a adunat întreaga suflare a comunei în jurul nostru, să profităm de ocazie. Te rog să le transmiți că, pentru a-i putea captura pe cei care le-au ucis consătenii, avem nevoie de concursul lor. Pentru început, sîntem interesați să aflăm ce persoane au fost văzute dînd tîrcoale în ultimul timp gospodăriei victimelor. Totodată, dorim să știm cine cu cine s-a întîlnit azinoapte prin comună.

Cînd m-a asigurat că a priceput ce are de făcut și a pornit spre șosea, i-am spus și subofițerului care însoțea cîinele de serviciu că se poate înapoia la unitatea lui.

— În sfîrșit, ne putem apuca și noi de treabă — i-am zis procurorului, indicîndu-i cu o mînă intrarea în locuința victimelor.

Ajungînd lîngă pragul ușii, procurorul s-a oprit, arătîndu-mi ușa și, apoi, broasca acesteia, care zăcea pe pămînt :

— Oare faptul că infractorii au fost nevoiți să forțeze ușa nu demonstrează că ei erau străini de victime ? Altfel ar fi fost firesc să se infiltreze în locuință, ca să zic așa, într-un mod pașnic. Și nu într-unul prin care riscau să se facă auziți de vecini. Nu credeți ?

Am început prin a da din cap, însă am sfîrșit prin a-l scutura :

— Urmare a experienței profesionale, am remarcat că instinctul de conservare se dezvoltă direct proporțional cu vîrsta, ceea ce mă face să cred că victimele, fiind octogenare, ar fi trebuit să fie suficient de suspicioase pentru a refuza să primească musafiri în toiul nopții. Chiar dacă aceștia ar fi fost persoane cunoscute. Deci, după părerea mea, spargerea ușii nu poate impune ideea că agresorii erau niște venetici. Ba mai mult, faptul că au atacat victimele atît de repede, încît acestea n-au mai apucat nici să se dea jos din pat, și nici să strige după ajutor, dovedește că au cunoscut la precizie topografia locului... .

— Și totuși nu este obligatoriu ca ei să fi făcut parte din anturajul victimelor... Ce, n-ați întîlnit cazuri în care

infractorii au dovedit că ştiu să se folosească de informaţiile furnizate de un complice ? s-a interesat, ceea ce dovedea că-şi cunoaşte bine meseria.

— Aveţi dreptate. Va trebui să ţinem seama de ambele variante — am admis, deşi îmi spuneam că noua lui ipoteză vine tot în sprijinul versiunii mele, deoarece chiar şi un eventual informator trebuia să se regăsească tot printre relaţiile avute de victime.

Intrînd după procuror, i-am făcut semn mustăciosului de la criminalistică să ne urmeze.

Cum ordinea relativă din bucătărie nu indica faptul că infractorii au zăbovit pe acolo, ne-am îndreptat spre camera în care se consumase drama şi am început s-o privim, stînd cu spatele lîngă uşă.

Mi-a atras atenţia o lampă de iluminat, cu petrol, care era aşezată pe un scaun, la vreun metru de patul victimelor. A fost destul pentru a realiza că în încăpere nu este suficientă lumină şi am ridicat instinctiv ochii pentru a căuta lampa electrică. Nu exista, dar, în schimb, am remarcat că tavanul este foarte jos şi chepengul de la pod este deschis, sub el aflîndu-se o masă, a cărei cuvertură, maro, era pătată cu urme de noroi.

— S-ar părea că au cotrobăit şi pe sus — a zis procurorul, privind şi el spre chepengul podului.

— Aşa s-ar părea. Şi cum scotocirea s-a făcut noaptea, nu este exclus ca infractorii să fi apelat la serviciile lămpii cu petrol — am spus, după care m-am întors spre locotenent şi i-am arătat-o.

Văzînd că-şi scoate dintr-un buzunar o pereche de mănuşi de cauciuc, m-am apropiat de pat. Pe aşternut, în locul unde zăcuse bătrînul, se afla un drug dreptunghiular din lemn de stejar. L-am ridicat şi l-am examinat. Era lat de aproximativ opt centimetri, gros de circa trei şi lung de un metru şi ceva. Ambele capete le avea subţiate, iar unul dintre ele era mînjit cu sînge coagulat.

— Arma crimei ! a zis procurorul, privind şi el drugul peste umărul meu. Probabil că după utilizare a alunecat sub corpul victimei.

L-am aprobat, continuînd să mă uit la ea şi să mă întreb la ce ar fi putut să servească, mai înainte de a fi folosită ca unealtă a morţii.

— E o doagă de fund de butoi — a zis din spatele meu mustăciosul de la criminalistică, exact în momentul în care, ducînd-o la nas și mirosind-o, am simțit un damf de vin trezit. Din păcate, materialul fiind poros, nu se pot decela amprente digitale — s-a grăbit să adauge de teamă că i-aș putea cere imposibilul.

Cum ceea ce-mi spusese el nu constituia pentru mine o noutate, am dat din cap, așa, din politețe, și m-am adresat procurorului :

— Cînd vom găsi butoiul la care se va potrivi această doagă, am motive să cred că depistarea infractorilor nu va mai ridica probleme deosebite...

— Cu condiția ca butoiul despre care vorbiți să nu aparțină chiar victimelor ! a zis el, parcă ghicind rezerva pe care tocmai voiam s-o exprim.

— Nu vom urmări această pistă decît după ce ne vom convinge că ne poate pune pe urma criminalilor — l-am asigurat, pentru a-i face o bucurie. Și am continuat : După toate probabilitățile, avem de-a face cu cel puțin doi autori. Deoarece, dacă victimele n-ar fi fost atacate în mod simultan, una dintre ele ar fi reușit să dea alarma. Și asta nu s-a întîmplat. Ba mai mult, faptul că victimele s-au lăsat surprinse în pat, în pofida faptului că spargerea ușii ar fi trebuit să le trezească din somn, demonstrează că agresiunea s-a făcut cu o mare viteză și că fiecare dintre agresori a știut cu precizie pe cine trebuie să atace.

— Iar soarta victimelor fiind pecetluită în mod deliberat, încă înainte ca infractorii să fi irupt peste ele... Această intenție rezultînd chiar din faptul că au intrat cu arma crimei — m-a completat procurorul, arătînd spre doagă.

Raționamentul fiind corect, l-am aprobat fără nici o ezitare. Apoi, remarcînd din nou că tavanul este foarte coborît, am luat drugul și, instalîndu-mă lîngă tabliera de la picioarele patului, l-am ridicat cu ambele mîini și am urmărit traiectoria făcută de extremitatea mînjită cu sînge pentru a ajunge la perna pe care zăcuse capul bătrînului. De cîte ori am repetat gestul, capătul celălalt s-a lovit de tavan.

— Agresorul bătrînului este mai scund ca dumnea-

voastră — a conchis procurorul, de îndată ce a priceput scopul îndeletnicirii mele.

— Așa rezultă... Altfel ar fi lovit în tavan.

— Am terminat, tovarășe căpitan — m-a anunțat criminalistul, așezînd la loc, pe scaun, lampa cu petrol. Într-adevăr, am ridicat cîteva impresiuni digitale.

— Victimele au fost amprentate ?

— Nu, am să fac această operațiune la morgă.

— Urmele de pe masă pot fi exploatate ? l-am mai întrebat, arătînd cuvertura maron.

— Nu, sînt numai cîteva pete care provin de la gheața care s-a topit de pe încălțămintea celui care s-a suit pe masă.

— În timp ce eu și tovarășul procuror vom continua cercetarea în celelalte încăperi, te rog să faci un control amănunțit al camerei — i-am cerut, ducîndu-mă și deschizînd cea de-a doua ușă a încăperii.

Avea aceleași dimensiuni cu prima și era folosită drept cameră de zi. În stînga era o ușă, blocată din interior cu o bucată de scîndură, care dădea spre o verandă. Pe o masă se afla o altă lampă cu petrol și, alături de ea, o *Biblie*. Sertarul mesei era zvîrlit pe dușumea și în jurul lui un maldăr de acte și hîrtii. Deasupra tuturor se afla puful unei pilote, aruncată pe spătarul unui scaun.

Cum în peretele opus se mai afla o ușă, m-am dus și am deschis-o. Am văzut o cămară ale cărei geamuri dădeau spre curtea de la șosea. Era plină cu saci de cereale, borcane cu murături, bucăți de slănină agățate de tavan și mai multe damigene, care, după mirosul din cămară, conțineau vin și țuică.

— S-ar părea că pe aici n-au lăsat urme — am zis.

Procurorul a dat din cap și a făcut stînga-mprejur. L-am urmat și, ajungînd în dormitor, m-am urcat pe masă și mi-am vîrît capul prin chepeng. Podul era încărcat cu tot felul de vechituri, acoperite de un strat gros de praf.

— Au renunțat să se mai urce în pod — am constatat, sărind jos de pe masă.

— Probabil că celălalt, care între timp se ocupase cu torturarea femeii, a reușit s-o „convingă" să-i spună ce-l interesa — a zis procurorul, urmărindu-mi raționamentul.

Întrucît reuşisem să-mi fac o imagine a afacerii pe care trebuia s-o elucidez, m-am întors şi am pornit spre ieşire.

Ajungînd în camera unde se comiseseră omuciderile, m-am adresat criminalistului :

— S-ar putea ca unul din infractori, cînd a lovit cu doaga, să se fi sprijinit cu o mînă de rama patului...

— Am şi căutat, dar n-am găsit nimic, tovarăşe căpitan — mi-a răspuns cu promptitudine.

Ieşind din bucătărie, am trecut la vizitarea atenanselor gospodăriei, care se continuau după locuinţă, spre fundul curţii.

Prima anexă era o magazie din scînduri, fără ferestre. În clipa în care am deschis uşa, am auzit un scîncet. Am scos imediat lanterna, şi cînd fasciculul luminos a străpuns întunericul, am văzut cîteva stive cu lemne de foc şi, la picioarele acestora, un cîine ciobănesc care, ridicîndu-se de pe pămînt, a început să se gudure şi să chelălăie. Cînd m-am apropiat de el şi l-am liniştit, mîngîindu-l pe cap, am văzut că de zgardă îi atîrnau cîţiva metri de lanţ.

— Ce-o fi căutînd aici ? s-a întrebat procurorul, urmărindu-mă cu privirea din uşă.

— Probabil că l-or fi adăpostit ca să nu îngheţe.

— În mediul rural nu există astfel de preocupări. Cîinii sînt ţinuţi în curte, indiferent de intemperii.

Cum pe cîine nu-l puteam întreba cu ce ocazie se află în magazie, l-am scos afară şi mi-am continuat trecerea în revistă a anexelor. Am intrat într-o altă magazie, care, după utilajele rudimentare aşezate pe lîngă pereţii din scînduri, era folosită pentru vinificare. Am măturat cu privirea un zdrobitor şi un teasc de vin şi m-am îndreptat spre peretele opus, lîngă care se aflau stivuite cîteva butoaie cu iz de vin şi ţuică. N-a trebuit să le examinez cu o lupă, pentru a-mi da seama că nici unul din poloboace nu avea o capacitate mai mare de două sute de litri, în timp ce doaga transformată ad-hoc într-o armă de ucidere ar fi trebuit să lipsească de la un butoi de aproximativ zece ori mai mare.

— Deci a fost adus din afară — a zis procurorul, pe cînd ieşeam.

Am dat din cap aprobator şi am reluat vizitarea gospodăriei. A urmat un grajd, un saivan cu cîteva oi, o cocină cu patru porci, un teren cultivat cu viţă-de-vie şi, în final, un gard dărăpănat, care despărţea proprietatea de cimitirul comunal.

Întorcîndu-ne spre locuinţă, atît eu cît şi procurorul am continuat să privim cu insistenţă solul, cu speranţa că vom depista vreo urmă de încălţăminte lăsată de infractori. Dar n-am avut această şansă, pentru că pămîntul îngheţase tun în noaptea precedentă. În schimb, cînd am ajuns în dreptul coteţului de păsări, m-am împiedicat într-o sîrmă ruginită, care atîrna dintr-un cîrlig bătut în peretele grajdului. Curiozitatea m-a făcut să mă opresc şi să mă uit în jurul meu. De un stîlp, care susţinuse gardul despărţitor de ograda din dreapta, atîrna o altă sîrmă la fel cu cea de care mă împiedicasem. M-am aplecat imediat, am ridicat capătul sîrmei de la picioarele mele.

— Ce-aţi găsit ? s-a interesat procurorul, apropiindu-se.

— Sub rezerva unor verificări complementare, cred că am aflat de ce se afla cîinele în magazie, am spus, arătîndu-i capătul liber al sîrmei, care, în contrast cu restul ei, strălucea. Lanţul cîinelui s-a aflat pe sîrmă, iar infractorii, pentru a-l împiedica să latre şi să alarmeze vecinii, l-au închis în magazie, înainte de a ataca victimele.

— Au tăiat-o cu un cleşte ?

— Nu se vede o tăietură, ci o subţiere. Probabil că au apăsat pe sîrmă pînă a cedat.

— Această constatare susţine ipoteza că agresorii trebuiau să fie în mod obligatoriu nişte obişnuiţi ai casei... Pentru că nişte străini n-ar fi îndrăznit să facă o astfel de manevră cu ditamai dulăul.

Cum această variantă era oricum bine înşurubată în mintea mea, n-am avut motive să-l contrazic, aşa că i-am propus să mai dăm o raită prin casă, urmînd apoi să stabilim planul de cercetări.

Ajungînd în dormitor, l-am văzut pe locotenent îngenuncheat lîngă patul unde zăcuseră victimele şi scotocind printr-un maldăr de cîrpe.

— Le-am scos de sub pat — mi-a explicat, văzînd că m-am oprit lîngă el.

— Şi ?

— Era învelită în mai multe cîrpe — a răspuns, arătîndu-mi cu braţul întins o cutie de carton, pusă pe masă.

M-am apropiat de ea şi am privit-o. Deşi ambalajul era înnegrit şi pătat cu grăsime, inscripţia rămăseşe suficient de lizibilă pentru a vedea că, odată, fusese o cutie de „Rahat cu nuci".

Înăuntru se afla un teanc de bancnote de o sută de lei. După ce le-am numărat, am găsit treisprezece mii şi cinci sute de lei.

— Dacă au renunţat să-i caute şi pe ăştia, înseamnă că suma pe care au găsit-o era cu mult mai mare — am conchis.

— Da, cam aşa îmi spuneam şi eu — m-a susţinut procurorul. Şi acum, să tragem primele concluzii. Ce părere aveţi ?

— În mod cert, îndrăzneala şi priceperea de care au dat dovadă demonstrează că autorii dublului asasinat sînt nişte tîlhari cu experienţă. Deoarece pe nişte amatori nu i-ar fi putut duce capul să ucidă o victimă pentru a o putea tortura, ca să zic aşa, în „linişte", pe a doua. În consecinţă, voi trimite de îndată I.G.M.-ului o descriere a felului în care au acţionat infractorii, pentru a se verifica cartotecile cu moduri de operare asemănătoare. În paralel, voi face cercetarea de rutină.

Procurorul s-a declarat de acord cu bunele mele intenţii şi, mai înainte de a pleca, mi-a cerut să-l ţin în permanenţă la curent cu mersul anchetei.

— Tovarăşe locotenent — m-am adresat criminalistului, cînd am rămas singuri — du-te, te rog, să iei amprentele victimelor, pentru a şti dacă impresiunile papilare de pe lampa cu petrol ne sînt de folos. De asemenea, depune şi banii găsiţi la inspectorat, am dispus, arătîndu-i cutia de pe masă.

Cînd am ieşit şi eu pe poartă, am văzut că frigul îşi spusese cuvîntul, deoarece, cu excepţia subofiţerului, care veghea în faţa curţii, şi a lui Vartunian, care stătea cu

capul pe volan, scufundat într-o adîncă „meditaţie", nu mai era nimeni pe şosea.

I-am spus subofiţerului că sînt prin vecini şi m-am îndreptat spre gospodăria din dreapta.

*
* *

Probabil că fusesem ţinut sub o observaţie permanentă, deoarece nici n-am păşit bine în curte, şi o uşă s-a şi deschis. Şi-a făcut apariţia o femeie care, după ce m-a poftit în casă, m-a informat că ea a descoperit drama consumată în curtea vecină. După ce-am lăsat-o să-mi povestească împrejurările care au determinat-o să intre în locuinţa familiei Leca, am întrebat-o :

— Ce-aţi făcut după ce-aţi văzut că vecinii dumneavoastră fuseseră omorîţi ?

— Păi ce să fac ?... Am fugit la dispensar şi am adus-o pe asistentă să vadă ce poate să facă... Că nu ştiam că bătrînii sînt morţi de tot... Pe urmă, după ce domnişoara s-a uitat la ei şi a văzut că cum e, mi-a zis să dau fuga dupe şefu de post...

— Vă rog să-mi spuneţi ce-aţi făcut după ce-aţi intrat în casă prima oară. Adică, pe unde aţi umblat şi pe ce-aţi pus mîna ?

— Doamne fereşte ! Da' cum să pun mîna, că-s femeie cinstită ! a zis, închinîndu-se contrariată.

— Eu n-am spus că aţi luat ceva din casă, ci v-am întrebat dacă aţi atins sau aţi pus mîna pe vreun obiect. Pentru că noi vom încerca să-i găsim pe cei care v-au omorît vecinii şi după urmele lăsate de degete, i-am explicat, ridicînd o palmă şi arătîndu-i-o.

— Aha ! a exclamat, minunîndu-se de parcă i-aş fi spus că sînt sfîntul Petru în persoană. Nu, n-am pus mîna pe nimica... căci nici n-am mai intrat înăuntru. Fiin'că am văzut din bucătărie cum merge treaba, şi tare m-am speriat... Că d-aia am fugit oblu la dispensar.

— Azi-noapte aţi văzut sau aţi auzit pe cineva umblînd prin curtea vecinilor dumneavoastră ?

A dat din cap că nu.

— Nici pe cîinele lor nu l-aţi auzit lătrînd ?

— Numa oleacă, spre miezul nopții. Da' ce, ăla-i cîine ? a aruncat cu dispreț. Pă cît îi de mare, pă de două ori e de bleg.

— Nu mușcă ?

— Ce să muște, că dacă pui mîna pă el, nici de lătrat nu mai latră.

— Dar al dumneavoastră a lătrat azi-noapte ?

— Dară cum să latre, dacă nici n-am cîine... c-asta-i gură-n plus de hrănit. Da' acu, dacă umblă banditii prin comună, o să-mi iau unu ! s-a angajat ea.

— Familia Leca își închidea noaptea cîinele în magazie ? am întrebat-o, pentru a verifica ipoteza pe care o fabricasem cînd am dat peste sîrma ruptă.

— Nici gînd ! Locul dobitocului e-n curte, mai abitir noaptea, cînd hoții pot da iama prin cotețu de orătănii.

— Bine — am zis cu satisfacție, deoarece, prin stabilirea faptului că infractorii au închis dulăul, rezulta, și pe această cale, că erau atît de bine informați asupra situației din gospodăria victimelor, încît nu trebuia să-i caut prea departe de aceasta. Acum, am să vă rog să-mi spuneți ce persoane îi vizitau.

— Nu știu cum să vă zic, da' la ei venea mulți și de prin alte părți... Că mai acu vro trei ani ne și certaserăm, pen' că, după ce beau la ei, se deschidea la prohab și-mi stropea gardu...

— Chiar așa multe persoane veneau la vecinii dumneavoastră ? m-am îndoit eu de afirmația ei. Pentru ca imediat să vreau să aflu ce înțelege ea prin „mulți" : Erau vreo zece ? i-am zîmbit, tolerant.

— Ce ziceți dumneavoastră zece, dom'le ! a fost rîndul ei să-mi zîmbească cu îngăduință. Erau sute și veneau ca la moară !

„Dumnezeule !" am exclamat în sinea mea, cu disperare. Și eu care-mi imaginasem că, dacă mă învîrtesc printre puținele relații pe care le-ar fi putut avea niște țărani bătrîni, în doi timpi și trei mișcări i-am și umflat pe autori !

— Dar ce persoane îi vizitau mai des știți ?

— Așa, pă cîțiva din ăia de le venea în casă, io-i cunosc — a zis, probabil făcîndu-i-se milă de mutra mea. Da' io zic că mai bine ar fi să vă uitați-n caietu lu' Tudora...

— Ce caiet ? a fost firesc să vreau să știu.

— Ăla-n care trecea pe ăia ce luau vin pă datorie, or' le da bani cu-mprumut.

— Împrumutau și bani cu dobîndă ? mi-a zburat repede gîndul la Raskolnikovul lui Dostoievski, într-o eventuală versiune autohtonă.

— Cam dădea, c-avea mulți.

— Cît de mulți ?

— Lumea zice c-avea vro sută și cincizeci de mii.

— Și unde țineau acest caiet ? am întrebat, deși eram convins că prima grijă a infractorilor a fost să-l ia și să-l distrugă, pentru a împiedica să se ajungă la numele lor.

— În sertarul mesei din camera de zi... E un caiet de școlari, cu-mbrăcăminte albastră.

— Pentru că știți cum arată, am să vă rog să veniți cu mine și să mă ajutați să-l găsesc... i-am propus, în pofida faptului că știam că nu am nici o șansă să-l mai dibuiesc.

În timp ce ieșeam din casă, mi-am continuat chestionarea :

— Ce rude au în comună ?

— N-au pă nicăieri, c-a murit toți.

— Veneați des la ei în casă ?

— Veneam, că-i ajutam... Că, săracii, era bătrîni și bolnavi...

— Ați fost și ieri la ei ?

— Fost, a încuviințat.

— Asta înseamnă că v-ați putea da seama dacă s-a luat ceva din casă ? am consultat-o, cînd am intrat în curtea victimelor.

Ea a dat din cap și eu am rugat-o să-mi indice tot ceea ce lipsește sau i se pare că se prezintă altfel decît știa ea că ar trebui să fie.

— D-acolea lipsește ceva ! a zis, de îndată ce-am trecut pragul dormitorului, arătînd cu brațul întins spre peretele de care era lipit patul în care zăcuseră victimele.

— Ce anume ?

— O scoarță de i-o vîndui io, mai acu anu...

Apropiindu-mă de locul indicat, am văzut în perete patru capete de cuie, care delimitau un dreptunghi, cu

o latură de şaptezeci şi cinci de centimetri şi cealaltă de un metru şi jumătate.

— Ce fel de covor era ? am întrebat cu interes, revenind spre ea.

— Unu frumos... din lînă-lînă ! De l-am făcut io la gherghef, pă cînd mai ieram fătucă...

— Am să vă rog să-mi descrieţi culorile şi desenul pe care le avea.

— Aşa-i greu de zis... a ezitat. Mai bine vi-l arăt pă ăla de-l mai am acas'... Că-s chiar la fel, pent' că le făcui odat'.

— Foarte bine ! m-am învoit bucuros. Cînd terminăm aici, ne înapoiem la dumneavoastră. Acum, spuneţi-mi dacă mai lipseşte ceva.

— Nu mai văz nimica lipsă — m-a anunţat, ridicînd din umeri, după ce a privit cu luare-aminte prin încăpere.

— Ştiţi unde îşi ţineau banii ? am întrebat-o şi cu scopul de a testa, pentru orice eventualitate, dacă n-ar putea fi şi ea implicată în afacere.

Cînd ea şi-a scuturat capul că habar n-are, am poftit-o în camera următoare.

— Acolo-şi avea caietu de care v-am zis — a spus, indicîndu-mi cu mîna spre sertarul şi maldărul de acte şi hîrtii aruncate pe duşumea.

— Pentru că l-aţi mai văzut, vă rog să mi-l arătaţi, i-am cerut.

A făcut cîţiva paşi, s-a aplecat şi, vîrîndu-şi mîna printre hîrţoage, a extras un caiet hărtănit, cu coperţi bleu, pătate şi ferfeniţite, şi mi l-a înmînat.

— Ăsta e ? am zis, surprins să constat că nu fusese luat de infractori.

— Ăsta-i ! m-a asigurat ea.

L-am răsfoit. La origine a fost un caiet dictando, de cincizeci de file. Ustensila cu care se făcuseră consemnările trebuie să fi fost un creion bont. Mai puţin cifrele de la capetele de rînduri, textul în litere n-ar fi putut să fie descifrat, cred, nici chiar de Champollion, admiţînd că l-aş fi putut convinge să revină printre cei vii. Cum erau scrise vreo patruzeci de file şi pe fiecare se aflau în medie douăzeci de rînduri, mi-am spus că ar putea conţine în jur de opt sute de nume. Admiţînd că mîzgă-

leala pe care o priveam se referea într-adevăr la niște nume de persoane !

— S-ar părea că este foarte vechi. Dumneavoastră știți că se folosea de el și acum, în ultimul timp ? am întrebat-o, cu intenția să-l arunc imediat înapoi, dacă dă un răspuns negativ.

— Sigur ! Doară altu n-avea ! a replicat cu convingere.

Mi-am disimulat un oftat și am vîrît caietul în buzunarul hainei, invitînd-o să-mi spună dacă lipsește ceva din camera de zi. Ea a clătinat din cap și eu am poftit-o să intre și în încăperea utilizată drept cămară.

Cum nici aici n-a făcut observații, am luat cu mine arma crimei și am condus-o spre ieșire.

Ajungînd în stradă, am rugat-o să mă aștepte și m-am dus la mașina de serviciu.

— Unde mergem ? a întrebat Vartunian, cînd am deschis portiera, ridicîndu-și buimăcit de somn capul de pe volan.

— Mii de scuze că mi-am permis să vă tulbur somnul, mult stimate tovarășe plutonier ! i-am aruncat cu severitate, deși îmi venea să rîd de viteza cu care clipea pentru a-și obișnui ochii cu lumina zilei.

— Da' nu dormeam, tovarășe căpitan ! Tocmai mă gîndeam că ar trebui să fac o revizie la motor, pentru că... a început el să îndruge.

Nu l-am mai ascultat. Am pus doaga pe podeaua mașinii, am înșfăcat polaroidul de lîngă fereastra-lunetă și am trîntit portiera la loc.

Ajungînd în casa martorei, aceasta mi-a arătat, prinsă pe un perete, o carpetă cu urzeală din fire de lînă. Era lungă de un metru cincizeci și lată pe jumătate. Avea fondul negru, chenar maro-deschis și motive naționale de culoare verde, grena, albastru și roz.

Am căutat un unghi bun și l-am vizat cu obiectivul polaroidului. După aceea, am scos fotografia și am privit-o. Era aidoma cu obiectivul, inclusiv nuanțele. Satisfăcut, mi-am vîrît-o în portofel și am mai făcut o fotografie pe care, rezervînd-o pentru multiplicare, n-am mai extras-o din aparat.

Ajungînd lîngă subofiţerul care străjuia poarta, jucînd bătuta pe loc pentru a se încălzi, l-am văzut apropiindu-se pe locotenentul de la urmăriri criminale. M-am oprit, aşteptîndu-l.

— A ieşit ceva ? l-am întrebat, privindu-i amuzat pălăriuţa vînătorească, ce nu-i acoperea bine nici creştetul capului.

A dat din cap şi a început să raporteze :

— În preajma locului unde cîinele de serviciu a pierdut urma infractorilor este o fîntînă, iar în apropierea acesteia sînt trei gospodării. Din discuţiile pe care le-am avut cu unul din sătenii respectivi a rezultat că spre dimineaţă, în jurul orei patru, a început să-i latre cîinele şi, cum i se mai luaseră păsări din coteţ, a ieşit să vadă ce se întîmplă. Astfel, a văzut doi indivizi scoţînd apă din fîntînă şi spălîndu-se. Tot ce-am putut afla de la martor a fost că unul ar fi foarte înalt şi celălalt scund. Dar ceea ce mi se pare esenţial este faptul că el a remarcat, la o distanţă de cîţiva zeci de metri de ei, şi o „Dacia“ galbenă în staţionare...

— Şi te gîndeşti că prezenţa maşinii ar putea explica pierderea urmelor ?

A dat din cap a confirmare, continuînd :

— Pornind de la această idee, am încercat să stabilesc dacă prezenţa autoturismului ar putea avea şi altă justificare. Dar nu a rezultat o astfel de posibilitate, deoarece sătenii care locuiesc în celelalte două gospodării n-au fost vizitaţi de nimeni cu o astfel de maşină — a încheiat, cu subînţeles.

Cum între pierderea urmelor şi prezenţa insolită a autoturismului apărea o coincidenţă care nu se putea neglija, l-am întrebat :

— Se poate pune bază pe afirmaţia martorului că autoturismul ar fi o „Dacia“ ?

— Cum această întrebare mi-am pus-o şi eu, l-am rugat să mă însoţească la şosea şi să-mi arate o maşină „Dacia“. Deşi au trecut multe tipuri de maşini, n-a greşit niciodată.

— În consecinţă, putem admite că infractorii s-au deplasat cu o maşină care are marca şi culoarea indicată de martor — m-am declarat de acord.

— Din păcate, în țară avem sute de mii de mașini „Dacia", din care galbene... sînt zeci de mii — a adăugat, strîmbînd din nas.

Cum nu-mi spunea nici o noutate, eu am tăcut, iar el a continuat :

— Dacă au fost nevoiți să se folosească de un autoturism, înseamnă că au venit de departe...

Deși concluzia colaboratorului meu nu era lipsită de logică, nu puteam să nu țin seama de faptul că, după lucrătură, aveam de-a face cu niște profesioniști. Adică exact acea categorie de infractori care, în afară de faptul că știu să-și șteargă urmele, se pricep teribil de bine să fabrice și niște piste ce pot conduce oriunde, mai puțin spre propriile lor persoane.

— Socolescule — i-am spus, petrecîndu-mi cu familiaritate un braț peste umerii lui înguști și ciolănoși — există multe elemente care pledează pentru faptul că autorii au făcut parte din anturajul victimelor, ceea ce impune concluzia că aceștia ar putea fi, în egală măsură, și de prin partea locului. În consecință, cum noi nu ne putem permite să ne dispersăm în mod simultan pe mai multe direcții, ne vom concentra toată atenția asupra versiunii că infractorii sînt localnici ! Iar dacă, în timp ce îi trecem pe toți prin sită fină, apar fire noi, vom proceda în consecință !

— Adică aplicăm zicala : „Ce-i în mînă nu-i minciună" m-a aprobat el, zîmbitor.

— Exact ! Așa că hai să mergem la post și să stabilim cum este mai bine să apucăm taurul de coarne...

În timp ce Vartunian pornea motorul, i-am arătat doaga de la picioarele noastre și i-am povestit despre speranțele pe care mi le puneam în depistarea butoiului, de la care aceasta ar fi trebuit să lipsească...

*
* *

Deschizînd ușa, adjutantul stătea așezat în fața unei mașini de scris și împușca cu încetinitorul literele, ținîndu-și ambele mîini la înălțimea umerilor, ca un cățel care face sluj.

— Cum stăm cu lista persoanelor susceptibile să fie amestecate în afacere ? l-am întrebat.

— La ea lucrez, tovarăşe căpitan, dar merge greu... Ştiţi, eu nu prea ştiu să bat la maşină, s-a scuzat el, ridicîndu-se repede de pe scaun.

— Şi atunci pentru ce-ţi pierzi timpul scriind-o la maşină ?

— Bine, dar nu-mi puteam permite să v-o dau aşa...

— Te rog să mi-o dai scrisă de mînă ! l-am întrerupt.

— Încă nu e gata... a replicat cu timiditate.

— Am să te rog s-o termini pînă mîine dimineaţă — i-am cerut cu severitate, deşi îmi venea să rîd de spăşenia cu care se uita la mine.

— Am înţeles. Mîine la prima oră va fi gata.

— Despre sătenii care au circulat azi-noapte prin comună ai aflat ceva ?

— Aşa cum mi-aţi ordonat, le-am vorbit deja locuitorilor care erau adunaţi în faţa casei victimelor despre asta, dar au ridicat din umeri. Aceştia erau însă numai o minoritate, aşa că am convocat pentru mîine toată suflarea comunei la sediul şcolii...

— Cînd vei discuta cu ei, te rog să-i întrebi şi dacă a văzut vreunul dintre ei un autoturism „Dacia", galben, care s-ar părea că a staţionat în preajma fîntînii de unde s-a pierdut urma infractorilor. În altă ordine de idei, în lipsa mea, ancheta va fi condusă de tovarăşul locotenent ! am dispus.

În timp ce Socolescu, mîndru nevoie mare, mă privea plin de recunoştinţă, am părăsit încăperea.

Ieşind din post, am ridicat privirea şi am văzut un cer înstelat şi o lună rotundă şi strălucitoare. Pentru o clipă, gîndul mi-a zburat la o noapte de august, pe litoral. Dar, în următoarea fracţiune de secundă, simţindu-mi obrajii biciuiţi de gerul cumplit care se lăsase, timida reverie a cedat locul instinctului de conservare şi m-am grăbit să ajung în maşină, chiar mai operativ decît o gospodină căreia îi dă laptele în foc.

*
* *

A doua zi dimineaţa, cînd mi-am făcut apariţia la I.G.M., datorită reflexului condiţionat, mi-a şi zburat gîndul la poveţele *sheriff*-ului de la Tombstone. Dar am rea-

lizat pe dată că, în siuaţia mea, o atitudine precaută era complet deplasată. Deoarece nu vedeam ce-ar putea să fie mai rău decît cazurile care-mi stăteau deja pe cap, unul la Mihăileşti şi, de ieri, altul, şi mai „promiţător" la Albeşti.

În consecinţă, cu resemnarea celui care ştie că nu mai are ce pierde, m-am îndreptat cu fruntea ridicată spre biroul meu.

Timp de două ore am alcătuit fişa modului de operare a infractorilor de la Albeşti. Cînd am dat să mă ridic, mi-am amintit de ordinul primit de la şeful direcţiei şi m-am reaşezat, pentru a face o descriere asemănătoare şi pentru felul în care a fost ucis ţăranul de la Mihăileşti...

Cînd mi-am terminat treaba, am părăsit biroul.

Primul drum l-am făcut spre Identificarea judiciară. Locotenentul care m-a întîmpinat, un lungan deşirat, m-a privit întrebător, cu doi ochi albaştri, dindărătul unei perechi de ochelari cu vizoare mici şi rame din sîrmă, pe care îi ţinea proptiţi pe vîrful nasului, iar eu i-am întins fişele pe care le completasem.

— M-ar interesa acea categorie de infractori care utilizează un *modus operandi* asemănător, am zis.

Le-a luat şi a început să le examineze, pe rînd, în timp ce-şi muşca buza inferioară. Timpul s-a pornit să alunece, pe cînd el, teribil de preocupat, îşi înfigea dinţii în buză cu atîta poftă, încît, exasperat, tocmai mă pregăteam să-l întreb dacă n-ar vrea să-i aduc cîteva chifle şi muştar, ca să-i fac masa mai bogată.

Nu mi-a lăsat însă răgazul să-mi rostesc generoasa ofertă, deoarece, împingîndu-şi din nou ochelarii spre vîrful nasului, a ridicat ochii spre mine, catadicsind :

— De fapt, în ambele descrieri este vorba de unul şi acelaşi lucru. Adică despre agresiuni cu corpuri contondente, la nivelul calotei craniene.

— Este o simplă aparenţă, am spus, amuzat de mutrişoara lui de savant distrat. Deoarece, deosebit de faptul că, în omorurile care se produc la noi, bîta se situează pe primul loc în ierarhia modurilor de luare a vieţii, cele două cazuri au un caracter strict specific. Dacă în primul caz se poate vorbi de o agresiune tipică, prin simplitatea ei, în al doilea primează aspectul complexităţii. Şi, susţinînd

acest caracter, mă refer în mod expres la faptul că femeia a fost legată, i s-a pus căluş şi a fost torturată înainte de a fi ucisă prin strangulare. Deci, sîntem obligaţi să admitem că avem de-a face cu două moduri de operare total diferite. Prin urmare, doresc o situaţie a infractorilor care „lucrează" după sistemele pe care le-am descris — am concluzionat, arătînd spre cele două file pe care i le înmînasem.

— E în regulă ! a admis el, după ce m-a urmărit atent, continuînd bineînţeles să-şi morfolească buza. Am să mă apuc imediat de întocmirea fişelor pentru programarea memoriei computerului. Dacă reveniţi peste o oră, veţi găsi situaţia cerută.

Întrucît mai aveam de făcut două drumuri, am plecat atît de repede, încît abia ulterior mi-am adus aminte că am uitat să-l întreb dacă nu l-ar interesa niscaiva muştar şi chifle.

Discuţia care a urmat la laboratorul foto a fost fără istoric. După ce-am lăsat negativul covorului presupus a fi dispărut din casa victimelor, mi s-a spus că pînă mă duc la bufet şi beau o cafea, ei îmi vor executa cele trei sute de copii solicitate.

Maiorul cu care am discutat în secţia de expertiză grafologică, după ce a răsfoit caietul pe care i-l înmînasem, a strîmbat din nas :

— Abia acuma îmi dau seama de valoarea pisicii mele... Pentru că în comparaţie cu această zmîngăleală, ea ar merita să devină o profesoară emerită de caligrafie !

— Mă bucur să aflu că aveţi o mîţă atît de talentată — i-am zîmbit, ţinîndu-i hangul.

M-a privit bănuitor, probabil întrebîndu-se dacă nu-l iau peste picior, şi m-a întrebat :

— Cînd vă trebuie „traducerea"... sau, mai degrabă, decodificarea, pentru că nici nu-mi dau seama ce-o mai fi şi asta ! a zis, aruncînd caietul pe masa lui de lucru.

— Am venit cu mai multe lucrări şi în următoarea oră sînt gata. Dacă în acest interval aş putea obţine şi rezultatul expertizei dum...

— Tovarăşe căpitan, vă daţi seama ce-mi cereţi ? m-a întrerupt, uitîndu-se la mine de parcă nu i-ar fi venit să creadă că vorbesc serios. Păi ce mi-aţi adus dumneavoas-

tră e o daraveră care nici în trei luni de zile nu poate fi descurcată !

Deşi afirmaţia lui nu a contribuit cu nimic la sporirea bunei mele dispoziţii, mi-am spus că are totuşi un aspect pozitiv, deoarece oferă o bază de discuţii pentru tocmeală.

— Tovarăşe maior, apelez la ajutorul dumneavoastră colegial — am zis rugător, pentru a-i atinge coarda simţitoare. Este vorba de o bandă de tîlhari care, deprinzîndu-se cu uciderea victimelor, vor lua şi alte vieţi dacă nu-i oprim cît mai repede posibil.

— Şi vreţi să-mi spuneţi că o să-i prindeţi cu terfelogul pe care mi l-aţi adus ? a întrebat, aproximativ impresionat de spusele mele.

— În mod sigur ! am replicat, străduindu-mă să-mi compun o figură care să-mi întărească afirmaţia. Deoarece avem informaţii precise că numele lor sînt notate în caiet — am adăugat, fără să clipesc, ca să fiu şi mai convingător.

— Bine. Vă dau descifrarea în două săptămîni — a concedat el.

Dîndu-mi seama că nu mai este cazul să întind coarda pentru a obţine o scurtare a termenului, l-am luat altfel :

— Tovarăşe maior, vă mulţumesc mult pentru solicitudinea dumneavoastră. Totodată, mai am o rugăminte. Pentru a nu-mi bloca cercetarea, aş dori, dacă este posibil, să-mi furnizaţi treptat porţiunile pe care aţi reuşit să le descifraţi. Astfel încît să putem lucra în paralel.

— Sigur. De ce nu ? a dat el din cap. Unde doriţi să vă trimit fragmentele de text ?

— La postul de miliţie al comunei Albeşti. Iar dacă aţi putea să-mi daţi chiar astăzi ceva, înainte de a pleca acolo, ar fi formidabil.

Deşi nu mi-a lăsat impresia că a apreciat cu prea mult entuziasm ultima mea cerere, mi-a propus ca, înainte de a pleca, să trec pe la el.

*
* *

— Tocmai am terminat... mi-a spus tipul cu mutră de savant distrat cînd am revenit la Evidenţa operativă.

— Şi ?

— Asta este tot ce a avut computerul nostru înmagazinat la capitolul *modus operandi* a zis, înmînîndu-mi două file.

Am privit prima listă. Era completată pe ambele părți cu o succesiune de nume-prenume, infracțiunile comise de respectivii, o descriere laconică a acestora, condamnările suferite și adresele unde ar fi putut, probabil, să se afle.

— Aici îi veți găsi pe delincvenții care și-au atacat victimele cu corpuri contondente, mi-a explicat locotenentul, privind peste umărul meu. Iar pe lista cealaltă îi aveți pe cei care au comis tîlhării prin imobilizarea victimelor... a adăugat, pe cînd remarcam, răsuflînd ușurat, că, spre deosebire de prima situație nu conținea decît unsprezece nume.

Cum cea de-a doua listă era mai specifică pentru cazul de la Albești, am început s-o privesc cu atenție. În dreptul rubricii care indica adresa, am văzut că un infractor decedase în urmă cu trei ani, doi fuseseră executați, iar alți cinci continuau să se afle în pensiunea statului, prin diverse penitenciare.

— V-aș ruga să-mi dați fișele de caracterizare pentru acești „domni", i-am cerut, indicînd cu degetul restul de trei infractori care figurau ca fiind în stare de libertate.

— Le-am și pregătit, a spus, întorcîndu-se și luînd de pe masa lui de lucru trei formulare din hîrtie cartonată. Vă rog să le consultați ! m-a invitat, arătîndu-mi scaunul lui. Între timp eu am să mă reped la bufet, să-mi iau un sandviș.

Un sfert de oră mai tîrziu, cînd ofițerul a revenit, eu îmi terminasem lectura, trăgînd concluzia că oricare dintre ei ar fi putut să fie implicat în dubla omucidere. Dar în mod special unul, care avea la activ două tîlhării. Una se produsese împotriva unei femei, pe care o legase de mîini și picioare cu o cîrpă găsită în casa victimei. Iar a doua fusese comisă contra unui bătrîn din Moroieni, la instigarea unui tip care trăia în concubinaj cu nepoata victimei, de la care reușise să afle că unchiul ei are în casă cincizeci de mii de lei. Ceea ce mi-a reținut însă atenția asupra lui era faptul că „prelucrarea" fusese făcută identic ca în cazul pe care-l anchetam. Victima fusese legată de mîini și de picioare, apoi i se înfundase gura cu un căluș, asigurat

printr-o legătură înnodată la ceafă. Singurele deosebiri constau în aceea că bătrînul nu fusese nici torturat, nici ucis. Am apreciat însă că aceste abateri de la „metodă" nu sînt esenţiale, deoarece, în contrast cu afacerea de la Albeşti, tîlharul şi complicele pe care l-a avut erau prea bine informaţi asupra locului unde se aflau banii căutaţi pentru a mai fi nevoiţi să recurgă la tortură. De asemenea, fiind complet necunoscuţi victimei, n-au mai avut nici un motiv să-i ia viaţa mi-am spus, începînd să extrag notiţe din cele trei formulare.

— Iese ceva ? a vrut să ştie ofiţerul, cînd i-am restituit materialul.

Ochelarii lui caraghioşi alunecaseră atît de mult, încît trecuseră de vîrful nasului. Pentru o clipă, am fost tentat să-i împing eu cu un deget în sus pentru a nu-i lăsa să-i pice în gură, dar am reuşit să mă abţin.

— Încă nu ştiu. În orice caz, este o pistă care merită să fie cercetată — i-am răspuns, întinzîndu-i mîna.

Ieşind de la Identificarea judiciară, m-am aruncat la laboratorul foto şi am luat fotografiile covorului sustras din locuinţa de la Albeşti.

*
* *

— Ce, ai şi terminat ? ! s-a minunat Doina, cînd m-a văzut intrînd în secretariat.

— Nu, dar n-am mai putut să rezist... pentru că nu ştiu ce s-a întîmplat, dar m-a cuprins un dor nebun de tine !

— Mă, Nicule... a început, zîmbindu-mi cu toleranţă, mare gîsculiţă trebuie să mă crezi dacă crezi că eu aş putea să cred un vînător de fuste de talia ta !

— Ce să fac ? Asta este soarta marilor îndrăgostiţi, să nu fie crezuţi ! am replicat, făcînd-o pe resemnatul.

A ridicat o mînă şi a fluturat-o într-un gest care trebuia să mă asigure că este sătulă pînă peste cap de astfel de poveşti, apoi, dovedindu-şi simţul practic, a arătat spre uşa capitonată şi m-a întrebat :

— Vrei să te anunţ la şef ?

— Doamne fereşte ! am exclamat, de data asta cu sinceritate, scuturîndu-mi cu mîna liberă reverul hainei. Numai de tine am nevoie... Vreau să spun profesional — am

simțit nevoia să completez, văzînd că-și ridică ochii a exasperare spre tavan.

— Te ascult — m-a anunțat, bătînd în tabliera biroului cu degetele ei lungi și frumoase, ca de pianistă.

— Aici sînt fotografiile unui obiect sustras dintr-o locuință în care s-a comis un dublu asasinat...

— Am înțeles ! Le voi difuza tuturor organelor noastre ! mi-a scurtat-o. Altceva ?

I-am întins lista cu indivizii care-și loveau victimele cu parul.

— Te rog să ceri ca acești infractori să fie căutați și cercetați în legătură cu modul în care s-au distrat în noaptea de 7 spre 8 decembrie, anul trecut, cînd s-a comis un omor pe șoseaua Alexandria. Dacă apar suspecți, să fie anunțat Dan, la postul din comuna Mihăilești.

— Stai o clipă... mi-a cerut pentru a-și nota cererea. Te ascult — a reluat, ridicîndu-și iar ochii, minunat de verzi.

— Pe ăștia îi dai în urmărire generală — am zis, dîndu-i notița luată de la Identificare. După harponare, să li se ceară să-și justifice timpul din noaptea de 26 spre 27 ianuarie, anul curent, cînd s-a comis un dublu asasinat în comuna Albești. Dacă apare ceva, să fiu informat.

— Am notat — m-a anunțat, ridicîndu-și din nou figura cu trăsături fine și frumoase spre mine. Altceva ?

— Altceva ? am repetat, privind-o fără echivoc direct în ochi. Știi tu bine ce altceva aș mai vrea... am mai zis, afișînd un aer nefericit și ducîndu-mă spre ieșire.

— Nicușor ! m-a strigat ea, cînd am deschis ușa.

M-am întors spre ea și am privit-o mirat.

— Cînd te întorci la Albești ?

— În următoarele două-trei ore. Pentru ce ? am întrebat chiar în clipa în care realizam că vrea să mă ia iar la vale. Așa că, fără să-i mai las răgazul să răspundă, am continuat : Aha, da, știu ! Vrei să mă anunți că diseară ești liberă și că ai dori să te vezi cu mine... Dar ce folos, draga mea, de îndată ce înalta mea principialitate nu-mi permite să mă întîlnesc cu o tovarășă de muncă în afara serviciului ? am consultat-o, privind-o cu o indiferență pe care și-ar fi dorit s-o poată afișa chiar și leul de la „Metro Goldwin and Mayer".

Din păcate, mai înainte de a fi avut timpul să mă bucur că reuşisem să-mi iau revanşa, am văzut cum clanţa de la uşa capitonată se înclină şi, fără nici o ezitare, m-am evaporat din pragul anticamerei, deoarece nu voiam să-mi asum riscul de a-i da posibilitatea şefului să dea din nou cu ochii de mine.

— Cam asta ar fi tot ce-am reuşit să „traduc" pînă acum — a spus maiorul de la Grafologie cînd m-a văzut apărînd.

Am luat fila pe care mi-a întins-o şi am privit-o. Conţinea nouă nume, deşi mai degrabă aduceau a porecle, şi în dreptul fiecăruia erau nişte cifre ; cea mai mică fiind 4 şi cea mai mare 30.

— Dacă este o listă de datornici, n-aş crede că nivelul sumelor împrumutate ar putea justifica numirea ca preşedinte al Fondului Monetar Internaţional a celui care le-a acordat — a glumit el.

Cum nu trecuseră nici două minute de cînd şi Doina se străduise să mă ia peste picior, m-am enervat :

— Tovarăşe maior, persoana despre care vorbiţi a fost ucisă — l-am dojenit cu răceală. Apoi, dîndu-mi seama după figura pe care a făcut-o că am exagerat, am simţit nevoia să dau o explicaţie : Nu sumele manipulate prezintă interes, ci faptul că cei care le-au primit, vizitînd victimele, cunoşteau particularităţile gospodăriei acestora. Iar infractorii pe care-i caut s-au dovedit familiarizaţi cu această locuinţă.

— Da, înţeleg. În ceea ce mă priveşte, am să vă trimit periodic fragmentele pe care le voi descifra... a spus, menţinîndu-şi aerul distant pe care-l adoptase după ce-l mustrasem pe nedrept.

Cum gafa pe care o făcusem nu se mai putea repara, l-am salutat şi am ieşit.

*
* *

După amiază, cînd am ajuns la sediul postului de miliţie, i-am găsit pe locotenentul Socolescu şi adjutantul Zaharia stînd faţă în faţă la un birou. Ofiţerul tocmai scria ceva.

Auzindu-mă intrînd, ei s-au grăbit să se ridice în picioare, iar eu să-i poftesc să-şi reocupe locurile.

— Tovarăşe adjutant, cum stăm cu lista persoanelor care au avut de-a face cu justiţia ? am întrebat, pe cînd mă duceam să-mi agăţ haina în cuier.

— E gata.

— Aţi reuşit să aflaţi ceva despre persoanele care au circulat prin comună în noaptea critică ?

— Deocamdată numai despre una singură, pe care a văzut-o paznicul comunal. Şi tocmai voiam să vă raportez că această persoană figurează şi pe lista suspecţilor — a spus, în timp ce-mi întindea lista infractorilor.

După ce am privit-o şi am numărat douăzeci şi unu de nume, l-am întrebat :

— Care dintre ei ?

El a pus degetul pe un nume şi eu am citit : Comanciu Mihai.

— Cine este şi ce isprăvi are la activ ?

— În prezent este paznic de vite la C.A.P. Are la activ două condamnări : prima în 1957, cînd a fost pedepsit la doi ani închisoare pentru furtul mai multor cai ; şi a doua în 1961, cînd a fost condamnat la şapte ani închisoare pentru comiterea unui viol împotriva unei minore. În rest, este cunoscut ca fiind foarte violent la băutură, motiv pentru care consătenii preferă să-l evite...

— E în regulă ! Trimiteţi pe cineva să ni-l aducă la post — apoi, după ce adjutantul a ieşit, i-am cerut locotenentului să-mi spună ce-a făcut în lipsa mea.

— Ne-am concentrat atenţia asupra mediilor din care ar fi putut veni infractorii. Astfel, în urmă cu o lună s-a terminat construirea dispensarului veterinar comunal. Pe şantier s-au aflat douăzeci şi cinci de oameni şi este posibil ca mulţi dintre ei să fi intrat în casa victimelor pentru băutură...

— Îi vom verifica. Altceva ?

— În toamnă, la culesul recoltei, au participat nişte grupuri de elevi şi studenţi — a zis, pe cînd adjutantul revenea în birou.

— Sadismul şi profesionalitatea dovedite în sacrificarea victimelor nu pot fi compatibile cu modul de mani-

festare al unor adolescenţi care se ţin de învăţătură ! l-am întrerupt. Aşa că scoate-i din cercul bănuiţilor.

A tras o linie peste o frază scrisă pe coala de hîrtie din faţa lui şi a reluat :

— Se ştie că printre cei care au cumpărat vin şi ţuică de la victime erau şi cîţiva ţigani din Andrăşeşti.

— Îi vom verifica — am aprobat. Altceva ?

— În afara cumpărătorilor localnici de băutură, se spune că victimele erau vizitate şi de persoane care veneau să împrumute bani cu dobîndă. În legătură cu această activitate, se pare că victimele aveau un registru al datornicilor şi, cum noi n-am găsit nimic de felul acesta, e de presupus că infractorii au avut motive să-l ia...

— Cunosc acest aspect — l-am întrerupt, vorbindu-le despre caietul pe care-l găsisem. Apoi, scoţînd şi arătîndu-le fila pe care o primisem de la grafolog, am adăugat: Începînd de mîine, îi trecem prin sită deasă pe toţi cei consemnaţi pe ea. Şi vom continua această verificare pe măsură ce vom primi noi fragmente ale caietului. Evident, în paralel cu celelalte activităţi de cercetare ! Apropo ! mi-am amintit, scoţînd fotografiile multiplicate şi dînd fiecăruia cîte una. Reprezintă un covor ce se pare că a dispărut din locuinţa victimelor. Va trebui să fim în permanenţă cu ochii după el, dar cu discreţie. Pentru că dacă se va afla că sîntem în căutarea lui, cei interesaţi se vor grăbi să-l distrugă ! Aşa că, în afară de noi, nimeni nu trebuie să vadă aceste fotografii ! i-am avertizat, ceea ce i-a făcut pe amîndoi să mă aprobe şi să-şi vîre repede pozele prin buzunare.

— Tovarăşe căpitan, ar mai fi ceva... Dar mi-e teamă să nu rîdeţi de mine — a zis locotenentul, cu timiditate.

— Şi dacă o voi face, ce-i ? Doar ştii că rîsul e sănătos — i-am zîmbit încurajator.

— În urmă cu vreo două ore s-a prezentat la post un bătrînel care, afirmînd că a copilărit cu Leca Vergu, ne-a spus nişte lucruri capabile să schimbe în mod radical aspectele cazului...

— În ce fel ? l-am îndemnat, intrigat, văzînd că are ezitări.

— Victima, în tinereţe, a fost cunoscută în tot judeţul ca fiind un bătăuş redutabil, capabil să doboare zece adversari odată...

— Pe noi ne interesează situaţia imediată a victimei, cînd era deja un neputincios trecut de optzeci de ani. Ce importanţă poate avea pentru anchetă ce-a făcut aceasta în urmă cu jumătate de secol ? l-am consultat mirat.

— Încă nu-mi dau seama... Însă din relatarea martorului a rezultat că prin anii '30 ar fi ucis un om. Şi a făcut-o într-o acţiune de jaf — a completat cu subînţeles.

— Şi cine a fost victima ? am întrebat surprins.

— Cîrciumarul comunei, care era foarte bogat.

— Să avem de-a face cu o vendetă după atîtea decenii ? m-am întrebat neîncrezător, cu glas tare. Pentru ca apoi să mă adresez ofiţerului : Întrucît se ştie că nebunia semenilor noştri n-are limite, vom verifica şi această pistă. De aceea, mîine dimineaţă, te rog să te duci la arhiva judecătoriei din Slobozia şi să cauţi dosarul cu pricina. Ne interesează numai descendenţii părţii vătămate.

În timp ce locotenentul dădea din cap, s-a auzit o bătaie în uşă şi şi-a făcut apariţia unul din ajutoarele şefului de post.

— Să trăiţi ! L-am adus pe Comanciu.

După ce i-am făcut semn să-l introducă, l-am privit pe primul suspect în cauza cercetată. Avea în jur de şaizeci de ani şi era suplu şi de statură potrivită. Purta bocanci, pantaloni prinşi în moletiere, o haină largă ciobănească, din blană de oaie lăţoasă, iar pe cap avea o căciulă uzată, din blană artificială, cu un vag aspect cazon. Cînd şi-a descoperit capul, am văzut o frunte prelungită de un început de chelie, doi ochi inteligenţi şi o figură cu trăsături bine proporţionate.

— Ia stai acolo jos ! i-a spus şeful de post, arătîndu-i un scaun lîngă uşă.

— Nu, acolo e frig. Veniţi mai aproape — i-am cerut eu, cu intenţia de a-i putea observa mai bine reacţiile, arătîndu-i scaunul din faţa mesei de lucru la care mă instalasem. Probabil că ştiţi de ce v-am invitat la noi... l-am sondat, punînd întrebarea standard a celor care fac parte

din breasla mea. O întrebare care, pe cît pare de neutră, poate avea cîteodată rezultate uluitoare, deoarece chestionatul, fiind convins că cel care-l audiază este atotştiutor, se apucă să dea în vileag infracţiuni complet necunoscute anchetatorului.

Spre moderata mea deziluzie, şi-a clătinat capul şi mi-a răspuns laconic :

— Nu.

— Aţi cunoscut familia Leca ?

— Dară cum să nu-i cunosc, dacă m-am stabilit în Albeşti din '38 ?

— Eraţi prieteni ? Vă duceaţi la ei în vizită ?

— Nu foarte prieteni. Dar la ei în casă mă mai duceam, pentru că aveau vin bun.

— Cînd aţi fost la ei ultima dată ?

— Anul trecut. Cred că prin septembrie.

— Şi de atunci n-aţi mai intrat în casa lor ?

— Nu. Că nu mai aveam de ce ! Dacă Vergu la început avea vin bun, pormă se şmecherise şi punea apa să fiarbă în boască de nu ştiu cîte ori. Aşa că n-aveam nici un interes să plătesc vin şi să beau poşircă ! a zis, ţuguindu-şi buzele pentru a scuipa pe duşumea a dispreţ, dar, întîlnind privirile ameninţătoare ale şefului de post, a renunţat.

— Ce sume aţi împrumutat de la ei ? l-am luat la sigur.

— De nici un fel ! s-a mirat el. Cînd aveam bani, intram, plăteam şi beam. Iar cînd n-aveam, nu intram.

— Ce persoane aţi văzut la ei în casă ?

— Păi mai uşor ar fi dacă m-aţi întreba pe cine n-am văzut... Că pe la Vergu venea toată comuna. Chiar şi pe dom' şef de post l-am văzut pe acolo — a zis, arătînd cu vîrful bărbiei spre colaboratorul meu.

Mi-am disimulat zîmbetul şi i-am explicat :

— Păcatul nu constă în a bea vin, ci în a ucide. Iar întrebarea pe care v-am pus-o urmărea să stabilească, cu ajutorul dumneavoastră, cine ar fi putut fi persoanele interesate să-i ucidă pe soţii Leca.

— Domnule... a început, pentru a-şi curma imediat fraza. Să mă iertaţi, da' nu ştiu cine sînteţi.

I-am spus gradul şi numele.

— Domnule căpitan, — a reluat, impresionat de importanţa gradului meu, de parcă l-aş fi anunţat că sînt chiar ministrul de interne în persoană — io zic că i-a ucis cineva din afara comunei noastre, pentru că la noi oamenii îşi văd de treaba lor.

— Noi avem motive să credem că isprava a fost făcută de cineva care ştia că familia Leca are bani, şi această informaţie puteau s-o deţină numai nişte localnici.

— Da' de unde, domnule căpitan ! Cînd la ei se vînturau străinii care treceau prin comună, cît e ziua de mare, pentru a lua vin...

— Şi de unde puteau să ştie nişte străini de comună că familia Leca avea bani ?

— Dară cum să nu ştie, cînd grasa lui Vergu sta toată ziua şi număra, de faţă cu fieştecine, aşa un maldăr de sute... a arătat el între palme un interval de vreo zece centimetri. Ca să nu zic că dacă lua zece lei pe-un chil de vin, tot în grămadă-i băga, de faţă cu cel ce plătea.

Dacă afirmaţia martorului corespundea realităţii, şi nu vedeam de ce ar fi mînţit, cercul bănuiţilor se extindea pînă la pierderea posibilităţii de a-l controla. Pentru că infractorii puteau într-adevăr să nu aibă nici o legătură cu comuna. Şi atunci cum să ajungi la ei ? Nu, nu e adevărat ! m-am încurajat, Nişte străini, care au aflat numai întîmplător că victimele posedă o mare sumă de bani, şi au revenit ulterior pentru a pune mîna pe ei, n-ar fi avut de unde să cunoască particularităţile casei, cum ar fi locul unde dormeau victimele şi faptul că dulăul lor era în fond o javră blîndă. În afară de faptul că agresorii, dacă într-adevăr ar fi fost nişte necunoscuţi pentru victime, n-ar fi avut de ce să le ia viaţa !

— Ce-aţi făcut alaltăieri noapte ? l-am întrebat, înlocuindu-mi raţionamentele cu nişte demersuri mai concrete. Adică dacă aţi fost pe undeva sau v-aţi culcat devreme ? am precizat, pentru a-i sonda sinceritatea, ca să nu spun că-l pîndeam să intre în capcana pe care i-o întinsesem.

— Am fost la alde Niculaie, care lucrează cu mine la C.A.P., pentru că a făcut pomana porcului.

— Cînd v-aţi dus la el şi cînd aţi plecat ?

— N-am ceas, dar io zic că ar fi fost patru ore de la amiază. Și-am stat mult, că l-am tăiat împreună... Apoi am mai băut, am mai mîncat... Și iar am mai băut...

— Puteți preciza ora cînd ați plecat de acolo ?

— V-am zis, n-am ceas.

— Cine a mai fost cu dumneavoastră la praznic ?

— Numa io cu Niculai și nevast-sa. Apoi, cînd iel s-a dus să se culce, am mai stat un pic ș-am plecat și io...

— Față de gospodăria familiei Leca, unde este situată casa în care ați fost ?

— Este pe partea stîngă, lipită de casa victimelor — a răspuns pentru el adjutantul, cu subînțeles.

— Unde ați fost după ce ați terminat cheful de la Niculaie ? mi-am reluat chestionarea.

— Nu numa că eram băut, da' afară era și tare ger, așa că m-am dus direct acasă.

— V-ați întîlnit cu cineva în drum spre casă ?

— Numa cu paznicu comunal. Era pe lîngă primărie.

— Dar o mașină „Dacia", de culoare galbenă, ați zărit ? m-am interesat, referindu-mă la autoturismul cu care se părea că au venit infractorii în comună.

A dat din cap că n-a văzut.

— Cît timp v-ați aflat la Niculaie, ați auzit ceva care să vă atragă atenția ?

El a ridicat din umeri, iar eu, epuizîndu-mi repertoriul, l-am condus pînă la ieșire.

— La ce oră l-a văzut paznicul comunal ? l-am întrebat pe adjutant, revenind de la ușă.

— În jurul orei unu și un sfert.

— Deci s-a aflat în imediata apropiere a victimelor, și chiar în intervalul probabil în care s-a făptuit agresiunea — a remarcat Socolescu.

— Chiar atît de mult se poate prelungi o „pomană a porcului" ? Nouă ore ? l-am consultat pe adjutant.

— Nu tocmai, tovarășe căpitan — a zîmbit el, dintr-odată înveselit. Știți, pe aici, pe la țară, se cam știu toate... Și nu e un secret că Mihai trăiește cu nevasta lui Niculaie. Dealtfel, chiar el v-a spus că mai întîi s-a dus la culcare soțul. Deci ar fi putut avea motive să nu se grăbească să plece... a încheiat, cu complicitate.

— Bine, dar e bătrîn ! s-a arătat neîncrezător Socolescu.

— Poate numai ca înfăţişare, i-a răspuns amuzat adjutantul.

Fără să mai acord atenţie discuţiei lor, mi-am privit ceasul şi am constatat că era aproape nouă seara.

— Tovarăşe adjutant, există vreo posibilitate de cazare în comună sau mă duc la Slobozia ? am întrebat.

— Rămîneţi la noi, tovarăşe căpitan ! Tocmai voiam să vă spun că soţia mea a şi aranjat două camere, pentru dumneavoastră şi tovarăşul locotenent. Dealtfel, cred că şi masa e pregătită.

Cum oferta era prea îmbietoare pentru a-i putea rezista, m-am ridicat şi am decretat sfîrşitul zilei de lucru, spre bucuria generală.

*
* *

A doua zi, dimineaţa, am trecut la verificarea persoanelor care au avut de-a face cu justiţia.

Spre ora zece, cînd reuşisem să radiez două nume de pe listă, s-a înapoiat Socolescu de la Slobozia.

— Am văzut dosarul — m-a anunţat el.

— Despre ce este vorba ?

— Omorul a fost comis în 1926, pe raza comunei Borduşelu. Victima, Nicolae Işvan, care se înapoia cu marfă de la Bucureşti, a fost găsit zăcînd în căruţă şi s-a constatat că fusese împuşcat în cap. Bănuielile şefului postului de jandarmi s-au îndreptat imediat spre Leca, care a fost arestat şi cercetat timp de şase luni de zile. Cum însă el nu voia să-şi recunoască fapta, în pofida energicelor metode de „persuasiune“ utilizate de şeful de post, cazul a fost preluat de Direcţia generală a poliţiei. Urmarea a fost că, după trei zile, s-a dispus eliberarea lui Leca şi arestarea şefului de post...

— Pentru cercetare abuzivă ? am întrebat.

Mai întîi a zîmbit misterios, apoi a răspuns :

— Nu, pentru uciderea victimei !

— Chiar aşa ? ! era firesc să mă mir.

— Da. Pentru că, vedeţi dumneavoastră, nici precursorii noştri n-au fost nişte ageamii. Ei şi-au început

investigaţiile pornind de la probele care-l incriminau pe Leca. Acestea constînd : unu, din faptul că bănuitul era cunoscut ca violent (ceea ce nu însemna că în mod automat trebuia să fie şi criminal !) ; doi, din faptul că în locuinţa lui fusese găsită o parte din mărfurile pe care le adusese victima de la Bucureşti (dar cum acestea puteau fi plasate şi de un terţ, n-au fost considerate ca probă concludentă !) ; şi trei, care constituia punctul de rezistenţă al acuzaţiei, era o carabină pe care Leca şi-o adusese ca trofeu din primul război mondial. Firesc, poliţiştii şi-au concentrat atenţia asupra armei crimei, care ar fi putut constitui unica probă certă de învinuire.

— Şi ? l-am zorit eu.

— Carabina avea calibrul 7,62, iar victima fusese ucisă de un glonte calibrul 7,65, tras de un pistol „Parabellum". Care s-a dovedit că aparţine...

— Şefului de post ?

— Exact !

— Şi mobilul ?

— Obişnuitul *cherchez la femme !* Jandarmul trăia cu nevasta victimei şi, de comun acord, au trecut la suprimarea celui care stătea în calea fericirii lor. Iar jandarmul nostru, avînd un înalt simţ al „datoriei", a făcut tot ce-a putut pentru a găsi şi un autor al omorului... în persoana lui Leca.

Cum eu nu fusesem exilat la Albeşti pentru a asculta poveşti, fie ele chiar şi amuzante, i-am reamintit motivul pentru care l-am trimis să studieze dosarul :

— Cine sînt urmaşii protagoniştilor implicaţi în acest omor ?

— Toate persoanele implicate în afacere au decedat în urmă cu zece ani. Ultimul participant fiind Leca...

— Perfect. Întrucît ipoteza că victimele ar fi fost ucise cu un scop vindicativ, care ar fi putut avea rădăcini într-un trecut îndepărtat, a căzut, să revenim în contemporaneitate ! Dumneata, Socolescule, te vei duce la întreprinderea care a construit dispensarul veterinar din comună şi vei stabili ce zidari au lucrat la edificarea lui. Apoi treci la verificarea lor, urmărind să stabileşti dacă au vizitat victimele în perioada cît au lucrat în comună şi, mai ales, ce-a făcut fiecare dintre ei în noaptea cri-

tică ! Între timp, eu şi cu tovarăşul Zaharia vom face acelaşi lucru cu persoanele care au mai intrat sub incidenţa prevederilor Codului penal, precum şi a celor consemnate în caietul găsit în locuinţa victimelor. E clar ?

Cum ambii colaboratori au răspuns prin gesturi de confirmare, ne-am apucat de treabă, cu speranţa că în cîteva zile vom reuşi să-i capturăm pe infractori.

Din păcate, realitatea a demonstrat că optimismul ce mi-l exprimasem fusese prea departe de o apreciere corectă a situaţiei de fapt...

*
* *

După aproape trei săptămîni, ne aflam în acelaşi birou şi în aceeaşi formaţie ca la ultima noastră discuţie, iar Socolescu tocmai îşi terminase raportul.

— Eşti convins că toţi pot fi excluşi din cercul bănuiţilor ? l-am mai întrebat o dată.

— Da, tovarăşe căpitan. Am stabilit cu precizie că nici unul dintre ei n-a intrat în locuinţa victimelor în perioada cît au lucrat pe şantierul dispensarului. Iar alibiul, care a constituit obiectivul principal al verificării mele, n-a avut bavură la nici unul dintre ei ! mi-a replicat ofiţerul cu fermitate.

Am continuat să-l privesc, întrebîndu-mă dacă concluzia lui nu era pripită. Dar cum nu puteam să verific o pistă deja cercetată, numai şi numai dintr-o simplă temere, m-am decis să-mi asum riscul de a-l crede.

— Acum vreau să te pun la curent cu activitatea desfăşurată... Medicul legist a apreciat că bărbatul a decedat în jurul orei unu, iar soţia lui în jurul orei patru dimineaţa...

— Au chinuit-o trei ore ? ! a exclamat, scuturîndu-şi umerii înfiorat.

— Mai mult, la femeie s-a constatat că avea o îmbibare alcoolică de doi şi şaptezeci şi cinci la mie. Şi întrucît n-a rezultat că era băutoare, se impune concluzia că agresorii au forţat-o să bea ţuică. Evident, în scopul de a-i smulge mai uşor informaţia pe care o doreau.

— Bine, tovarășe căpitan, dar ăștia nu sînt oameni, ci fiare ! m-a întrerupt el, plin de revoltă.

Cum n-aveam nici un motiv să-l contrazic, am continuat :

— În ceea ce privește expertiza dactiloscopică, criminalistul mi-a comunicat că a prelevat de pe lampa cu petrol două amprente care, după toate probalilităţile, aparţin unuia din infractori. Din păcate, ambele sînt niște fragmente prea mici pentru a putea constitui o bază de identificare, chiar și în situaţia în care l-am captura pe cel care le-a lăsat.

— Nu s-ar putea spune că stăm prea bine... a conchis el, dînd din cap cu amărăciune.

— Și asta încă nu e nimic... Am dat în urmărire trei recidiviști care utilizau un mod de operare asemănător celui aplicat în cazul nostru. Acum două zile am primit comunicarea I.G.M.-ului. Unul zace de peste șase luni, bolnav de tuberculoză, într-un spital, al doilea a fost ucis într-o încăierare în urmă cu un an, și al treilea se afla sub stare de arest în noaptea care ne interesează. Au fost identificaţi și cercetaţi și ţiganii care cumpărau vin de la victime, fără să rezulte că ar avea vreun amestec în cauză. Acum să trecem la situaţia investigaţiilor întreprinse pe plan local. I-am verificat pe toţi locuitorii care au avut în trecut de-a face cu prevederile Codului penal. Și, bineînţeles, n-a ieșit nimic ! În ceea ce privește caietul găsit în locuinţa victimelor, sîntem deja în posesia întregului text... Conţine peste cinci sute de nume ! Din care am reușit să verificăm aproape... treizeci și nouă de oameni ! Dar bine că te-ai înapoiat, ca să ne ajuţi să-i strigăm la catalog și pe ceilalţi... am conchis, încercînd să-i zîmbesc încurajator, însă, după „optimismul" care mă bîntuia, sînt convins că nu reușisem să exteriorizez decît un amărît de rictus.

Cum liniștea care s-a așternul în încăpere demonstra cu prisosinţă deprimarea care-i cuprinsese și pe colaboratorii mei, am făcut un efort și, sfidîndu-mi descurajarea, m-am întors spre adjutant :

— Poftește-l înăuntru pe al patruzecilea !...

*
* *

Mi-am concentrat atît de mult atenţia asupra persoanelor consemnate în caietul victimelor, încît am rămas surprins cînd am realizat că între timp primăvara luase locul iernii. Numai că, în pofida lunilor care s-au scurs, mă aflam la fel ca la început. Nu reuşisem încă să elucidez nici dublul asasinat din Albeşti şi nici omorul de pe şoseaua Alexandriei, de a cărui cercetare îl lăsasem pe locotenentul Simionescu să se ocupe. Cum însă tot eu răspundeam şi pentru descoperirea infractorilor care l-au ucis pe Iancu Turcu, mă duceam săptămînal la Mihăileşti pentru a analiza mersul investigaţiilor.

Acum mă aflam din nou la sediul postului de miliţie şi ascultam concluzia lui Dan la raportul ce mi-l prezentase.

— Şefu', deci n-a rămas nici o versiune sau pistă pe care să n-o fi cercetat ! Aşa că, în ceea ce mă priveşte, eu am ajuns la concluzia că acest caz nu are soluţie. Şi mă dau bătut... m-a anunţat, în încheiere, ridicîndu-şi braţele şi făcînd cu ele un gest larg.

— Prostii ! Ce-i aia caz fără soluţie ? ! l-am repezit.

— Este exact ăsta despre care discutăm ! De îndată ce nimeni din anturajul victimei n-a putut comite omorul, n-avem de unde-i scoate pe criminali ! mi-a replicat el, îndîrjindu-se.

— Şi dacă în timpul verificărilor pe care le-ai făcut ai alunecat pe lîngă autori ? ! a fost rîndul meu să mă înfurii. Şi să-ţi intre bine în cap, nu există crimă perfectă, ci anchetator incompetent ! Aşa că te poftesc să reiei toate investigaţiile de la început !

A deschis gura de cîteva ori pentru a protesta, apoi, făcînd un gest de resemnare, a îngăimat :

— Mă rog... Dacă-i ordin, cu plăcere...

— Dane, am zis, calmîndu-mă, tu ştii bine că nimeni nu este ucis pe degeaba, că întotdeauna există un mobil... Chiar dacă n-am reuşit să-l stabilim, el totuşi există. Şi dacă el există, atunci beneficiarii acestuia trebuie căutaţi în exclusivitate printre apropiaţii victimei.

— Așa ar trebui să fie, dacă regula n-ar avea și excepții.

— Ce vrei să spui ?

— Că dacă de-a lungul atîtor luni de cercetare n-am reușit să evidențiem mobilul, am putea admite că el nici nu există.

— Numai nebunii ucid fără motivație !

Dan s-a grăbit să dea din cap aprobator și să mă anunțe :

— Te rog să fii sigur că mi-ai luat vorba din gură.

— Îți reamintesc că am mai discutat despre această eventualitate. Iar timpul care s-a scurs de la uciderea lui Turcu demonstrează cu prisosință că n-avem de-a face cu dementi, pentru că altfel ar fi trebuit să ne „furnizeze" și alte victime. Și n-a prea fost cazul !

— Dar dacă ei nu cunosc această regulă, a perseverării pe calea luării vieții altora ? a glumit el, cu amărăciune.

Nu i-am mai răspuns, deoarece meningele meu tocmai îmi livra o idee surprinzătoare.

— Dane, tu ai verificat posibilitatea ca nevasta lui Turcu să aibă un amant ?

— Poftim ? ! a zis el aiurit. Păi n-ai văzut-o ? Are ea față de femeie cu amant ?

— În combinațiile sentimentale, aspectul nu joacă un rol obligatoriu determinant ! Așa că te rog să verifici și această versiune, i-am zis. Și, profitînd de faptul că n-a făcut nici o opoziție, am continuat : Spune-mi, ai mai aflat ceva despre autoturismul care a fost văzut în fața motelului „Buda" ?

— Nimic.

— Maiorul Stupcanu nu te-a căutat ?

— Trebuia să mă caute ?

— Ia fii tu băiat drăguț și fă-mi o legătură cu el — i-am cerut, arătînd spre telefon.

— Numai un moment... a zis el, cîteva clipe mai tîrziu, întinzîndu-mi receptorul.

— Alo ! Victor ? am întrebat.

— Nicușor, tu ești ?... Ce faci, dom'le ? s-a entuziasmat Stupcanu, de la celălalt capăt al firului. Nu te-am

mai văzut de-o jumătate de an ! Ai fost detașat pentru schimb de experiență la poliția din Honolulu ?

— Lasă ce fac eu ! Mai bine spune-mi ce-ai făcut tu cu ce te-am rugat — l-am luat eu repede.

— M-ai rugat tu ceva ? ! s-a mirat el. Pentru ca, mai înainte de a avea timpul să mușc receptorul, de furia care m-a cuprins, să exclame : Ah ! Gata, mi-am amintit ! Așa cum mi-ai cerut, am verificat dacă există vreun garaj care să fi efectuat o reparație a instalației electrice la autoturismul ale cărui semnalmente mi le-ai dat...

— Și ?

— Și n-a ieșit nimic.

— Nu crezi că ar fi fost cazul să mă anunți și pe mine ? i-am imputat.

— Să avem iertare, dar eu te-am căutat de cîteva ori. E drept că, luat de treburi, n-am mai insistat. Dar în definitiv, ce trebuia să-ți comunic, că n-am ce-ți comunica ? m-a repezit el.

Atît de mult m-a deprimat vestea că și această pistă s-a înfundat, încît am rămas fără replică.

— Era chiar atît de importantă chestia asta ? m-a întrebat, îngrijorat de tăcerea mea.

— Atît cît poate fi unicul fir pe care-l ai...

— Nicușor, îmi pare rău — a spus cu compasiune. Dar să fii convins că am făcut tot ce mi-ai cerut. Iar dacă nu i-am putut da de urmă, înseamnă că individul pe care-l cauți și-a depanat mașina în afara garajelor cu firmă.

Cum sugestia lui n-a contribuit cîtuși de puțin la ameliorarea depresiunii ce mă cuprinsese, mi-am luat la revedere și am închis.

— Deci a căzut și asta... a remarcat Dan, cu un fler de zile mari.

— Te rog să cercetezi imediat dacă soția victimei n-are vreo legătură care ar fi avut interes să-i ia viața lui Turcu ! Iar dacă nu obții un rezultat pozitiv, vei lua din nou la mînă toate persoanele verificate pînă în prezent. În mod special te poftesc să te ocupi din nou de persoanele care s-au aflat în noaptea omorului în motelul „Buda" și de muncitorii care au dormit la balastieră. Și în ceea ce mă privește pe mine, află că am destulă bătaie de cap

la Albeşti pentru a-mi mai putea permite s-o fac pe excursionistul la Mihăileşti ! Prin urmare, vei continua singur cercetarea ! Ai înţeles ? ! am vrut să ştiu, ridicîndu-mă înfuriat de pe scaun.

Dînd din nou dovadă de bun-simţ, nu numai că n-a încercat să mă contrazică, dar s-a şi grăbit să dea aprobativ din cap.

*
* *

Cînd am intrat în postul de miliţie de la Albeşti, am constatat, fără nici o bucurie, că eram aşteptat de procurorul Radu Mihai, care, datorită întîrzierii soluţionării cazului, începuse să mă viziteze din ce în ce mai des. După ce ne-am dat mîinile, m-a atacat frontal :

— Am aflat deja de la colaboratorii dumneavoastră că n-aţi reuşit încă să depistaţi proveniența doagei de butoi, deşi aţi făcut descinderi în toate gospodăriile din împrejurimi...

Întrucît avea dreptate, m-am mărginit numai la un gest de confirmare.

— Şi cum ne descurcăm ?

— Întrebarea asta mi-o pun şi eu, de sute de ori pe zi — am recunoscut, săltînd din umeri a descurajare. Vom continua cu asiduitate investigaţiile de rutină.

— Partea cea mai neplăcută constă în faptul că superiorii mei, fără să ţină seama de dificultatea cazului, cer cu insistenţă să le prezint concluziile de rezolvare — mi-a zis, strîmbîndu-se de parcă tocmai ar fi ingurgitat o doză de sare amară.

— La fel ca şi ai mei — l-am consolat. Dar nu vă faceţi probleme ; aşa se întîmplă întotdeauna cînd se apreciază că se prelungeşte prea mult ancheta unei cauze în care s-a făcut moarte de om. Ce, chiar credeţi că şefii noştri (în ciuda intransigenţei cu care ne tratează, ca să nu spun presează !) nu-şi dau seama că facem tot ce-i omeneşte posibil pentru a rezolva afacerea ? Dar aşa sînt şefii... am completat, chiar în clipa în care-mi aminteam că, după cum îl bruftuisem cu cîteva ore mai înainte pe Dan, nici eu nu făceam excepţie de la regulă.

— Şi, totuşi, cum ne descurcăm ? a revenit procurorul la întrebarea iniţială.

Aş fi putut să-i repet şi eu răspunsul iniţial, dar m-am abţinut, pentru că nu mă atrăgea ideea de a mă vedea angajat într-un absurd perpetuu verbal. În consecinţă, am trecut la cel de-al doilea bilanţ al zilei :

— Întrucît doaga nu ne-a ajutat să-i depistăm pe infractori, singura pistă pe care o urmăm în prezent este cea a verificării în continuare a persoanelor consemnate în caietul găsit la victime.

— Şi cum stăm cu această acţiune ?

— Am reuşit să chestionăm peste două sute de oameni. La început a fost mai greu, acum însă situaţia s-a mai uşurat, pentru că lista indică o repetare de persoane deja cercetate. Ceea ce înseamnă că cei pe care-i mai avem de verificat nu pot depăşi o sută.

— Ei, mult a fost, puţin a rămas ! a spus procurorul cu resemnare. Credeţi că în două săptămîni aţi putea fi gata ?

— În mod cert. Numai că problema este alta... În ultimul timp mi-am format credinţa că ne aflăm pe o pistă falsă.

— Ce vreţi să spuneţi ? s-a grăbit el să mă întrebe.

— Vedeţi, tovarăşe procuror... Din primul moment m-a intrigat faptul că infractorii n-au luat cu ei caietul cu datornici, dar faptul s-ar fi putut explica printr-o omisiune provocată de surescitarea în care, în mod firesc, ar fi trebuit să se afle şi ei. Apoi, pe măsură ce parcurgem caietul, am fost obligat să remarc că sumele datorate de persoanele trecute în el nu depăşeau doi poli. Deci nişte creanţe cu mult prea insignifiante pentru ca un debitor să-şi dorească să scape de ele printr-un dublu asasinat. Şi totuşi am perseverat în verificarea listei, spunîndu-mi că, dacă n-am şanse să dau de numele infractorilor, există în schimb posibilitatea de a le dibui informatorul, în cazul în care ei sînt străini de comună...

Procurorul a clătinat capul şi m-a întrerupt cu un gest al mîinii :

— Să nu ne pripim. Dumneavoastră abia acum vă apropiaţi de sfîrşitul listei, adică, ca să zic aşa, de situaţia la zi. Iar adresa cu care au lucrat infractorii demonstrează

că ei au cunoscut situaţia victimelor tot la zi. Adică faptul că victimele dorm exact în camera şi patul în care le-au atacat. Aşa că abia acum putem spera să obţinem dividendele mult dorite. Nu e logic ?

— Ba da, am fost nevoit să-i dau dreptate. Dar ar mai fi ceva... Ce garanţie există că n-am şi alunecat deja pe lîngă informatorul căutat ? am întrebat, exprimînd o temere care m-a încercat în permanenţă.

— Tovarăşe căpitan, eu cred că la o astfel de întrebare cel mai autorizat răspuns îl puteţi da numai dumneavoastră — mi-a replicat, rece, trăgîndu-se spre spătarul scaunului pe care stătea, într-o reacţie instinctivă de desolidarizare.

— Cinstit vorbind, nici eu nu-l pot da... Pentru că prin natura verificării pe care o puteam face, obiectivul principal a fost acela al stabilirii alibiului persoanelor cercetate. Ceea ce mi-ar fi permis să-i demasc pe participanţii direcţi la agresiune, dar nu şi pe indicator, care, după ce a furnizat infractorilor relaţiile de care aceştia aveau nevoie, s-a culcat ca orice om cinstit în propriul lui pat.

— Înţeleg... a oftat procurorul a deznădejde. Am umblat o jumătate de an după himere.

— Asta în nici un caz ! am protestat. Funcţie de particularitatea cazului, am făcut exact ceea ce trebuia să facem. Mai cu seamă că, prin cercetarea persoanelor de pe listă, am verificat în paralel şi întreaga suflare masculină a comunei şi satelor înconjurătoare. Acţiune care acum ne permite să afirmăm că participanţii direcţi nu pot fi localnici.

— Vedeţi, tovarăşe căpitan, eu n-aş putea susţine că spusele dumneavoastră reprezintă o mare noutate. La această deducţie se putea ajunge mai demult, chiar cînd am ştiut că arma crimei este o doagă de butoi, care nu aparţinea nimănui pe o rază de mulţi kilometri şi care, în consecinţă, fusese adusă de criminali din altă regiune. Ca să nu mai vorbesc de acea „Dacie" galbenă văzută chiar acolo unde s-a pierdut urma infractorilor şi care demonstra că aceştia au venit de departe, m-a mustrat el.

— O doagă de butoi şi un autoturism, anodine, în nici un caz n-ar fi putut reprezenta piste practice de urmărire. În timp ce cu indiscutabilul fapt că infractorii au

fost bine informaţi asupra condiţiei victimelor, situaţia s-a prezentat cu totul diferit — i-am replicat şi eu, pe dată.

— Tovarăşe căpitan, aş dori să fie clar că n-am nimic să vă reproşez, fie şi numai pentru faptul că am fost de acord cu modul în care aţi condus ancheta pînă acuma, a zis el împăciuitor. Problema noastră cea mai stringentă este aceea de a cădea de acord asupra a ce trebuie să facem în continuare pentru a reuşi să ne achităm de misiunea pe care o avem, în egală măsură, amîndoi.

Cum ultima lui afirmaţie era în deplină concordanţă cu realitatea imediată, l-am aprobat şi am început să-i împărtăşesc ideea care-mi încolţise în minte în ultimele zile :

— În afară de faptul că infractorii au cunoscut la perfecţie situaţia victimelor, ei au demonstrat că erau familiarizaţi şi cu împrejurimile. Altfel ar fi greu de explicat cum au ştiut să străbată în linie dreaptă drumul cel mai scurt dintre maşina cu care au venit şi casa victimelor. Un drum de cîţiva kilometri, şi în toiul nopţii ! Ei bine, orientarea pe care au demonstrat-o mi se pare a fi atît de perfectă, încît încep să mă îndoiesc că ea ar putea fi numai rodul unui bun instructaj făcut de indicatorul pe care l-au avut. Oare acest raţionament este greşit ?

— Nu, dacă n-ar fi neutralizat de o stare de fapt. Nu dumneavoastră aţi exclus mai adineauri posibilitatea ca vreunul din localnici să fie implicat în cauză ?

— Tovarăşe procuror, eu m-am referit numai la localnicii, ca să zic aşa, locali ! În schimb, nu ştim absolut nimic despre cei care au părăsit comuna. Categorie care, de asemenea, ar fi avut posibilitatea să cunoască totul despre victime şi împrejurimi ! am spus cu toată convingerea.

— Raţionamentul mi se pare corect, s-a decis el să mă aprobe, după ce a privit gînditor spre podea, pentru ca imediat să continue cu entuziasm : Ba mai mult, numai categoria de care aţi vorbit putea avea nevoie de un autoturism care să-i aducă şi să-i ia din comună. Versiunea mi se pare excelentă, a zis, reîncepînd să-mi zîmbească aproape prietenos.

Am întors capul spre Socolescu și Zaharia, care, înghesuiți la un birou, urmăriseră discuția cuminței ca niște pensionari din muzeul figurilor de ceară „Grévin" din Paris.

— În cît timp pot avea o situație a bărbaților care au părăsit comuna ? Să zicem, în ultimii zece ani, dar care mai au rude pe care le vizitează ? m-am adresat adjutantului.

— Sînt mulți și cred că am nevoie de vreo trei zile, mi-a răspuns el, nu cine știe ce entuziasmat.

— Mîine dimineață, cînd vin la post, vreau să am deja alcătuită o primă parte a situației celor care s-au mutat din comună și, firesc, unde domiciliază în prezent — i-am cerut. Și, fără să țin seama de privirea pe care mi-o arunca, l-am luat la rînd pe locotenent : Socolescule, dumneata vei prelua cercetarea persoanelor rămase neverificate în caietul victimelor.

Văzînd că procurorul se ridică de pe scaun, i-am urmat și eu exemplul...

*

* *

Cum m-a văzut intrînd în birou, adjutantul s-a ridicat și, apropiindu-se pentru a-mi da lista pe care i-o cerusem în seara trecută, m-a anunțat :

— Deocamdată vă dau numai opt persoane, urmînd să mă ocup în continuare de alcătuirea situației celor care au părăsit comuna. Din păcate, cunosc numai o parte din adresele la care pot fi găsiți...

— Numele ăsta îmi este cunoscut — am remarcat, aruncîndu-mi ochii pe hîrtia primită.

— Sînt cei trei fii ai lui Comanciu Mihai, pe care l-ați verificat deja — mi-a explicat subofițerul, după ce s-a apropiat să vadă ce-i indic cu vîrful degetului.

— A ! E cel care s-a aflat în momentul critic într-o casă vecină cu a victimelor, mi-am amintit eu. Ce fel de oameni sînt copiii lui ?

— Păi, ca să fiu cinstit, mie nu mi-a părut rău c-au plecat la București. Cam trăgeau la măsea, făceau scandaluri și au existat unele reclamații că au dat iama prin cotețele cu păsări ale consătenilor, împreună cu un prie-

ten de-al lor... a spus adjutantul, indicîndu-mi pe listă şi numele Moraru Victor. Eu însă nu i-am putut dovedi. Tot ce pot să vă spun este că Vasile Comanciu a suferit o condamnare. Dar nu ştiu pentru ce.

— Vin des prin sat ?

— Aşa şi aşa... În orice caz, îmi amintesc că de Crăciun i-am zărit prin comună.

— Are vreunul dintre ei maşină ?

— Da, tocmai asta voiam să vă spun. Vasile are un autoturism.

— Locotenentul Socolescu unde este ?

— S-a dus să continue verificarea pe care aţi ordonat-o.

— Bine, eu am plecat la Bucureşti pentru a mă ocupa de asta... i-am zis, fluturînd lista pe care mi-o dăduse.

*

* *

Cum pe situaţia întocmită de Zaharia figura numai unul din fraţi ca avînd domiciliul cunoscut, el a constituit primul meu obiectiv. Locuia în cartierul Ferentari, într-un bloc cu zece etaje.

Ajuns în faţa apartamentului, am sunat, calculîndu-mi şansele de a găsi pe cineva acasă la zece dimineaţa. Şi cu toate că pronosticul pe care-l făcusem nu-mi era favorabil, uşa s-a deschis repede şi din pragul ei am fost privit de un bărbat care ţinea în braţe un băieţel de cîţiva anişori, agăţat de gîtul lui.

— Bună ziua. Domnul Vasile Comanciu ? am întrebat.

A dat din cap a confirmare, privindu-mă cu multă curiozitate.

Purta pantaloni gri, bine călcaţi, şi o cămaşă albastră foarte curată şi semăna mult cu tatăl lui. Frunte înaltă, trăsături fine şi regulate şi o pereche de ochi căprui, care îi dădeau un aer de inteligenţă. Era înalt de un metru şaptezeci şi cinci şi suplu.

I-am spus cine sînt şi că aş avea ceva de discutat cu el. S-a dat imediat la o parte din uşă şi m-a invitat să intru. Din vestibul am văzut două camere, ambele mobilate cu lucruri noi, una era dormitor şi cealaltă cameră de zi.

L-am urmat în ultima încăpere şi ne-am aşezat pe două din cele patru taburete care înconjurau o măsuţă joasă.

— Domnule Comanciu, presupun că ştiţi pentru ce am venit la dumneavoastră ? am întrebat, apelînd din nou la tactica luării la sigur.

Mai întîi a clătinat din cap, apoi, privind spre podea, a zis :

— Probabil că ne-au reclamat cei de dedesubt că sînt deranjaţi de Săndel. Dar eu ce pot să fac ? Copilul e copil... a replicat, uitîndu-se cu drag la băieţelul care adormise agăţat de gîtul lui.

— Nu, am venit la dumneavoastră în legătură cu uciderea familiei Leca.

— Săracii... Cînd am aflat ce li s-a întîmplat, mi-a părut tare rău — a zis, cu tristeţe.

— Mergeaţi des la ei ?

— La ei în casă ?

Eu am confirmat şi el a infirmat.

— N-am intrat niciodată în locuinţa lor. Prin curtea lor am fost cînd eram copil şi mă duceam la furat de poame. Dar în casă, n-am avut ce să caut.

— Mă gîndeam că aţi cumpărat de la ei vin sau ţuică.

— Păi cine bea poşirca pe care o făceau ei ? a zis cu dispreţ.

— De cînd sînteţi plecat din comună ?

— Cred că sînt vreo opt ani buni.

— Vă vizitaţi des părinţii ?

— Cu mult mai puţin ca înainte. Ştiţi, în afară de ăsta — a arătat cu bărbia spre copilul din braţele lui — mai am unul mai mare, care merge deja la şcoală. Şi soţia mea lucrează la fel ca şi mine, tot în schimburi... Şi nu ne putem permite să-i lăsăm nesupravegheaţi. Aşa că nu mai am cînd să mă reped la ei. De aceea în ultimii trei ani m-am dus la Albeşti numai de Crăciun, cînd puteam să plec cu toată familia.

— Deci anul acesta de cîte ori aţi fost în comună ? m-am făcut că nu i-am priceput răspunsul.

— V-am spus, de la Crăciun nu m-am mai dus pe acolo.

Deşi răspunsul ce mi-l dăduse era fără echivoc, mi-am spus că n-ar strica să-i verific şi sinceritatea :

— Cu ce vă ocupaţi ?
— Sînt şofer-distribuitor.
— Unde ?
— La fabrica de pîine „Pajura".
— Aveţi un autoturism personal ?
— Da, o „Skodă-1000 MB", albă.

Mărturisesc că aş fi preferat să-mi spună că are o „Dacie" galbenă, dar cum la nevoie ştiu să mă resemnez, nu mi-am exteriorizat dezamăgirea.

— Şi fraţii dumneavoastră au autoturisme ?

— Nu, sînt singurul membru al familiei care a reuşit să aibă maşina lui — a zis cu satisfacţie.

— Aş vrea să discut şi cu fraţii dumneavoastră, dar nu le cunosc adresa. Aţi putea să mă ajutaţi să-i găsesc ?

— Sigur. Nici o problemă... a zis, indicîndu-mi domiciliile respectivilor.

După ce le-am notat, l-am consultat :

— Aş mai vrea să stau de vorbă cu un consătean de-al dumneavoastră... am zis, făcîndu-mă că-mi consult notesul. Se numeşte Victor Moraru. Îl cunoaşteţi ?

— Cum să nu-l cunosc, dacă eu l-am cununat ? a spus cu mîndrie, după care mi-a dat şi cea de-a treia adresă.

În timp ce mă conducea spre ieşire, i-am pus şi întrebarea care-mi stătea pe limbă încă din primul moment :

— Domnule Comanciu, spuneţi-mi, vă rog, aţi suferit vreo condamnare penală ?

— Da, de doi ani, închisoare — a răspuns, ocolindu-mi privirea.

— Pentru ce ?

— Pentru că am luat doi acumulatori dintr-un garaj. Dar să ştiţi că am tras toate învăţămintele din această faptă... m-a asigurat el.

*
* *

Ajuns lîngă maşină, am privit cele trei adrese pe care tocmai le primisem şi, stabilind spre care dintre ele trebuie să mă îndrept, i-am cerut lui Vartunian să mă ducă în strada Parfumului.

Curînd am traversat podul Mărăşeşti, Calea Văcăreşti şi, printr-o stradă întortocheată, care nu întîmplător se

numeşte Labirint, am ajuns la destinaţie. Am coborît în faţa unei vile frumoase, care era despărţită de stradă printr-o curte plină de trandafiri înfloriţi, al căror miros minunat îmbia mai curînd la dragoste decît la anchete criminale.

Nu mi-a trebuit prea mult pentru a afla că n-aveam motive să-l invidiez pentru frumoasa lui locuinţă, deoarece stătea la mansardă, într-o fostă cameră de serviciu. De fapt, ar fi trebuit să stea, dacă ar fi fost acasă. Dar nu prea era cazul. Cum însă tot mă aflam prin partea locului, m-am interesat printre vecini de comportarea lui Ilie Comanciu. Rezultatul : îşi vedea de treaba lui şi îl simpatizau cu toţii.

Mai înainte de a mă arunca în maşină, mi-am mai umplut o dată plămînii, cu lăcomie, cu mireasma emanată de rozele care îmbrăcau gardurile vilei.

*

* *

Următorul bloc în care am intrat se afla la intersecţia bulevardelor Ion Şulea şi Leontin Sălăjan.

Ajuns în faţa apartamentului căutat, am sunat. Din uşa care s-a deschis am fost examinat interogativ de o matahală de peste un metru şi nouăzeci şi lat cît un şifonier cu trei uşi. Pentru o clipă mi-a părut foarte cunoscut, apoi am realizat că seamănă teribil cu actorul italian Alberto Sordi, cînd interpretează roluri de imbecil.

— Bună ziua. Sînteţi domnul Grigore Comanciu ? m-am interesat, constatînd că el, în afară de faptul că mă privea clipind des, nu se dovedea cine ştie ce comunicativ.

— Nu sînt eu... Frate-miu e. Staţi niţel... a zis, răsucindu-se şi dispărînd în interior, după ce a închis uşa după el.

Cînd uşa s-a redeschis, mi s-a oferit ocazia să privesc un tînăr, scund, slăbuţ, cu trăsături regulate, obrajii supţi, cu ochii uşor migdalaţi şi bărbia ascuţită. Mai puţin urechile clăpăuge, era foarte frumuşel.

— Eu sînt Grigore. Ce doriţi ? m-a întrebat.

După ce a aflat cum îmi cîştig pîinea, deşi foarte intrigat, m-a poftit în casă.

De îndată ce l-am urmat printr-un vestibul îngust, nările mi-au fost excitate de un miros de păsări fripte, mujdei de usturoi, vin şi ţuică. Cauza miresmei care îmbîcsise toată casa am aflat-o cînd am intrat în cameră, unde, în jurul unei mese mari, pe care rămăseseră resturile unui festin într-o dezordine asemănătoare cu cea care a urmat bătălia de la Waterloo, se aflau „Alberto Sordi", două femei şi doi copilaşi, între unu şi patru ani.

— Familia mea şi a fratelui meu... i-a recomandat însoţitorul meu.

— Iertaţi-mă că vă deranjez de la masă — am spus, înclinîndu-mă şi împreunîndu-mi palmele, precum japonezii, într-un gest de adînc regret.

— Dar nu ne deranjaţi ! Dealtfel, am şi terminat, mi-a comunicat una din cucoane, surîzîndu-mi cu doi ochi care sticleau, mai mult ca sigur, de băutură.

— Ştiţi, am botezat-o pe asta mică... a explicat cea de-a doua cucoană, arătînd spre copilaşul care stătea pe scaunul de lîngă ea şi pe care l-a ridicat imediat pentru a continua îmbietor către mine : Dacă tot aţi venit, vă rog să luaţi loc şi să serviţi ceva pui... că este grozavi.

După atenţia ce mi se acorda, deşi firesc ar fi fost să mă considere un nepoftit, mi-am spus că matahala care-mi deschisese uşa le comunicase deja comesenilor că, după mutră, noul-venit trebuie să fie în mod sigur „copoi".

— Stimată doamnă, vă mulţumesc mult pentru amabila dumneavoastră invitaţie, însă, din păcate, sînt foarte grăbit — i-am răspuns, adoptînd cu seriozitate o atitudine cel puţin tot atît de curtenitoare ca cea uzitată cîndva prin saloanele marchizei de Pompadour.

— Ei, da' un vinişor la botu calului tot puteţi bea ! a fost rîndul celeilalte să mă ispitească, ridicînd spre mine un pahar pe care se grăbise atît de mult să-l umple cu zaibăr, încît o parte însemnată din motorină se împrăştiase pe faţa de masă.

— Vă mulţumesc, dar sînt în interes de serviciu, i-am respins oferta cu mai multă decizie şi am întors capul spre amfitrion.

— Să mergem în dormitor — m-a invitat Grigore, receptionînd S.O.S.-urile pe care le emiteau ochii mei.

Sub privirile dispreţuitor-dezaprobatoare ale celor două doamne, nu mi-a trebuit alt îndemn pentru a trece pragul uşii pe care a deschis-o Grigore.

— Domnul care mi-a deschis uşa este fratele dumneavoastră ? a fost primul lucru de care m-am interesat.

— Da. E Ilie.

— Şi cu el vreau să discut. Aşa că am să vă rog să-i spuneţi să nu plece — i-am cerut, bucuros că nu trebuie să mai fac un drum în strada Parfumului.

— Fiţi liniştit, tovarăşe căpitan ! Oricum nu pleacă pînă nu se termină vinul... Şi abia am desfăcut damigeana — m-a asigurat zîmbitor.

— E în regulă ! Vă rog să-mi daţi nişte date, am zis, scoţîndu-mi notesul şi pixul. Ce vîrstă aveţi ?

— Douăzeci şi trei de ani.

— Cînd aţi părăsit Albeştiul ?

— În urmă cu aproape cinci ani.

— Ce-aţi făcut în această perioadă ?

— Am lucrat ca zugrav la I.C.R.A.L.-Berceni, iar în paralel m-am calificat ca electrician. Astfel că, de la întîi ianuarie, sînt electrician la C.A.P. Bragadiru.

— Pe cine aţi avut şef de echipă la I.C.R.A.L. ?

— Pe nea Viorel Bărbulescu.

— Şi în prezent la C.A.P. ?

— Pe nea Cristea Grunovici.

— Veniţi des în Albeşti ?

— Mai înainte veneam, dar acum, de cînd am şi copil, mi-e mai greu.

— Anul acesta, de exemplu, de cîte ori aţi venit în comună ?

— O dată. Acum vreo două luni... Mai precis, de Paşte.

— Şi mai înainte de Paşte ? am întrebat, cu mai mult interes, deoarece, depăşind faza discuţiei introductive, ajunsesem la scopul pe care-l urmăream.

— La sfîrşitul lunii decembrie, pentru a sărbători Crăciunul cu toată familia. Şi am rămas pînă în 3 ianuarie, cînd a trebuit să mă întorc la noul meu serviciu, de la C.A.P. Bragadiru.

— Între începutul lunii ianuarie şi luna aprilie, cînd aţi mai fost în Albeşti ?

— N-am mai fost.
— Sînteţi sigur ?
A dat din cap cu toată convingerea.
— Aţi fost vreodată în casa familiei Leca ?
— Nu, niciodată.
— Dar despre ce li s-a întîmplat aţi auzit ?
— Cum să n-aud, cînd toată lumea numai despre asta vorbeşte ?
— Şi ce vorbeşte lumea ? am întrebat, pe cînd închideam notesul în semn că discuţia oficială s-a terminat.
— Ziceau că au venit nişte bandiţi cu o „Dacie" galbenă, care, după ce i-au omorît pe bătrîni, le-ar fi furat nu ştiu cîte sute de mii de lei.
— Spuneţi-mi... am început, privindu-l drept în ochi. Aţi avut vreodată de-a face cu miliţia ?
— Nu. Doamne fereşte ! a răspuns, începînd repede să se închine.
— Am să vă rog să-i spuneţi fratelui dumneavoastră că vreau să discut şi cu el.
Gazda mea a dispărut din cameră cu viteza unei pisici uitate închisă două săptămîni într-un şifonier.
Ilie şi-a făcut apariţia atît de repede, încît m-am întrebat dacă n-o fi stat cu urechea lipită de cealaltă parte a uşii.
Cum matahala a rămas pironită în mijlocul încăperii, foarte preocupat cu examinarea degetelor de la mîna dreaptă, de parcă tocmai atunci o găsise pe stradă şi se întreba cine o fi pierdut-o, l-am poftit să se aşeze lîngă mine, pe marginea studioului.
— Ce vîrstă aveţi, domnule Comanciu ? am deschis discuţia cu o întrebare neutră.
— Două'şase.
— Cu ce vă ocupaţi ?
— Sînt zugrav la I.C.R.A.L.-Vitan.
— Şi azi nu lucraţi ?
— Nu. Pentru că atît eu, cît şi Grigore ne-am înţeles să lucrăm duminica trecută pentru ca să putem căpăta azi recuperare... Ştiţi, pentru botez...
Am dat din cap plin de înţelegere.
— Cine vă este şef de echipă ?

— Tovarășul Olteanu... a răspuns, decizîndu-se să-și ridice ochii spre mine.

— Vă rog să-mi spuneți, cînd ați fost ultima oară în Albești ?

— Anul trecut, prin luna octombrie, cînd părinții mei au făcut o pomană.

— Și de atunci n-ați mai fost ? m-am arătat eu neîncrezător, așa, chestie de tactică.

— Nu. Pentru că drumul pînă acolo costă o grămadă de parale, și eu am doi copii și nu-mi pot permite să risipesc banii.

— Dar de ce nu vă ducea fratele dumneavoastră, Vasile ? Că doar are mașină.

— Mai întîi că nu încăpem atîția în mașina lui și apoi nici zilele noastre libere nu se potriveau...

— Despre faptul că familia Leca a fost omorîtă știați ?

— Da, mi-a povestit Grigore, care a fost la Albești mai acum vreo două luni.

— Îi cunoșteați bine pe soții Leca ?

— Păi cum să nu-i cunosc dacă locuiam prin apropiere de ei ? Dealtfel, de cînd eram încă puști, știam că nea Vergu, dacă se supăra, ar fi putut să bată și șapte sate, atît era de puternic... a zis cu admirația unui copilandru care, ascultînd un basm, visează să atingă performanțele eroului iubit.

— Și dumneavoastră văd că sînteți foarte voinic — am zis, așa, ca să mă aflu în treabă.

— Eh, eu... a aruncat, într-un amestec de regret și dispreț. El a fost un om formidabil !

— Mergeați des în casa lui ? am întrebat cu indiferență, împingîndu-l pe făgașul care mă interesa.

— Ce să caut eu în casa lui ? s-a interesat, arătîndu-se contrariat.

— Ce căutau și alții ! Să cumpărați băutură sau să împrumutați bani.

A scuturat din cap că nu e cazul.

— Ați fost ori nu în casa familiei Leca ? l-am întrebat, arătîndu-i cu subînțeles notesul în care consemnam discuția noastră.

— Nu. N-am intrat niciodată în casa familiei Leca — a răspuns apăsat.

— În luna ianuarie ați părăsit Bucureștiul ?

— Nu. N-am lipsit nici o zi de la serviciu.

Cum era clar că n-am ce să mai scot de la el, am pus și întrebarea de rutină :

— Ați avut vreodată de-a face cu miliția ? am zis, pe cînd închideam notesul.

Felul în care m-a străfulgerat cu privirea, mai înainte de a-și pleca ochii spre dușumea, rușinos precum o preacuvioasă măicuță, m-a făcut să cred că întrebarea mea nu-i produsese nici cea mai mică bucurie.

— Vă ascult, l-am îndemnat, văzînd că s-a reapucat să-și examineze mînuțele, late ca niște lopeți.

— Am fost cercetat pentru un omor... a spus cu glasul stins. Pentru ca imediat să ridice capul și să mă avertizeze : dar în final am fost eliberat pentru că s-a dovedit că eram nevinovat.

— În ce an ați fost cercetat ? am întrebat, deschizîndu-mi notesul și pregătind pixul.

— În 1973.

— În ce împrejurări s-a comis omorul ? m-am interesat, arătîndu-mă nemulțumit că trebuie să iau din nou notițe.

— Într-o dimineață, prin luna decembrie, m-am întîlnit întîmplător prin oraș cu o consăteancă de-a mea, Elena Andriș, și am invitat-o la mine acasă... Știți, pe vremea aia încă nu eram însurat — s-a simțit el obligat să-și motiveze demersul, ca să nu-mi închipui eu, Doamne ferește !, că el ar putea face parte din tagma celor care pun coarne consoartelor.

Deși explicația lui nu mă afectase în nici un fel, n-am ezitat să mă solidarizez cu el, aprobîndu-l încurajator.

Satisfăcut de reacția mea, și-a bombat pieptul, fudul, de parcă a sa consăteancă ar fi fost cel puțin Brigitte Bardot, și a continuat confidențial :

— A stat la mine pînă la nouă seara...

L-am urmărit cu un amestec de admirație și invidie, ca pe Casanova în persoană.

— Și ne-am distrat de minune !... a ținut să completeze, satisfăcut de atenția pe care i-o acordam.

— Haideți să revenim la omor, i-am propus, reamintindu-mi că nu sînt plătit s-o fac pe idiotul cînd nu este neapărat necesar.

— La plecare, am condus-o la tren. Dar nici n-am intrat bine în Gara de Nord, că ne-a și apărut în față Tănase Marin. Care nici una, nici două, a sărit la bătaie, spunînd că ce caut eu cu fata cu care el se va însura. Degeaba am încercat să-i zic că tocmai ne întîlnisem, pentru că el o ținea p-a lui și-mi căra mereu pumni. Pînă m-am înfuriat și eu și l-am împins... Atunci el a alunecat și s-a lovit cu capul de ciment... Și pînă să zic peşte, era gata mort — a, spus, făcînd un gest de invocare a fatalității.

Dacă ancheta îl scosese de sub inculpare, însemna că putuse stabili existența unei stări de legitimă apărare, situație care era departe de a avea vreo legătură cu afacerea de care mă ocupam eu — mi-am zis, închizîndu-mi notesul.

— Și altceva ? am întrebat într-o doară, adunîndu-mi picioarele pentru a mă ridica de pe studio.

— Păi, doi ani mai tîrziu, adică prin 1975, m-am dus să văd un meci de fotbal dintr-un sat învecinat... Și cînd plecam, m-am întîlnit cu Gheorghe, fratele lui Tănase Marin... de care v-am vorbit — a ținut el să precizeze, în timp ce eu, pentru orice eventualitate, mi-am relaxat din nou picioarele.

— Și ce s-a întîmplat ? am devenit curios, redeschizînd notesul, tot pentru orice eventualitate.

— Păi ce să se întîmple ?... El a început să-și strige neamurile, iar eu, știind că vor să mă ia la poceală, am luat-o la fugă. Curînd, însă, Gheorghe, care mă urmărea cu bicicleta, m-a ajuns din urmă... Numa că mai înainte ca el să dea în mine, eu am pus mîna pe ghidonul bicicletei și l-am răsucit. Atunci el a căzut... Și cuțitul pe care-l avea la cingătoare i-a intrat în picior... a spus, arătîndu-mi un cuțit imaginar care i-a străpuns coapsa.

— Ancheta ce-a stabilit ? am întrebat, adoptînd o atitudine de compasiune față de avatarurile prin care trecuse, deși în realitate reușise să-mi stîrnească un interes mult mai mare decît și-ar fi putut închipui, chiar dacă ar fi fost mai inteligent decît îl arăta mutra.

— Că sînt nevinovat. Apoi ne-am judecat la Slobozia şi am fost condamnat la un an închisoare cu suspendare.

N-ar fi „umflat" un an de închisoare dacă ancheta l-ar fi găsit nevinovat. Dar cum n-aveam nici un motiv să-i explic că face o confuzie, l-am întrebat dacă mai avusese şi alt „contact" cu noi.

El a negat, iar eu mi-am spus că şi ceea ce-mi spusese era suficient pentru a avea motive să mă ocup mai îndeaproape de persoana lui, ulterior.

În consecinţă, m-am ridicat în picioare şi mi-am vîrît notesul în buzunar.

Cînd am trecut prin camera în care se desfăşura festinul, una din cucoane tocmai punea pe masă un platou încărcat cu un nou lot de pui rumeniţi taman atît cît să-mi lase gura apă. Dar eu, deşi aveam stomacul mai gol decît cutia de rezonanţă a unei viori, m-am îndreptat spre ieşire mîndru ca un vajnic şi incoruptibil reprezentant al legii...

*
* *

— Dă-i drumul spre Colentina ! i-am cerut lui Vartunian, pe care, ca de obicei, îl găsisem „meditînd" cu capul pe volan.

Mai întîi a învîrtit ascultător cheia de contact, apoi, în timp ce demaram, s-a revoltat :

— Tovarăşe căpitan, e ora patru ! Şi n-am pus nimica-n gură toată ziua.

Mi-am privit ceasul şi, surprins, am constatat că avea dreptate.

— Dacă vezi în drum nişte covrigi, opreşte să luăm cîţiva — i-am propus.

— Ăsta-i ulcer curat !... a mîrîit el, îmbufnat.

— Cum asta, în meseria noastră, se cheamă boală profesională, oricum am da-o, tot n-o să scăpăm de ea — am remarcat, fără a putea avea vreo certitudine că-l consolasem pe el, sau pe mine.

*
* *

Uşa apartamentului a fost deschisă de un tînăr, scund, robust şi cu ceafa scurtă. O figură plată, cu fruntea în-

gustă, sprîncene groase şi perciuni lungi.

— Ce doriţi ? a vrut să ştie, fixîndu-mă încruntat cu doi ochi negri, retraşi spre fundul orbitelor.

— Îl caut pe domnul Victor Moraru.

Şi-a ridicat mîna dreaptă şi s-a bătut cu ea pe piept pentru a-mi comunica că el este persoana căutată.

— Am ceva de discutat cu dumneavoastră — l-am anunţat, după ce în prealabil m-am recomandat.

M-a poftit să intru în casă, străduindu-se chiar să-mi surîdă. Dar cu o figură ca a lui, tipică pentru mafioţii din filmele italiene, era firesc ca din zîmbetul pe care a încercat să şi-l compună să nu rezulte nimic mai mult decît o strîmbătură crispată.

Ne-am oprit într-o cameră mobilată cu tot felul de troace, una mai eterogenă ca alta.

— Locuiţi singur ? l-am întrebat, pe cînd mă aşezam pe unul din cele trei scaune tapisate puse în jurul unei mese vernil, de bucătărie, şi-mi scoteam notesul.

— Nu, cu soţia mea. Însă ea este le servici', pentru că lucrează în schimbul doi.

— Aveţi copii ?

— Da, o fetiţă de patru ani, pe care mi-o cresc părinţii.

— Ce vîrstă aveţi ?

— Douăzeci şi şapte de ani.

— Cu ce vă ocupaţi ?

— Sînt electrician la Întreprinderea de instalaţii-montaj.

— Cînd aţi părăsit Albeştiul ?

— În urmă cu vreo patru ani.

— Veneaţi des la Albeşti ?

— Cam o dată la două luni, pentru a mai duce ceva alimente părinţilor mei.

— Cu ce mergeaţi pînă acolo ?

— De obicei cu o ocazie pînă la Andrăşeşti, iar de acolo luam autobuzul pînă la Albeşti. Dar de multe ori mă ducea naşul meu, care are maşină.

— Cine este naşul dumneavoastră ? m-am interesat, ca şi cum n-aş fi ştiut.

— Comanciu Vasile.

— În luna ianuarie, cîte zile ați stat în Albești ? l-am luat la sigur.

— În luna ianuarie n-am fost în comună, pentru că am lucrat pe un șantier de unde nu puteam să lipsesc nici o zi.

— Ce șantier ?

— La Școala de miliție, unde întreprinderea noastră a făcut niște amenajări.

— În ce perioadă ați lucrat acolo ?

— Imediat după întîi ianuarie și pînă la sfîrșitul lunii februarie, cînd am putut în sfîrșit să mă reped pînă la Albești să-mi văd fetița.

— Pe familia Leca ați cunoscut-o ?

— Da, de copil. Știu că Vergu fusese cioban la C.A.P., iar mătușa Tudora se ocupa de gospodărie.

— Ați fost des la ei în casă ?

— N-am fost niciodată !

— Ce știți despre omorîrea lor ?

— Numai ce se vorbea prin comună... Că într-o noapte au dat peste ei niște bandiți, care, după ce i-au omorît, le-au furat peste o sută cincizeci de mii de lei.

— Știți cumva dacă nașul dumneavoastră s-a dus în luna ianuarie la Albești ? am întrebat, cu o voită detașare.

— Nu știu, nu cunosc...

Cum tipul părea „curat", am pus și ultima întrebare.

— Ați avut vreodată de-a face cu miliția ?

Probabil că nu i-a plăcut modul în care pusesem problema, deoarece l-am văzut iar încruntîndu-se.

— Da. Prin 1968 am executat o pedeapsă de zece luni... pentru huliganism...

Deși n-am făcut nici un comentariu, am știut că după ce voi discuta cu toate persoanele care părăsiseră Albeștiul, fără să adulmec alți suspecți, voi reveni pentru a mă reocupa de tipul din fața mea și, în egală măsură, de cei trei frați audiați în cursul dimineții. Iar această decizie n-o luasem pentru simplul fapt că într-un fel sau altul fiecare din ei, inclusiv tatăl lor, avuseseră de-a face cu justiția, ci pentru că se impunea ideea că în familia lor moralitatea se afla într-o suferință atît de mare, încît părea că ar fi cazul să le acord mai multă atenție.

*
* *

Cînd m-am instalat în mașină, Vartunian, privindu-mă cu compasiune, m-a anunțat :

— Acum cîteva clipe v-a căutat direcția.

— Cine anume ?

— Tovarășa Doina. A zis s-o chemați imediat ce vă înapoiați în mașină.

Întotdeauna m-a amuzat cînd am auzit apelativul tovarăș legat de un prenume. Nu însă și acum, pentru că eram prea îngrozit de posibilitatea că șeful m-ar putea căuta pentru a-mi pune în brațe un alt cadavru, în afara celorlalte trei pe care le aveam în „grijă" de mai bine de o jumătate de an.

Cu dispoziția unui condamnat la moarte, în drum spre plutonul de execuție, am întins mîna după radio-telefon și am cerut legătura cu direcția.

— Apostolescu. Mă caută șeful ? am întrebat cu glasul stins, cînd am auzit vocea Doinei în difuzor.

— Șefu' ? ! s-a mirat ea. Nu, eu vă caut...

— În legătură cu ultima lucrare pe care v-am prezentat-o ? am întrebat, reușind să-mi stăpînesc interesul, suficient pentru a găsi resurse să mă conversez cu ea într-un limbaj cît mai oficial posibil, deoarece știam că discuția noastră este ascultată simultan de sute de colegi, pe care nu mă simțeam obligat să-i informez că Doina se decisese, în sfîrșit !, să vină să-mi vadă locuința.

Mai întîi am auzit rîsul ei cristalin care-mi era atît de drag, apoi glasul plăcut :

— Nu, tovarășe căpitan, este vorba de o altă lucrare. Dar care sînt convinsă că o să vă intereseze cel puțin tot atît de mult ca și cea la care vă refereați.

Trebuie să mărturisesc că n-am reușit să pătrund dedesubturile mesajului, în afară de faptul că tonul cu care-l transmisese avea un caracter prea vesel pentru a fi în concordanță cu temerea că avatarurile mele ar putea spori.

— Am înțeles ! Sosesc imediat la direcție... am confirmat, plin de curiozitate, pe cînd agățam microfonul de bord.

Vartunian, care fusese martor la discuţie, n-a avut nevoie de alt îndemn pentru a porni motorul şi a pune capul compas spre I.G.M.

*
* *

— De cînd nu te-am mai văzut, te-ai făcut şi mai ispititoare — am remarcat cu toată sinceritatea, intrînd în secretariat.

— Din trei colegi, cel puţin doi fac această apreciere... Aşa că ai putea încerca să găseşti ceva mai puţin banal, a aruncat ea cu o voită infatuare, pe cînd mă privea cu veselie pe sub genele ei lungi ca franjurile unei perdele. Apoi, arătînd o ceaşcă pe biroul ei, a continuat : Ştiind că vii, ţi-am pregătit o cafea. Cofeină ! Adică ness.

Deşi aş fi preferat o „turcească" veritabilă, nu i-am respins oferta, deoarece ştiam că, în cazul femeilor frumoase, drumul spre marile favoruri e pavat cu mici gesturi de bunăvoinţă.

— Vreun gînd bun ? am tatonat-o, după ce-am sorbit o gură de ness şi mi-am aprins o ţigară.

— Da, dar nu cel care-ţi trece prin cap — a zis, remarcînd interesul nedisimulat cu care-i admiram genunchii rotunzi şi picioarele lungi.

— Mi-a venit avansarea în grad ? am tresărit, bucuros.

— Trebuie să înţeleg că tu mai speri într-o astfel de eventualitate ? s-a făcut ea că se miră. Pentru ca în următoarea fracţiune de secundă să continue, arătîndu-se şovăielnică : Poate numai în cazul în care ar interveni o minune... Apropo ! N-o fi chiar asta o minunată minune ? s-a întrebat parcă pe sine, luînd din vraful de hîrtii de pe biroul ei o filă şi întinzîndu-mi-o.

— Am luat-o intrigat şi dintr-o privire am văzut că poartă antetul penitenciarului Rahova şi este adresată Direcţiei judiciare. M-am gîndit imediat, şi fără nici o bucurie, că vreunul din tipii pe care-i vîrîsem în pensiunea statului a spălat putina şi că mi se cere să-l caut şi să-l aduc acolo unde-i era locul. Citind însă textul dactilografiat, am rămas paf.

— Nu crezi că este o adevărată minune să ai exact aceeaşi baftă ca aceea de care vorbea Truman Capote în

reportajul lui *Cu sînge rece ?* s-a interesat ea, văzînd c-o privesc de parcă s-ar fi transformat brusc într-un geam.

— E fantastic ! am admis, consultîndu-mi instinctiv ceasul. E cinci şi jumătate... Am timp să ajung acolo — m-am decis, pornind ca o vijelie spre uşă.

— Hei, domnu' ! a strigat Doina după mine, cînd păşeam pragul.

M-am întors, constatînd că datorită surprizei uitasem complet de prezenţa ei.

— Nici un dram de gratitudine pe lumea asta ? ! s-a arătat ea vexată.

— Îţi sărut mîna şi, în semn de adîncă recunoştinţă, sper să mă ocup cît de curînd şi de guriţa ta... am îndrugat, cu gîndul la hîrtia pe care o mai ţineam încă în mînă.

În timp ce coboram scările ca o vijelie, am dat nas în nas cu maiorul Stupcanu.

— Unde alergi ca pe suta de metri ? a zis, barîndu-mi drumul. Stai o clipă omule ! a zis, aruncîndu-şi cu fermitate o mînă pe umărul meu, de parcă tocmai m-ar fi prins scotocind, în înghesuiala dintr-un autobuz, prin poşeta unei cucoane. Vreau să-ţi spun ceva ! În legătură cu chestia care mă rugaseşi...

— Care chestie ? ! am întrebat, străduindu-mă să-mi amintesc ce aş fi putut să-l rog.

— Nu mi-ai cerut să-ţi depistez o „Skodă" care avea probleme la instalaţia de iluminare ? ! s-a înfuriat maiorul.

— Ah ! am exclamat, venind acasă. Şi nu mi-ai spus că n-ai găsit nici un garaj care să fi remediat pana ?... Uitucule ! l-am mustrat agitîndu-i sub nas un deget. Ia să începi să iei în fiecare zi cîte două linguriţe de glutacid, l-am sfătuit în glumă, încercînd din nou să mă strecor pe lîngă el.

— Ia-o uşurel, ca să pricep şi eu. Ai rezolvat cazul în care era implicată maşina pe care m-ai pus să ţi-o găsesc ? s-a interesat cu un calm forţat, fără să-mi elibereze umărul.

— Da' de unde ! Ce, ai dibuit-o totuşi ? am întrebat, devenind mai atent.

— Eu ce crezi că încerc să-ţi spun ? ! Da' văd că tu eşti cu capul în nori...

— Iartă-mă, Victore... Am însă ceva urgent de rezolvat. Te ascult.

— Am depistat o mașină care s-ar putea să fie chiar cea pe care o căutai. În noaptea care te interesa, s-a aplicat o amendă de două sute de lei unui autoturism care circula fără lumini de poziție...

— O „Skodă" verde ? l-am întrerupt.

— În carnetul de amenzi se consemnează numai contravenția și numărul de înmatriculare.

— Și avea terminația 57 sau 67 ?

— Nu, 07. Mai precis, 1-IL-1007. Dar asta nu are în mod obligatoriu o semnificație ! Pentru că, mai ales noaptea, cifrele 3, 5, 6, 9 și 0 se confundă adesea între ele.

— S-ar putea să ai dreptate — am fost nevoit să admit. Victore, am o mare rugăminte — am continuat, luîndu-l la sentiment. Eu am ceva care arde, iar de problema care-mi vorbești se ocupă în prezent Dan. Stabilește datele de identificare ale posesorului autoturismului și, cînd le ai, trimite-i-le la postul de miliție din Mihăilești. Și dacă iese ceva, bem o vodcă mare ! am completat. Iar în timp ce el făcea un pas lateral, probabil pentru a-și manifesta mai bine nemulțumirea provocată de ingratitudinea mea, m-am strecurat și mi-am reluat cursa, fără să mai întorc capul.

Cînd am ajuns în stradă, nici cea mai mică urmă de Vartunian sau de mașină. Brusc, de enervare, am simțit cum mă încălzesc ca o centrală atomică scăpată de sub control. Dar, mai înainte de a apuca să explodez, mașina și-a făcut apariția ca o vijelie și a stopat într-un scrîșnet de frînă lîngă mine.

— Unde umbli ? ! Nu ți-am spus să stai pe loc și să aștepți ? am strigat la el, înfuriat, de îndată ce am deschis portiera și m-am așezat pe „locul mortului".

Fără să-mi răspundă, și-a aruncat un braț înapoi, spre bancheta din spate, și mi-a arătat o sforicică de care atîrnau vreo zece covrigi, teribil de apetisanți.

— Calzi ? am șoptit neîncrezător, cînd le-am simțit aroma.

— Păi, da' cum altfel ? mi-a replicat tuciuriul, ridicîndu-și nasul plin de importanță, pe cînd așeza prețioasa legătură sub parbriz, la îndemîna noastră.

În timp ce muşcam înfometat din primul covrig, spunîndu-mi că nu l-aş schimba nici pe o tartă cu caviar, mai cu seamă că nici nu mă aşteptam să mi se facă vreo astfel de propunere, i-am cerut :

— Mergem la penitenciarul Rahova. Repede ! Dar fără să dai peste cap traficul rutier ! am mai adăugat, ca să priceapă că în zorul meu nu este inclusă şi permisiunea de a face pe daltonistul cînd întîlneşte culoarea roşie la semafoare.

*
* *

Directorul închisorii m-a primit imediat, şi după ce-am făcut cunoştinţă, s-a grăbit să mă avertizeze :

— Să ştiţi că eu n-am intrat în amănunte, deoarece, în afară de faptul că am o pregătire de psiholog, nu de poliţist, eram complet străin de povestea pe care s-a apucat să mi-o îndruge cînd i-am aprobat cererea de ieşire la raport. În consecinţă, apreciind că totuşi afirmaţiile lui ar putea fi interesante pentru anchetatorii Direcţiei judiciare, m-am grăbit să vă sesizez.

— Aţi procedat foarte bine — am zis, înclinînd capul într-un gest de recunoştinţă.

— Îmi dau seama, după promptitudinea cu care v-aţi grăbit să ne vizitaţi — mi-a zîmbit el, flatat. Chiar dumneavoastră vă ocupaţi de cazul la care se referea ?

Eu am răspuns pozitiv, iar el, ghicindu-mi gîndurile, mi-a propus să iau imediat legătura cu subiectul discuţiei noastre.

— Chiar asta voiam să vă şi rog. Numai că, tovarăşe director, în prealabil aş vrea să-i văd cartoteca — am cerut, cu scopul de a stabili de la bun început cu cine am de-a face.

A dat din cap cu înţelegere şi, aplecîndu-se spre interfon, a cerut să i se aducă dosarul deţinutului 7256.

Probabil că cererea mea fusese prevăzută, deoarece subofiţerul care stătea în anticameră pe post de secretară a şi intrat în cabinet cu situaţia cerută.

După ce am privit-o, am aflat că deţinutul 7256 se numea Banu Gh. Mircea, avea douăzeci şi şase de ani şi suferise cinci condamnări, care totalizau cincisprezece ani

de închisoare, dar, urmare a graţierilor şi reducerilor de pedeapsă nu stătuse la zdup decît vreo patru ani. „Specialitatea“ lui avea un spectru destul de larg : de la escrocherii, la furturi prin efracţie şi proxenetism. În prezent executa o nouă condamnare, de cinci ani, pentru o tîlhărie, în cadrul căreia victima, pusă pe escapade sentimentale şi „reuşind“ să cucerească inima sensibilă a unei „doamne“, a fost invitat de aceasta la ea acasă. Numai că, tocmai cînd amorezii se destrăbălau cu tot entuziasmul, neprevăzutul, dealtfel previzibil, şi-a spus cuvîntul prin inopinata întoarcere acasă a „soţului“, plecat într-o delegaţie. Şi cum într-o astfel de situaţie majoritatea bărbaţilor lezaţi în drepturi se manifestă cu violenţă, a fost firesc ca 7256 să nu poată face excepţie de la regulă şi să treacă pe dată la aplicarea preasfintei „constituţii“ celui care profitase de graţiile „naivei“ sale „soţii“. Apoi, apreciind, cum era şi logic, că o simplă bătaie nu putea să-i repare prejudiciul suferit, a purces şi la buzunărirea celui care-i terfelise „onoarea“. Deşi, tot în astfel de situaţii, se obişnuieşte ca donjuanii prinşi în flagrant delict s-o lase moartă, făcînd totul pentru a uita cît mai repede momentele penibile prin care au trecut, cel implicat în tevatură, în loc să-şi scuipe în sîn şi să se închine că a scăpat întreg, a dorit să demonstreze că cei care se dau în vînt după cucoane nu sînt în mod obligatoriu nişte idioţi, a şi dat o fugă pînă la prima secţie de miliţie. Şi sînt convins că ofiţerul care l-a ascultat, mai înainte de a dispune ceea ce era necesar pentru ca Banu Gh. Mircea să devină deţinutul 7256, a fost nevoit să facă mari eforturi pentru a apăra prestigiul instituţiei pe care o reprezenta, străduindu-se să nu izbucnească într-un hohot de rîs.

— Amuzant, nu ? mi-a zîmbit directorul, cînd am pus cartoteca pe birou.

Deşi infracţiunea respectivă, prin frecvenţa cu care o întîlneam, era departe de a avea un caracter inedit, am recunoscut că are dreptate şi i-am spus că sînt gata să fac cunoştinţă cu domnul 7256.

— Cum eu tot trebuie să facă inspecţia de după-amiază, puteţi discuta cu el aici — a spus, ridicîndu-se şi invitîndu-mă să ocup locul lui.

În următoarele două-trei minute, domnul 7256 a fost introdus în cabinet și a rămas în poziție de drepți, lîngă ușa care s-a închis în spatele lui. Avea o figură plăcută, cu trăsături regulate, ochii căprui, buze groase și un început de chelie frontală.

I-am făcut semn să avanseze și să ocupe locul pe care-l eliberasem eu. După ce s-a așezat, l-am anunțat :

— Domnule Banu, sînt căpitanul Apostolescu și am venit să ascult depoziția pe care te-ai oferit s-o faci în legătură cu dublul asasinat din comuna Albești.

— Să trăiți, domnule căpitan ! Să știți că am auzit de multe ori vorbindu-se despre dumneavoastră, și întotdeauna elogios. Așa că mă bucură mult faptul că am posibilitatea să vă cunosc și personal — m-a anunțat cu o cursivitate remarcabilă, pe cînd arbora un zîmbet ce trebuia să-i susțină afirmația.

Cum nu-mi era greu să-mi imaginez cercul în care s-ar fi putut rosti numele meu, n-am avut nici un motiv să mă simt flatat de buna lui apreciere. Am dat totuși din cap pentru a-l lăsa să creadă că sînt foarte măgulit de afirmația lui și l-am rugat să-și înceapă relatarea.

— Întîmplător, aveți cumva o țigară ? s-a interesat el, de parcă n-ar fi auzit invitația mea.

Am scos pachetul cu țigări și bricheta și le-am așezat pe birou, în fața lui.

— Știu cine este autorul faptei de la Albești... m-a asigurat, după ce a tras cu sete cîteva fumuri din țigara pe care a extras-o din pachet și a aprins-o cu gesturi înfrigurate.

— Te ascult — l-am invitat din nou să zică ce are de zis.

— Anul trecut, prin luna august, aveam o altă condamnare și am fost repartizat la penitenciarul din Galați... s-a decis el să-și înceapă relatarea, cu privirea concentrată pe o porțiune din tavan. Din prima zi am fost repartizat în echipa condusă de către deținutul Bobolocea Iancu, care se ocupa cu turnarea betoanelor pentru canalele de irigații. În zilele următoare ne-am împrietenit și, întrucît ne-am eliberat odată, la ieșirea din închisoare mi-a dat adresa unde l-aș putea găsi.

— Unde locuiește ? am întrebat, pregătindu-mă să iau notițe.

— În cartierul Mircea Vodă din Călăraşi.

— Te rog să continui.

În timpul discuţiilor pe care le-am avut în închisoare, mi-a spus că în judeţul Ialomiţa se poate opera fără riscuri, deoarece sînt foarte puţini miliţieni. Apoi, mi-a spus că are un pont tare, care ne-ar permite să ne umplem cu parale. Cînd l-am întrebat în ce constă fixul lui, a precizat că este vorba de o familie compusă din doi bătrîni neputincioşi, care nu mai ştiu ce să facă cu banii...

— Numele şi adresa acestor bătrîni, i-am cerut.

— Nu mi-a dat aceste amănunte, a zis, coborîndu-şi privirea spre mine şi clătinîndu-şi capul.

— Ulterior l-ai mai revăzut ? am întrebat pentru a şti dacă pot să-mi închid notesul.

— Sigur.

— Bine, te rog să-ţi reiei relatarea.

A întins mîna după altă ţigară şi, după ce a aprins-o, şi-a ridicat din nou ochii spre tavan.

— După eliberare, m-am angajat ca sudor la Combinatul chimic din Găieşti, iar pe la jumătatea lunii decembrie, îmi amintesc că era într-o sîmbătă, m-am aruncat la Bucureşti şi am dormit la o prietenă de-a mea. Apoi a doua zi, adică duminică, am plecat cu trenul pentru a-i face o vizită lui Bobolocea. Am ajuns în Călăraşi în jurul orei şapte seara şi am oprit doi trecători ca să mă interesez pe unde vine cartierul Mircea Vodă. În timp ce unul din ei îmi explica cum se ajunge acolo, celălalt m-a întrebat pe cine caut. Cînd le-am spus numele lui Bobolocea, mi-au zis că-l cunosc foarte bine şi că-l văzuseră cu puţin timp mai înainte intrînd în restaurantul „Pescarul". Intrînd în localul respectiv, l-am găsit într-adevăr stînd la o masă cu încă trei persoane. Cînd m-a văzut, s-a bucurat foarte mult şi, invitîndu-mă la masă, mi-a făcut cunoştinţă cu ceilalţi, spunîndu-le că mă ştie din închisoare. Ulterior, după ce am mîncat şi am băut cu ei, Bobolocea mi-a şoptit că am picat tocmai bine, deoarece chiar intenţiona să fure banii bătrînilor de care-mi vorbise. El a insistat, dar eu l-am refuzat, spunîndu-i că deocamdată mai am bani şi că, de fapt, mă deplasasem la Călăraşi numai pentru a-mi vizita o veche prietenă. La despărţire, i-am promis că voi reveni curînd în Călăraşi şi am să-l caut pentru a face

treaba pe care mi-a propus-o. A doua zi m-am întors în Bucureşti. Din păcate... a spus făcînd o pauză. Cînd m-am înapoiat de la Călăraşi, nu m-am mai întors la serviciu... Şi m-am apucat iar de potlogării, pentru care acum, în loc să fiu liber şi să muncesc cinstit, trebuie să execut o nouă pedeapsă de cinci ani — a completat, exteriorizînd o nefericire capabilă să înduioşeze chiar şi un *iceberg*. Dar să ştiţi că eu am comis şi alte infracţiuni ! s-a grăbit să adauge, constatînd că remuşcările lui n-au reuşit să mă impresioneze chiar deloc. În timpul anchetei n-am vorbit de aceste infracţiuni pentru că, pur şi simplu, am uitat de ele. Însă acuma sînt gata să pun totul pe hîrtie...

— Asta e o atitudine foarte frumoasă — am apreciat, străduindu-mă să par serios. Cum însă eu nu m-am ocupat de cercetarea dumitale, despre infracţiunile de care ţi-ai amintit între timp va trebui să discuţi cu ofiţerul care ţi-a întocmit dosarul. Despre Bobolocea mai ai să-mi spui ceva? l-am sondat, grăbit să plec şi să mă lansez în urmărirea individului de care-mi vorbise.

— Sigur ! Cîteva luni mai tîrziu, cam pe la începutul lui mai, am avut impresia că miliţia mi-a luat urma şi m-am suit în primul tren. Şi, întîmplarea a făcut ca spre seară să ajung din nou la Călăraşi. După ce m-am cazat la hotelul „Astoria", sub numele Toma Gheorghe, cu un buletin furat mai demult, m-am dus să mănînc ceva la restaurantul „Pescaru". Tocmai căutam un loc, cînd mi-am auzit numele strigat. Mai întîi m-am speriat, crezînd că este cineva de la miliţie... Cine credeţi că era ? s-a interesat, coborîndu-şi ochii de pe bucata de tavan pe care continuase s-o studieze precum un entomolog o insectă necunoscută.

— Bobolocea, probabil, am spus eu, sub influenţa unei rare sclipiri de inteligenţă.

— Exact ! a confirmat, privindu-mă cîteva clipe cu o admiraţie care-mi sugera că am reuşit să cresc mult în ochii lui, mai înainte de a fixa din nou tavanul, şi de a-şi relua povestirea. Se afla la o masă cu aceiaşi trei prieteni de care v-am mai vorbit. Am început să beau şi eu cu ei, iar Bobolocea, care era deja cherchelit, mi-a spus la un moment dat : „Vezi ce-ai pierdut ?" „Ai tras-o ?" l-am întrebat. „Şi-ncă cum !" a răspuns el. „Şi cît ai găsit ?" l-am întrebat. „O sutică şi douăzeci de miişoare !" a răspuns el, dar eu cred că exagera numai ca să-mi facă mie sînge rău.

— Celelalte trei persoane de la masă au auzit ce-aţi discutat ?

— Sigur. Unul dintre ei chiar i-a reproşat că s-a îmbătat şi vorbeşte mai mult decît trebuie. Bobolocea i-a replicat însă că n-are secrete faţă de mine, care-i sînt mai mult ca un frate.

— Din discuţia avută au rezultat şi alte elemente ? M-ar interesa mai ales să cunosc modul în care a comis fapta.

A dat din cap şi a continuat, fără să-şi mai coboare privirea spre mine !

— Mi-a spus că înainte de a da lovitura, a mai făcut două încercări de a intra în casă, dar a trebuit să renunţe, pentru că înăuntru erau musafiri sau, parcă, clacă.

— Dar despre locul unde era situată casa din care furase o sută şi douăzeci de mii de lei a precizat ceva ? m-am interesat, pentru a stabili dacă discuţia se referă la unul şi acelaşi caz.

— De data asta, da. A precizat că victimele locuiau la Albeşti, în apropiere de un cimitir. Mi-a spus că s-au deplasat pînă acolo cu o „Dacie“ galbenă, de furat, pe care au parcat-o la o intersecţie de drumuri, unde se afla o fîntînă... Cînd discuţia a ajuns în acest punct, au început şi ceilalţi prieteni ai lui Bobolocea să-mi dea amănunte. Astfel am aflat că au ajuns la locuinţa respectivă în jurul orei unsprezece noaptea şi că, mai înainte de a pătrunde în casă, au închis cîinele gospodarilor într-o magazie. După ce-au dat buzna în casă, pe bătrîn l-au omorît imediat, lovindu-l cu ceva în cap, iar pe femeie, după ce-au bătut-o să spună unde ţine banii, au strangulat-o cu o cîrpă... Îmi amintesc că despre femeie mi-au spus că era voinică şi grasă şi că a ciripit foarte greu, aşa că doi dintre ei s-au apucat între timp să caute prin casă, tăind chiar şi pernele... După ce femeia le-a spus unde erau banii ascunşi, au strangulat-o şi s-au retras tot pe unde veniseră, adică prin grădină şi cimitir, iar maşina de care s-au folosit au abandonat-o imediat după ce-au ajuns înapoi la Călăraşi.

— Îţi mai aminteşti şi altceva din discuţia avută cu ei? am insistat, deşi bogăţia amănuntelor pe care mi le fur-

nizase demonstra că, în cel mult o săptămînă, am cazul rezolvat.

— Da, și chiar vream să vă rog să fiți atent, deoarece, cînd ne-am ridicat de la masă, Bobolocea m-a avertizat că dacă va fi arestat, va ști că eu sînt cel care l-a turnat și va avea el grijă să mă tragă și pe mine ca participant — m-a prevenit Banu, coborîndu-și ochii de pe tavan pentru a mă privi rugător.

— Chiar crezi că se poate implica atît de ușor un nevinovat ? l-am liniștit, făcînd un gest de bagatelizare a amenințării. Spune-mi, ai reținut cine erau prietenii lui Bobolocea ?

A dat din cap și mi-a spus trei nume.

— Ți-ai putut da seama dacă au mai avut de-a face cu justiția ? m-am interesat, după ce mi-am notat numele complicilor.

— Da. În mod sigur, erau recidiviști.

Cum eu nu lucrez în poliție de azi sau de ieri, a fost firesc ca în încheiere să vreau să mai aflu încă ceva :

— Domnule Banu, acum am să te rog să-mi spui ce te-a determinat să-mi furnizezi aceste informații.

— Domnule căpitan, cum n-ar avea nici un rost să vă spun că am fost animat de un înalt simț moral, am să fiu sincer. Sînt repartizat la o secție de tîmplărie și, cum nu asta e meseria mea, nu mă pot descurca cu norma de muncă care mi se dă. De aceea, vă rog să susțineți cererea mea de a fi repartizat la secția Tichileşti, din Brăila, unde, cu meseria mea de sudor, mă joc cu normele.

— Bine. Vom mai sta de vorbă — am admis, apoi, văzînd cu cît jind privește țigările rămase pe birou, mi-am luat bricheta și i-am spus că pachetul e al lui...

După ce a fost scos afară din cabinetul directorului, intrigat, mi-am mai aruncat o privire pe cartoteca lui 7256. La rubrica studii, erau trecute zece clase absolvite. Ceea ce însemna foarte mult pentru un infractor recidivist, categorie care întotdeauna se poticnește după primele două-trei clase. Deci exista o explicație asupra modului clar și cursiv în care știuse să-și prezinte depoziția.

*
* *

Așezîndu-mă lîngă Vartunian, în mașină, mi-am privit ceasul. Cum pînă la nouă seara mai rămăseseră cîteva minute, mi-am spus că ar cam fi cazul să sărbătoresc șansa de a fi dat peste un martor providențial.

— În noaptea asta dormim în propriile noastre paturi — am decis.

— Asta da, eveniment ! a apreciat subofițerul, pornind motorul. Cînd m-o vedea nevastă-mea, nici n-o să-i vină să creadă că-s eu.

— Deci surpriza va amplifica bucuria — am zis, pe cînd, contrariat, mă întrebam de ce strîmbă din nas a silă.

— Știți, mi-e teamă că o să tabere iar pe mine... a zis el. Și continuă posomorît : Ea-i convinsă că disparițiile mele de acasă sînt invenții, ca să-mi pot face de cap cu alte femei...

— Nu i-ai spus că am fost detașați împreună la Albești?

— Vă cer iertare, tovarășe căpitan... a spus cu jenă. Ea susține că dumneavoastră mă învățați la rele...

El, stingherit, a privit prin parbriz teribil de atent, iar eu, rămînînd fără replică, m-am rezemat aiurit de spătarul fotoliului.

*
* *

Cînd am intrat în postul de miliție Albești, locotenentul Socolescu și adjutantul Zaharia s-au grăbit să se ridice de pe scaune și să mă salute.

Fără a mai apela la introduceri, le-am făcut semn să-și reocupe locurile și am început să le relatez discuția pe care o avusesem cu domnul 7256. Cînd am terminat, ambii mă priveau atît de admirativ, de parcă aș fi fost cel puțin una din cele șapte minuni ale lumii.

— Doamne-ajută ! a lăsat să-i scape subofițerul, închinîndu-se de două ori peste veston.

— Așa că, în sfîrșit, ne putem permite să afirmăm că rezolvarea cazului este în mîna noastră — am conchis, făcîndu-mă că nu remarc exclamația și gestul lui Zaharia, deși acestea demonstrau că a cam tras chiulul la orele de pregătire politică. Și deși nimeni nu-i iubește pe trădători, cîteodată sînt teribil de necesari. Pentru că altfel, fără declarația dată de deținut, nu ne-am fi putut descurca...

— Îi avem în mînă, tovarăşe căpitan ! m-a susţinut cu entuziasm Socolescu, începînd să numere pe degete : Unu, descrierea modului în care au fost ucise victimele ; doi, figura cu închiderea cîinelui în magazie şi trei, dezlegarea misterului „Daciei“ văzute staţionînd în punctul în care s-au pierdut urmele infractorilor, demonstrează cu prisosinţă că individul cu care aţi discutat se referă la cauza pe care o investigăm.

— Aşa zic şi eu. Aşa că hai să-i harponăm cu maximum de viteză ! Dumneata, tovarăşe adjutant, îl aduci pe Ferenţ Guţă, din comuna Andrăşeşti...

— Îl cunosc pe Guţă ! a constatat surprins subofiţerul, oprindu-se din scris.

— Cu atît mai bine ! i-a replicat Socolescu. Îl ridici, fără să mai fie nevoie să-l întrebi cum îl cheamă !

— Ce este, tovarăşe adjutant ? am intervenit, remarcînd lipsa de entuziasm a subofiţerului.

— Tovarăşe căpitan, acest Guţă este într-adevăr ţigan, da-i băiat bun. Nu prea-l văd amestecat într-o treabă de omor...

— Încă n-am auzit de vreun caz în care un răufăcător s-ar fi născut ca atare ! Ba din cîte ştiu, toţi infractorii, fie ei chiar şi recidivişti, sînt curaţi ca lacrima... Exact pînă în momentul în care calcă pentru prima oară pe alături ! Aşa că... umflă-l repede şi fără remuşcări ! l-a sfătuit Socolescu, amuzat.

— Cum din cei patru suspecţi pe care trebuie să-i cercetăm, Guţă este singurul care locuieşte în imediata apropiere a comunei Albeşti, poziţie care numai lui i-ar fi permis să cunoască situaţia victimelor, este logic să considerăm că el ar trebui să fie persoana care a furnizat informaţiile necesare organizării loviturii ! l-am avertizat pe Zaharia.

Întrucît subofiţerul a sfîrşit prin a da din cap aprobator, am continuat, către locotenent :

— Noi plecăm împreună la Călăraşi...

* * *

— Bobolocea Iancu şi Ganţu Ilarion sînt nişte podoabe de prima mînă ! a ţinut să mă asigure comandantul miliţiei municipale, după ce, aflînd cu ce ocazie ne aflăm în fieful său, s-a grăbit să-şi trimită oamenii să-mi culeagă

clienții. În 1968 au comis împreună un omor, pentru care fiecare a luat cîte nouă ani închisoare. După eliberare, Bobolocea comite o tîlhărie pentru care, în 1973, mai primește cinci ani. Un an mai tîrziu, Ganțu, pentru a nu rămîne mai prejos, comite și el o tîlhărie, care-i aduce tot cinci ani de închisoare. Din luna noiembrie a anului trecut, ambii, fiind eliberați înainte de termen, ne „onorează" din nou cu prezența lor. Evident, ținînd seama de înalta lor „calificare", am dat dispoziție sectoriștilor de pe raza în care domiciliază să stea cu ochii pe ei. Dar, din rapoartele primite, rezultă că ambii își văd de treabă : Bobolocea ca lăcătuș la silozuri, iar Ganțu ca mecanic la uzina termică a orașului. Așa că, pînă la proba contrarie, îmi place să trăiesc cu iluzia că în sfîrșit s-au potolit.

— Vi s-a semnalat ceva în legătură cu faptul că în ultimele luni ar fi cheltuit sume de bani mai mari decît ar fi putut obține prin muncă cinstită ?

— Vă referiți la o sumă mare ?

— Peste o sută de mii, probabil.

— Nu, nu mi s-a raportat nimic în această direcție. Dar, după cum dumneavoastră bine știți, fiind vorba de niște infractori cu ani grei de închisoare la activul lor, nici n-ar fi de așteptat să comită o greșeală atît de grosolană. Așa că problema rămîne deschisă, deși n-au atras atenția asupra lor prin risipire de bani.

— Despre cel de-al treilea ce-mi puteți spune ?

— Badin Marin lucrează ca strungar la Combinatul de celuloză din localitate. Nu ne-a creat probleme decît o singură dată. Dar a făcut-o cu prisosință ! Împreună cu un alt individ, ambii aflîndu-se sub influența alcoolului, au acostat un necunoscut pe stradă și l-au luat la bătaie. Întrucît victima a decedat, la cinci zile după internare în spital, am dispus arestarea agresorilor pentru omucidere cu intenție. Curînd însă, expertiza medicului legist a demonstrat existența unui raport de cauzalitate între leziuni și neluarea măsurilor corespunzătoare de salvare a victimei. În consecință, cum acest nou aspect ne obliga la o prelungire a cercetărilor, deoarece învinuirile trebuiau extinse și asupra medicilor care nu și-au făcut datoria, am dispus ca anchetarea autorilor principali să se facă în stare de libertate.

— În ce stadiu vă aflaţi cu ancheta ?

— Cred că în cel mult două săptămîni vom putea prezenta concluziile noastre Procuraturii... mi-a răspuns interlocutorul în momentul cînd s-a deschis uşa biroului.

— Tovarăşe locotenent-colonel, l-am adus pe Badin — a raportat unul din ofiţerii trimişi după bănuiţi.

— Aşa repede ? s-a minunat comandantul.

— Chestie de noroc. L-am găsit plimbîndu-se prin centru.

— Bine. Du-l în camera zece.

Pricepînd aluzia, m-am ridicat de pe scaun şi i-am făcut semn lui Socolescu să mă urmeze.

Intrînd în încăperea care ne fusese cedată, l-am găsit pe tipul după care venisem stînd cu spatele la noi şi privind prin fereastra deschisă forfota străzii. Auzind zgomotul produs de închiderea uşii, s-a întors cu faţa spre noi. Purta un costum bleumarin, care avea croiala uniformelor liceenilor, cravată de aceeaşi culoare şi cămaşă albă.

— Domnule Badin, sîntem căpitanul Apostolescu şi locotenentul Socolescu.

— Să trăiţi ! a zis, pe cînd mă examina cu nelinişte.

— Avem ceva de discutat — i-am spus, arătîndu-i un scaun, în timp ce-mi trăgeam şi eu unul lîngă singurul birou din cameră.

Am aşteptat pînă s-a instalat, atent să nu-şi şifoneze dunga la pantaloni.

— De ce nu eşti la serviciu ?

— Pentru că în această săptămînă lucrez în schimbul doi. Aşa că pînă la ora două sînt liber... m-a informat, cu un aer de toleranţă pentru ignoranţa ce-o dovedisem.

— Probabil că ştii pentru ce-ai fost chemat ? m-am interesat.

— Bineînţeles ! Pentru că am fost atît de idiot încît să mă bag să despart doi huligani care se băteau pe stradă, exact cînd unul dintre ei cădea şi se lovea cu capul de caldarîm... a zis el, strîmbîndu-se dezgustat pentru nerecunoştinţa oamenilor.

Cum modul în care înţelegea să se apere de acuzaţia ce i se aducea era departe de a mă interesa, am clătinat capul şi i-am zis :

— Nu despre asta este vorba. Aşa că te rog să-mi povesteşti despre excursia pe care ai făcut-o la Albeşti !

— Albeşti ? ! s-a arătat el surprins. Ce să caut eu la Albeşti ?

— Probabil că nici nu ştii pe unde vine ? l-am ironizat.

— Ba da. La vreo patruzeci sau cincizeci de kilometri de Călăraşi.

— Cînd ai fost ultima oară acolo ?

— Şi prima şi ultima oară, acum vreo zece ani... Cînd l-am însoţit pe tata, care s-a dus să cumpere vin pentru nunta soră-mii.

— Te rog să te gîndeşti bine ! l-am avertizat. Anul acesta ai fost la Albeşti ?

— Domnule căpitan, dacă ultima oară am fost în Albeşti în urmă cu zece ani, cum puteam să mă duc acolo anul ăsta ? mi-a întors-o, arătîndu-se mirat de stupiditatea mea.

— Te rog să răspunzi la întrebare scurt. Prin da sau nu ! i-am cerut cu asprime.

— Nu.

— Ai notat ? l-am întrebat pe Socolescu, care era pe post de stenograf, pentru a-l impresiona pe interogat, dar acesta nu s-a arătat decît contrariat. Pe Ilarion Ganţu îl cunoşti ? am vrut să aflu, decizîndu-mă să-l iau mai direct.

— Nu.

— Cum e posibil ? m-am făcut că mă mir. Trebuia să-l cunoşti, barem pentru că sînteţi concetăţeni.

— În Călăraşi locuiesc vreo şaizeci de mii de suflete, ca să nu vorbesc de miile de navetişti... a aruncat cu indiferenţă.

— Pe Ferenţ Guţă îl cunoşti ?

— Nu. Un astfel de nume îmi este complet străin.

— Dacă nu cunoşti persoanele de care ţi-am vorbit, cu atît mai puţin ai putea să-l cunoşti pe Bobolocea — am conchis, zîmbindu-i cu candoare.

— Ba pe ăsta cred că-l ştiu ! a replicat imediat. Nu este un tip solid care a stat la închisoare pentru că a ucis pe cineva ?

— De unde-l cunoşti ? m-am interesat, oarecum mirat că s-a decis să-l recunoască tocmai pe tartorul grupului de infractori.

— N-am spus că-l cunosc, ci numai că-l știu ! a zis, ridicînd un deget cu vîrful în sus pentru a-și sublinia afirmația.

— De unde-l știi ? am întrebat, după ce-am dat din cap pentru a-l asigura că i-am reținut precizarea.

— Într-o zi mi l-a arătat pe stradă un prieten... Atrăgîndu-mi atenția că este un om foarte periculos, care ar fi stat mulți ani la închisoare. De atunci, l-am văzut de multe ori... Dar, vă repet, nici nu-l cunosc personal și nici n-am stat vreodată cu el de vorbă.

— Și atunci, cum se explică faptul că ai fost văzut de cîteva ori în restaurantul „Pescaru", stînd la masă cu el și cu ceilalți doi de care ți-am vorbit mai înainte ? l-am luat din scurt, cu severitate.

Mai întîi m-a privit uimit, apoi, ridicîndu-și o mînă pentru a tăia aerul pe orizontală într-un gest larg de negație, a replicat cu dîrzenie :

— Cine spune că m-a văzut pe mine stînd vreodată la aceeași masă cu acest Bobolocea ori minte, ori e tîmpit !

În pofida datelor pe care le aveam, trebuie să mărturisesc că puștiul din fața mea îmi părea sincer. Dar cum meseria mea nu se bazează pe impresii, am apelat la întrebarea de chintesență a unui interogatoriu polițienesc :

— Ai putea să precizezi ce-ai făcut în ultima decadă a lunii ianuarie a acestui an ?

Meditativ, și-a ridicat ochii luminoși spre harta prinsă pe zidul din stînga mea și a început s-o examineze cu tot interesul, precum un critic de artă, în căutarea mesajului bine ascuns al unei picturi suprarealiste.

Deși știam că nu sînt puțini oamenii care nu-și pot aminti nici ce au mîncat în ziua precedentă, eram convins că de ceea ce a făcut la sfîrșitul lunii ianuarie trebuia să aibă habar. Chiar dacă ar fi trecut șapte decenii, nu șapte luni !

— Da, îmi amintesc, deși aș fi preferat să uit... s-a decis să spună, întorcîndu-și cu tristețe ochii spre mine.

„Firesc. Oare poate cineva să uite momentul în care a participat la uciderea a doi oameni ?" mi-am zis eu, convins că aș putea să mă felicit pentru faptul că interlocutorul meu s-a decis să vorbească fără să-mi mănînce sufletul.

— În perioada 12 ianuarie — 12 februarie, mă aflam în arestul acestei clădiri, a precizat.

„Dacă și miliția a ajuns să stabilească alibiuri pentru infractori, stăm bine !“ mi-am spus, nu tocmai satisfăcut de modul în care-mi fuseseră spulberate speranțele.

În încăpere s-a așternut o liniște grea, de care am încercat să profit, punîndu-mi mintea să contribuie la explicarea încurcăturii care se ivise.

Am avut însă noroc, deoarece, mai înainte ca meningele meu să înceapă să scoată fum, datorită suprasolicitării creierului, s-a auzit o ciocănitură și capul unui subofițer s-a vîrît prin crăpătura ușii, precum însăși providența. Iar cînd l-am văzut că-și îndoaie cu repetiție degetul arătător, într-un gest de chemare, n-am ezitat să dau curs invitației, grăbit de parcă m-aș fi așteptat să mă anunțe că am cîștigat lozul cel mare la loterie, deși n-am jucat niciodată.

— Tovarășe căpitan, l-am adus pe Ganțu Ilarion — m-a anunțat el cînd am ieșit pe culoar, trăgînd ușa după mine.

— N-aș vrea ca suspecții să se întîlnească mai înainte de a-i audia pe toți. Deci unde-l putem izola pe cel dinăuntru ? l-am întrebat, arătînd cu degetul spre ușa biroului.

— Nici o problemă. Îi voi împrăștia prin birourile noastre.

— Perfect ! Atunci îl iei pe cel dinăuntru și apoi mi-l aduci pe Ganțu — am zis, intrînd în încăpere pentru a-l anunța pe Badin că, intervenind ceva, trebuie să amînăm discuția, motiv pentru care îl rog să aștepte în altă cameră.

— Vă atrag atenția că la ora două trebuie să fiu la serviciu — a ținut să-mi reamintească.

— Admițînd că va fi nevoie să întîrzii peste această oră, vei primi o motivare — l-am liniștit, predîndu-l subofițerului a cărui intervenție îmi împiedicase creierul să se transforme în scrum.

— Dacă alibiul se verifică, e clar că n-a participat la lovitură — a zis Socolescu, pe cînd îmi reocupam locul.

— Chiar dacă n-a participat direct, putea avea cunoștință de pregătirea tîlhăriei. Ceea ce, în termenii noștri, se numește complicitate... Și legea o pedepsește ! am mai apucat să spun, înainte ca ușa să se deschidă din nou.

Ganțu avea în jur de treizeci de ani și era de statură potrivită și ciolănos. Purta un costum din stofă bej, că-

maşă maro şi o cravată aurie, pe care era pictată o insulă pierdută în mijlocul oceanului planetar, o sirenă foarte *sexy* şi foarte verde, prevăzută cu un palmier, în spate, şi doi sîni de doică emerită, în faţă.

După îndeplinirea procedurii de prezentare, l-am invitat să se aşeze pe scaun şi am început să-l chestionez după acelaşi tipic ca şi pe Badin.

— Nu numai că nu ştiu pentru ce mă aflu aici, dar am rămas chiar şi mirat cînd am fost luat de-o aripă de acasă, pentru că de la ultima eliberare am evitat să mai calc pe alături — a declarat el cu seninătate.

— Şi chiar ai reuşit ?

— Dacă aveţi vreo dovadă, cît de mică, că aş mai fi comis vreo infracţiune după ultima eliberare, recunosc totul imediat — s-a angajat el, ducîndu-şi mîna dreaptă la inimă, într-un gest care ţinea loc de jurămînt.

— M-aş bucura să fie aşa cum spui, l-am aprobat, disimulîndu-mi rezervele. Cînd ai discutat ultima oară cu Badin ?

— Badin ? ! a repetat, parcă pentru a-şi verifica auzul.

— Mai exact, Marin Badin.

— Acest nume îmi este complet străin — m-a informat cu toată convingerea.

Firesc, m-am arătat foarte mirat, mai cu seamă că, din cîte ştiam cu multă precizie, a fost văzut de cîteva ori bînd şi mîncînd la aceeaşi masă cu persoana de care mă interesam.

Oarecum impresionat de surpriza pe care mi-o exprimasem, a adoptat o atitudine plină de solicitudine şi mi-a explicat :

— Dacă într-adevăr a fost văzut în preajma mea, înseamnă că eu îl cunosc sub alt nume. Aşa că v-aş ruga să mi-l descrieţi...

Eu i-am făcut pe plac, iar el m-a anunţat cu fermitate că nu l-a văzut în viaţa lui pe Badin. Deşi susţinerea lui era în deplină concordanţă cu cea făcută de însuşi Badin, nu m-am simţit obligat nici să-l cred, nici să mă manifest ca atare, insistînd.

— Dar pe Ferenţ Guţă îl ştii ?

— Ţiganul ăla care cîntă la saxofon ? a întrebat surprins.

— Întocmai. De unde-l cunoşti ?

— L-am întîlnit prin restaurantele în care cînta. Şi pentru că îi zicea bine şi pe gură, cînd se întîmpla să beau mai mult, îl invitam la masa mea să tragă şi el un pahar...

— De cînd nu l-ai mai văzut ?

— N-aş putea preciza, dar cred că o fi vreun an de zile. Chiar m-am şi întrebat pe unde o fi dispărut...

— Pe Bobolocea îl cunoşti ?

A lăsat capul în jos şi m-a privit pe sub gene, amuzat, mai înainte de a se decide să-mi întoarcă întrebarea :

— Domnule căpitan, dacă v-aş spune că nu-l cunosc, m-aţi crede ?

— N-ai remarcat că se consemnează tot ce spui ? l-am consultat, arătînd spre Socolescu şi avertizîndu-l : prin urmare, ar fi de preferat să răspunzi cu sinceritate, pentru că, după cum bine ştii, noi vom verifica toate răspunsurile pe care le dai.

Mai puţin sigur de el, m-a informat :

— Domnule căpitan, dacă aveţi în cercetare vreun tun şi vă gîndiţi că l-am tras eu, vă pierdeţi vremea. După ultima eliberare, n-am mai călcat pe alături nici cu o jumătate de pas !

— Dacă situaţia se prezintă aşa cum susţii şi te limitezi în exclusivitate la o depoziţie loială, nu ai de ce să te temi.

— De cînd mă aflu în acest birou, am spus numai adevărul.

— E tot ce doresc din partea dumitale. Dar să revenim la discuţia noastră. Te vezi des cu Bobolocea ?

— O dată pe săptămînă, cel puţin.

— Frecventaţi restaurantele împreună ?

— Da, dacă avem bani.

— Inclusiv restaurantul „Pescaru“ ?

— Da, în majoritatea cazurilor, pentru că este mai puţin bombă ca celelalte.

— Stăteaţi singuri la masă ?

— Nu, aproape întotdeauna se mai adunau cîţiva amici...

— Şi printre aceştia nu s-a aflat niciodată Badin ?

— Nu. Dealtfel, aşa cum v-am mai spus, nu-l cunosc pe acest tip — a replicat, cu indiferenţă, pe cînd îşi ridica

„splendida“ cravată şi admira „fermecătoarea“ sirenă, pictată cu atît de mult „talent“.

Trebuia să-mi mărturisesc că nu reuşeam să înţeleg jocul celor doi suspecţi pe care-i audiasem pînă acum. Oare de ce Ganţu şi Badin respingeau cu atîta hotărîre faptul că se cunosc între ei ?

— Dar pe Mircea Banu îl ştii ? l-am testat, curios să-i văd mutra la auzul numelui domnului 7256.

— Mircea Banu ? s-a arătat el sincer mirat. Locuieşte în Călăraşi ?

— Nu, a stat însă de două ori la aceeaşi masă cu dumneata, Bobolocea, Ferenţ şi Badin, în restaurantul „Pescaru“. Invitaţia i-a făcut-o Bobolocea, care i-a fost şef de echipă în închisoare. Acum îţi aminteşti de el ?

— Domnule căpitan, vă rog să mă credeţi că habar n-am cine o mai fi şi ăsta, m-a asigurat, după ce în prealabil mi-a cerut să-l descriu pe Banu. Iar dacă am băut împreună la aceeaşi masă, nu se putea să nu-mi amintesc de el.

— Domnule Ganţu, ce ştii despre tîlhăria comisă la începutul anului în Albeşti ? am întrebat, brusc, pe cînd îi urmăream cu atenţie reacţia.

— Numai ceea ce s-a auzit pe la noi, a replicat cu un calm desăvîrşit. Adică, că ar fi fost omorîţi doi bătrîni şi s-ar fi furat cîteva sute de mii de lei... Ce, v-aţi gîndit la mine ? s-a interesat el, dintr-odată înveselit, pe cînd îşi ciocănea cu buricul unui deget pieptul pentru a nu lăsa loc de confuzii.

— Ca să fiu sincer, da.

— Deşi n-aş vrea să vă indispun, sînt obligat să vă informez că nu sînt eu omul pe care-l căutaţi — a declarat impasibil.

— Dar despre cei care au participat la „ispravă“, ce ne poţi spune ?

— Chiar dacă aş fi turnător — şi nu este cazul ! — tot n-aş avea ce să vă spun. Pentru că nu ştiu absolut nimic despre gaura dată la Albeşti... a început să-mi explice, pe cînd uşa biroului se întredeschidea din nou pentru a-i da posibilitatea unui subofiţer să-mi facă semn să ies pe coridor.

După cum m-am şi aşteptat, m-a anunţat că Iancu Bobolocea se află în sediu. I-am cerut să aştepte cîteva minute pînă îl predau pe cel cu care mă „întreţineam".

— Domnule Ganţu, din cîte îţi aminteşti, spre sfîrşitul lunii ianuarie, ai părăsit localitatea ? l-am întrebat pe cînd mă duceam să-mi ocup scaunul.

— N-am mai ieşit din Călăraşi de peste nouă luni, adică de cînd am fost eliberat din închisoare. Dealtfel, după cum probabil ştiţi, odată cu ultima condamnare, mi s-a interzis să părăsesc localitatea de domiciliu pe o perioadă de trei ani. Aşa că n-am avut cum să mă duc la Albeşti... m-a asigurat, mimînd un regret sarcastic.

— Dacă aş fi ştiut că ţi s-a fixat un domiciliu obligatoriu, nu mi-aş fi permis să te mai deranjez, deoarece, în mod evident, această interdicţie te pune în afara oricăror bănuieli. Ce, s-au mai văzut cazuri în care un infractor recidivist să fi călcat un astfel de consemn ? l-am consultat cu seriozitate, deşi mai firesc ar fi fost să-i spun să fugă cu ursu, că sperie copiii.

— Din cîte îmi amintesc, parcă am auzit eu ceva despre un astfel de caz... Dar cum bine ştiţi, excepţia nu înlătură regula — m-a asigurat, continuînd să afişeze un aer de bună dispoziţie.

— Pentru că tot ai apelat la memorie, am să te rog să mai faci un efort şi să încerci să-ţi aminteşti cum ţi-ai petrecut timpul la sfîrşitul lunii ianuarie.

— Dacă doriţi să ştiţi ce-am făcut în timpul zilelor, îmi este imposibil să fac vreo precizare, fie şi numai pentru faptul că s-au scurs multe luni de atunci. Dacă vă interesează însă nopţile, nu-i nici o problemă. În tot trimestrul întîi am lucrat numai în schimbul trei, adică de la zece seara pînă la şase dimineaţa. Iar această situaţie se poate verifica cu toată precizia la centrala termică în care lucrez ! m-a informat, renunţînd să mai zîmbească zeflemitor şi privindu-mă cu o sinceritate remarcabil de convingătoare.

— Ideea este bună, domnule Ganţu. Vei rămîne la noi pînă vom face verificarea pe care mi-ai propus-o...

— Aş avea o rugăminte... a zis, imitîndu-mi exemplul şi ridicîndu-se şi el de pe scaun. Ar fi teribil de bine dacă

aţi grăbi puţin lucrurile. Ştiţi, la zece seara trebuie să preiau schimbul, iar de cînd lucrez la uzina termică, n-am avut încă nici o absenţă.

— Dacă se va dovedi că ai fost sincer, vei pleca repede de la noi — l-am asigurat, în timp ce-l predam subofiţerului care rămăsese pe coridor.

— Probabil că a avut grijă să pună pe altcineva să-l ponteze ca prezent... a spus Socolescu, pe cînd îmi reocupam scaunul.

— Posibil... Dar pe mine mă intrigă altceva... am dat eu glas îndoielilor care începuseră să-mi dea tîrcoale odată cu terminarea audierii celui de-al doilea suspect. Cum de reuşesc Badin şi Ganţu să fie atît de calmi şi de siguri pe ei cînd ştiu bine că fapta pentru care-i chestionăm îi va duce pe drumul cel mai scurt în faţa plutonului de execuţie ?

— La fel ca bunii jucători de pocher, şi bănuiţii, fiind recidivişti cu experienţă, se pricep să nu-şi exteriorizeze simţămintele — a replicat cu indiferenţă locotenentul.

— Şi, totuşi, am impresia că ceva nu se învîrteşte rotund... am gîndit cu glas tare, ridicîndu-mă de pe scaun şi începînd să mă plimb prin birou, cu dorinţa de a încerca să definesc mai bine senzaţia de ezitare care mă cuprinsese.

Deşi Socolescu, ca un subordonat disciplinat ce era, mi-a creat toate condiţiile pentru a-mi pune o oarecare ordine în gîndire, abţinîndu-se să mai spună ceva, n-am reuşit să-mi satisfac dezideratul. Dealtfel, foarte curînd a fost introdus în birou şi presupusul autor principal al afacerii care-mi mînca sufletul de peste o jumătate de an.

Bobolocea era îmbrăcat cu o pereche de *blue-jeans* şi cămaşă albă cu mîneci, care-i punea în evidenţă umerii laţi şi braţele musculoase. Avea o statură potrivită şi era şaten, cu ochii căprui, trăsături regulate, maxilarul lat, ceea ce făcea ca figura lui să pară dreptunghiulară, şi purta părul tuns scurt, pieptănat cu o cărare în partea stîngă.

După ce a luat loc pe scaun şi am epuizat partea introductivă, fapt care mi-a permis să constat că este foarte

sigur pe el, ca un om care știe că nu are de ce să se teamă, s-a grăbit să mă avertizeze :

— Domnule căpitan, dacă m-ați chemat pentru a mă cerceta sub bănuiala că aș fi comis vreo nouă infracțiune, să știți că de cînd m-am eliberat, n-am mai călcat pe alături ! Pentru că acum, după ce nevastă-mea a născut doi băieți gemeni, nu mai am chef să înfund din nou închisoarea.

— Deși vestea pe care mi-o dai este într-adevăr bună, sînt totuși nevoit să-ți cer niște precizări. Doar știi că în meseria mea se pune accentul pe fapte, nu pe vorbe — i-am răspuns pe un ton de scuză.

Și-a ridicat ambele palme pînă la înălțimea umerilor, într-un gest care trebuia să-mi indice că, înțelegînd situația, este gata să răspundă la toate întrebările mele.

— Pentru început, doresc să știu cînd ai fost ultima oară în comuna Albești — am zis.

Mai întîi a făcut ochii mari, a mirare, apoi a izbucnit într-un hohot puternic de rîs.

— Dacă știi vreo glumă bună, spune-ne-o și nouă. Nu fii egoist — l-am îndemnat, privindu-l cu severitate.

— Domnule căpitan, vă rog să-mi permiteți să pun o întrebare — mi-a cerut el, rugător, după ce și-a înfrînat accesul de ilaritate.

— Te rog — l-am invitat.

— Mă bănuiți în legătură cu uciderea celor doi bătrîni din Albești ?

— Întocmai !

— Domnule căpitan, sinceritate contra sinceritate. Nu am absolut nici un amestec în această faptă. Și, spre șansa mea, v-o pot dovedi într-un mod indiscutabil ! a zis, mai întîi scuturîndu-și cu două degete cămașa pentru a demonstra că este străin de cauză, apoi, fixîndu-și ochii spre tavan și închinîndu-se de cîteva ori, ca pentru a-i mulțumi lui Dumnezeu.

— În ce constă dovada ?

— În faptul că atunci cînd au fost omorîți cei doi bătrîni, eu mă aflam în arestul acestei clădiri — m-a anunțat, zîmbind cu satisfacție. Mă aflam într-o cîrciumă de lîngă port, cînd s-a încins o bătaie ca-n *Șapte păcate*, iar după ce-au venit milițienii să facă ordine, m-au um-

fiat și pe mine, că tot eram persoană cunoscută. Apoi, cum cercetările au dovedit că n-am avut nici un amestec în scandal, după trei zile m-au eliberat.

— Dar de unde știi cînd a fost comis dublul asasinat ?

— De la un hoț de buzunare, care a fost adus în arest chiar în ziua cînd mi s-a dat liber.

— În ce zile te-ai aflat în cercetare ?

— Între 25 și 27 ianuarie.

Dacă după audierea lui Ganțu mă încercaseră unele dubii, acum trebuia să admit că nu mai înțelegeam absolut nimic. Cum era evident că cineva mințea de să înghețe chiar și Amazonul, m-am decis să aflu cine este persoana care intenționează să depășească performanțele baronului Münchhausen. În consecință, hotărîndu-mă să încep cu începutul începutului, am întors capul spre Socolescu și l-am privit.

După cît de repede s-a săltat din scaun și s-a evacuat din birou, am fost convins că a recepționat cu promptitudine mesajul optic pe care i l-am transmis.

Odată cu plecarea colegului meu, mi-am pregătit pixul și notesul și, pus pe fapte mari, mi-am continuat repertoriul :

— Îl cunoști pe Marin Badin ?

— Nu cunosc pe nimeni cu acest nume.

— Dar pe Ferenț Guță ?

— Saxofonistul ? ! s-a mirat el. Sigur că-l cunosc ! E un băiat drăguț, care, dacă apucă să tragă cîteva pahărele, îi zice pe gură niște romanțe de să fii din piatră și tot te podidesc lacrimile... a zis, pentru o clipă visător.

— Și Ilarion Ganțu ?

Brusc circumspect, m-a avertizat :

— Sîntem prieteni foarte buni. Și tot ce pot să vă spun despre el este că, la fel ca și mine, după ce a executat ultima condamnare, n-a mai pus piciorul pe alături.

— Despre Mircea Banu ce poți să-mi spui ? m-am referit la domnul 7256, studiindu-i cu atenție reacția.

Pentru o clipă s-a arătat surprins, apoi, strîmbîndu-se îngrețoșat, a rostit cu silă :

— Îl știu, a fost repartizat în echipa pe care o conduceam la Tichilești. E o mare jigodie ! a aruncat disprețuitor.

— De ce ? am întrebat, deoarece atribuirea unui astfel de epitet de către o persoană care, prin antecedente, era departe de a fi ușă de biserică, mi-a stîrnit curiozitatea.

— Vedeți dumneavoastră... a început el să-mi explice. Faptul că datorită băuturii am comis niște acte nebunești, încă nu înseamnă că trebuia să-mi rămînă oasele în pușcărie... De aceea, din prima zi de penitenciar, am început să muncesc pe spetite pentru depășirea normei, motiv pentru care toți oamenii din echipa mea n-au executat nici jumătate din termenul de detenție pe care l-au avut Așa au stat lucrurile pînă la venirea lui Banu, care, fiind o scîrnăvie, se simțea atît de bine în închisoare, încît nu era interesat în grăbirea eliberării, ceea ce în mod nemijlocit lovea în interesele echipei mele. Pînă la urmă s-a dat el pe brazdă, dar numai după ce l-am bătut bine de cîteva ori... Dealtfel, l-au mai caftit și alții, care l-au prins furînd din alimentele celorlalți deținuți. Mă rog, o javră... și-a încheiat el caracterizarea, strîmbîndu-se de silă.

— Mă surprinde modul în care-l descrii pe Banu, pentru că din cîte știu sînteți buni prieteni...

— Eu, prieten cu o astfel de otreapă ? ! m-a întrerupt, privindu-mă de parcă ar fi vrut să știe dacă nu glumesc.

— Atunci cum se explică faptul că ați fost văzuți chefuind împreună de două ori ?

— Sînteți informat greșit. Dacă în penitenciar nu-mi puteam alege camarazii, în libertate știu s-o fac. Așa că Banu n-avea ce căuta cu mine la aceeași masă ! m-a asigurat el cu fermitate.

— Cum s-ar părea că ai uitat, am să-ți reîmprospătez eu memoria... am spus, răsfoindu-mi notesul pînă am ajuns la depoziția lui 7256. Ați fost văzuți împreună în restaurantul „Pescaru"... Prima oară la jumătatea lunii decembrie a anului trecut... Și a doua oară, la începutul lunii mai...

— Nu este adevărat !

— O clipă ! La aceeași masă se mai aflau și următorii : Ganțu, Ferenț și Badin.

— Cu primii doi este foarte posibil să fi fost văzut în restaurant. Însă cu Badin, nu ! Pentru că, așa cum v-am mai spus, habar n-am cine este. Iar în ceea ce-l privește pe Banu, n-avea ce căuta la masă cu mine. În definitiv, dacă ar fi adevărat ce spuneți dumneavoastră, ce m-ar împiedica să recunosc că aș fi chefuit cu Banu ? Ce, există vreo lege care-mi indică cu cine am voie să beau și cu cine nu ? a zis, făcînd un gest de indiferență.

— Domnule Bobolocea, există un motiv întemeiat pentru care dumneata susții că nu ai mai discutat după eliberare cu Banu. Și cum amîndoi cunoaștem la fel de bine acest motiv, este cazul să fii sincer — l-am avertizat.

A săltat de cîteva ori din umeri a exasperare, apoi, reușind să se stăpînească, a spus cu o placiditate forțată :

— Domnule căpitan, v-aș cere prea mult dacă v-aș ruga să-mi spuneți ce rol atribuiți faptului că m-aș fi întîlnit cu Banu și după eliberare ?

Apreciind că n-are nici un rost să mai stau pitit după degete, m-am decis să-mi etalez cărțile cu care jucasem :

— La prima întîlnire i-ai propus să te secondeze în atacarea celor doi bătrîni de la Albești, iar la a doua l-ai anunțat că, datorită ezitărilor lui, ai dat lovitura cu alți complici !

Mai întîi a înțepenit ca o piatră de mormînt, apoi s-a înroșit de parcă l-ar fi lovit un atac de apoplexie.

— Asta v-a spus el ? ! a zis uluit, după ce în prealabil a închis și deschis gura de cîteva ori, ca și cum, pierzînd instrucțiunile de utilizare a coardelor vocale, nu mai știa cum se articulează.

Am dat din cap a încuviințare și am completat :

— Totodată, mi-a furnizat niște detalii pe care n-ar fi avut cum să le cunoască dacă nu i s-ar fi confesat autorul celor două omoruri.

Datorită uimirii pe care o exterioriza, figura sa, dreptunghiulară, s-a lungit atît de mult, încît a devenit romboedrică.

— E nebun !.... a îngăimat el, pentru ca apoi, bătîndu-și pieptul cu mîna, să continue siderat : Admițînd că aș fi pus la cale o lovitură care m-ar fi putut transforma într-o țintă pentru plutonul de execuție, chiar

credeți că aș fi fost atît de idiot, încît să-mi iau drept complice o lepră ca Banu ?...

Argumentarea lui era numai aparent corectă, deoarece infractorii, cînd își fac de cap, exclud posibilitatea că vor ajunge să dea socoteală pentru fapta comisă. Altfel, dacă ar lua în calcul și modul în care-i „recompensează" legea, logic ar fi să se abțină de la comiterea faptei respective. Numai că realitatea ilustrată de meseria mea demonstrează că situația se prezintă „nițel" diferit de ceea ce ar trebui să le dicteze bunul-simț !

Tocmai voiam să-i explic cauza pentru care raționamentul ce mi-l servise n-a prea avut darul să mă convingă de inocența lui, cînd, în birou, și-a făcut apariția locotenentul Socolescu. Eu m-am grăbit să-l privesc întrebător, iar el, foarte confuz, a ridicat din umeri și a dat din cap într-un mod care nu mi-a plăcut. Am continuat să mă uit la el cu speranța că nu i-am recepționat bine mesajul. Dar modul în care și-a repetat gestul n-a mai lăsat loc de dubii. Domnul Bobolocea, aflîndu-se în arestul miliției în intervalul de timp în care se făptuise dublul asasinat din Albești, ieșea în mod automat de sub bănuiala că ar fi putut avea vreun amestec în cauza pe care o anchetam.

Această constatare, deși era departe de a-mi produce vreo bucurie, n-a avut darul să mă surprindă prea mult. Probabil și datorită faptului că din depozițiile lui Badin, Ganțu și Bobolocea rezultaseră niște nepotriviri flagrante, ceea ce arăta că neglijaseră să se pună de acord. Și cînd niște infractori versați omit să-și concerteze declarațiile, se poate admite că nici n-au avut pentru ce s-o facă...

— Domnule căpitan — a zis rugător Bobolocea, întrerupîndu-mi raționamentul — indiferent de ce v-ar fi declarat mîrșavul de Banu, vă rog să mă credeți că n-am nici o legătură cu lovitura de la Albești. Și vă rog să-mi verificați alibiul — a cerut el, fără să știe că operațiunea fusese deja executată.

În timp ce eu, încercînd să-mi pun un pic de ordine în gîndire, îl priveam fără să-l văd, de parcă m-aș fi uitat printr-un geam, el, arătîndu-se dintr-odată preocupat de ceva, a continuat :

— Banu v-a informat că la începutul lunii mai am chefuit împreună la „Pescaru“ ?

Cum cărțile cu care jucasem se aflau deja etalate pe masă, n-am mai avut motive s-o fac pe subtilul și am confirmat prin înclinarea capului cu repetiție.

— Atunci să știți că la acea dată l-am văzut și eu pe el, în restaurant... Dar cum nu l-am zărit decît pentru o clipă, mi-am spus că mi s-o fi părut. Acum însă sînt convins că nu m-am înșelat... Și dacă pun mîna pe el, îl fac arșice ! mi-a comunicat, începînd să-și lovească cu furie palma stîngă în pumnul drept.

— Te privește, dacă vrei să te înapoiezi în penitenciar ! l-am avertizat, pe cînd mă întrebam de ce s-o fi enervat atît de brusc.

— Acum, cînd știu, nu mai are nici o importanță ! a continuat impetuos. Pentru ce mi-a făcut, nu-mi scapă nici dacă intră în gaură de șarpe !...

— Te referi la informația pe care ne-a dat-o ? am întrebat, încercînd să pricep neașteptata mînie care-l cuprinsese.

— Pentru că m-a turnat ? Nu, domnule căpitan. În lumea noastră acest sistem este atît de des folosit, încît mă lasă rece ! a aruncat disprețuitor. Am să-l distrug pentru că a călcat în picioare unicul principiu obligatoriu al infractorilor. A furat de la un hoț !

— Nu înțeleg ? am admis, privindu-l mirat.

— Cînd mi s-a părut că l-am zărit, el intrase în restaurant pentru a se asigura că n-am să plec prea curînd de acolo. Apoi s-a dus și mi-a spart casa, furînd tot ce-a putut vîrî în cele două geamantane pe care le-a găsit acolo.

— Ai făcut reclamație la miliție ? l-a întrebat Socolescu.

— Glumiți ? ! Ce să fi spus la miliție, că un hoț a fost călcat de alt hoț ? a zis, zîmbind cu amărăciune.

— De unde știa unde locuiești ? I-ai dat dumneata adresa ? m-am grăbit să intru pe fir.

— S-ar putea... Am stat destul împreună pentru a-i fi putut spune și pe unde locuiesc.

— Banu a afirmat că la uciderea bătrînilor din Albești ai fost secundat de Ganțu, Ferenț și Badin...

— V-am mai spus că nu știu cine este acest Badin !

— Am reținut. Altceva mă interesează. De unde a știut el că ești prieten cu Ganțu ?

— I-am vorbit eu despre el, spunîndu-i că este cel mai bun prieten al meu.

— E în regulă ! domnule Bobolocea. Ești liber — m-am decis să-i comunic, ridicîndu-mă de pe scaun pentru a-mi sublinia afirmația.

— Chiar pot pleca ?

— Tocmai asta și spuneam.

Făcînd temenele, a pornit de-a-ndaratelea spre ușă și, cînd a atins clanța, s-a întors, a deschis-o și a zbughit-o afară, cu viteza unui copil care s-a săturat să i se tot bage cu de-a sila pe gît untură de pește.

— Adu-l pe Ganțu — i-am spus lui Socolescu, după ce-am rămas singuri, că prea se uita la mine profund dezolat.

Cînd persoana chemată și-a făcut apariția, l-am întrebat dacă n-are cumva la el vreo fotografie-bust a propriei sale persoane. A avut și mi-a oferit-o cu gentilețea unei figurante în scenele de masă, care continuă să viseze că ar putea ajunge star la Hollywood. Ca să nu-i rămîn prea îndatorat, i-am adus și eu la cunoștință că este liber, dar că în următoarele patruzeci și opt de ore n-are voie să părăsească localitatea. După ce m-a asigurat că oricum n-are unde să plece, m-a salutat și s-a grăbit să dispară. Spre bucuria mea, în această operațiune a inclus-o și pe solitara și fermecătoarea sirenă, verde, pictată cu atîta măiestrie pe superba lui cravată aurie.

Curînd a fost introdus în încăpere și blondul dom' Marin Badin, care, foarte nerăbdător, mi-a adus la cunoștință că, fiind deja ora douăsprezece, nu i-a mai rămas prea mult timp pînă cînd trebuie să se prezinte la serviciul pe care-l avea.

— În următoarele cinci minute vei putea pleca la treburile dumitale — l-am liniștit. Mai înainte aș dori să știu dacă-l cunoști pe Mircea Banu.

— Banu... Banu... a repetat gînditor. Apoi m-a întrebat : E infractor ? Da, îmi amintesc de el — a confirmat după ce mai înainte făcusem și eu la fel.

— Cînd și în ce împrejurări l-ai cunoscut ?

— ...Acum vreo două luni, pe cînd mă aflam în cercetare în arestul miliției Călărași, pentru că, așa cum v-am mai spus, mă băgasem între cei doi golani care se băteau pe stradă, și unul din ei...

— Te rog să-mi spui în ce mod ai făcut cunoștință cu Banu — i-am cerut, deoarece n-aveam chef să reascult cum el, o mironosiță (pe cît de neprihănită, tot pe atît și de animată de cele mai bune intenții cavalerești !), s-a trezit anchetat pentru un omor numai și numai datorită unui joc nefericit al hazardului.

— A fost băgat în aceeași cameră în care mă aflam și eu. Din cîte îmi povestea, fusese adus de la Miliția Capitalei pentru că făptuise cîteva furturi și prin județul Ialomița.

— Despre ce ați discutat ?

A făcut gestul că nu-și aduce aminte, apoi a explicat :

— N-am stat împreună decît vreo două ore, pentru că pe el l-a chemat să dea nu știu ce declarații, apoi, din cîte am auzit de la ceilalți arestați, a fost din nou trimis la București.

— Dacă vrei să pleci mai repede de la noi, străduiește-te să-ți reamintești despre ce-ați discutat.

— Niște banalități, domnule căpitan...

— Vreau să le cunosc și eu.

— Păi... M-a întrebat pentru ce sînt închis, și eu, așa, să-mi dau importanță, i-am spus că omorîsem doi oameni... Apoi a vrut să știe de unde sînt, și i-am spus că din Călărași... Cam asta a fost toată discuția noastră.

— Despre Bobolocea te-a întrebat ceva ?

— Da, a vrut să știe dacă-l cunosc, a confirmat, privindu-mă într-un mod care-mi spunea că l-a surprins sclipirea mea de perspicacitate. Atunci el mi-a spus că au fost închiși în același penitenciar și m-a întrebat dacă îl cunosc bine. Ca să vadă că sînt și eu cineva, m-am lăudat că am dat cîteva lovituri mari cu Bobolocea...

— Bine. Poți pleca — l-am concediat, satisfăcut de răspunsul primit.

— Și acum ? m-a întrebat Socolescu, după ce am rămas singuri.

— Ca să avem conştiinţa curată, te rog să verifici şi alibiurile lui Ganţu şi Badin. Cînd ai terminat, te înapoiezi la Albeşti.

*

* *

Cînd am ajuns la postul de miliţie, Zaharia s-a grăbit să mă informeze că reuşise să-l dibuiască şi să-l aducă pe cel de-al patrulea presupus protagonist al dublului asasinat din comuna Albeşti.

Pentru a nu fi nevoit să-i povestesc cum îmi pierdusem timpul în Călăraşi, i-am făcut semn să mi-l aducă.

După ce şi-a făcut apariţia, l-am privit. Era înalt şi slab, cu urechile clăpăuge şi fruntea îngustă, iar părul negru, era tuns chilug. A rămas înţepenit în poziţia de drepţi, lîngă uşă, şi, spre mai marea mea mirare, am văzut că poartă o uniformă militară.

I-am făcut semn să se apropie şi să se aşeze pe scaun.

— Cînd ai fost încorporat ? am întrebat, pentru a pricepe ce caută în armată.

— În urmă cu şase săptămîni.

— N-ai avut antecedente penale ? Adică n-ai suferit nici o condamnare ? m-am grăbit să-i traduc prima întrebare, ca să fiu convins că a priceput ce vreau.

— Nu. Am fost numai cercetat pentru o complicitate la furt, dar pînă la urmă a rezultat că sînt nevinovat — mi-a răspuns cu o cursivitate pe care n-aş fi bănuit-o, ţinînd seama de aria restrînsă a frunţii lui.

— Despre ce a fost vorba ?

— Într-o noapte, am băut mai mult decît ar fi trebuit... Cu nişte clienţi care stăteau la o masă din localul în care cîntam împreună cu orchestra tatălui meu. La un moment dat, unul dintre ei m-a întrebat dacă nu m-ar interesa un saxofon nou-nouţ, american, ca acela la care cînta Louis Armstrong. Bineînţeles că aş fi vrut aşa ceva şi l-am întrebat cîte parale costă o astfel de minunăţie. Mi-a răspuns că-l pot obţine pe gratis dacă le ţin şestul în timp ce ei sparg nişte vagoane în gară. Fiind băut, am zis că sînt de acord şi că, după terminarea programului în restaurant, vin şi eu să-i ajut. Atunci cel cu care discutasem mi-a spus că nu trebuie să fim văzuţi plecînd

împreună și am fixat ora și locul în care trebuia să ne întîlnim. Numai că la închiderea localului, cînd i-am spus lu tata unde vreau să mă duc, m-a luat la poceală și m-a dus acasă cu de-a sila. Spre norocul meu... Pentru că tipii cu care discutasem au fost prinși de miliție... Ulterior, individul care-mi propusese să-i însoțesc, crezînd că i-am turnat, ca să se răzbune, a declarat că și eu făceam parte din banda lor. Deși s-a dovedit că pînă în noaptea aceea nu-i mai văzusem niciodată, miliția a spus că, aflînd despre spargerea pe care o puseseră la cale și nedenunțînd intenția lor, le-am fost complice. Dar, după două săptămîni, mi s-a dat avertismentul că dacă mai am vreodată de-a face cu miliția voi fi condamnat și pentru complicitatea la spargerea de vagoane și am fost eliberat. Și vă asigur că după spaimele prin care am trecut, o să am eu grijă ca pe viitor să nu mă mai bag în astfel de porcării ! și-a încheiat relatarea, ducîndu-și mîna dreaptă la inimă în semn de jurămînt.

— Pe Mircea Banu îl cunoști ?

— Da, am stat în aceeași cameră din arestul de la Fetești. El era cercetat pentru niște spargeri comise în localitate...

— Despre ce ați discutat ?

— Știu eu... A vrut să știe pentru ce sînt arestat... Apoi, aflînd că sînt saxofonist și cînt mai ales prin Călărași, a vrut să știe ce mai e nou prin oraș...

— Te-a întrebat dacă-l cunoști pe Bobolocea ? i-am întrerupt opintelile, cu scopul de a primi o confirmare a versiunii pe care o fabricasem după discuțiile purtate în cursul dimineții cu Bobolocea și compania.

El mi-a răspuns pe dată în mod afirmativ, iar eu, tot la fel de repede, l-am anunțat că poate pleca.

— Tovarășe căpitan, nu l-ați întrebat cum și-a petrecut timpul în noaptea comiterii omorurilor ! a remarcat contrariat adjutantul, cînd s-a închis ușa după Ferenț Guță.

— Știu... am zis, arătîndu-i ambele plame într-un mod care urmărea să-l tempereze. Versiunea pe care am adoptat-o azi-dimineață s-a dovedit a fi pe de-a-ntregul falsă... i-am spus, începînd să-i povestesc cum de-am nimerit, eu și cu Socolescu, precum Irimia, cu oiștea-n gard.

— Nu se poate ! a protestat el, neîncrezător, cînd mi-am terminat relatarea.

— Ba se poate ! era şi firesc să-l contrazic. Numai că medalia are şi un revers... am mai adăugat, surprins să constat că parcă-parcă mă încearcă un strop de optimism. Mîine dimineaţă, cînd mă înapoiez de la Bucureşti, vreau să am completarea listei sătenilor care s-au mutat din comună...

*
* *

Mă aflam din nou în biroul directorului penitenciarului, care, după ce m-a ascultat neîncrezător, s-a smuls iritat din fotoliul lui şi a ieşit ca o vijelie.

Cîteva minute mai tîrziu, a urmat o ciocănitură timidă în uşă şi domnul 7256 a păşit în cameră, făcînd plecăciuni slugarnice. Deşi, văzîndu-mă, s-a străduit să-şi compună un zîmbet de nestăvilită bucurie, ochii lui mă cercetau cu un interes ce nu putea să-i disimuleze neliniştea care-l stăpînea.

Nu l-am invitat să ia loc pe scaun.

— Să trăiţi, domnule căpitan ! Aşa-i că v-am ajutat ? s-a interesat cu anxietate, văzînd că-l privesc în tăcere.

— De ce m-ai minţit ? ! am strigat brusc.

— Nu... nu înţeleg... a zis, în timp ce bărbia, ieşindu-i de sub control, a început să-i tremure în ritmul Horei staccato.

— De ce m-ai minţit ? ! mi-am repetat întrebarea, sprijinindu-mi ameninţător palmele de rama biroului.

— Nu banda lui Bobolocea a comis omorurile de la Albeşti ? a îngăimat, în timp ce, de spaimă, obrajii i s-au acoperit de broboane de transpiraţie, iar tremuriciul bărbiei l-a cuprins pe de-a-ntregul.

— Asta-i culmea ! Mă întrebi pe mine, cînd tu ştii foarte bine care-i răspunsul ! am strigat la el atît de tare, încît sînt convins că aş fi putut acoperi chiar şi zgomotul produs de o baterie de tunuri de cuirasat.

— Da'... da'... sînt sigur că numai el a putut s-o facă... Doar mi-a spus că vrea s-o facă... Iar mai tîrziu, prin luna mai, doar v-am spus că mi-a confirmat că el este

autorul loviturii de la Albeşti — a turuit, devenind mai sigur pe el. Numai el i-a ucis pe cei doi bătrîni ! Probabil că, vă rog să mă iertaţi, a reuşit să vă păcălească — a mai adăugat, cu fermitate.

Mărturisesc că, după primele momente de derută, devenise atît de convingător, încît începusem să fiu mai puţin sigur de mine. Cine minţea ? Bobolocea sau Banu ? Dacă cu primul se părea că am lămurit lucrurile, se impunea necesitatea de a încerca să fac acelaşi lucru şi cu 7256. Altfel riscam să rămîn la mijloc, precum măgarul lui Buridan.

— Dacă înţeleg bine, continui să susţii că ai stat de două ori la aceeaşi masă cu Bobolocea şi ceilalţi trei în restaurantul „Pescaru", din Călăraşi ?

— Da, pentru că aşa s-a întîmplat. Prima oară, prin decembrie, mi-a propus să particip şi eu la lovitura din Albeşti, şi a doua oară, la începutul lunii mai, mi-a confirmat că el i-a ucis pe bătrîni — mi-a răspuns cu fermitate.

— Dacă este adevărat ceea ce susţii, înseamnă că i-ai putea recunoaşte cu uşurinţă pe ceilalţi trei comeseni ai lui Bobolocea. Şi ai dumitale, bineînţeles.

— Sigur ! Dacă vreţi să vă convingeţi că spun adevărul, mă puteţi confrunta oricînd doriţi cu Ferenţ, Ganţu şi Badin ! Să văd eu dacă au tupeu să nege şi în faţa mea discuţiile pe care le-am avut despre lovitura din Albeşti ! a replicat cu toată convingerea.

Devenise atît de persuasiv, încît am simţit cum certitudinea cu care-l abordasem a început să scîrţîie undeva, prin părţile esenţiale. Spre şansa mea, mi-am amintit la timp că vorbele nu pot înlocui probele. În consecinţă, spunîndu-mi că ar cam fi cazul să-i testez sinceritatea, am scos dintr-un buzunar un teanc de fotografii. Erau opt şi cu cea pe care i-o cerusem lui Ganţu să mi-o împrumute, nouă.

Le-am aşezat pe birou cîte trei, pe trei rînduri, impasibil, de parcă aş fi făcut o pasienţă cu cărţi de joc.

— Apropie-te ! i-am cerut. Şi, după ce a ajuns lîngă mine, l-am întrebat : Poţi să mi-l arăţi pe Ganţu ?

— Bineînţeles... m-a asigurat, devenind din nou şovăielnic.

— Pune degetul pe fotografia lui !

După ce a privit cu luare-aminte toate fotografiile, a ezitat cu buricul indexului deasupra celui de-al treilea chip, pentru a sfîrşi prin a şi-l aşeza pe cel de-al cincilea.

— Ăsta este Ganţu ?

— Da.

— Eşti sigur ? l-am consultat, ridicînd ochii spre el.

Continua să privească dezorientat fotografiile, apoi s-a decis să pună degetul pe cea de-a şaptea :

— Aveţi dreptate. Ăsta-i Ganţu.

— Tu ce-ţi închipui, că te-am chemat să jucăm loto ? !

— Nu, da' ştiţi... Eu nu prea am memorie vizuală... Mai lăsaţi-mă un pic să mă gîndesc...

— Gata mascarada ! am zis, strîngînd printr-un singur gest toate fotografiile şi vîrîndu-mi-le în buzunar. Tu n-ai fost în stare să mi-l indici pe Ganţu deoarece, spre deosebire de ceilalţi trei, pe el nu l-ai văzut niciodată ! Şi dacă nu l-ai mai văzut, cum ai chefuit cu el de două ori ? ! Iar dacă n-ai stat cu el la aceeaşi masă, înseamnă că n-ai stat nici cu ceilalţi ! Şi atunci de unde pînă unde ştii tu că Bobolocea şi prietenii lui i-au ucis pe cei doi bătrîni din Albeşti ? ! i-am aruncat adevărul în faţă cu o cadenţă de mitralieră. Aştept să te explici ! am continuat, văzînd că i-a pierit cheful de a mai „conversa discuţii" cu mine.

Şi-a lăsat ochii în jos şi m-a anunţat cu timiditate :

— Am fost convins că numai Bobolocea ar fi putut da lovitura... Despre Ganţu el mi-a vorbit, pe cînd ne mai aflam încă în penitenciar, spunîndu-mi că dacă ar fi să mai dea lovituri, numai pe acesta ar conta cu adevărat... Pe Ferenţ şi pe Badin i-am întîlnit prin diferite aresturi preventive. Ambii mi-au spus că-l cunosc bine pe Bobolocea, iar ultimul mi-a povestit că au dat de curînd cîteva tunuri împreună... Albeştiul se afla la cîteva zeci de kilometri de Călăraşi şi eu am fost convins că lovitura a fost dată de Bobolocea, împreună cu ceilalţi trei...

— Tu ai susţinut că deţii informaţiile direct de la el ! i-am reamintit.

— Dacă v-aș fi spus că fac numai presupuneri, nu i-ați mai fi cercetat și eu scăpam ocazia de a putea obține transferul la o secție unde se muncește mai puțin. Îmi pare rău și vă cer iertare că v-am pus pe drumuri, dar eram sigur că numai mîna lui Bobolocea putea fi amestecată în tîlhăria de la Albești... a explicat cu o voce plină de pocăință, pe cînd studia cu luare-aminte scoarța roasă și prăfuită de pe dușumea, de parcă el ar fi fost un pasionat colecționar, iar eu îi propusesem s-o cumpere, susținînd că ar fi un Buhara veritabil.

— Deși știu că ești o fire foarte rușinoasă, te rog să faci un efort și să-ți ridici frumoșii tăi ochi spre mine, că mai avem ceva de discutat — i-am cerut, apreciind că domnul 7256 trebuia să-mi mai dea niște explicații, tocmai bune pentru a soluționa cazul.

Mi-a făcut pe plac, sfios, ca un licean prins pentru prima oară copiind la o teză.

— Dacă Bobolocea n-are nici un amestec în afacerea de la Albești, ia povestește-mi de unde știai că infractorii au venit cu o „Dacie" galbenă, că au băgat cîinele într-o magazie, că femeia era foarte grasă, că s-au furat o sută și douăzeci de mii de lei... și așa mai departe. Ia dă-i drumul ! l-am îndemnat, pregătindu-mi în mod demonstrativ notesul.

— Amănuntele pe care vi le-am furnizat le dețineam de la Bălan Ion, un cioban din Albești, pe care l-am întîlnit în arestul de la Slobozia și care suferea o condamnare de două luni pentru că sărise la bătaie în bufetul comunei — a spus ridicînd din umeri.

Și, dintr-o dată, s-a ales praful de ipoteza prin care admiteam că elementele furnizate de 7256 îl desemnau în mod implicit ca participant la atacarea familiei Leca ! Pentru că Bălan, de a cărui condamnare pentru huliganism îmi aminteam, așa cum îmi aminteam că și el făcuse parte din cercul de persoane pe care-l verificasem, era firesc să dețină, la fel ca toată suflarea comunei, datele cu care Banu reușise să mă păcălească...

Cu resemnarea pe care ți-o inoculează cu timpul meseria mea, am închis notesul și, disimulîndu-mi un oftat de descurajare, m-am ridicat de pe scaun...

*
* *

Părăsind penitenciarul și urcîndu-mă în mașină, i-am dat lui Vartunian lista celor opt persoane care, părăsind Albeștiul, se stabiliseră în Capitală.

— Am contactat numai patru dintre ei. Să-i vizităm și pe ceilalți — i-am cerut, pe cînd coboram fereastra portierei, deoarece soarele încinsese caroseria ca pe un cuptor.

Am avut însă ghinion și în această direcție. Doi dintre cei căutați lucrau în schimbul doi și nu reveneau acasă înainte de ora unsprezece noaptea. Cum pentru ceilalți doi adjutantul Zaharia pusese în dreptul rubricii cu adrese un semn de întrebare, am fost nevoit să apelez la serviciile colegilor mei de la Evidența populației.

Dar faptul că am aflat unde domiciliază n-a însemnat că am și reușit să-i găsesc acasă.

Afară începuse să se întunece, iar eu mă săturasem pînă peste cap s-o fac pe comis-voiajorul, așa că i-am spus lui Vartunian să întoarcă mașina spre Albești.

*
* *

Ineficiența investigațiilor pe care le făceam de luni de zile începuse să mă obsedeze atît de mult, încît nici în somn nu reușeam să mă desprind de descurajarea care pusese stăpînire pe mine. Datorită oboselii fizice, adormeam imediat cum puneam capul pe pernă, pentru ca după două-trei ore să mă trezesc privind pe întuneric spre tavanul camerei și încercînd să revăd cu ochii minții datele cazului, în speranța că voi reuși să sesizez greșelile făcute. Deoarece eram convins că singura explicație a neelucidării cauzei putea fi furnizată de faptul că undeva, pe parcursul cercetării, comisesem o eroare de interpretare : fie a urmelor, fie a depoziției martorilor. Dar, în ciuda eforturilor de concentrare pe care le făceam, nici nenumăratele nopți de insomnie n-au putut contribui la îmbunătățirea bilanțului general, total negativ.

Continuînd să stau cu ochii deschişi, tocmai ajunsesem la concluzia că va trebui să-mi recunosc incompetenţa şi să-i cer şefului Direcţiei judiciare să predea cazul unui alt anchetator, cînd, prin fereastra deschisă a camerei, am auzit un zgomot uşor de paşi. Imaginîndu-mi că gazda mea s-a apucat să-şi rezolve problemele gospodăreşti mai devreme ca de obicei, am încercat să mă concentrez asupra găsirii celor mai bune argumente pentru a-mi convinge şeful să mă scape de pacostea de caz în care mă împotmolisem mai rău ca o muscă într-o plasă de păianjen. Dar mai înainte de a reuşi să mă scufund în propriile mele gînduri, am realizat că paşii s-au oprit chiar în faţa ferestrei mele. Mai înainte de a apuca să mă mir, m-am auzit strigat de o voce şoptită :

— Tovarăşe căpitan... tovarăşe căpitan, vă rog să vă sculaţi...

Mai întîi intrigat, apoi curios să aflu cine mai suferă de insomnie în comuna Albeşti, m-am aruncat din pat şi m-am apropiat de fereastră.

— Ce s-a întîmplat ? am vrut să aflu, cînd am dat cu ochii de adjutantul Zaharia, cu vestonul descheiat şi diagonala atîrnîndu-i într-o mînă.

— A apărut „Dacia“ galbenă ! m-a anunţat, agitat.

— Care „Dacia“ galbenă ? l-am întrebat, pe cînd mi-am apropiat instinctiv nasul de el să văd cam a ce ar putea mirosi.

— Aia cu care au venit tîlharii astă-iarnă ! a replicat el pe nerăsuflate, ceea ce mi-a permis să simt un damf de ceapă.

Instantaneu, mi-am amintit despre ce-i vorba şi, în mai puţin de un minut, am escaladat fereastra ţinînd într-o mînă sacoul şi în cealaltă hamul portpistol.

Pînă să ajung în stradă, haina era pe mine şi pistolul la locul lui, atîrnînd lîngă subsuoara braţului stîng. Deşi Vartunian era cazat într-o casă de peste drum, am renunţat la serviciile lui, deoarece secundele erau prea preţioase pentru a-mi asuma riscul de a pierde o şansă atît de neaşteptată. Prin urmare, apelînd la dublura cheilor maşinii, am trecut la volan şi i-am făcut semn adjutantului să treacă repede pe locul alăturat.

— Arată-mi drumul — i-am cerut, demarînd în trombă.

În timp ce el mă ghida și eu apăsam voinicește pe ciuperca acceleratorului, l-am întrebat de unde știe despre reapariția „Daciei" galbene. Explicația a fost simplă. Gospodarul care-i vorbise lui Socolescu despre autoturismul aflat în staționare lîngă fîntîna de unde se pierduseră urmele infractorilor în noaptea comiterii tîlhăriei o văzuse iar în același loc și s-a grăbit să trimită un băiat să-l anunțe pe șeful de post.

— În mod cert, dacă au reapărut pe teritoriul comunei, înseamnă că intenționează să dea o nouă lovitură —, a conchis el, în încheiere.

Constatînd că ceasul de bord indică ora două și zece minute, m-am întrebat cam cît timp s-o fi scurs de cînd țăranul și-a trimis odrasla la șeful de post și pînă cînd acesta a ajuns la mine. Dar cum răspunsul pe care mi l-aș fi dat ar fi putut contribui la diminuarea optimismului ce abia se înfiripase, am preferat să-mi concentrez atenția asupra conducerii mașinii și să apăs și mai vîrtos pe accelerator.

— Iat-o, tovarășe căpitan ! a exclamat însoțitorul meu, cîteva minute mai tîrziu, privind spre partea dreaptă a drumului.

Am văzut-o și eu. Se afla la vreo două sute de metri, cu două roți pe coama acostamentului șoselei și cu celelalte vîrîte în fundul șanțului. Am stins imediat toate luminile și am închis motorul continuînd să rulez, în virtutea inerției, încă vreo sută de metri, după ce-am trecut pe lîngă ea.

Mai înainte de a coborî din mașină, am scos din spațiul pentru mănuși două perechi de cătușe, una mi-am vîrît-o în buzunarul stîng al sacoului și cealaltă i-am dat-o subofițerului. Apoi, în timp ce reveneam spre „Dacia" galbenă, l-am instruit :

— Vei rămîne în fața mașinii, bine adăpostit la teren și la o distanță care să-ți permită să fii pe față de îndată ce va fi necesar. În orice caz, să nu intervii mai înainte de a mă auzi pe mine somîndu-i ! De asemenea, cînd te apropii, ai grijă să nu te așezi în spatele lor și la aceeași înălțime cu mine, pentru că altfel vom reuși să ne împușcăm între noi ! Și să nu fumezi ! i-am mai cerut.

A dat din cap că a priceput ce are de făcut și, desprinzîndu-se de lîngă mine, a coborît în șanțul șoselei.

Continuînd să merg singur, am ajuns lîngă autoturism. Acoperind cu palma proiectorul lanternei, atît cît să scape numai o fîşie îngustă de lumină, m-am asigurat că în maşină nu dormea nimeni, apoi mi-am notat în memorie numărul de înmatriculare, pentru eventualitatea în care, datorită unor motive imprevizibile, ocupanţii ei ar fi reuşit să mă lase cu buzele umflate. După care am păşit în spatele maşinii, pînă am constatat că întunericul începuse să-i estompeze conturul. Cred că mă aflam la o distanţă de cel mult zece metri de ea, cînd m-am decis să mă adăpostesc. Trebuia să aleg între fundul şanţului, a cărui adîncime, fiind de cel mult o jumătate de metru, m-ar fi obligat să stau întins pe burtă, şi un salcîm plantat de cealaltă parte a şanţului, în imediata apropiere a unui desiş de arbuşti şi tufe, pe post de gard. Am optat pentru ultimul ascunziş, deoarece, stînd în picioare, aveam posibilitatea să acţionez cu maximum de operativitate. Şi m-am pus pe aşteptat. Cum lumina pe care o dădeau stelele era insuficientă pentru a putea vedea cît este ceasul, a trebuit să apreciez scurgerea timpului după faptul că, amorţîndu-mi picioarele, am început să regret că n-am ales fundul şanţului, unde, stînd întins, ar fi fost mai plăcut, poate.

Tot schimbîndu-mi greutatea corpului de pe un picior pe altul şi blestemînd ziua cînd am avut ghinionul să mă las potcovit cu un caz atît de afurisit, am fost readus la realitate de cîntatul cocoşilor. Profitînd de faptul că s-a mai luminat puţin, mi-am controlat ceasul. Era patru şi zece minute. Dar nici n-am ridicat bine privirea de pe cadran, şi atenţia mi-a fost atrasă de cîteva şoapte, urmate de un zgomot de paşi, care păreau să vină chiar din spatele gardului de arbuşti de unde supravegheam şoseaua şi automobilul. După cel mult două minute, am auzit în mod succesiv zgomotul produs de deschiderea unei porţi înţepenite şi pe cel al mai multor perechi de picioare care bocăneau pe podişca din lemn aruncată peste şanţul şoselei, la cîţiva metri de mine, în stînga. Apoi şi-au făcut apariţia trei umbre, care, îndreptîndu-se spre maşină, au defilat prin faţa mea, cărînd în spate nişte baloturi ce trebuie să fi fost al naibii de grele, deoarece nu numai că mergeau cocoşaţi, dar şi păşeau împleticindu-se.

Am avut certitudinea că sînt exact persoanele pe care le aşteptam numai după ce şi-au aruncat poverile lîngă maşină şi au deschis portbagajul şi portierele. Cum nu mai aveam de ce să mă grăbesc, am aşteptat pînă au vîrît în maşină boccelele pe care le căraseră cu atîta trudă. M-am desprins de copacul pe care-l sprijinisem pînă atunci abia după ce-am auzit închizîndu-se capacul portbagajului. În timp ce, trecînd prin şanţ, am urcat spre marginea şoselei, mi-am vîrît mîna dreaptă la subsuoară şi am extras „Walther"-ul, coborîndu-i piedica. Cînd am ajuns în dreptul portierei din stînga-spate, tocmai se trîntea şi cea din dreptul volanului. Auzind imediat un zornăit de chei, mi-am spus că venise momentul să-mi fac şi eu meseria. În consecinţă, mi-am vîrît pistolul prin fereastra deschisă şi l-am lipit de ceafa şoferului, în timp ce, cu mîna stîngă, luminam cu lanterna interiorul maşinii.

— Dă drumul la chei pe podea şi sus mîinile ! Miliţia ! am strigat cu putere, deoarece o astfel de somare n-ar avea nici un efect dacă s-ar face cu timiditate.

Pe cînd tipul de la volan a înţepenit ca o statuie şi a dat drumul la chei din mînă, ceilalţi doi ocupanţi ai maşinii, înnebuniţi de spaimă, priveau ca hipnotizaţi proiectorul lanternei. Atunci şi-a făcut apariţia de cealaltă parte a maşinii şi adjutantul, de asemenea cu pistolul ridicat şi lanterna aprinsă.

— Mîinile pe volan ! Nu aşa ! Apropie-le una de cealaltă ! i-am cerut celui care le ţinea ridicate.

După ce mi-a îndeplinit dorinţa, am profitat de faptul că lanterna subofiţerului lumina suficient pentru a o putea strecura pe a mea în buzunar şi a scoate recuzita următoare. Cătuşele automate s-au zăvorît de îndată ce l-am lovit cu ele peste încheieturile mîinilor. Apoi m-am ocupat de ceilalţi doi indivizi. Mai întîi l-am scos afară pe cel care stătea pe bancheta din spate şi apoi pe celălalt, de pe „locul mortului". După ce i-am pus să-şi proptească mîinile pe capota maşinii, am luat cealaltă pereche de cătuşe de la subofiţer şi le-am prins cu ea mîinile alăturate, o stîngă cu o dreaptă.

Acum, după ce-i imobilizasem, eram curios să aflu cu ce poveri trudiseră ocupanţii autoturismului. Aşa că, lă-

sîndu-i în paza subofiţerului, m-am dus la spatele maşinii şi am deschis portbagajul, care era încărcat cu vîrf. După ce am înlăturat o pătură reformată, am văzut nişte saci din masă plastică transparentă, plini cu hălci de carne însîngerată. Urmare a deformării profesionale, le-am privit aiurit, întrebîndu-mă ce-o mai fi şi cu hecatomba de sub ochii mei. Apoi, apropiind fascicolul lanternei de unul din saci, mi-am dat seama că bucăţile de carne erau prea mari pentru a putea rezulta dintr-o depesare de cadavru uman. Şi am avut suficiente motive pentru a răsufla uşurat, mai înainte de a trînti capacul portbagajului la loc.

— Ştii să conduci ? l-am întrebat pe subofiţer, revenind lîngă el şi bătînd cu mîna pe capota „Daciei". Şi n-am simţit nici o bucurie cînd a ridicat din umeri a regret, deoarece nu puteam lăsa de izbelişte maşina de serviciu. Pentru o clipă am fost tentat să las pe loc autoturismul infractorilor, dar a trebuit să renunţ, fiindcă nu puteam lăsa fără supraveghere conţinutul portbagajului.

Apoi, văzînd soluţia, m-am apropiat de tipul care rămăsese în maşină şi i-am eliberat mîna dreaptă, prinzînd braţara cătuşei respective de volan.

— Poţi să conduci aşa ? l-am întrebat.

A dat din cap a confirmare, după care, depăşind probabil momentul de uluială în care-l pusese intervenţia noastră intempestivă, s-a grăbit să mă anunţe :

— Dar să ştiţi că eu n-am nici o vină...

— Despre asta o să mai discutăm ! l-am întrerupt, ridicînd cheile căzute pe podeaua maşinii şi înmînîndu-i-le subofiţerului, în timp ce-i făceam semn să ocupe locul alăturat şoferului.

Am aşteptat pînă ce maşina a întors şi a pornit spre Albeşti, apoi i-am poftit să mă urmeze pe cei doi tipi care rămăseseră cu mine, şi care, datorită perechii de cătuşe ce le împreuna mîinile, se comportau precum doi fraţi siamezi. Ceea ce au şi făcut, dar, după felul cum mergeau cu capul în jos şi îşi tîrau picioarele, cred că fără prea mult entuziasm.

După ce i-am plasat pe bancheta din spate, m-am grăbit să demarez şi eu după cealaltă maşină.

*
* *

Descinzînd la post, am trecut imediat la descărcarea şi examinarea încărcăturii maşinii.

Apoi am purces la interogarea primului dintre arestaţi. După primele zece minute de discuţie, l-am trimis pe adjutant şi pe Vartunian să-l aducă şi pe săteanul din gospodăria căruia ieşiseră infractorii.

Spre prînz, toţi patru dăduseră deja declaraţii complete şi situaţia era clarificată. Săteanul, pe post de măcelar angrosist, era aprovizionat de doi ţigani cu vite furate de prin alte comune, plătind circa cinci mii de lei bucata. Apoi, cînd cornuta răpită se afla în grajdul lui, telefona unuia din cei trei arestaţi, care lucrau pe post de detailişti şi conveneau asupra datei cînd aceştia pot veni din Bucureşti, pentru că, lucrînd planificat, trebuia să ştie cu precizie momentul în care se poate apuca de tranşarea cărnii. La predarea mărfii, primea cincisprezece mii de lei. Iar detailiştii obţineau din vînzarea cărnii cu amănuntul între treizeci şi cinci şi patruzeci de mii de lei. Operaţiunea fiind făcută, în funcţie de „productivitatea" ţiganilor, o dată sau de două ori pe lună.

— Dar ieşeau ceva parale din această combinaţie ! Vaca şi „Trabantul" ! a apreciat Socolescu, privind spre mine surprins şi, în egală măsură, admirativ.

Întrucît, odată cu capturarea pasagerilor autoturismului galben şi cu stabilirea genului de afaceri cu care aceştia se ocupau, devenise clar că nu reuşisem să fac nici cel mai mic pas spre elucidarea dublului asasinat, nu m-am simţit obligat să-i comentez afirmaţia decît printr-un gest care-mi exterioriza amărăciunea şi descurajarea.

Constatînd astfel că datorită stării mele depresive sînt departe de a îndeplini calităţile unui bun interlocutor, a întors capul spre cei patru indivizi, care erau aşezaţi cot la cot pe o bancă de lemn sprijinită de unul din pereţii încăperii, şi s-a adresat măcelarului ;

— Îţi aminteşti că în luna ianuarie am venit la dumneata şi te-am întrebat ceva ?

— Mi-amintesc... M-aţi întrebat dacă ştiu a cui e maşina galbenă de-a fost văzută peste noapte-n faţa ogrăzii mele. Iară eu v-am zis că nu... Că dacă vă ziceam că da, puteaţi să aflaţi şi restu. Şi d-atunci nici n-a mai venit cu maşina aia bălţată, ci cu alta luată de-a-mprumutu. Şi numa taman în noaptea asta s-a trezit tîmpiţii ăştia să vină iar cu maşina lor ! a aruncat cu năduf ţăranul, privindu-şi încruntat „colaboratorii".

— Da' m-am săturat să-i tot dau două mii lu fratemiu ca să-mi împrumute maşina pentru o singură noapte ! s-a justificat proprietarul „Daciei" galbene.

— D-aia lăcomia pierde omenia ! i-a replicat cu scîrbă ţăranul. Ce, nu-ţi rămînea ş-aşa destul ? !

Cum dialogul lor era departe de a mă interesa, m-am decis să-i expediez la arest. Dar mai înainte de a-mi realiza intenţia, mi-am spus că n-ar strica dacă le-aş cere cîteva relaţii.

— Dacă am înţeles bine, din noaptea în care au fost ucişi cei doi bătrîni, acum este prima oară cînd veniţi din nou cu maşina galbenă. Aşa e ?

Au dat cu toţii din cap a confirmare.

— Vă mai amintiţi cînd aţi venit şi cînd aţi plecat, în noaptea aceea de sfîrşit de ianuarie ?

După ce pasagerii autoturismului s-au consultat din priviri, şoferul m-a anunţat :

— Cred că am sosit în jur de zece ş-am plecat pe la patru sau cinci dimineaţa... Pentru că tîmpitu ăsta — a arătat el spre ţăran — după ce a tăiat o jumătate din vacă, s-a îmbătat şi s-a culcat... Că d-aia a trebuit să las maşina pă şosea atîtea ore, pîn-a văzut-o nu ştiu cine şi v-a zis. Că dacă dumneavoastră nu umblaţi după tîlharii ăia de-i omorî pe bătrîni, cu noi n-aveaţi acu nici o treabă ! a explicat şoferul, aruncînd revoltat o privire înciudată către ţăran.

Reproşurile pe care şi le făceau cu atîta generozitate între ei mă lăsau rece, deoarece eu îmi urmăream propriile idei, drept care, uitîndu-mă întrebător spre banca lor, m-am interesat :

— În intervalul de timp în care aţi staţionat cu maşina în dreptul fîntînii, ce persoane sau mijloace de transport aţi văzut venind sau plecînd ?

După ce au ridicat cu toţii ochii spre tavan, ca la comandă, şi l-au consultat îngînduraţi, primul care a luat cuvîntul a fost şoferul :

— Nu ştiu dacă vă interesează, da'...

— Mă interesează tot ce-aţi văzut din momentul în care aţi venit şi pînă aţi plecat din locul unde v-am arestat astăzi ! i-am întrerupt eu ezitarea, cu nerăbdarea copoiului care adulmecă o urmă.

— Tocmai ieşisem din curte cu o pulpă din jumătatea dă vită pe care apucase boul ăsta s-o tranşeze, mai înainte de a se îmbăta — a zis, privind din nou cu furie spre ţăran — şi vream s-o vîr în portbagaj, cînd la intersecţia şoselei a oprit o maşină... Temîndu-mă să nu fie vrun echipaj al miliţiei, m-am pitit în şanţ, cu pulpă cu tot...

— Şi ? l-am zorit, stîrnit.

— Şi atîta. După ce-a coborît doi oameni, maşina şi-a văzut de drum şi io aşişderea dă treaba mea...

— Ce-au făcut cele două persoane care au coborît ?

— Păi ce să facă ? Au făcut la stînga şi s-a dus pă drumul spre Albeşti.

— Cît putea fi ora cînd i-ai văzut ? l-a întrebat Socolescu.

— Să tot fi fost aproximativ în jur de circa vreo zece şi juma — a precizat el, cu o precizie uimitor de „precisă".

— Cum arătau ? am întrebat eu.

— Păi d-unde să ştiu eu, că era-ntuneric... Da' pot să vă zic că unu era mai mic ş-altu foarte-nalt.

— Şi maşina cu care au venit cum arăta ?

— Cum s-arate ? Ca toate autocamioanele şi căra nişte butoaie de vin...

— Îţi mai aminteşti dacă vreuna din cele două persoane pe care le-ai văzut îndreptîndu-se spre Albeşti avea ceva în mînă ? am întrebat, făcînd o rapidă corelare a elementelor ce mi le furnizase deja.

S-a grăbit să ridice din umeri, dar, spre marea mea bucurie, s-a răzgîndit şi a dat din cap aprobativ :

— Da, aşa-i ! Aveţi dreptate... Cînd a sărit din autocamion ăla mai mic, am văzut că ţinea în mînă un par lung şi aşa gros... a spus, arătîndu-mi încheietura mîinii lui, care, cu o oarecare aproximaţie, aducea cu lăţimea doagei de butoi cu care fusese ucis Vergu Leca.

După cum şi-a încrucişat Socolescu privirea cu mine, am ştiut că şi el realizase că pentru prima oară, după atîtea luni de amare bîjbîieli, reuşisem să dibuim o urmă concretă.

— Îţi mai aminteşti în ce direcţie a plecat autocamionul ? l-am mai întrebat pe şoferul-delincvent, transformat ad-hoc într-un martor extraordinar.

— Şi-a continuat drumul spre Constanţa...

— Vă zic şi eu ceva... a început cu timiditate unul din cei doi „fraţi siamezi".

— Zi, mă ! l-am încurajat, cu o veselie care mă ocolise atît de multă vreme, încît parcă abia acum îi descopeream gustul.

— P-ăia doi, de care vă zicea Sile — a spus privind spre şofer — i-am văzut şi eu, mai tîrziu, cînd duceam la maşină sacu cu antricoate. Unu mai mic se spăla la fîntînă şi altu mai mare stătea pe şosea, şi după cum se uita spre dreapta, cred că aştepta vreo ocazie dinspre Slobozia.

— Cît putea fi ora ? l-am întrebat, pentru a verifica dacă declaraţia lui este în concordanţă cu cea a săteanului care ne semnalase atît prezenţa celor doi necunoscuţi lîngă fîntînă, cît şi a maşinii puşlamalelor cu care mă conversam.

— Nu ştiu, că nu m-am uitat la ceas... Da' pot să vă zic că nu după mult timp am plecat şi noi...

Lucrurile fiind clare, i-am făcut semn adjutantului să ducă puşlamalele la arest.

— În sfîrşit, am prins un fir ! s-a grăbit să ofteze a satisfacţie Socolescu, de îndată ce-am rămas singuri.

Cum optimismul lui era pe deplin justificat, în loc să-l contrazic, m-am grăbit să interpretez informaţiile pe care le primisem :

— Unu, nu mai există nici un dubiu că cei doi necunoscuţi sînt oamenii noştri. Doi, întrucît au venit şi au plecat cu nişte mijloace de transport de ocazie, este evident că nu sînt localnici. Trei, dacă corelăm concluzia punctului doi cu faptul că ei au demonstrat o excelentă cunoaştere a zonei şi a situaţiei victimelor, rezultă că avem de-a face cu nişte foşti locuitori ai comunei Albeşti. Şi cum am adoptat deja această versiune, ne vom cala pe ea şi o vom explora pînă la capăt. Patru, mergînd pe pista oferită de

punctul trei, se pare că ni se oferă un element selectiv, apt să restrîngă aria investigaţiilor...

— Vă referiţi la autocamionul care i-a adus pe infractori ? s-a grăbit să mă consulte locotenentul.

— Exact ! am confirmat, chiar în momentul în care s-a strecurat în cameră adjutantul. Cînd primesc situaţia completă a persoanelor strămutate ? l-am şi luat în primire.

— Pînă mîine la amiază va fi gata, m-a asigurat şeful de post. După care, profitînd de faptul că-l întrebasem de vorbă, m-a contrat şi el : Tovarăşe căpitan, e cald şi mi-e teamă că se alterează carnea pe care am confiscat-o. Ce să fac cu ea ?

Cum pentru prima oară aveam de-a face cu un corp delict perisabil, întrebarea m-a descumpănit, apoi, reamintindu-mi de verificata tactică a aruncării pisicii moarte în curtea vecinului, am dat o soluţie pentru a cărei corectitudine m-ar fi putut invidia chiar şi regele Solomon, dacă ar fi avut şansa să-mi fie contemporan :

— Am motive să cred că inspectoratul judeţean are foarte multă experienţă în acest gen de speţe. Raportaţi-le situaţia ! i-am indicat şi am reluat discuţia cu Socolescu : Faptul că autocamionul cu care au venit infractorii transporta butoaie, ar putea să explice şi provenienţa armei crimei. Deci cu atît mai multă acuitate se impune depistarea acestuia.

A dat din cap aprobativ şi m-a asigurat :

— Am să iau legătură cu toate podgoriile din regiune.

— Perfect. În ceea ce mă priveşte, cum din lista întocmită preliminar de tovarăşul adjutant mi-au mai rămas cîteva persoane de verificat, mîine pînă la amiază sînt la Bucureşti pentru a continua acţiunea începută...

*

* *

A doua zi, dis-de-dimineaţă, cel puţin tot atît de vrednic ca şi Hercule cînd a purces la îndeplinirea celor douăsprezece misiuni justiţiare ordonate de regele din Tirint, m-am pus pe treabă, dîndu-i lui Vartunian lista pe care mai rămăseseră de verificat patru persoane. Demers

care mi-a permis să vizitez Bucureştiul „*by car*“ aproape patru ore, timp în care am reuşit să contactez trei persoane total neinteresante pentru a-mi putea permite să le atribui vreun rol în scenariul meu, fie el chiar şi de figuraţie. Cum pe cea de a patra n-am reuşit s-o dibui, deşi am trecut pe la ea pe acasă de cîteva ori, mi-am spus că, înainte de a dispune retragerea la cartierul meu general de la Albeşti, ar fi cazul să mă ţin de promisiunea ce mi-o făcusem înainte ca Aghiuţă, întruchipat de domnul 7256, să-şi vîre coada şi să mă abată de la pista la care revenisem în prezent.

În consecinţă, i-am cerut lui Vartunian să pună timona spre fabrica de pîine „Pajura“, unde lucra Vasile Comanciu.

Ajuns la destinaţie, m-am înfipt drept la serviciul personalului şi am cerut fişa de pontaj a celui care mă interesa. După numai cîteva minute, am putut vedea că în ziua de 27 ianuarie, domnul Vasile a intrat în fabrică la ora patru şi şase minute dimineaţa, dar cum eu nu mai cred nici chiar în ceea ce scrie negru pe alb, m-am simţit obligat s-o consult pe funcţionara cu care mă întreţineam :

— Fişa n-ar fi putut să fie pontată de un coleg ? Asta după principiul întrajutorării tovărăşeşti : „Eu pontez azi pentru tine şi tu mîine pentru mine“. Ceea ce i-ar fi permis lui Comanciu să intre în fabrică, de fapt, cu vreo două ore mai tîrziu decît indica fişa.

Mai întîi a dat din cap pentru a arăta că afirmaţia nu este în mod obligatoriu fantezistă, apoi schimbînd macazul a făcut un gest de negaţie.

— Nu. Este exclus. Ştiţi, încărcatul maşinii cu pîine şi întocmirea formelor de predare-primire a mărfii durează cam o oră şi un sfert, pe cronometru ! Iar distribuirea acesteia la centrele de desfacere începe de la cinci şi jumătate. Şi dacă pîinea n-ar fi fost livrată după orar, puteţi fi convins că scandalul ar fi fost atît de mare, încît primarul sectorului ne-ar fi luat la întrebări. Aşa ceva însă nu s-a întîmplat, deci este clar că tovarăşul Comanciu a intrat în fabrică exact la ora pontată. Dealtfel, să ştiţi că este un om foarte serios...

Ca să nu-mi încarc gestiunea cu suspecţi „nesuspectabili“, pe domnul Vasile l-am radiat de pe listă.

*
* *

— Știi pe unde este C.A.P.-ul Bragadiru ? ! l-am întrebat pe Vartunian, aruncîndu-mă pe bancheta de lîngă el.

— Nu. Dar în mod firesc trebuie să fie în Bragadiru... s-a arătat el cu mult mai perspicace decît aș fi putut bănui, în timp ce învîrtea cheia în contact.

La cooperativă am făcut cunoștință cu un tip dolofan, cu mutră de bonom, mecanicul-șef al unității, care s-a apucat să-mi povestească că munca în atelierul de reparații se desfășoară după programul zilei-lumină : vara de la ora cinci și iarna de la ora opt.

— Ați putea să-mi spuneți cînd s-a prezentat la lucru Comanciu Grigore în ziua de 27 ianuarie ?

— Păi, conform programului, tot la opt și ceva...

Cum între opt și, mai ales, „ceva" și ora patru dimineața, cînd cei doi infractori au părăsit Albeștiul, exista un interval de timp suficient de larg pentru a-i putea permite persoanei de care mă interesam să fie implicată în afacere, m-am decis să-l mențin în „evidență".

— Ați remarcat dacă din luna ianuarie, a început să cheltuiască sume mai mari de bani ? am vrut să mai știu.

— Nu... m-a asigurat mirat interlocutorul, pe cînd eu închideam notesul...

*
* *

Următorul drum l-am făcut la I.C.R.A.L.-Vitan, unde m-am conversat cu șeful de lucrări al lui Ilie Comanciu. Cerîndu-i să-mi arate condica de prezență a tipului meu, mi-a arătat că acesta era semnat în ziua de 27 ianuarie.

— La ce oră se semnează condica ? m-am interesat.

— La ora șapte, cînd toți muncitorii trebuie să se afle la sediu pentru a fi repartizați pe lucrări. Bineînțeles, cu excepția celor care au o lucrare în continuare și se prezintă direct pe șantierul de care răspund.

— Și atunci cînd semnează condica ?

— A doua zi sau chiar a treia zi.

— N-aș putea afirma că aveți o evidență prea strașnică — am fost nevoit să constat.

— Sînt de acord cu dumneavoastră, dar, ținînd seama de specificul muncii noastre, altfel nici nu se poate, deoarece la noi nu este fabrică, să-i putem controla pe lucrători exact patru sute și optzeci de minute. De aceea, singurul criteriu de a le verifica prezența și modul de executare a comenzilor repartizate ne este furnizat chiar de clienți, care, plătind din propriul lor buzunar lucrările ce li se fac în casă, n-au nici un interes ca acestea să fie prost executate sau să se lungească prea mult.

Pricepînd cum stau lucrurile, l-am rugat să-mi spună la cine a lucrat domnul Ilie în ziua de 27 ianuarie.

Dar, mai înainte de a pleca, m-am interesat dacă a remarcat cumva că subiectul discuției ar fi cheltuit în ultima jumătate de an sume mai substanțiale de bani. Mi-a răspuns negativ.

*
* *

Nu după mult timp, am discutat cu gospodina a cărei locuință fusese zugrăvită de Ilie Comanciu. M-a asigurat că este foarte mulțumită de lucrarea ce i-a fost făcută și că amicul de care mă interesam este drept că venea pe la zece dimineața, dar nu pleca pînă nu se întuneca afară. Ba era chiar și foarte serviabil, pentru că îi bătuse covoarele de i le făcuse lună.

Ieșind din locuința doamnei care (să vezi și să nu crezi !) fusese totuși mulțumită de serviciile prestate de un I.C.R.A.L., înainte de a-mi vîrî notesul în buzunar, l-am articulat pe Iliuță cu un semn ce trebuia să-mi amintească că merita să mă mai ocup de el.

*
* *

Continuîndu-mi peregrinările, am ajuns și la Școala de miliție. Aici, existînd o evidență „la fix", ca în armată, am aflat rapid că Victor Moraru, fiului lui Vasile Comanciu, și-a început activitatea, în ziua care mă interesa, exact la

ora șapte. Iar că în noaptea precedentă dormise împreună cu ceilalți muncitori de pe șantier într-un dormitor repartizat în acest scop de conducerea școlii.

În consecință și fără nici o ezitare, l-am radiat de pe lista suspecților.

Apoi, pornind din nou spre locuința celei de-a opta persoane, care se încăpățînase pînă atunci să nu stea pe acasă, în sfîrșit am avut șansa să dau de ea. Întîlnire care s-a soldat cu radierea acesteia de pe lista întocmită de adjutantul Zaharia.

*

* *

În jurul orei unu după amiază, mi-am făcut intrarea triumfală în sediul postului de miliție, unde șeful acestuia s-a grăbit să mă anunțe cu mîndrie că a terminat de întocmit situația persoanelor strămutate.

Luînd filele pe care mi le-a înmînat și uitîndu-mă să văd cîte persoane voi avea de căutat, am simțit că iar mă cuprinde disperarea. Pe listă fuseseră consemnați nici mai mult nici mai puțin decît trei sute și patruzeci și doi de indivizi. Ceea ce presupunea alte luni de mari „satisfacții".

— Ce-ai făcut cu vaca ? l-am întrebat, încercînd astfel să schimb cursul descurajant al gîndurilor care mă cuprinseseră la aflarea „bunelor" mele perspective.

— Am primit dispoziție s-o predau cu proces-verbal măcelăriei din comună. ...mi-a aspus adjutantul.

— Să trăiți ! am auzit vocea lui Socolescu, care se strecurase în încăpere fără să-l simt.

— M-am întors surprins spre el. Părea teribil de vesel. Și cred că avea motive, pentru că încă nu apucase să afle că de mîine, plini de „optimism", va trebui să ne apucăm de verificat trei sute patruzeci și doi de oameni.

Cum deprimarea mea nu rima cîtuși de puțin cu voioșia lui, i-am înmînat lista primită de la subofițer, spunîndu-i :

— Va trebui să ne ocupăm de ei... Și, după cum poți remarca, numai pentru o mică parte avem adresele... Admițînd că și acestea mai sînt încă actuale ! l-am avertizat, așa,

ca să n-o mai facă pe bine dispusul într-un moment atît de puţin potrivit.

Brusc, s-a pleoştit şi a îngăimat dezumflat :

— Dumnezeule ! Atît de mulţi ? !... O să ne trebuiască cel puţin un an...

— Cam aşa ceva îmi spuneam şi eu — am admis. Ai reuşit să identifici camionul care i-a adus pe infractori ? m-am interesat, decizîndu-mă s-o iau din nou metodic.

A dat din cap a confirmare.

— Ia povesteşte-mi ! l-am îndemnat, aşezîndu-mă pe un scaun şi făcîndu-i semn să mă imite.

— Este vorba de un autocamion care a adus trei butoaie cu vin de la Medgidia la un restaurant din Urziceni. Şoferul acestuia mi-a povestit că, în timp ce vinul era pompat în budanele localului, s-au apropiat de el doi necunoscuţi care l-au întrebat în ce direcţie merge. Astfel s-a învoit să-i ducă pînă în apropiere de Slobozia, mai exact la Andrăşeşti. Iar o jumătate de oră mai tîrziu, terminînd de predat vinul, a pornit înapoi spre Medgidia şi, în drum, i-a lăsat pe cei doi călători la locul convenit. Martorul şi-a mai amintit că cei doi necunoscuţi s-au apropiat de el, după ce au coborît dintr-un autoturism de teren, care apoi şi-a continuat drumul spre centrul Urzicenilor. În dorinţa de a încerca să depistez şi acest autoturism, i-am cerut relaţii despre marcă, culoare şi aşa mai departe. Dar n-a putut să mă ajute...

— Ce semnalmente a furnizat ?

— Unul scund... şi atît ! Celălalt, înalt, voinic şi îmbrăcat cu o haină de blană, tip Alain Delon, dar din material plastic. Despre ultimul susţinea că ar semăna cu un actor italian, pe care l-ar fi văzut prin filme, interpretînd roluri de idiot.

În timp ce eu, luat prin surprindere, am rămas cu gura căscată, el şi-a încheiat raportul :

— Martorul este convins că, dacă i-am pune faţă în faţă, ar putea să-i recunoască fără nici o ezitare...

— Mergem la Slobozia ! am zis, ridicîndu-mă repede de pe scaun.

— Tovarăşe căpitan ! Aţi uitat lista ! mi-a atras atenţia Zaharia, cînd am dat să ies pe uşă.

— Nu ne mai trebuie ! am aruncat peste umăr, ieşind.

*
* *

— Cum merge ancheta ? Aveţi vreo veste bună ? a vrut să ştie procurorul Radu Mihai, după ce-am intrat cu Socolescu în biroul lui.

— Aşa s-ar părea — am răspuns, plasîndu-mă într-unul din cele două fotolii din faţa mesei sale de lucru şi începînd să-i relatez ultimele noutăţi.

— Formidabil ! a apreciat el, cînd mi-am terminat expunerea. Nici nu-mi mai vine să cred că am reuşit să le dăm de urmă...

— Deocamdată, avem de-a face numai cu nişte bănuieli bine conturate, am ţinut să-i temperez entuziasmul, pentru orice eventualitate, deoarece în meseria mea optimismul este întotdeauna dublat de o cantitate cel puţin egală de pesimism. Şi cum bănuielile sînt alcătuite numai din elemente subiective, ne-ar trebui şi niscaiva probe materiale de învinovăţire. Acesta fiind şi motivul pentru care ne-am permis să venim la dumneavoastră, cu rugămintea de a ne da două mandate de percheziţie.

Brusc, satisfacţia cu care mă ascultase pînă atunci s-a estompat şi, devenind circumspect, s-a interesat :

— Ce speraţi să obţineţi printr-o descindere domiciliară ?

— În primul rînd, mă gîndesc la banii care se spune că au fost luaţi de la victime. Adică la o sumă cuprinsă între între o sută şi două sute de mii de lei.

— Cînd se ştie că infractorii cheltuiesc cu multă generozitate banii nemunciţi, chiar vă imaginaţi că aţi putea găsi la ei produsul tîlhăriei după mai bine de jumătate de an ? s-a arătat procurorul sceptic.

— Din relaţiile pe care le-am luat, n-a rezultat că după luna ianuarie ar fi făcut cheltuieli care să atragă atenţia asupra lor. Ceea ce mi se pare a fi o precauţie firească pentru nişte indivizi crescuţi într-o familie ai cărei membri au avut deja de-a face cu închisoarea. De aceea, am motive să cred că banii au fost puşi deoparte, pentru a fi utilizaţi numai după ce se va stinge ecoul faptei lor.

— Da, e un raţionament corect... a admis el. Pentru ca imediat să remarce : Tovarăşe căpitan, în definitiv, singu-

rul element de suspectare a celor doi fraţi se bazează pe declaraţia unor martori care i-ar desemna ca fiind autorii tîlhăriei cercetate. Numai că noi sîntem obligaţi să ţinem seama şi de faptul că nişte simple semnalmente nu pot conduce în mod automat la o identificare. De aceea, mă întreb dacă n-ar fi bine să mai facem cîteva verificări, deoarece modul în care au acţionat la Albeşti, demonstrînd că au practică în acest gen de infracţiuni, impune ideea că trebuie să ne aşteptăm şi la alte lovituri din partea lor. Evident, cu condiţia ca ei să fie oamenii pe care-i căutăm.

Deşi tactica indicată de procuror era întru totul corectă, am clătinat din cap.

— Vă rog să reţineţi că în afară de semnalmentele bănuiţilor, posibila lor identificare în cauză mai rezultă, în egală măsură, atît din dubioasa lor moralitate, cît şi din faptul că din investigaţiile pe care le-am făcut nu a rezultat că ar avea alibi ! am zis. Şi, constatînd că ezită, am continuat : Dealtfel, vă mărturisesc că acest caz mi-a scos părul prin căciulă suficient de mult pentru a-mi mai dori să pierd vremea cu nişte probaţiuni de al căror rezultat sînt sigur.

— În definitiv, nu se poate mînca omletă fără a sparge şi ouă... s-a decis el, scoţînd dintr-un sertar două imprimate şi pregătindu-şi stiloul.

*

* *

Pe la şase seara, Vartunian a virat la dreapta şi, din strada Traian, am intrat pe strada Parfumului. Am coborît cu Socolescu în faţa vilei în care locuia sosia lui Alberto Sordi şi, ducîndu-mă spre scara de serviciu, am urcat pînă la nivelul al doilea, unde se aflau camerele de serviciu.

Mai înainte de a bate în uşă, am ştiut că păşisem cu dreptul, deoarece dindărătul acesteia se auzea un radio care, pus la maximum, emitea o sîrbă îndrăcită, ca la un cămin cultural.

Prezenţa noastră a fost luată în considerare numai după ce am bătut de cîteva ori, cu o insistenţă progresivă. Ne-a deschis una din cucoanele pe care le văzusem cu cîteva zile mai înainte în casa lui Grigore Comanciu. Mai

întîi, ochii ei congestionați de băutură nu m-au remarcat, apoi, reamintindu-și de mine, a exclamat fără prea mult entuziasm :

— A, dumneavoastră eraţi !...

N-am mai avut cînd s-o asigur că eram chiar eu, în persoană, pentru că în spatele ei şi-a făcut apariţia Ilie Comanciu, tot în persoană. Era bine băut, dar nu suficient pentru ca recunoașterea mea să-i ridice probleme.

— Să trăiţi ! s-a grăbit să-mi ureze cu umilinţă, pe cînd mă privea cu un aer de surpriză, ce se transforma treptat-treptat într-o atitudine de îngrijorare. Cu ce vă pot fi de folos ?

Anunţîndu-l că avem ceva de discutat cu el, a deschis uşa şi ne-a invitat într-o încăpere de vreo zece metri pătraţi, mobilată cu un pat, un dulap, cîteva scaune şi o masă. Pe ultimul accesoriu era aşternută o faţă de masă, improvizată din două ziare vechi, iar pe deasupra, un platou în care mai rămăseseră cîţiva pui, cîteva farfurii cu resturi de mîncare şi două pahare pline cu zaibăr.

— Regret că v-am deranjat de la masă — m-am scuzat, constatînd cu satisfacţie că băieţelul lor nu se află în cameră.

— Nu-i nici un deranj, că tocmai terminarăm... m-a liniştit doamna domnului.

— Domnule Comanciu, am o ordonanţă de percheziţie în locuinţa dumneavoastră, l-am anunţat, arătîndu-i imprimatul semnat de procurorul Mihai.

— Da' pentru ce ? ! a exclamat el, pe cît de mirat, pe atît de neliniştit.

— Ei, ştiţi dumneavoastră... am replicat, săltînd din umeri a indiferenţă.

— Ba chiar nu ştiu ! a protestat.

— Dacă chiar aţi uitat, am să vă reamintesc. Mă aflu aici în legătură cu asasinarea familiei Leca ! Şi pentru a nu mai pierde vremea, vă rog pe amîndoi să staţi lîngă uşă şi să asistaţi la percheziţia pe care o facem.

Cînd ei s-au conformat cererii mele, ne-am pus pe treabă.

Încăperea fiind mică, în jumătate de oră percheziţia era terminată, iar singurul obiect pe care l-am pus deoparte a fost o scurtă din blană artificială, care imita cojoacele de

oaie întoarsă, deoarece despre exact o astfel de haină îmi vorbise și șoferul autocamionului care-i transportase pe infractori la Andrășești.

Cum bilanțul acțiunii întreprinse era departe de cel scontat, mărturisesc că siguranța cu care mă apucasem de treabă se diluase atît de mult, încît începuse să alunece spre o pronunțată dezorientare.

În timp ce Socolescu scria procesul-verbal de constatare, am continuat să privesc prin cameră în speranța că voi descoperi totuși ascunzătoarea banilor pe care îmi propusesem să-i găsesc. Astfel, curînd privirea mi s-a fixat pe o carpetă prinsă cu ținte pe perete, deasupra patului. Era țesută de mînă, cu chenar maro-deschis, iar pe fondul negru avea niște motive naționale în culorile verde, grena, albastru și roz. În pofida *cocktail*-ului cromatic, piesa fiind frumușică, am continuat să mă uit la ea, pînă cînd, deodată, am realizat că o mai văzusem cîndva. Dar unde ? m-am surprins întrebîndu-mă. A fost suficient să încerc să-mi pun mintea la contribuție, că m-am și surprins verificîndu-mi cu înfrigurare portofelul. Cînd, găsind ce-am căutat, am extras o fotografie făcută cu polaroidul în urmă cu peste jumătate de an, am început să-i compar culorile și reprezentarea cu cele ale scoarței de pe zid.

— De unde aveți această carpetă ? m-am adresat gazdelor, cînd am avut certitudinea că, în locul unor bancnote anonime, descoperisem un corp delict specific.

Descumpăniți de întrebare, cei doi soți s-au privit mirați. După o tăcere prelungită, cel mai isteț dintre ei s-a dovedit a fi domnul Iliuță, care m-a și informat :

— Ah ! Păi am cumpărat-o încă înainte de a mă însura.

— Cînd anume ? Și de la cine ? am vrut să știu, pe cînd mă duceam s-o desprind de pe zid.

— Mai acu vreo patru-cinci ani... Am luat-o de la un necunoscut, printr-o cîrciumă de pe undeva... s-a străduit el să-mi explice.

Deși răspunsul lui se dovedise a fi foarte „precis", nu i-am mai acordat nici o atenție, deoarece, luînd carpeta jos, am remarcat că pe dosul ei se afla un pliculeț, prins cu ac de gămălie. Și cum nu sînt un tip cu complexe cînd îmi fac meseria, am și deschis pliculețul. Acțiune care mi-a permis să-mi reamintesc de copilăria mea, cînd îmi plăcea

să ascult la infinit *Punguța cu doi bani*. După ce-am răsturnat cei doi bănuți în palmă, am încercat, dar fără nici o urmă de succes, să-mi amintesc dacă piesele din poveste erau tot din aur.

— De unde aveți aceste monede ? am întrebat, fără adresă, pe cînd examinam bănuții cu o lăcomie de numismat.

Pe o față se aflau profilurile lui Mihai Viteazul, al regelui Ferdinand și al regelui Mihai I, iar pe revers stema țării și inscripția „Ardealul nostru" — 1881 — 1914 — 1944.

— Le-am găsit eu, pe stradă ! a sărit cucoana să-mi explice.

— Bravo ! Sînteți foarte norocoasă ! am apreciat cu sarcasm, pe cînd puneam pe masa la care scria Socolescu carpeta și cele două monede, care fuseseră cîndva vîndute populației cu scopul stăvilirii inflației care a urmat celui de-al doilea război mondial. Consemnează-le în procesul-verbal ! i-am cerut colegului meu.

Cînd locotenentul m-a anunțat că este gata, i-am rugat pe cei doi soți să-și imortalizeze autografele pe actul încheiat. Apoi l-am anunțat pe Ilie Comanciu că va veni cu noi, iar el, dovedind că nu era chiar așa nătărău după cum îl arăta mutra, n-a făcut nici o opoziție.

La plecare am avut o ezitare. Aici în mod cert nu exista nici un post de telefon, dar în locuința domnului Grigoraș? Nu-mi aminteam să fi zărit ceva de genul ăsta, dar asta nu înseamna că puteam exclude posibilitatea respectivă.

Cum altă alegere tot n-aveam, nu mi-a fost greu să-mi asum riscul de-a o abandona pe doamna domnului în locuință, cu propriile ei gînduri și urarea mea de noapte plăcută, la care, din motive lesne de înțeles, nu prea mi-a răspuns...

*
* *

— Vartunian, trap săltat ! i-am cerut șoferului, după ce l-am instalat pe „invitatul" nostru pe bancheta de lîngă el, cu speranța că astfel voi ajunge la Grigoraș mai înainte de a-l anunța cumnățica că, după ce i-am tras o percheziție

ca la carte, am dispensat-o de serviciile iubitului ei soţior exact atunci cînd se puseseră cu toată aplicaţia pe chefuit.

De fapt, greşeala îmi aparţinea pe de-a-ntregul, deoarece ar fi trebuit să vin cu două echipe, care, acţionînd simultan, să împiedice deconspirarea intenţiilor mele mai înainte de a apuca să-mi ating scopul. Dar, după ce-am bătut apa în piuă atîta vreme, de unde resurse pentru a putea spera că soarta, îndurîndu-se de mine, s-a decis în sfîrşit să-mi surîdă cu toată faţa, oferindu-mi o probă directă de incriminare şi, astfel pe cei doi autori ai afacerii pe care o cercetam ?...

Cînd maşina şi-a stopat elanul la intersecţia bulevardelor Şulea şi Sălăjan, mai înainte de a coborî cu Socolescu, i-am spus lui Vartunian că, pînă ne întoarcem, lui îi revine misiunea de-a o face pe amfitrionul cu arestatul.

Uşa apartamentului pe care-l mai vizitasem ne-a fost deschisă de soţia lui Grigore. Cu o mînă stătea pe clanţa uşii şi cu cealaltă ţinea un copan de pui, din care trăgea cu dinţii cu o vădită încîntare. Mai întîi mi-a zîmbit, apoi, recunoscîndu-mă, am remarcat că i-a rămas dumicatul în gît.

Urmînd-o în locuinţă, spre mîhnirea mea, a trebuit să constat că afurisita mea de meserie mă obligase din nou să-i deranjez de la masă, unde, soţul cu o bărbătească tenacitate, se lupta din greu cu nişte pui bine rumeniţi. I-am arătat ordinul Procuraturii, în timp ce prin viu grai i-am povestit cu ce ocazie mă aflam prin partea locului.

Apoi, profitînd de faptul că lui tot îi trecuse pofta de mîncare, m-am pus pe treabă. Numai că, după aproape două ore de percheziţie, n-am găsit nimic care să-mi atragă atenţia.

Cum nu se făcea totuşi să plec cu mîna goală, l-am poftit pe domnul Comanciu să ne însoţească la Albeşti.

În drum spre maşină am fost convins că momentul în care cei doi fraţi se vor revedea le va produce o legitimă bucurie, dar trebuie să mărturisesc că aşteptările mele au fost total eronate. Deoarece, în loc să se îmbrăţişeze şi să se pupe, s-au rezumat numai la cîteva ochiade, mai înainte ca ambii să înceapă să-şi privească îngînduraţi vîrful propriului nas.

*
* *

Deşi, cînd am intrat în postul de miliţie de la Albeşti, ceasul arăta că n-au rămas decît cîteva gradaţii pînă la ora zece seara, n-am avut răbdare să mai amîn ancheta pînă a doua zi. Am dispus trimiterea la arest a lui Grigore şi l-am reţinut în birou pe Ilie. Această alegere n-a fost făcută la întîmplare, ca un simplu joc al hazardului, ci s-a datorat faptului că la ultimul găsisem niscaiva obiecte care-mi permiteau să am o bază de discuţie pentru interogatoriul ce intenţionam să i-l iau.

În consecinţă, l-am poftit pe „Alberto Sordi" să se aşeze pe un scaun şi, după ce l-am văzut pe Socolescu cu notesul pe masă, m-am declanşat :

— Domnule Comanciu, după cum ţi-am mai spus, ai fost reţinut pentru a fi anchetat în legătură cu asasinarea familiei Leca — l-am avertizat, renunţînd să mai folosesc pronumele de reverenţă.

— Da' ce-aveţi cu mine ? Eu n-am nici o vină... s-a lamentat el, privindu-şi palmele împreunate pe care şi le strîngea între genunchi. Doar v-am spus că din luna octombrie, cînd părinţii mei au făcut o pomană, eu n-am mai călcat pe la Albeşti...

— Nu este adevărat ! am ridicat brusc tonul. În noaptea în care a fost atacată familia Leca ai fost văzut în comună !

— Nu, nu-i aşa... Eu n-am mai dat p-acolo de anu trecut. Zău, vă rog să mă credeţi, tovarăşe căpitan ! mi-a cerut el rugător, pe cînd îşi sălta privirea cu timiditate spre mine.

— Am să-ţi dovedesc că ai minţit, dar să mergem mai departe — am cedat, cu intenţia de a reveni asupra subiectului la momentul oportun. De unde ai carpeta pe care am ridicat-o de la dumneata ?

— V-am spus, am cumpărat-o mai demult de la un necunoscut...

— Ilie, îţi atrag atenţia că obiectul respectiv a fost furat familiei Leca exact în noaptea în care a fost ucisă. Acum pricepi cum stau lucrurile ? l-am testat, înmuindu-mi tonul.

— Trebuie să fie o greşeală, domnule căpitan... a îndrugat derutat.

M-am ridicat şi am întins pe una din mesele din încăpere carpeta confiscată, apoi scoţînd fotografia făcută obiectului similar arătat de vecina care-l ţesuse şi-l vînduse victimelor, i-am făcut semn să se apropie.

— Te rog să te uiţi la amîndouă şi să-mi arăţi unde apare vreo deosebire de culori sau desene — i-am cerut.

M-am dat deoparte şi l-am lăsat să examineze cînd fotografia, cînd carpeta, pînă a ridicat ochii spre mine şi a comentat cu o simplistă şiretenie rurală :

— Da' ce, numa un cîine-i scurt la coadă ?

— În cazul nostru, da. Şi cine deţine carpeta victimelor... este şi autorul uciderii acestora ! E clar ?

— Eu n-am omorît pe nimeni ! a protestat el înspăimîntat.

— Mă rog, vom mai reveni şi asupra acestui aspect — am concedat din nou pe considerente tactice. Dar despre aceşti bănuţi ce poţi să-mi spui ? l-am întrebat cu o indiferenţă voită, pe cînd puneam pe birou cele două monede de aur.

După ce a aruncat o scurtă privire asupra lor, şi-a lăsat capul în jos şi a început să-şi examineze cu interes mîinile, pe care continua să le strivească între genunchi.

— De unde le ai ? am spus, cu intenţia de a-i stimula comunicativitatea. Apoi, constatînd că preferă s-o facă pe discretul, am continuat cu un ton părintesc : Îţi atrag atenţia că deţinerea monedelor sau medaliilor din aur se pedepseşte cu închisoarea de la şase luni la cinci ani ! Totodată, legea prevede şi o absolvire de pedeapsă pentru cei care se decid să colaboreze cu anchetatorul înainte ca acesta să întocmească formele de urmărire penală...

Nici n-am terminat bine de vorbit, că s-a şi decis să ridice capul şi să mă privească într-un amestec de interes şi neîncredere.

— Adică dacă vă zic de unde le am, nu mai aveţi treabă cu mine ? s-a interesat suspicios.

— Întocmai ! Dar cu o condiţie ! Să nu fi intrat în posesia monedelor pe cale infracţională ! l-am avertizat, cu onestitate.

— Asta înseamnă că dacă vă spun de unde le am, îmi daţi drumul să plec acasă ? m-a chestionat, privind în ochii mei atît cu speranţă, cît şi cu îndoială.

— Îţi reamintesc că te afli aici în legătură cu uciderea familiei Leca, şi deci nu se poate pune problema eliberării mai înainte de a ţi se stabili nevinovăţia...

— Da' v-am spus că sînt nevinovat...

— Atunci n-ai de ce să te temi. În schimb, în ceea ce priveşte deţinerea ilegală a medaliilor din aur, delictul fiind probat, ţi-am spus ce te aşteaptă dacă nu arăţi modul în care le-ai dobîndit !

— Mi le-a dat frate-miu Grigore, pentru un televizor ce i-l vîndui cu o mie de lei — s-a decis el, după ce s-a mai codit niţel, aşa, de formă.

Cum, din cîte ştiam, Banca Naţională cota la vreo patru mii de lei o medalie „Ardealul nostru", am apreciat că preţurile pe care le practica Grigoraş al meu reprezentau o ameninţare directă a stabilităţii cursului atît de instabil al pieţei aurului de la bursa de pe Wall Street. Şi, ca o consecinţă firească a acestei constatări, am şi fabricat două variante : În prima, îmi propuneam să-i pasez afacerea locotenentului Kojak, un coleg de-al meu care răspundea cu multă eficienţă de păstrarea ordinii în cartierul Manhattan, în a cărui jurisdicţie intra şi bursa New Yorkeză. Iar în cea de-a doua, m-am întrebat dacă n-ar fi mai bine să-l las pe Grigoraş al meu să-şi continue activitatea, dînd astfel o lovitură de moarte sistemului capitalist.

Fiind însă aproape de ora douăsprezece, am profitat de existenţa unei zicale care susţine că noaptea este un bun sfetnic şi mi-am amînat opţiunea pentru a doua zi. Ceea ce n-a putut însă să mă împiedice să admit că proverbul respectiv l-ar putea influenţa în egală măsură şi pe preopinentul meu. În consecinţă, mai înainte de a-l trimite la arest, l-am pus să dea o declaraţie cu privire la persoana care-i furnizase medaliile, pentru a nu mă vedea a doua zi în neplăcuta situaţie de a constata că *verba* mai şi *volant*, pe cînd *scripta manent*.

— Ştii ce-ai de făcut mîine ? l-am consultat pe Socolescu.

Cum el a confirmat fără nici o ezitare, i-am urmat și eu exemplul, ridicîndu-mă de pe scaun și spunîndu-i că ar cam fi cazul să tragem obloanele...

*
* *

A doua zi, de cum m-am înființat la post, l-am întrebat pe adjutant dacă locotenentul Socolescu își făcuse apariția prin partea locului. Mi-a răspuns printr-o clătinare a capului și, grăbit să nu piardă dreptul la replică, a vrut să afle cine sînt cei doi indivizi cu care-i căptușisem arestul în noaptea trecută.

După ce i-am dat lămuririle de rigoare, i-am vorbit și despre sarcina lui, în corelare cu cea primită de Socolescu.

— Am înțeles, tovarășe căpitan — m-a asigurat, cînd mi-am epuizat explicațiile. Într-o jumătate de oră, totul va fi pregătit.

— În regulă ! Dar pînă atunci, ca să nu mă plictisesc, aș vrea să mă conversez un picuț cu Grigore Comanciu... i-am spus, pe cînd ridicam receptorul telefonului pentru a-l căuta pe ofițerul criminalist care mă asistase la cercetarea locuinței victimelor.

Chiar atunci cînd închideam aparatul, adjutantul mi l-a introdus pe Grigore în birou și s-a retras.

— Consider că arestarea mea este abuzivă și am să vă reclam la Procuratură ! m-a anunțat noul-venit pe nerăsuflate.

— Cum dreptul de petiționare este garantat prin Constituție, chiar dacă aș vrea și tot n-aș putea să-ți interzic exercitarea lui. Dar pînă una-alta, așează-te și să stăm nițel de vorbă.

A luat loc pe scaun, privindu-mă atît de compătimitor, de parcă mă și vedea „avansat" ca agent de circulație la o intersecție de drumuri rurale.

— La prima noastră discuție, te-am întrebat dacă în luna ianuarie ai venit în comuna Albești. Îți amintești ce mi-ai răspuns ?

— Bineînțeles ! V-am spus că în ianuarie n-am avut ce căuta la părinții mei...

— Dar la familia Leca ?

— Vă pierdeți vremea dacă vă închipuiți că-mi puteți pune mie în spate omorîrea celor doi bătrîni.

— Chiar așa ?

— Chiar așa ! a replicat cu aplomb. Din luna decembrie, cînd am făcut Crăciunul cu ai mei, și pînă în urmă cu vreo două luni, eu n-am mai pus piciorul în Albești.

— Sigur ?

După ce m-a măturat cu o privire disprețuitoare, a început să examineze peretele din spatele meu, teribil de plictisit.

— Și dacă voi dovedi că în noaptea în care s-au comis omorurile te-ai aflat în Albești ? i-am sondat opinia, zîmbindu-i de parcă aș fi fost un reprezentant al institutului „Gallup".

— De îndată ce nu este adevărat, n-aveți cum să faceți o astfel de dovadă... Cu condiția să nu puneți la cale o înscenare — a spus, cu silă, fără să se învrednicească să se uite la mine.

— De unde ai monedele de aur ? l-am întrebat, schimbînd cursul unei discuții care, deși avea un caracter primordial, n-ar fi putut duce la nimic deocamdată.

— Care monede ? s-a interesat, decizîndu-se să-și coboare spre mine privirea, plină de mirare.

Mai înainte de a apuca să-i răspund, s-a deschis ușa și l-am văzut pe Socolescu gesticulînd pentru a mă anunța că, în ceea ce-l privește, totul este *O.K.*

— Și Zaharia ? am vrut să știu.

— Și el la fel — a confirmat ofițerul.

Am întors capul spre Grigore, cu intenția de a continua discuția despre medaliile de aur. Dar, realizînd că n-am suficientă răbdare pentru a mă putea concentra asupra unei infracțiuni minore, în comparație cu un dublu asasinat, am preferat s-o las baltă.

— Bine. Organizați festivitatea — m-am adresat lui Socolescu, care continua să mă privească întrebător din pragul ușii.

În următoarele minute, cei șapte săteni pescuiți de adjutantul Zaharia se aflau în front, cu spatele la perete, iar printre ei s-au intercalat, după propria preferință, cei doi frați.

— Adu martorul, i-am cerut lui Socolescu, după ce am constatat că regia pentru recunoaşterea din grup corespunde procedurii penale.

De îndată ce a fost introdus în cameră, şoferul autocamionului care-i transportase pe bănuiţi pînă în apropierea comunei Andrăşeşti a păşit prin faţa celor două persoane cu o nepăsare de general obişnuit să-şi treacă zilnic în revistă propria gardă de onoare.

Cînd l-am văzut oprindu-se în dreptul ultimului sătean, fără să exteriorizeze nici cea mai mică reacţie, m-am şi gîndit că, datorită unui optimism de anchetator stagiar, reuşisem să încurc borcanele într-un mod atît de monumental, încît puteam fi sigur că „performanţa" mea va constitui multă vreme un subiect de discuţie în cadrul breslei mele. În timp ce-mi spuneam că pentru gafa făcută aş merita să mă gratific cu vreo două perechi de palme, „generalul" s-a întors şi a pornit agale spre capătul frontului, iar eu, decizîndu-mă să pun capăt nefericitei mele reprezentaţii, m-am uitat spre Socolescu. Numai că, exact în clipa cînd voiam să dispun sistarea acţiunii, din spatele meu s-a auzit o voce de bariton rostind printre dinţi ceva care aducea cu „dumnezeii mă-tii de bandit !", în acompaniamentul unor lovituri înfundate.

Stupefiat, m-am răsucit pe un călcîi pentru a vedea ce s-a întîmplat. Şi am văzut. „Generalul", care era un tip scund şi slăbuţ, se plasase în faţa lui „Alberto Sordi" şi-l utiliza ca sac de antrenament pentru nişte lovituri aplicate cu o viteză şi o precizie ce l-ar fi putut umple de invidie chiar şi pe un *challenger* la titlul mondial. În ceea ce-l priveşte pe Ilie, deşi părea un adevărat Goliat pe lîngă adversarul său, stătea curbat ca un fetus şi se străduia să-şi acopere faţa şi capul cu palmele şi coatele ambelor braţe. Întrucît inferioritatea tehnică a „protejatului" meu era evidentă, din doi paşi am şi fost lîngă „general".

— Unde te trezeşti ?! am strigat la el, răsucindu-l de umeri cu faţa spre mine, ceea ce mi-a permis să constat că, in ciuda aparenţei, era bine căptuşit cu muşchi.

— Mi-a distrus oblonul de la autocamion... Derbedeul ! a aruncat iritat, încercînd să mi se smucească din mîini pentru a relua meciul.

— Potolește-te ! i-am cerut, pe cînd mă străduiam să-l țin imobilizat, ceea ce era al naibii de greu, deoarece era tot atît de încins ca și un taur care a văzut roșu înaintea ochilor.

— Lăsați-mă ! Vreau să-l mănînc ! a scrîșnit mînios, privind ucigător spre Ilie Comanciu.

— Dă-i o amendă de trei mii de lei ! Ca să afle cum se pedepsește huliganismul ! i-am ordonat cu severitate lui Zaharia, în timp ce se strecura în cameră locotenentul-criminalist.

— Cum ? ! După ce-am mai scos o mie trei sute din buzunar pentru înlocuirea oblonului, tot eu sînt amendat? s-a arătat el uimit, renunțînd brusc să se mai zbată în mîinile mele. Mă nenorociți... Am trei copii — a adăugat cu disperare.

— Te privește ! De unde și pînă unde ți-ai imaginat că la sediul miliției te poți manifesta ca pe maidan ? l-am întrebat, cu o asprime atenuată.

— Vă cer iertare... a zis cu umilință.

— Ce este cu oblonul de care vorbeai ? l-am întrebat, încercînd să pricep ce-l înfuriase atît de mult.

— Cînd a coborît din mașină, a scos doaga pe care o proptisem sub unul din butoaie și, după cîțiva kilometri, acesta s-a rostogolit peste oblon și l-a sfărîmat. Noroc că nu era cu vin...

— De unde știi că el a scos-o ? am întrebat.

— Pentru că, încercînd să pricep de ce s-a deplasat butoiul, mi-am adus aminte că-l văzusem îndepărtîndu-se cu ceva care semăna cu propteaua...

— Dacă o vezi, poți s-o recunoști ? am vrut să aflu, cu un interes pe deplin justificat.

El m-a asigurat că poate, iar eu i-am spus lui Zaharia să aducă arma crimei.

— Asta e ! m-a asigurat cu spontaneitate, aruncînd iar o privire ucigătoare către „Alberto Sordi", care urmărea discuția cu un pronunțat aer de imbecilitate.

— Bine. Acum te rog să povestești martorilor tot ce știi despre persoana pe care ai lovit-o — i-am cerut, pentru a satisface procedura.

În timp ce el relata cînd și în ce împrejurări l-a transportat cu autocamionul pe Ilie Comanciu, i-am făcut semn

lui Socolescu să se apuce de întocmirea procesului-verbal. Apoi, după ce l-am lăsat să-şi epuizeze explicaţiile, am întrebat :

— Ai putea să ne spui dacă în această cameră se află şi persoana care l-a însoţit ?

— Bineînţeles ! E ăla micu ! a arătat el fără nici cea mai mică ezitare spre Grigore Comanciu.

Situaţia fiind complet elucidată, am aşteptat pînă s-a scris procesul-verbal şi cei şapte săteni care au participat la acţiunea de recunoaştere din grup l-au semnat şi au părăsit încăperea.

— Cu mine cum rămîne ? m-a întrebat şoferul, cînd i-a venit şi lui rîndul să-şi depună semnătura pe act.

— Te referi la amendă ?

El a confirmat cu pocăinţă, iar eu i-am spus că poate să-şi vadă de treburile lui. Ceea ce, recunoscător, s-a grăbit să şi facă, dispărînd cu operativitate din cameră.

— Acum lucrurile sînt clare ? i-am consultat pe cei doi fraţi, care, stînd în picioare, îşi studiau cu interes pantofii.

— În afară de faptul că am asistat la maltratarea fratelui meu, n-am înţeles nimic din ce s-a petrecut aici — a catadicsit Grigore, cu tupeu.

— Atunci să-ţi explicăm. Am dovedit prin martori că, în pofida declaraţiilor voastre anterioare, în noaptea uciderii familiei Leca v-aţi aflat în Albeşti...

— Pardon ! m-a întrerupt el, avertizîndu-mă prin ridicarea unui deget. Martorul a afirmat că ne-a dus la Andrăşeşti, nu la Albeşti, care se află la o distanţă de cîţiva kilometri.

— Şi cu ce ocazie aţi venit în Andrăşeşti ? m-am prefăcut interesat de precizarea lui.

După o scurtă ezitare, a spus cu aplomb :

— Domnule căpitan, am să vă răspund cu sinceritate. Atît eu, cît şi fratele meu, am venit la Andrăşeşti ca să furăm un porc.

— Şi pentru atîta lucru aţi străbătut peste o sută de kilometri ?

— Da. Pentru că în urmă cu o lună de zile, cînd am petrecut Crăciunul cu ai mei, am văzut în curtea unui gospodar din Andrăşeşti nişte purcei foarte frumoşi.

— Şi aţi luat porcul ?

— N-am putut. Pentru că a început să se dea cîinele la noi şi a trebuit să renunţăm la planul nostru.

— Dar că aţi venit la Andrăşeşti cu autocamionul şoferului care v-a recunoscut, eşti de acord ?

— Da... a admis, realizînd că nu poate nega un fapt probat.

— Atunci te rog să-mi explici cum a ajuns în casa victimelor doaga dispărută din autocamion ?

Întrebarea mea l-a pus într-o evidentă încurcătură, dar nu pentru mult timp.

— Cred că există o explicaţie. Noi, renunţînd să mai furăm porcul, am aruncat parul, adică doaga... Deci este posibil ca ea să fi fost găsită şi folosită de adevăraţii criminali...

— Te rog să-i amprentezi ! i-am cerut locotenentului-criminalist, plictisîndu-mă să-i tot ascult interpretarea fantezistă.

*
* *

— Tovarăşe căpitan, îmi pare rău... Nu e în regulă — m-a anunţat criminalistul, o jumătate de oră mai tîrziu.

— Ce anume ? am încercat să-l înţeleg.

— Amprentele.

— Iar am călcat în strâchini ! am exclamat, simţindu-mă cuprins de o dorinţă imperioasă de a mă căţăra pe pereţi. Nu sînt ale lor ? am reuşit să-l mai întreb.

— Păi tocmai asta şi este problema. N-am posibilitatea să dau un răspuns pozitiv... Pentru că acum, cînd m-am apucat să examinez urma lăsată pe lampa cu petrol, am constatat că aceasta reprezintă de fapt numai un fragment de impresiune digitală...

— Bine, dar asta nu exclude posibilitatea ca autorii să fie totuşi fraţii Comanciu ! am strigat la el, enervat.

— Dar nici nu le probează vinovăţia, tovarăşe căpitan! mi-a replicat el cu dîrzenie. Cu cele şase puncte de coincidenţă pe care le oferă fragmentul de urmă, nu se poate discuta despre o identificare adevărată !

— Omule — i-am zis, calmîndu-mă — dacă posibilitatea ca ei să fie autorii nu se exclude, înseamnă că avem totuşi o bază de discuţie.

— Eu am înţeles că doreaţi o probă irefutabilă... a început el dezaprobator.

— Sînt o fire modestă ! Dacă nu pot avea totul, în loc de nimic, mă mulţumesc şi cu puţin ! Punctele coincidente spre cine m-ar putea duce ?

— Spre Grigore Comanciu...

— Data viitoare, de o fi să mai lucrăm împreună, te rog să nu-mi mai mănînci sufletul ! l-am avertizat, nu chiar în glumă, după care, făcîndu-i semn că poate pleca, i-am cerut lui Zaharia să-l aducă pe Ilie.

Cîteva minute mai tîrziu, „Alberto Sordi" a fost introdus în birou. Timorat, şi-a rotit dezorientat ochii prin încăpere, apoi a înţepenit lîngă uşă, privind abătut podeaua.

— Apropie-te şi stai jos — i-am cerut.

Tîrşîindu-şi picioarele, s-a dus spre scaunul indicat şi s-a aşezat, fără să mă privească. Ravagiile lăsate pe faţa lui de indignatul şi belicosul şofer deveniseră evidente. Avea nasul umflat, un ochi învineţit şi ambele buze sparte.

Exterioriza atîta nefericire, încît m-am simţit încercat de un sentiment de compasiune. Dar, amintindu-mi pentru ce faptă îl anchetam, în următoarea clipă am înlocuit mila cu intransigenţa profesiei mele.

— Ilie, vreau să te anunţ că, prin compararea amprentelor voastre cu cele găsite în locuinţa familiei Leca, a rezultat că voi sînteţi autorii uciderii şi jefuirii victimelor. În consecinţă, am discutat deja cu Grigore şi, după ce i-am demonstrat vinovăţia voastră, a făcut mărturisiri complete, am turuit, fără să clipesc.

Pentru o fracţiune de secundă şi-a săltat ochii spre mine şi m-a privit neîncrezător, apoi i-a coborît din nou. Cum uitătura ce mi-o aruncase demonstra că dubiile pe care i le sădisem începeau să dea roade, mi-am spus că trebuie să le cultiv prin utilizarea datelor anchetei.

— Mi-a povestit cum aţi venit cu un autoturism de teren pînă la Urziceni, de unde aţi luat autocamionul cu al cărui sofer v-am confruntat. Mi-a spus cum aţi spart uşa pentru a intra peste victime, cum el l-a lovit pe bătrîn şi tu ai strangulat-o pe soţia lui, după ce în prealabil ai

îmbătat-o și ai chinuit-o pentru a o forța să spună unde ține banii...

Continuînd să mă asculte, mi-a aruncat iar o scurtă privire, numai că de data asta era înfricoșată. Drept care, spunîndu-mi că metoda persuasiunii a dat rezultatul scontat, am aruncat pe foc și ultimul braț cu paie :

— Nu vreau să-ți ascund faptul că la început el a susținut că tu ai fi ucis ambele victime, dar eu nu l-am crezut, pentru că dacă tu l-ai fi omorît pe bătrîn, fiind foarte înalt, ar fi trebuit să lovești cu capătul doagei și plafonul. Și cum noi n-am găsit urme pe tavanul camerei, am fost convinși că acela care l-a ucis pe Vergu trebuie să fi fost un om scund, așa ca Grigore. Mă rog, pînă la urmă, a fost și el de acord, așa cum ți-am mai spus, că tu ai omorît-o numai pe femeie — l-am liniștit, astfel încît să priceapă că eu îl iubesc mai mult decît frățiorul lui drag. Partea cea mai neplăcută este însă alta... am continuat, suflînd și mai tare în foc. Din discuția pe care am avut-o cu el a rezultat, și eu n-am putut să-ți mai iau apărarea, că întreaga lovitură a fost pusă la cale de tine. Ceea ce este deosebit de grav, pentru că vei fi considerat autorul moral al faptei, adică al uciderii ambelor victime... am zis, cu tot regretul, pe cînd îi urmăream cu atenție reacția. Și n-a trebuit să aștept prea mult.

— Da' nu-i adevărat ! s-a opus, ridicînd capul revoltat. Nu eu am pus la cale lovitura, ci frate-miu, Vasile ! El a zis că bătrînii are bani mulți și să venim să-i luăm... Zău, vă rog să mă credeți... m-a implorat.

„Hait ! Ce-o fi căutînd Vasile în schemă ? !" m-am întrebat surprins, ceea ce nu m-a împiedicat să-l incit să-și continue declarația revelatoare, exteriorizînd un aer de neîncredere.

— Ilie, dragă, nu fi răutăcios... Dacă tu ești capul răutăților, de ce-l mai amesteci și pe fratele tău ? m-am interesat, clătinîndu-mi capul într-un gest de mustrare.

— Ba da ! Ba da ! Ba da ! s-a dezlănțuit, repetîndu-se ca o placă de patefon stricată. El ne-a învățat să furăm ! Și ne-a adus chiar cu mașina lui ca să luăm banii de la bătrîni...

— Ilie, dacă vrei să nu ne certăm, te rog să nu bați cîmpii ! l-am chemat la ordine, deoarece n-avem chef să-l las

să mă aiurească. Voi aţi venit cu un autocamion, iar în ceea ce-l priveşte pe Vasile, l-am verificat deja şi ştim că el n-a putut participa la jefuirea familiei Leca.

— Domnu' căpitan, da' nu zic că a fost în noaptea aia, ci mai-nainte cu vreo două săptămîni... s-a îndîrjit el.

Protestul lui era atît de sincer, încît, hotărîndu-mă s-o iau metodic, l-am întrerupt :

— Ilie, dacă vrei să te cred, povesteşte-ne totul de la început.

— Păi aşa cum v-am spus, el ne ducea noaptea cu maşina să furăm păsări sau ce se nimerea... Şi tot el ne-a zis să mergem să luăm banii bătrînilor. Şi-am fost, da' n-am putut intra-n casă, că-năuntru era ceva clacă şi, în timp ce-am îngheţat aşteptînd să se termine, ne-a luat şi cîinele la lătrat... Aşa că am renunţat în noaptea aia ş-am plecat. Iară în noaptea cînd am dat peste bătrîni, am trecut întîi pe la Vasile şi i-am zis că să mergem iar la Albeşti, dar el n-a venit, că zicea că este de servici... Aşa că vedeţi şi dumneavoastră că chiar dacă el n-a venit cu noi atunci, el e ăla care ne-a băgat în cap să luăm banii de la bătrîni, a explicat, arătîndu-şi palmele într-un mod care amintea de matematicianul Euclid şi concluzia sa : *Quod erat demonstrandum*".

„Ce frăţiori drăguţi ! Toţi unul şi unul !" am apreciat eu cu pseudoadmiraţie.

— Ascultă, dacă vrei într-adevăr să te iau în serios, am zis, exteriorizîndu-mă de parcă aş fi fost gata-gata să mă las convins, povesteşte-ne tot ce s-a întîmplat în noaptea în care i-aţi omorît pe bătrîni.

N-a mai avut nevoie de un alt îndemn. Pe cînd Socolescu stenografia de zor declaraţia, el a început să povestească că a băut cu Grigore un kilogram de ţuică. Ocazie cu care, amintindu-şi de incursiunea făcută în urmă cu două săptămîni la Albeşti, s-au decis să încerce din nou să ia banii familiei Leca. În consecinţă, s-au dus la Vasile şi i-au cerut să-i ducă cu maşina la destinaţie. La refuzul acestuia, au plecat la cîrciuma „Vadul nou", din Ferentari, şi, de necaz, s-au pus pe băut coniac. Rezultatul acestei încercări de a găsi uitarea mult dorită s-a transformat însă într-o dragoste mistuitoare pentru ţinutul iniţial. Astfel

că, o jumătate de oră mai tîrziu, se aflau în cartierul Colentina şi opreau un ARO sau IMS de ocazie, care i-a dus pînă în centrul oraşului Urziceni, de unde au apelat la serviciile autocamionului care ne-a permis să le luăm urma.

— Cînd am ajuns în curtea l-alde Leca, Grigore a închis cîinele într-o magazie, mai înainte să se apuce iar de lătrat... şi-a continuat el relatarea, arătîndu-se din ce în ce mai relaxat. Apoi, la vreo jumătate de oră după ce s-a stins lumina în casă, am forţat uşa şi am intrat peste bătrîni.

— I-aţi ucis pentru că v-au recunoscut ? am întrebat, pentru a-mi verifica supoziţiile.

— Cum să ne recunoască, dacă-n casă era-ntuneric ?... Nu, da' noi ne-am zis mai demult că lu nea Vergu trebuie să-i ardem chiar de la început cîţiva pari în cap, pentru că noi-l ştiam încă de copii că este foarte periculos şi că dacă nu-l luăm repede şi apucă să se scoale din pat, ne mănîncă de vii. D-aia am şi luat doaga aia din autocamion...

— Bine, Ilie, dar Vergu avea aproape nouăzeci de ani. Ce pericol ar fi putut reprezenta pentru voi un bătrîn neputincios ? am argumentat, încercînd să pricep ce i-a îndemnat să ucidă cu sînge rece.

— Bătrîn-bătrîn, da' de ce să riscăm ? mi-a replicat cu naturaleţe. Aşa că de cum am intrat, şi el, auzindu-ne, a ridicat capu şi-a-ntrebat că cine-i, Grigore s-a dus şi l-a ars la cap, iar eu am sărit s-o ţin pe bătrînă.

— Mă rog... m-am prefăcut că-i admit explicaţia, deşi uşurinţa cu care fusese suprimată victima m-a umplut de oroare. Dar cu femeia ce-ai avut ? Şi de ea v-a fost teamă?

— Pe ea n-am vrut s-o omor... Da' dacă am văzut că dupe mai bine de două ore nu vrea să zică unde ţine banii, ce era să fac ? m-a consultat, convins că a procedat exact aşa cum ar fi fost şi firesc.

L-am privit adînc în ochi, încercînd să-mi dau seama dacă este predominat de inconştienţă sau de un instinct patologic de bestialitate. După aerul său de neghiobie, care m-a şi determinat să-mi încep interogatoriul cu el, am admis că a acţionat sub influenţa ambelor cauze. Cum însă problemele de psihiatrie îmi erau străine, am reţinut numai aspectul care privea în mod direct meseria mea.

Adică faptul că individul din faţa mea reprezenta un pericol public maxim.

— Şi banii pe care i-ai luat unde sînt ? am întrebat, reluîndu-mi interogatoriul.

— I-am cheltuit cu plata şoferilor care ne-au dus şi ne-au adus de la Albeşti.

— Cum vine asta ? ! Aţi plătit pentru drum peste o sută de mii de lei ?

— Care sută de mii, domnule căpitan ? ! Că noi n-am găsit decît două sute şi vreo optzeci de lei...

Nu l-am crezut şi am insistat. Dar în zadar. El şi-a susţinut afirmaţia cu atîta convingere, încît am sfîrşit prin a admite că ar fi fost posibil să spună adevărul. Apoi, apreciind că deocamdată ştiu destul pentru a putea purta o discuţie şi cu Grigore, l-am trimis înapoi la arest.

— Este posibil ca cele două victime să fi fost ucise pentru cîteva sute de lei ? m-a întrebat neîncrezător Socolescu, după ce Zaharia a ieşit din cameră cu Ilie.

— Am întîlnit cazuri în care s-au ucis oameni chiar pentru sume şi mai neînsemnate. Dealtfel, chiar cei treisprezece mii şi cinci sute de lei găsiţi în locuinţa victimelor şi debandada în care aceasta se afla ar putea susţine ideea că infractorii, deşi au căutat banii peste tot, n-au reuşit să-i dibuiască.

— Tovarăşe căpitan, cei treisprezece mii de lei sînt departe de a concura cu suma care se spune că s-ar fi aflat în posesia victimelor, adică peste o sută douăzeci de mii de lei, a zis cu scepticism Socolescu.

— Gura lumii e slobodă, iar suma de care-mi vorbeşti n-a fost văzută, de fapt, de nimeni... Deci ar putea să fie şi o legendă. Să sperăm însă că după ce-l audiem şi pe cel de-al doilea infractor vom fi mai bine edificaţi.

Cînd adjutantul l-a introdus pe Grigore în cameră şi am văzut cît este de calm şi stăpîn pe el, am avut toate motivele să mă felicit pentru inspiraţia de a-i fi audiat în prealabil fratele. Dacă aş fi început cu noul-venit, în mod sigur că n-am fi putut comunica mai înainte de a-mi creşte tensiunea, de enervare. Acum însă, cînd cunoşteam tot scenariul, eram convins că posed suficiente instrumente pentru a-l determina şi pe el să spargă gheaţa.

Şi nu m-am înşelat. Pe măsură ce eu îi povesteam *story*-ul uciderii familiei Leca şi rolurile pe care le interpretaseră în calitate de protagonişti, am putut vedea cum semeţia şi calmul pe care le afişase încep să se estompeze. Întrucît o atenuare a rezistenţei nu înseamnă în mod obligatoriu şi o cedare fără condiţii, am trecut la probele de incriminare :

— Iar faptul că voi sînteţi autorii uciderii victimelor rezultă atît din depoziţia şoferului de autocamion care v-a transportat pînă în preajma comunei Albeşti, cît şi din faptul că o carpetă, sustrasă din locuinţa familiei Leca, a fost acasă la fratele tău. Aşa că... lucrurile sînt foarte clare, am conchis.

— Domnule căpitan, cred că este vorba de o confuzie... a zis, ridicînd ochii spre mine. Mai întîi că şoferul l-a recunoscut numai pe fratele meu...

— Şi pe tine te-a recunoscut ! i-am reamintit.

— Pe mine numai la nimereală, cînd dumneavoastră i-aţi cerut să-l arate şi pe însoţitorul fratelui meu. Aşa că eu susţin că martorul dumneavoastră m-a confundat. Iar în ce priveşe carpeta de care vorbeaţi, vă reamintesc că aţi găsit-o la Ilie, şi nu la mine ! Eu fiind întru totul străin de acuzaţia pe care mi-o aduceţi.

— Deci susţii că la tîlhărie a participat numai fratele tău ?

Mi-a răspuns printr-o clătinare de cap :

— Eu nu pot susţine decît ceea ce ştiu bine... Şi anume că eu n-am nici o legătură cu cele petrecute la Albeşti. Aşa că numai fratele meu ar putea să vă spună dacă este sau nu amestecat...

— Ţi-am mai spus că în discuţia pe care am avut-o deja cu el a afirmat că tu în persoană l-ai ucis pe Vergu Leca !

— Admiţînd că el chiar v-a spus aşa ceva, minte ! Eu n-am intrat niciodată în casa lui nea Vergu ! a replicat el cu tupeu.

Deoarece acum eram nevoit să arunc şi ultimul atu în joc, l-am etalat cu tot aplombul cerut de o cacealma bine ticluită :

— Dacă n-ai fost niciodată în locuinţa victimelor, cum explici că am găsit amprentele tale pe lampa cu petrol ?

Adică exact pe lampa cu care s-au căutat banii în casă, în timp ce fratele tău tortura femeia pentru a o convinge să spună unde i-a ascuns !

Dintr-o dată dezorientat, privirea i s-a săltat peste creştetul capului meu, şi l-am văzut căutînd cu înfrigurare un punct de sprijin pe perctele din spate. Apoi, dîndu-şi seama de zădărnicia rezistenţei sale, şi-a coborît bărbia în piept, pentru ca în următorul minut să declare că-şi recunoaşte fapta.

Cum depoziţia pe care a făcut-o a coincis cu cea făcută de fratele lui, inclusiv asupra faptului că beneficiul obţinut din uciderea a doi oameni s-a situat sub trei sute de lei, m-am interesat de provenienţa celor două medalii de aur pe care i le oferise fratelui lui.

Însă, la fel ca şi Ali Baba, nu s-a înghesuit să-mi vorbească de comoara celor „patruzeci de hoţi".

— Şi totuşi va trebui să ne spui de unde le ai ! am insistat, deşi luasem deja decizia să plasez problema colegilor mei de la Economic, aşa, că doar nu degeaba erau ei plătiţi să găsească aurul din Eldorado prin saltelele unor traficanţi de trei parale.

— Le-am furat... s-a decis el să mă anunţe, plecîndu-şi ochii ruşinat spre covor.

— Cum cel de la care le-ai furat le deţinea în mod ilegal, se poate spune că şi păgubaşul era, de fapt, tot un infractor. Aşa că păcatul pe care l-ai făcut nu este prea mare — l-am liniştit cu o bunăvoinţă pentru care m-ar fi putut invidia chiar şi mult „preaonestul" Iago.

A ridicat capul şi m-a urmărit interesat de afirmaţia ce-o făcusem. Apoi, cu satisfacţia unui arhaic haiduc, care, furînd de la boieri şi dînd la sărăntoci, se substituie justiţiei pentru a face un act de dreptate socială, a început să-mi povestească :

— Pe la începutul lunii septembrie, şeful meu de echipă m-a rugat pe mine şi alţi doi colegi să-l ajutăm să-şi mute o cunoştinţă care-şi cumpărase o garsonieră. În timp ce furgoneta cu care urma să facem mutarea se îndrepta spre cartierul Bucureştii Noi, doamna pe care o ajutam ne-a povestit că tatăl ei este un fost marinar şi că ar avea o casetă plină cu bani şi bijuterii. Cu aceeaşi ocazie am mai aflat că bătrînul, care, după mutarea fetei lui, urma

să locuiască singur, stătea mai mult plecat la țară. După cîteva zile, povestindu-i lui Vasile această discuție, fratele meu a zis că n-ar strica dacă am încerca să punem mîna pe caseta bătrînului. Cum la discuție participa și Victor, ne-am hotărît să-i facem o vizită...

— Cine este Victor ? m-am grăbit să mă interesez, curios să-l cunosc și pe acest nou, dar promițător protagonist.

— Moraru Victor... este finul lui Vasile.

„Ca să vezi ce mică-i lumea ! Și pe dumnealui am avut deja plăcerea să-l cunosc" mi-am zis eu, cerîndu-i să-și reia relatarea.

— Într-o noapte, pe la jumătatea lunii septembrie, ne-am decis să trecem pe la bătrîn, pentru a stabili cum vom da lovitura ulterior. Ajungînd acolo și văzînd că nu mișcă nimic înăuntru, ne-am spus că bătrînul trebuie să fie plecat la țară și ne-am decis să pătrundem în casă. Așa că eu, fiind mai suplu ca Vasile și Victor, m-am strecurat prin geamul unei cămări și le-am deschis ușa și celorlalți. După ce le-am spus să mai aștepte puțin, m-am dus în altă cameră și am forțat ușa garderobului în care spusese fata bătrînului că se află caseta cu bani. Și într-adevăr am găsit-o imediat. Dar din păcate ne-am păcălit, pentru că după ce am spart caseta, n-am găsit înăuntru decît două mii de lei și opt monede de aur, despre care Vasile ne-a zis că dacă încercăm să le vindem, dăm de dracu ! Așa că, după ce i-am dat și lui Ilie partea lui, nu ne-am ales decît cu cîte cinci sute de lei...

— Parcă spuneai că la spargere ai fost însoțit numai de Vasile și Victor. Nu ? mi-am exprimat eu nedumerirea.

— Așa-i.

— Și atunci de ce-ați împărțit prada și cu Ilie ?

— Pentru că așa a stabilit Vasile. El ne-a învățat că este mai bine să mergem la furat prin rotație, deoarece numai așa puteam împiedica miliția să ne prindă... Asta nu însemna însă că cel care rămîne acasă n-are dreptul la o parte din ce reușim să găsim — mi-a replicat, mîndru de onestitatea și altruismul ce călăuzeau exemplara lor familie, atît de strîns unită prin cuget și simțire.

— La ce alte infracțiuni ai mai participat ? l-am întrebat din formalism.

Mi-a vorbit numai despre găinăriile, la propriu și la figurat, la care „onorabila" familie participa, cu tot entuziasmul, de trei-patru ori pe săptămînă.

Cum subiectul n-a prea avut darul să-mi stîrnească interesul, l-am expediat la arest și am dat un telefon colegilor mei de la Economic. Care colegi, aflînd povestea „punguței cu doi galbeni", evident într-o versiune neadaptată, s-au arătat foarte curioși să afle adresele personajelor implicate în popularul basm. Numai că, în pofida faptului indiscutabil că le eram un coleg bun, nu le-am furnizat decît adresa păgubașului, însoțită de urarea să găsească în casa respectivului cel puțin cîțiva saci cu gologani de aur. Iar în ceea ce-i privea pe noii mei prieteni, Vasile și Victor, le-am explicat că trebuie să aștepte pînă le vine rîndul, deoarece, în raport cu ei, eu beneficiam de prerogativul oferit de dreptul primului venit.

Cînd am depus receptorul pe furcă, Socolescu, care urmărise convorbirea zîmbind absent, a priceput care va fi mișcarea următoare și s-a săltat cu promptitudine de pe scaun...

*
* *

După ce-am sunat, ușa a fost deschisă de o femeie, în jur de douăzeci de ani, suplă, drăguță și cu ochii foarte triști, ca să nu spun umflați și congestionați de plîns.

— Aș vrea să vorbesc cu domnul Vasile Comanciu. Sîntem de la miliție — am informat-o zîmbind, cu speranța că astfel voi reuși să-i îmbunătățesc tonusul.

Numai că reacția doamnei s-a dovedit a fi contrară bunelor mele intenții, deoarece, ducîndu-și palmele la ochi, s-a așternut cu hărnicie pe un plîns cu sughițuri.

— Vă rog să vă liniștiți... Ce s-a întîmplat ? am întrebat-o intrigat, pe cînd admiteam că Vasile Comanciu, în calitatea sa de participant profesionist la traficul rutier, reușise să-și rupă gîtul în vreun accident de circulație.

— A... A fost arestat... a îngăimat ea printre lacrimi, hohotind cu și mai multă convingere.

— Cine l-a arestat ? Și pentru ce ? am întrebat intrigat, dar și indignat, pentru că nu puteam fi de acord ca vreun

șmecher, fie el chiar și din branșa mea, să se apuce să-mi facă concurență neleală.

— Nu știu... Dis-de-dimineață, a sunat un domn la ușă și, după ce ne-a percheziționat casa, i-a spus lui Vasile că trebuie să-l însoțească la miliție... a explicat, printre lacrimi și suspine.

Am încercat să aflu unde lucrează și cum se numește tipul care-mi suflase mușteriul de sub nas, dar fără nici cel mai vag succes. În consecință, i-am promis că mă voi ocupa personal de soarta soțului ei și am făcut stînga-mprejur.

— Cu ce se ocupă individul ? m-a întrebat Socolescu, pe cînd coboram scara imobilului.

— E distribuitor de pîine.

— A ! E clar... L-or fi dovedit că plasează la centre cu mult mai multe pîini decît cele trecute în formele de expediere — a presupus locotenentul.

Cum tocmai deschideam portiera mașinii, m-am rezumat la a ridica din umeri, după care, apelînd la simțul meu practic, i-am povestit lui Vartunian cam ce-aș aștepta de la el.

*
* *

Cînd a deschis ușa și a dat cu ochii de mine, Victor Moraru s-a încruntat atît de tare, încît mutra lui de mafiot a început să semene în mod izbitor cu cea a fiului lui Frankenstein.

— Bună ziua. Avem un ordin de percheziție la domiciliul dumitale — l-am anunțat, văzînd că a înlemnit în pragul ușii.

— Da' ce s-a-întîmplat ? a îngăimat speriat, mișcîndu-și maxilarul cu dificultate, pe cînd privea ordinul de descindere pe care i l-am înmînat.

— Ești suspectat de comiterea mai multor infracțiuni în complicitate cu frații Comanciu.

Pe cînd se arăta surprins de afirmația mea, dar nu cine știe ce de convingător, eu i-am pus un deget pe piept și l-am împins ușor, pentru a-i reaminti scopul vizitei noastre.

După ce-am intrat în casă și am închis ușa, ne-am apucat de exercitarea mandatului pe care-l aveam. Cum

însă în afară de cele două monede de aur nu prea ştiam ce caut, am trecut la o percheziţie generală.

— Tovarăşe căpitan, le-am găsit ! m-a anunţat Socolescu, o jumătate de oră mai tîrziu, revenind din camera de baie şi punînd pe masă bănuţii de aur.

— Unde erau ? l-am întrebat, văzînd că medaliile sînt ude.

— În rezervorul cu apă al W.C.-ului.

Cum ascunzătoarea era clasică, nu m-am mirat că locotenentul reuşise că le dibuiască atît de repede.

— Bine. Să continuăm descinderea şi în cealaltă încăpere l-am îndemnat, pornind spre dormitor.

Tocmai terminasem de cotrobăit prin garderob şi voiam să-i închid uşile, cînd privirea mi-a alunecat spre cele cîteva perechi de încălţăminte care se aflau pe podeaua acestuia. Mai întîi n-am ştiut de ce mi-au reţinut atenţia, apoi, cînd memoria s-a decis să mă ajute, m-am aplecat şi am ridicat o pereche de cizme din cauciuc. Erau de culoare maro şi aveau numărul patruzeci şi trei. Deşi asocierea pe care o făceam avea un pronunţat caracter fantezist, n-am putut rezista ispitei de a le lua totuşi cu mine...

*
* *

De îndată ce am oprit în faţa postului de miliţie de la Albeşti, i-am cerut lui Socolescu să-l expedieze pe Moraru în arest.

— Vartunian — am continuat către şofer, după ce-am rămas singuri în maşină — îţi mai aminteşti că anul trecut, prin luna decembrie, am anchetat pe şoseaua Alexandriei un omor ?

— Dacă vă referiţi la ţăranul ucis lîngă comuna Mihăileşti, bineînţeles ! a confirmat. Apoi a adăugat visător : Să ştiţi că mi-e dor de tovarăşul locotenent Simionescu... Oare ce-o mai fi făcînd ?...

Cum nu mai luasem legătura cu Dan de luni de zile, chiar că habar n-aveam ce-ar mai putea face lunganul. Aşa că, omiţînd să-i răspund, am preferat să apelez din nou la memoria lui :

— Cu ocazia cercetării de atunci am făcut şi două mulaje din ghips...

— Așa-i ! Și mi le-ați dat mie să le conserv — m-a aprobat.

— Și mai există ? am mai întrebat, cu o speranță plină de reținere.

Și-a întors spre mine mutra lui de culoarea ciocolatei amărui și m-a privit cu un aer absent, apoi, după o prelungită cugetare, m-a anunțat cu o ezitare marcată :

— Cred că da... Ar trebui să fie în portbagaj...

— Ia du-te și vezi ! am zis, coborînd din mașină.

A făcut și el la fel, evacuîndu-se prin cealaltă portieră, astfel că am ajuns în același timp la spatele mașinii. Apoi, în timp ce el ridica capacul și extrăgea un maldăr de cîrpe îmbibate cu ulei, eu, foarte sceptic, așteptam să aflu cum pot să arate niște mulaje de ghips degradate de scuturătura mașinii de-a lungul a vreo nouă luni.

— Ei, dar sînt în perfectă stare ! am exclamat cu bucurie, după ce a înlăturat de pe punga din plastic și ultima cîrpă cu care aceasta era înfășurată.

— Cum să nu fie ? s-a mirat el, plin de mîndrie. Doar sînt făcute din ciment rapid, de stomatologie.

— Și de unde dracu l-ai luat ? ! am întrebat, făcînd ochii mari.

— Tovarășe căpitan, nu se pune o astfel de întrebare unui șofer, care, după ce că este armean, mai și lucrează de vreo cincisprezece ani în miliție !... mi-a reproșat el, surîzîndu-mi cu satisfacție.

Cum într-adevăr pusesem o întrebare naivă, i-am mulțumit printr-o bătaie pe umăr și m-am dus să iau cizmele din mașină.

De îndată ce-am intrat în birou, am dat un telefon la Dispeceratul central și m-am interesat despre situația unui oarecare Vasile Comanciu, reținut de către organele de miliție. Cum vocea corespondentului meu de la celălalt capăt al firului mi-a cerut un răgaz de un sfert de oră pentru a putea afla despre ce este vorba în propoziție, am închis aparatul și m-am adresat adjutantului Zaharia :

— Pe aici, pe undeva, există vreo lupă ?

Primind obiectul cerut, m-am apucat să examinez cînd mulajul, cînd tălpile cizmelor din cauciuc. Iar în final, pentru ca treaba să fie fără bavură, am potrivit pe rînd tăl-

pile celor două încălțări în mulaje. Și s-au potrivit cum nu se putea mai bine !

Încă surprins de constatarea ce-o făcusem, am ridicat ochii spre Zaharia și Socolescu, care, între timp, se apropiaseră de biroul meu pentru a urmări intrigați manevrele pe care le făceam.

— Fă-mi legătura cu postul de la Mihăilești — Ilfov ! i-am cerut primului, pe cînd mă străduiam să-mi adun gîndurile.

Tocmai îmi povesteam că frumosul e prea frumos pentru a fi adevărat, cînd Zaharia mi-a întins receptorul.

— Locotenentul Simionescu... am auzit, punînd receptorul la ureche.

— Ce faci, Dănuț ? am spus, constatînd dintr-odată cît de mult îi simțeam lipsa.

— Șefu', tu ești ? ! a explodat el.

— Chiar eu. Personal și în persoană ! Cum îți merg afacerile ? Probabil nu cine-știe-ce grozav, dacă te mai afli încă la Mihăilești — am răspuns singur, datorită perspicacității care mă caracterizează uneori.

— Dacă-mi puneai întrebarea asta acum vreo trei zile, ți-aș fi răspuns că sînt în căutarea unei fîntîni, cît mai adîncă posibil, și fără lanț, pentru a mă arunca în ea... ca să scap de nenorocitul de caz pe care mi l-ai aruncat în brațe. Astăzi însă pot să-ți spun că, în sfîrșit !, viața nu-i chiar atît de urîtă...

— Ce, ai dat de ceva ? m-am interesat, cu o falsă curiozitate, fiind convins că ceea ce urma să-i spun eu îl va lăsat lat.

— Și încă cum ! Am pus mîna pe conducătorul mașinii cu care s-au transportat autorii omorului în zonă ! m-a anunțat, plin de satisfacție. Încă n-a vorbit, dar o s-o facă pînă la urmă.

— Bravo ! Și cum ai dat de el ? am vrut să aflu, așa, din politețe.

— Prin prietenul tău, maiorul Stupcanu, de la Circulație. Nu-ți amintești că ne-a semnalat un tip care umflase o contravenție pentru că circulase în noaptea agresiunii cu instalația electrică defectă ?

— Așa. Și ?

— Ei bine, era chiar omul nostru !

— Cine-i tipul ? am mai întrebat, mai înainte de a-i tempera entuziasmul prin informaţia pe care voiam să i-o plasez.

— Un oarecare Vasile Comanciu, de profesie...

— Tu eşti ăla care l-a arestat azi-dimineaţă ? ! am exclamat năucit.

— Da... Dar de unde ştii ? ! a fost rîndul lui să se mire.

— Mi-a spus o păsărică. Bagă-ţi omu într-o maşină şi vino cu el la Albeşti. Trăsnet ! Ai priceput ? l-am întrebat, dintr-odată dezmeticit.

— Vorbeşti serios ? a vrut să afle, neîncrezător.

— De cît timp ai nevoie pentru a ajunge la mine ? i-am întors-o cu severitate.

— Două ore... a zis, după ce în prealabil a făcut o pauză pentru a-şi înghiţi replica, din motive de precauţie.

— Bine. Ia şi dosarul cauzei... am spus, după care, închizînd telefonul, m-am adresat lui Zaharia : Adu-l de la arest pe individul cu care am venit.

— Ce s-a întîmplat, tovarăşe căpitan ? m-a întrebat Socolescu, după ce-a ieşit adjutantul.

— După toate probabilităţile, derbedeii pe care i-am arestat sînt implicaţi şi în alt omor... am răspuns, luînd cizmele de cauciuc de pe birou şi vîrîndu-le sub scaunul meu.

Curînd, subofiţerul l-a introdus în cameră pe arestat.

— Povesteşte-ne cum a fost cu ţăranul pe care l-aţi atacat în luna decembrie ? l-am luat repede, de îndată ce s-a aşezat pe scaunul din faţa biroului meu.

— Care ţăran ? ! a tresărit el, decizîndu-se să ridice capul şi să mă privească înspăimîntat.

— Ăla pe care l-aţi ucis pe şoseaua Alexandria, în dreptul comunei Mihăileşti.

— Vai de mine ! Da' nici nu ştiu pe unde vine comuna asta !... a protestat, făcînd-o pe ofensatul.

— Lasă teatrul ! l-am repezit cu severitate. Dealtfel, pentru că n-am chef să-mi pierd vremea cu tine, te avertizez că Vasile Comanciu a recunoscut deja totul ! am adăugat, cu toată convingerea pe care o cere un bluf ce se vrea reuşit.

M-a privit derutat şi şi-a lăsat capul în jos. Apoi, după cîteva clipe, ridicîndu-şi din nou ochii spre mine, a spus cu tupeu :

— Nu știu despre ce vorbiți. Iar dacă naşul meu v-a spus că sînt amestecat în vreun fel în uciderea căruţaşului ăluia, să ştiţi că minte !

— De unde ştii că victima era un căruţaş ? !

Pus în încurcătură, şi-a lăsat iar capul în jos, muşcîndu-şi buzele.

— Şi ca lucrurile să fie clare, te rog să-mi spui ceva... am zis, aplecîndu-mă şi ridicînd la vedere cizmele de cauciuc. Sînt ale tale ?

— Da...

— Atunci explică-ne, dacă tu nici nu ştii unde se află comuna Mihăileşti, cum de s-au găsit urmele lăsate de aceste cizme lîngă victimă ? ! Aştept să-mi răspunzi ! am tunat, constatînd că nu prea se arată cine-ştie-ce de comunicativ.

— Eu n-am nici o vină... a ţinut să mă asigure, decizîndu-se să-mi arate din nou figura lui plată, cu frunte îngustă şi maxilare masive.

— Aprecierea o vom face noi ! Tu limitează-te numai la povestirea faptelor.

— Ilie l-a lovit pe căruţaş, nu eu...

— Nu aşa ! Povesteşte-ne de la început, cum aţi ajuns lîngă Mihăileşti, cum aţi întîlnit victima şi tot ce-a urmat ! l-am luat repede, ceea ce nu m-a împiedicat să remarc că „Alberto Sordi“ apărea din nou ca protagonist.

— Ca de obicei, am plecat cu maşina la furat de păsări...

— Cu cine mai erai ?

— Cu Ilie şi cu Vasile... a răspuns. Şi, la îndemnul meu, a continuat : Cînd am ajuns în dreptul motelului „Buda“, Vasile a tras pe dreapta pentru că nu-i mergeau bine luminile... Iar în timp ce el încerca să le repare, am văzut trecînd pe lîngă noi o căruţă, da' nu i-am acordat nici o atenţie. Apoi, după puţin timp, am pornit din nou şi, cînd ne-am apropiat de căruţaş, Vasile a zis că toţi ţăranii care se întorc de la Bucureşti sînt plini de parale... Atunci Ilie i-a spus că are dreptate şi că n-ar strica să-i tragem o buzunăreală. Aşa că Vasile ne-a lăsat în dreptul căruţei şi, în timp ce el a plecat să întoarcă maşina, eu am apucat calul de dîrlogi, iar Ilie s-a dus la ţăran... Cînd căruţa s-a oprit şi l-am auzit pe ţăran strigînd : „Mă, ce-aveţi cu mine, că nu v-am făcut nimic ?“ şi apoi: „Săriţi, mă !

Hoţii, mă !“, m-am dus să-l ajut şi eu pe Ilie, da' nu mai era nevoie, pentru că ţăranul era de-acum lat pe şosea...

— Cum adică „era lat ?“ m-am făcut că nu înţeleg.

— Adică stătea întins şi nu mai zicea nimic, pentru că-l arsese la cap Ilie...

— Cu ce ?

— Cu reteveiu lui, adică o coadă de topor pe care o lua cu el ori de cîte ori mergeam la furat...

— Şi tu ce-ai făcut după ce te-ai apropiat de victimă ?

— I-am zis lui Ilie ca să-l tragem pe ţăran în şanţ, că ne vede careva şi-i de rău. Că tocmai trecuse pe şosea un autobuz...

— Şi Vasile ce-a făcut în acest timp ? am întrebat, pentru a mă documenta în legătură cu propunerile ce trebuia să le fac justiţiei în vederea recompensării fiecăruia dintre ei după calitatea şi cantitatea „muncii“ depuse.

— Tocmai-l trăsesem în şanţ pe ţăran, cînd a venit şi Vasile, care ne-a întrebat dacă am găsit bani. După ce Ilie i-a zis că n-a avut timp să-i caute, naşu-meu s-a aplecat să se uite la ţăran şi apoi ne-a zis că : „Ce-aţi făcut, mă, nenorociţilor ? ! Aţi omorît omu !“ Ilie i-a spus că nu se poate, da' Vasile a zis că ba se poate şi că să-l căutăm repede de bani. Da' n-am găsit decît vreo sută de lei... Atunci Vasile a zis că să ducem ţăranu pe şosea şi că o să facă el aşa ca să se creadă c-a fost un accident de maşină... Apoi, mai-nainte de-a pleca, Vasile a zis că poate ţăranu ţinea paralele-n căruţă, da', deşi am spart chiar şi sacii cu grăunţe, tot n-am găsit alţi bani...

— La înapoiere, pentru ce-aţi oprit din nou maşina în faţa motelului „Buda“ ? am întrebat, pentru a-mi verifica prezumţiile.

— Pentru că iar nu mergeau luminile la maşină şi lui Vasile-i era frică că ne opreşte vreun miliţian, ceea ce s-a şi-ntîmplat, cînd am intrat în Bucureşti.

Fiind edificat, i-am cerut lui Zaharia să-l expedieze înapoi la arest şi să mi-l aducă pe celălalt complice.

În pofida situaţiei în care se afla, primul lucru pe care l-a făcut Ilie cînd a intrat în birou a fost să-mi zîmbească, de parcă s-ar fi bucurat să mă vadă. Dar pe cît era de idiot, nu m-aş fi mirat dacă s-ar fi aşteptat să-l şi felicit pentru isprăvile lui.

Cum însă inconștiența lui îmi călca pe nervi, i-am și cerut să-mi relateze împrejurările în care luase viața săteanului Iancu Turcu din Mihăilești.

După cum mă și așteptam, fără nici cea mai mică împotrivire, s-a apucat să povestească cu dezinvoltură circumstanțele în care fusese luată viața unui om, pentru o amărîtă de sută de lei.

Singura neconcordanță care apărea între depoziția lui și cea a complicelui audiat anterior se referea la condițiile în care a fost ucisă victima, Ilie susținînd că și Moraru participase, în egală măsură, la lovirea țăranului.

— Bine, dar chiar tu ai spus mai adineauri că, în timp ce te-ai dus să-l ataci pe sătean, Victor a sărit să țină calul de căpăstru — i-am atras atenția, mustrîndu-l ca pe un copil care a făcut o mică șotie.

— Păi așa a și fost ! Numa că io l-am tras jos de pe capră pe țăran abia după ce s-a oprit căruța... Și cînd am început să-l croiesc pe țăran, a venit și Victor să m-ajute.

— Din cîte știu, tu ai lovit cu o coadă de topor. Și Victor ?

— Iel a dat cu o scurtătură de țeavă... a zis, împreunînd degetele gros și arătător pentru a-mi indica un diametru de aproximativ o jumătate de țol și distanțînd palmele pentru a arăta că bara respectivă avea o lungime de circa șaizeci de centimetri.

— Și ce-ați făcut cu ele ?

— Le-am aruncat înainte de-a intra-n București... Că frati-miu Vasile zicea că, așa cum e ele pline cu sînge, dacă le-ar găsi miliția la noi, nimerim drept la ocnă.

În dorința de a obține mai multe probe de incriminare, am încercat să stabilesc locul unde fuseseră abandonate armele crimei, dar, în ciuda unei evidente intenții de colaborare, n-a putut să facă precizarea cerută.

— Ilie, aș vrea să-mi mai explici ceva... am spus, înainte de a încheia discuția. Dacă pe soții Leca i-ați ucis, să zicem, de teamă că, recunoscîndu-te pe tine și pe Grigore, ar fi putut să vă denunțe ulterior, cu țăranul ce-ați avut ? Că doar nu vă cunoșteați ?

— Da' n-am vrut să-l omorîm... I-am dat numa vreo două-n cap... Și cînd a venit Vasile ș-a zis că-i mort, nici n-am crezut... m-a asigurat el cu candoarea inconștienței.

— I-aţi aplicat nu „vreo două“, ci zeci de lovituri ! l-am corectat.

— Poate, că n-am stat să le număr. Mai ales că l-a ars şi Victor... a admis el cu simplitate.

N-am putut să nu-mi amintesc şi despre încăierarea avută în gară cu rivalul său, care, cu totul „întîmplător“, decedase. Precum şi de ulterioara înjunghiere, tot „accidentală“ a fratelui acestuia. În pofida evidentei sale naivităţi, era capabil să se manifeste ca o fiară dezlănţuită.

La cîteva minute după ce Ilie fusese scos din birou, şi-a făcut apariţia Dan, care m-a anunţat că „frăţiorul“ mai mare al arestaţilor se află pe culoar.

După ce i-am cerut lui Zaharia să se ducă să-i ţină de urît lui Vasile Comanciu, am început să-i argumentez colegului meu motivele pentru care-l chemasem la mine.

— Şi să te mai miri că m-am chinuit atîta amar de vreme pentru a-i descoperi pe ucigaşii lui Turcu, de îndată ce ei, omorînd la întîmplare, n-aveau nici în clin, nici în mînecă cu victima sau relaţiile acesteia ! a remarcat el înciudat, cînd mi-am terminat relatarea.

— Vasile ce spune ?

— În pofida procesului-verbal de contravenţie, care arată că a fost amendat la intersecţia şoselei Măgurele cu Calea Rahovei, adică exact punctul de acces al Bucureştiului cu şoseaua Alexandriei, neagă că ar fi circulat în noaptea respectivă prin preajma comunei Mihăileşti...

— La ce oră s-a întocmit procesul-verbal ?

— Unu şi cincizeci de minute dimineaţa. Moment care coincide cu ora cînd ar fi putut să reintre în Bucureşti autoturismul semnalat în zona cîmpului infracţional. Dealtfel, cu privire la autoturismul lui Vasile Comanciu, trebuie reţinut că are o „Skodă“ cu caroseria albă...

— Albă ? ! m-am mirat, deoarece martorii ne vorbiseră de o maşină verde sau roşie.

— A fost verde şi a revopsit-o după 8 decembrie, bineînţeles cu scopul împiedicării identificării sale prin semnalmentele furnizate de ceilalţi participanţi la traficul de pe şoseaua Alexandriei. Cam în faza asta se afla discuţia noastră cînd m-ai sunat...

— I-ai făcut şi o percheziţie domiciliară ?

A dat din cap și, vîrîndu-și mîna într-un buzunar, a pus pe birou două medalii de aur „Ardealul nostru".

— Ceea ce înseamnă că aveam motive să-l reţin peste douăzeci şi patru de ore, pînă reuşeam să găsesc elementele cu care trebuia să-l determin să-şi recunoască implicarea în uciderea lui Turcu — a zis cu subînţeles.

— Trebuie să admiţi că intervenţia mea te-a scutit de multă bătaie de cap. Nu ? i-am zîmbit.

— Aluzia-i clară ! Sînt dator o sticlă de votcă. Dealtfel, chiar fără o intervenţie atît de salutară, şi tot ţi-aş fi fost obligat... Doar se ştie că trebuie să te pui bine cu şefu ! a glumit şi el.

— Hai, Dane, adu-ţi omul şi să terminăm ! l-am îndemnat, cu dorinţa de a elucida cît mai repede posibil cauzele de la Mihăileşti şi Albeşti.

— Să trăiţi, domnule căpitan ! a zis de îndată ce a fost introdus în cameră, pe cînd mutra lui cu trăsături regulate mă examina cu o neliniște pe care nu reuşea s-o disimuleze.

— Vasile — i-am spus, după ce s-a instalat pe scaun — vreau să discutăm despre fapta petrecută în luna decembrie pe raza comunei Mihăileşti...

A clătinat capul într-un gest de regret şi m-a întrerupt :

— După cum i-am spus şi domnului locotenent Simionescu, n-am mai fost pe şoseaua Alexandriei de cel puţin doi ani — a zis. Şi, zărind cele două monede de aur de pe biroul meu, a continuat : În ceea ce priveşte aceşti bănuţi, e adevărat că i-am cumpărat de la un necunoscut cu intenţia de a-i specula... Şi sînt gata să suport toate consecinţele — a completat, mîndru de eroica lui atitudine.

— Vasile, tu ai mai avut de-a face cu noi. Aşa că, fără să te pripeşti, fii atent la ce-am de spus ! l-am avertizat, deoarece, acum, cînd ştiam totul despre cazurile în anchetă, nu mai aveam nici un chef să-i ascult invenţiile. În legătură cu fapta petrecută pe raza comunei Mihăileşti, îi cunoaştem pe autorii uciderii săteanului Iancu Turcu. Trebuie să-ţi mai spun cine a participat la omor, în afară de fratele tău Ilie şi Victor Morariu ?

După o mică ezitare s-a decis să-şi deschidă gura :

— Domnule căpitan, eu n-am ucis în viaţa mea pe nimeni... În ceea ce-l priveşte pe căruţaşul de care-mi vorbiţi, este adevărat că am şi eu o vină, dar în nici un caz

aceea de a fi participat la omorîrea lui. Eu i-am lăsat pe Ilie şi pe Victor în dreptul căruţei şi m-am dus să întorc maşina. Iar cînd am coborît şi m-am apropiat de ei, am văzut că omul era deja mort... Am început să-i înjur, dar faptul era consumat... a suspinat el, ducîndu-şi mîna la ochi, care, spre mirarea mea, am văzut că într-adevăr erau înlăcrimaţi. Apoi, încercînd să ascund fapta lor nebunească, le-am spus să ducă victima pe şosea şi am încercat să aranjez lucrurile în aşa fel încît să se creadă că a fost lovit de o maşină... a scîncit el, lăsîndu-şi capul în jos. Şi a continuat : În orice caz, deşi eu n-am ridicat mîna asupra victimei, vina este pe de-a-ntregul a mea... Dacă eu nu le-aş fi spus că ţăranul, venind de la Bucureşti, ar trebui să fie plin de parale, nu s-ar fi întîmplat nimic... Dar cum puteam să-mi închipui că se apucă să-l omoare ? a zis, ridicînd capul pentru a mă lua drept martor.

— Despre uciderea familiei Leca ce poţi să-mi spui ? am întrebat, pentru a vedea dacă regretul ce-l exterioriza era sincer.

— În primele zile după Anul nou, rămînînd fără bani şi discutînd cu fraţii mei despre faptul că familia Leca are în casă multe sute de mii de lei, ne-am decis să încercăm să-i furăm. Aşa că, după cîteva zile, am plecat la Albeşti şi am intrat în curtea lui nea Vergu pentru a studia posibilitatea de a-i fura banii fără să ne simtă... Dar, din păcate, numai eu gîndeam aşa... Şi am ameţit cînd am auzit pe fraţii mei cum pun la cale uciderea celor doi bătrîni de îndată ce intră peste ei în casă. Atunci, de teamă să nu-şi pună planul în aplicare, le-am spus să aştepte să mă uit pe fereastră în casă... Cînd m-am întors, i-am minţit, zicîndu-le că înăuntru se ţine o clacă care poate să dureze pînă la ziuă... Numai aşa i-am decis să renunţe la lovitură în noaptea aceea... Apoi, după ce ne-am înapoiat la Bucureşti, am tot sperat că au renunţat la intenţia lor de a-i ataca pe bătrîni... Dar după vreo două săptămîni, au venit într-o seară la mine acasă şi mi-au cerut să-i duc cu maşina la Albeşti. Eu le-am spus însă că nu merg cu ei, deoarece nu vreau să se facă moarte de om. Şi deşi ei s-au jurat că nici prin gînd nu le trece să le facă vreun rău bătrînilor, nu i-am crezut, pentru că văzusem ce i-a făcut Ilie nenorocitului ăluia de ţăran de la Mihăileşti... Şi am avut

dreptate să nu-i cred, pentru că a doua zi a venit Grigore la mine și mi-a povestit cum i-au ucis pe bătrîni... a zis, tamponîndu-și cu mîinile ochii din care șiroiau lacrimi.

— Dar de ce plîngi ? l-am întrebat.

— Mi-e milă de ei, domnule căpitan... Pentru că știu ce-i așteaptă... a îngăimat, lăsîndu-și capul în jos și începînd să hohotească.

— Și tu n-ai nici o vină ? l-a întrebat Dan.

— Domnule locotenent, toată vina este a mea, pentru că eu i-am îndemnat să fure ca să trăiască mai bine... Dar a fura niște păsări amărîte nu-i totuna cu a lua viața unor oameni... Și să știți că eu nu asta i-am învățat, pentru că mi se face rău cînd văd sînge. Dar, indiferent de modul în care mă scuz, numai eu sînt vinovat de tot ce-au făcut frații și finul meu ! a spus cu fermitate, întorcînd capul spre mine și cerîndu-mi printr-o implorare mută să-l cred.

— Vasile, răsplata se dă numai după faptă ! Tu personal urmînd a fi învinuit de complicitate la uciderea lui Iancu Turcu — l-am anunțat, făcîndu-i semn să se ridice. Apoi, în timp ce Zaharia îl însoțea spre ușă, l-am „consolat" : Să știi că nu este acesta chiar primul caz în care ucenicii își depășesc maestrul !

După ce a ieșit oftînd, mi-am adus aminte că mai aveam ceva de clarificat.

— Dane, ai adus dosarul cauzei de la Mihăilești ?

— Sigur.

— Dă-mi să văd raportul medico-legal — i-am cerut. Apoi, după ce l-am primit și am citit partea care descria plăgile victimei, i-am spus : Rezultă că Iancu Tudor a fost lovit cu două arme de tipuri diferite. E clar ?

— M-a aprobat fără nici o ezitare.

— E clar. Și Victor Moraru a participat în mod direct la uciderea lui Iancu Turcu.

— Exact ! am confirmat, ridicîndu-mă de pe scaun. Apucați-vă de întocmirea formelor de trimitere în judecată. Eu plec la Slobozia pentru a informa Procuratura asupra concluziilor noastre...

*

* *

Două zile mai tîrziu, în timp ce Simionescu și Socolescu scriau în ritm de extemporal concluziile de învi-

nuire, iar eu, pe post de belfer-şef, priveam visător prin fereastra deschisă un soare torid, de început de august, adică tocmai bun pentru bronzarea vilegiaturiştilor de pe litoral, printre care speram să mă număr şi eu de îndată ce predam afacerea Procuraturii, telefonul s-a pornit să sune.

Trezirea din reverie a fost atît de brutală, încît, mai înainte de a ridica receptorul, nu m-am putut opri să nu spun cîteva cuvinte nu tocmai flatante la adresa celui care inventase inoportunul şi zgomotosul aparat.

După ce m-am prezentat, interlocutorul meu m-a informat că el este cel căruia îi vorbisem despre cei doi bănuţi de aur găsiţi acasă la Ilie Comanciu. Era tare curios să afle dacă mai găsisem şi alţii. I-am spus că numărul acestora sporise la şase...

— Şi crezi că s-ar mai putea găsi şi alte monede ? m-a întrebat el.

— Teoretic, ar fi trebuit să existe opt piese, dar, după cum ţi-am spus, lipsesc două de la apel. Îţi mărturisesc, însă, că această problemă nu m-a preocupat în mod special, deoarece, după cum probabil că-ţi mai aminteşti, nu mă ocup de bişniţari decît atunci cînd n-am încotro. Admiţînd însă că vrei să le recuperezi şi pe celelalte două, ţi-aş sugera să te arunci pînă la Albeşti, unde-i vei putea chestiona personal pe indivizii care ar putea să-ţi furnizeze relaţiile ce le doreşti — am zis, pe cînd mă întrebam amuzat cu ce s-o fi spălat pe mîini legendarul Pilat din Pont.

Dezinteresatul meu sfat a fost urmat de o pauză suficient de lungă pentru a pricepe că l-ar fi aranjat mai bine dacă i-aş fi făcut „micuţul" serviciu de a le căuta eu pentru el. Dar cum nu eram chiar atît de prost încît să-mi bat singur cuie-n pantofi, m-am făcut că plouă.

— Bine... a oftat el. Cînd pot să vin ?

— Oricînd — l-am asigurat. Apoi, pentru a-i demonstra că sînt solidar cu necazurile lui, am întrebat : Dar la persoana de unde au furat infractorii cele opt monede n-ai mai găsit nimic ?

— Asta-i bună ! Mă mai iei şi peste picior, după ce că mă trimiţi la un mort ? ! a replicat el înciudat.

— Mort ? m-am mirat eu, din politeţe. Dar de ce a murit ?

— Datorită unei hemoragii interne... În orice caz, cei de la secţia teritorială de miliţie păreau foarte miraţi cînd le-am spus ce caut...

— De ce-au fost miraţi ? l-am întrebat, cu un interes destul de aproximativ.

— Pentru că la început au crezut că au de-a face cu un deces suspect, mai ales că s-au evidenţiat şi unele indiici că în locuinţa respectivului s-ar fi pătruns prin efracţie. În final, a rezultat însă că totul a fost în ordine... a zis cu indiferenţă, pentru ca apoi, foarte grăbit să încheie discuţia, să mă asigure că a doua zi va veni la Albeşti.

După ce-am închis telefonul, am întors capul spre fereastră pentru a-mi închipui cît de grozavă va fi prima mea aruncare printre valurile Mării Negre, de îndată ce voi ajunge pe litoral. M-am surprins însă gîndindu-mă la cu totul altceva. Care altceva se referea în mod direct la discuţia ce tocmai o avusesem cu colegul meu. Şi, din momentul în care mi-a încolţit ideea în minte, n-am mai avut nici un motiv să zăbovesc pe scaun.

— Dane, mîine va veni un coleg de-al nostru, de la Economic, pentru a discuta cu infractorii. Dacă are nevoie, ajută-l. Eu plec la Bucureşti... Pentru o verificare... l-am anunţat, ridicîndu-mă în picioare.

Era atît de concentrat asupra referatului de învinuire, încît a ridicat spre mine un singur ochi, cu care m-a privit absent şi, dînd aprobator din cap, l-a lăsat din nou spre capodopera la care lucra, parcă speriat de ideea că ar putea să sune de recreaţie mai înainte de a-şi fi terminat extemporalul...

*

* *

— Da, parcă îmi amintesc ceva... a zis comandantul secţiei, aflînd motivele care mă aduseseră la el. Anul trecut, prin luna septembrie, fiind sesizat de dispariţia unui cetăţean care domicilia în strada Panciu, am trimis doi oameni să vadă despre ce este vorba. Astfel, s-a constatat că respectivul, un nonagenar, decedase în urmă cu cîteva

zile în propria sa locuință. La început, s-a apreciat că este vorba de o moarte suspectă, apoi, cum versiunea nu s-a confirmat, s-a dispus clasarea cazului. Deci, în mod firesc, cercetările au fost sistate ca neavînd obiect — a încheiat el, ridicînd din umeri a indiferență.

— Aș putea discuta cu ofițerul care a participat la investigații ?

— Nici o problemă ! a zis, ridicînd receptorul telefonului și rostind un nume. Apoi, închizînd aparatul, m-a întrebat : Credeți că totuși a fost altceva decît o moarte naturală ?

— Cred că cel mai îndrituit răspuns l-ar putea da anchetatorul dumneavoastră. În ceea ce mă privește, nu exclud o astfel de posibilitate.

— Pe ce vă bazați această supoziție ? a vrut el să știe, examinîndu-mă contrariat.

— Pe faptul că odată cu ipoteza că nonagenarul ar fi fost ucis, ar fi existat și aceea că în locuința victimei ar fi pătruns și niște răufăcători...

— Tovarășe căpitan — m-a întrerupt el, schițînd un zîmbet tolerant — cercetarea a fost deschisă de un ofițer stagiar, care, fiind lipsit de experiență, s-a grăbit să ajungă la concluzia că, dacă tot are de-a face cu un om ucis, este obligatoriu să existe și niște infractori. Și așa a apărut ideea că în locuința victimei ar fi pătruns niscaiva spărgători. Numai că această ipoteză a fost infirmată atît de faptul că victima a murit de bătrînețe, cît și de constatarea că din locuința sa n-a dispărut nimic. Prin urmare, în lipsa elementelor care condiționează existența unei infracțiuni, așa cum v-am mai spus, continuarea cercetării a rămas fără obiect — a zis, satisfăcut că i-am urmărit aprobativ argumentarea.

— Tovarășe comandant, din păcate, am motive să cred că situația este mai puțin clară decît o vedeți dumneavoastră... am spus, arătîndu-mă jenat că trebuie să-l contrazic.

— Aștept să mă convingeți, — m-a invitat el, amuzat.

— Din investigațiile pe care le-am întreprins în altă cauză, a rezultat că totuși cetățeanul despre care discutam a fost vizitat de niște infractori. În consecință, condiționarea reciprocă a celor două ipoteze ne indică o contra-

dicție evidentă. O contradicție care, pornind de la faptul că într-adevăr s-a consumat o acțiune delictuoasă în locuința nonagenarului, ne obligă să ne întrebăm dacă moartea acestuia a fost chiar foarte naturală... am spus, ridicînd din umeri într-un gest care trebuia să-mi susțină dubiile exprimate.

În timp ce interlocutorul meu mă privea tot atît de neîncrezător pe cît devenise de șovăitor, s-a auzit o ciocănitură în ușă.

— Intră ! a strigat, parcă ușurat de apariția unei digresiuni.

— Să trăiți, m-am prezentat la ordin ! s-a grăbit să spună emoționat un tinerel, îmbrăcat în uniformă de locotenent.

— Căpitanul Apostolescu din Brigada criminală și locotenentul Obancea... ne-a prezentat comandantul. Apoi l-a și luat în primire : Tovarășul căpitan afirmă că nu trebuiau sistate cercetările în cazul bătrînelului pe care l-ai găsit mort pe strada Panciu. Ce părere ai ?

— Vă rog să-mi permiteți să raportez ! Și eu cred că investigațiile ar fi trebuit continuate. Dar dacă așa mi s-a ordonat, așa am făcut — a spus locotenentul, strîmbînd din nas a nemulțumire.

După uitătura pe care i-a aruncat-o comandantul, am știut ce va urma și, mai înainte de a-i da timp să-l ia pe tinerel la refec, am intervenit cu un tact pentru care m-ar fi putut invidia chiar și liderul „Foreign Office"-ului :

— Tovarășe comandant, fiind vorba numai de o supoziție, nu este obligatoriu ca bănuielile mele să corespundă unei realități. Dar cum tot m-am deplasat pînă aici, aș dori să văd dosarul cauzei și să am o discuție cu anchetatorul dumneavoastră — am zis, arătînd cu vîrful bărbiei spre locotenent.

— Să-i dai tovarășului căpitan toate relațiile de care are nevoie — a dispus el, înseninîndu-se de îndată ce mi-am exprimat propriile dubii.

După ce-am ieșit din biroul șefului, locotenentul m-a invitat în „cabinetul" lui. Reușind să mă strecor prin harababura de mese de lucru și să ajung lîngă cea a „amfitrionului" meu, pe un colț de scaun, am început să

răsfoiesc dosarul subțirel, pe care mi l-a dat, explicîndu-mi:

— Era clar că toată treaba era cusută cu aţă albă... Dar ce puteam să fac dacă medicul legist a spus că decesul a fost cauzat de o insuficienţă cardio-respiratorie acută survenită în cadrul unei steromatoze generalizate ?... Degeaba am încercat să-i arăt procurorului că avem de-a face cu o moarte suspectă... pentru că mi-a vîrît sub nas raportul necropsic şi mi-a spus că n-are timp de pierdut, căutînd cai verzi pe pereţi, cînd el nu-şi mai vede capul de cîte cazuri adevărate are de rezolvat...

Fără să-i comentez afirmaţiile, am privit fotografiile judiciare. Atenţia mi-a fost reţinută de două poze. Cea a poziţiei în care zăcuse subiectul şi cea a acoperămîntului sub care se aflase anterior, adică o plapumă cu faţa verde şi, peste aceasta, o pernă galbenă.

— Vedeţi ?... mi-a atras el atenţia, văzînd că examinez cele două fotografii. Dacă admitem că victimei i s-a făcut rău şi s-a sufocat în timp ce stătea cu faţa în pernă şi avea plapuma trasă peste cap, cum a putut să ajungă cea de-a doua pernă pe deasupra lui ? m-a întrebat el.

Am ridicat ochii spre el, cu intenţia de a-l repezi, amintindu-i că la această întrebare ar fi trebuit să răspundă el, care a deschis ancheta. Dar văzîndu-l cît e de tinerel, l-am cruţat.

— Au mai existat şi alte anomalii ? m-am interesat.

— Din păcate, nu.

— Cum au pătruns în casă eventualii autori ai omorului ?

— Posibil prin escaladarea ferestrei de aerisire a cămării, pe care am găsit-o deschisă şi pe al cărei toc praful prezenta nişte urme de ştergere — a zis, indicîndu-mi fotografia ferestrei respective. Ieşirea făcîndu-se prin descuierea uşii, care avea cheia în broască, pe dinăuntru.

— Unde sînt urmele ridicate de pe tocul ferestrei ?

— N-am mai avut cînd să cer concursul criminalistului, deoarece procurorul a dispus suspendarea cercetărilor... a zis, scuzîndu-se printr-o ridicare de umeri.

— N-a dispărut nimic din locuinţa decedatului ?

A dat din cap că nu, apoi a spus ezitînd :

— De fapt, fiica victimei a susţinut că ar fi dispărut dintr-un dulap o casetă cu nişte bani şi bijuterii... Dar nu i-am înregistrat reclamaţia atît pentru faptul că mobila respectivă nu prezenta urme vizibile de forţare, cît şi pentru că ea n-a putut să facă nici cea mai vagă descriere a casetei sau a conţinutului pe care aceasta l-ar fi putut avea...

— Pînă unde ai mers cu investigaţiile ?

— Cînd am primit dispoziţia de a sista cercetarea, tocmai începusem să verific nişte muncitori care au ajutat-o pe fiica bătrînului să-şi mute nişte lucruri...

— Ai lista lor ?

El mi-a arătat patru nume scrise cu pastă pe spatele dosarului, iar eu n-am rămas surprins cînd am văzut că unul dintre ele aparţine lui Grigore Comanciu.

— Cînd ţi se va mai întîmpla să fii convins că ai de-a face cu un caz suspect, să nu te mai laşi influenţat de nimeni ! i-am atras atenţia, ridicîndu-mă de pe scaun.

— Bine, dar raportul necroscopic ?

— Şi experţii pot greşi.

— Chiar credeţi că bătrînul a fost ucis ?

— Da. Iar dumneata l-ai avut în mînă pe criminal — i-am zis, arătîndu-i pe coperta dosarului numele lui Grigore Comanciu.

În timp ce el îşi clătina capul cu amărăciune, eu l-am poftit să-şi ia dosarul şi să vină cu mine la Procuratură...

* * *

Revenind la Albeşti, le-am povestit colaboratorilor mei motivele pentru care a trebuit să zăbovesc două zile în Bucureşti. Apoi, profitînd de faptul că noutatea ce le-am adus-o i-a lăsat fără replică, am cerut să-l aducă la interogatoriu pe împricinat.

Cînd a intrat în birou, m-a privit şi mi-a zîmbit, de parcă am fi fost vechi prieteni. Am adoptat şi eu o atitudine asemănătoare, invitîndu-l să ia loc pe scaun.

— Ce mai faci, Grigore ? l-am întrebat, cu scopul de a imprima discuţiei un caracter amical.

— Parcă dumneavoastră nu știți, domnule căpitan ? a răspuns, strîmbînd din nas a amărăciune.

— Ți-ai făcut-o singur, dar faptele sînt consumate... am remarcat, exteriorizînd o compasiune care nu mă încerca. Acum aș vrea să discutăm un aspect care a rămas încă neclar... am zis cu indiferență. Iar cînd el a dat din cap a încurajare, am continuat : La discuția pe care am avut-o în legătură cu furtul casetei cu monede de aur, nu mi-ai spus cînd anume ai pătruns în casa bătrînului care locuia în strada Panciu.

— Cred că era în jurul orei unsprezece noaptea.

— Dar în ce zi ? am vrut să știu.

— Nu-mi amintesc decît că era prin luna septembrie... mi-a răspuns, săltînd din umeri a regret.

Întrucît cadavrul victimei fusese descoperit în 15 septembrie, iar medicul legist apreciase că decesul avusese loc cu circa patru zile înainte, rezulta că omorul se produsese pe data de 11 septembrie. Dar cum același medic susținuse și că moartea victimei nu fusese cauzată prin violență, era evident că nu mă aflam pe drumul ce trebuia să stabilească că omuciderea a coincis cu „vizita" lui Grigore, mai cu seamă că nici acesta nu putea, sau nu dorea să localizeze ziua spargerii.

— Dar, dacă am înțeles bine, în casă ai intrat numai tu. Așa e ?

— Așa-i. Vasile și Victor au rămas afară pentru a veghea să nu dea cineva peste mine.

— Dar cu bătrînul cum a fost ? l-am întrebat, considerînd că a venit momentul s-o fac.

— Care bătrîn ?

— Ei, care ! Acela în casa căruia ai pătruns — i-am replicat, pe cînd îl amenințam cu degetul, ca pe un școlar care, nefiind cuminte, riscă să ia o notă proastă la purtare.

— Dar nu era acasă... În orice caz, eu nu l-am văzut.

Răspunsul lui venise cu atîta promptitudine, încît m-am simțit derutat. Pentru că, dacă i-aș fi luat drept sinceră afirmația și aș fi ținut seama și de faptul că nu reușisem să stabilesc o suprapunere între data comiterii omorului și cea a pătrunderii lui în casa victimei — *volens-nolens* trebuia să admit că sînt departe de a fi reușit să-l dibui pe asasinul lui Costache Pavel. Pentru o clipă, descurajat, am

vrut s-o las baltă și să-l trimit iar la arest. Dar cum pentru asta aveam tot timpul, m-am decis să apelez la o stratagemă.

— Nu ești sincer, Grigore — am zis, zîmbindu-i, în timp ce-l amenințam din nou cu degetul. Nu numai că bătrînelul mi-a povestit conflictul care l-a avut cu tine, dar mi te-a și descris...

— Cum putea să mă descrie, cînd în casă era întuneric beznă ?! s-a grăbit el să-mi conteste afirmația, speriat.

— Eu știu ? m-am făcut că mă mir, pentru a-mi disimula satisfacția că-l făcusem să se dea de gol. Și am continuat cu toată convingerea : Mi-a mai povestit cum s-a trezit cu tine lîngă patul lui... Și cum tu l-ai fi lovit cu ceva în față sau în bărbie... Mai mult n-a știut să-mi spună, pentru că a leșinat... Apropo, cu ce l-ai lovit ? Cu un par ?

— Da' de unde, domnule căpitan ! I-am dat numai un pumn în bărbie. De unde și pînă unde să-l fi lovit cu un par ? a protestat și el cu indignare.

— Eu știu că bătrînii au obiceiul să exagereze — i-am cîntat pe dată în strună. Așa că mai bine spune-mi tu cum a fost ?

— Păi cum să fie ? Cînd am trecut pe lîngă patul lui, s-a ridicat și a zis ceva... Cam așa : „Mă, ce cauți tu în casa mea ?“ Atunci, de teamă să nu strige după ajutor, i-am dat un pumn în bărbie...

— Trebuie să ai un pumn foarte greu dacă l-ai făcut atît de repede *knock-out* — am zis, privindu-l cu admirație, de parcă mi-ar fi povestit că l-a lăsat lat pe Cassius Clay.

— Asta cam așa e — a admis el, fără modestie.

— Și de ce ai tras peste el plapuma și ai mai aruncat deasupra și o pernă ?

— Ca să fiu sigur că nu mă recunoaște... Și cum pînă am plecat de acolo el nu s-a mai mișcat, vă dați și dumneavoastră seama că a mințit cînd a zis că m-a văzut... m-a luat el drept martor împotriva afirmației făcute de „reclamant“.

— Și de ce n-ai vrut să vorbești despre întîlnirea ta cu bătrînul ? am vrut să mai știu.

— Pentru că așa m-a învățat fratele meu, Vasile. După ce-am ieșit din casă și i-am povestit că l-am lovit pe bătrîn, el mi-a zis că de va fi să fiu vreodată prins, să nu re-

cunosc că l-am plesnit, pentru că intru la tîlhărie, care se pedepsește cu mult mai multă închisoare ca o spargere.

— Grigore, acum lăsînd gluma deoparte, te anunț că ai încurcat-o ! am zis, renunțînd s-o mai fac pe surîzătorul. Urmare a loviturii pe care i-ai aplicat-o, bătrînul despre care am vorbit... a decedat.

— Nuu ! Nu-i adevărat ! a protestat el, înspăimîntat, sărind de pe scaun.

Am despăturit hîrtia cu care venisem de la București și i-am arătat-o :

— Acesta este raportul medico-legal făcut după exhumarea și reautopsierea cadavrului lui Costache Pavel. Din el rezultînd... am continuat, începînd să spicuiesc : „...se constată o fractură zigomotico-maxilară, provocată printr-o lovitură puternică a feței, urmată de pierderea cunoștinței prin comoție cerebrală și sufocarea ulterioară prin acoperirea capului cu plapuma și o pernă".

— Deci s-a sufocat singur... Nu eu l-am omorît ! s-a împotrivit el, dintr-odată vlăguit.

— Dacă nu-l loveai, nu leșina și, în consecință, nu s-ar fi sufocat.

— Dar abia l-am atins...

— Suficient de tare, dacă i-ai sfărîmat maxilarul ! i-am replicat scîrbit, pentru ca imediat să-i cer adjutantului Zaharia să-l ducă din nou la arest.

Socolescu, ocupat pînă atunci cu stenografierea interogatoriului, de îndată ce-am rămas în familie, a ridicat capul și a remarcat cu tristețe :

— S-ar părea că trebuie să completez actul de acuzare al lui Grigore Comanciu.

Eu, fără să mă simt afectat de nemulțumirea pe care o afișa la gîndul că trebuie să scrie un nou extemporal, am confirmat, iar Dan a cugetat, aparent fără adresă :

— Atît Ilie, cît și Grigore au ucis cîte doi oameni...

— Întocmai ! l-am aprobat, ghicindu-i gîndurile, fără prea mult efort. Din păcate, anchetarea împrejurărilor morții lui Costache Pavel a fost făcută de un ofițer și un procuror care, din lipsă de experiență, au crezut fără nici o rezervă în raportul unui medic legist superficial — i-am explicat, cu resemnare.

— În definitiv, aceşti „celebri“ criminali n-au fost nimic altceva decît nişte amărîţi de găinari. Şi la propriu şi la figurat ! a pufăit Socolescu a dispreţ.

— Şi pe deasupra şi ghinionişti. Unicul beneficiu realizat din uciderea a patru oameni n-a depăşit două mii şi cîteva sute de lei !... a replicat Dan, pe un ton asemănător.

— Ceea ce demonstrează că şi în „branşa“ lor există un risc al meseriei — am zis, în glumă. Şi am continuat cu gravitate : Chiar dacă sînt numai nişte borfaşi de trei parale, trebuie ţinut seama de faptul că la fel ca şi cîinii care s-au învăţat să dea iama printre găinile ogradei, începuseră să se obişnuiască cu uciderea oamenilor ! Şi, în consecinţă, dacă n-am fi reuşit să-i capturăm, putem fi siguri că ar fi continuat să ucidă. Dealtfel, în pofida faptului că erau numai nişte găinari, au ştiut să „lucreze“ destul de bine acoperiţi. Toţi au servicii şi toţi au familii ! Situaţie care, într-o oarecare măsură, le-a permis să beneficieze de nişte alibiuri acceptabile. Ceea ce s-a şi întîmplat cînd am discutat prima oară cu ei.

— Dar de unde atîta bestialitate ?! s-a revoltat Socolescu. În definitiv, tîlhăriile comise n-au justificat cu nimic suprimarea celor patru oameni. Deoarece, nefiind recunoscuţi, pentru ei n-a subzistat nici o clipă pericolul ca victimele să ne pună pe urmele lor ! Deci de unde atîta sălbăticie ?

— După părerea mea, nu este vorba de cruzime, ci de inconştienţă... De pierderea simţului măsurii. N-aţi văzut că Grigore nici nu ştia că-l ucisese pe Costache Pavel ? La fel Ilie şi Victor Moraru, care au rămas surprinşi cînd Vasile le-a spus că l-au omorît pe Iancu Turcu — am spus, străduindu-mă să găsesc o explicaţie a mentalităţii infractorilor.

— În orice caz, este totuşi un adevărat record ca dintr-o singură familie să iasă atît de mulţi criminali ! a remarcat Dan, clătinîndu-şi capul pentru a arăta că situaţia continuă să-i pară incredibilă, în pofida faptelor.

— Evoluţia lor criminală nu-mi pare surprinzătoare, dacă ţinem seama de educaţia pe care au putut s-o primească de la un tăticuţ şi un frăţior mai mare, ambii infractori recidivişti. În rest, datorită faptului că s-au do-

vedit niște discipoli silitori și talentați, au „reușit" cu brio să-și depășească mentorii ! i-am răspuns, cu amărăciune.

— Șefu', întrucît toți infractorii fac parte dintr-o singură familie, propun ca dosarul să fie intitulat : Societatea anonimă „Frații" și Compania !

— Facă-se voia ta, Dane ! i-am aprobat sugestia. Și, profitînd de faptul că-mi dăduse apa la moară, am continuat : Avînd de-a face cu o societate anonimă, în paralel cu trimiterea dosarului la Procuratură, vom continua să le revizuim bilanțul.

— Crezi că ar putea să mai aibă și alte victime pe conștiință ?

— La întrebarea asta îți voi răspunde după ce vom epuiza toate investigațiile...

* * *

După încă o lună de cercetări complementare, am ajuns la concluzia că nu avem motive să adăugăm la dosarul infractorilor și alte incriminări.

EPILOG

Tribunalul municipiului București, prin sentința penală din 9 aprilie 1982, i-a condamnat la pedeapsa cu închisoarea pe inculpații V.C. (10 ani) și V.M. (25 ani) și la aplicarea pedepsei cu moartea pentru I.C. și G.C.

București 1983

Lei 15

De același autor :

CĂPITANUL APOSTOLESCU ANCHETEAZĂ
Editura Militară, 1970

CĂPITANUL APOSTOLESCU INTERVINE
Editura Dacia, 1971

CĂPITANUL APOSTOLESCU ȘI DUBLA ENIGMĂ
Editura Dacia, 1983

GREȘEALA CĂPITANULUI APOSTOLESCU
Editura Facla, 1973

CĂPITANUL APOSTOLESCU ȘI IDENTIFICAREA
Editura Facla, 1974

SURPRIZELE CĂPITANULUI APOSTOLESCU
Editura Facla, 1974

OBSTINAȚIA CĂPITANULUI APOSTOLESCU
Editura Eminescu, 1978

PIROMANUL
Editura Cartea Românească, 1979

FILIERA
Editura Cartea Românească, 1981

CIFRUL D-237
Editura Cartea Românească, 1983

În pregătire :
„RENDEZ-VOUS-UL"